העולם הזה

שמיר – פרס

יד רוחצת יד

אזהרה — משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאות

אדמון

מכתבים

מצב האומה (המשך)

תשובה טובה לשאלה טובה (העולם הזה 9.7.86).

יש לי תשובה לקורא חיים, הכואב את כאב האומה, נוכח מה שהולך למעלה.

השאלה שלו היתה: מה יהיה?

והתשובה שלי: יהיה טוב!

ומניין אני יודע? לא רק כיהודי, המאמין, מטבע בריאתו, שיהיה טוב, אלא, קודם כל, כאדם.

כי כך ראיתי פעם, בעת ביקור בגן מפואר במרכז ז'נווה השווייצית, על מצבת־זיכרון למתקן־הדת ג'ון קאלווין. ואלה המילים הנצחיות החרותות באבן של אותה מצבה: „אחרי החושך בא האור!"

זבריה אם, הרצליה

● ● ●

רק לא חארא־קירי

על אי־נטילת האחריות של שרי הממשלה למחדליהם (העולם הזה 9.7.86).

איזה רעיון־נפל הגה אורי אבנרי. אם חלילה היו כל השרים, שצריכים לעשות זאת, מבצעים חארא־קירי, הרי היתה המדינה פושטת רגל רק מכיסוי הוצאות ההלוויות הממלכתיות!

שיררו מן הבימה, אבל בשקט, בחיים, ושייעל־מו להם אי־שם בין מטולה לאילת.

דבורה ברש, תל־אביב

● ● ●

נא להתחשב

תגובת קורא ותיק למראה המו־עמדות הסופיות למלכת־המים 86' (העולם הזה 2.7.86 ואילך).

אני קורא ותיק מאוד של העולם הזה, איזה 35 שנים בערך. לפי זה קל לנחש את גילי.

מאז שחדלתם מבחירת מלכת־המים היו לי כמה שנים של שקט ויכולתי לקרוא כל שבוע את העולם הזה להנאתי, להשכלתי ולתדהמתי (עקב הגילויים הרבים שאתם מספקים בכל השטחים).

עכשיו חידשתם את העסק וכל שבוע, כשאני רואה את הצעירות המשגעות האלה, המתחרות על כתר מלכת־המים, העיניים יוצאות לי, הדופק עולה לי...

בקיצור, תתחשבו בי, בבקשה.

יעקב מוסק, רמת־גן

● ● ●

הכלבים נובחים והשינה לא באה

על התנגדותו של הרבי מלובביץ' לריבוי כלבים, המונעים, לדעתו, את ביאת המשיח (העולם הזה 9.7.86).

אני לא מתכונן לחזור בתשובה, אבל אני מחזק את ידו של הרבי מלובביץ': הלוואי שימעטו חתולים וכלבים מן הארץ. בעיקר כלבים.

לא שאיכפת לי במיוחד שהם מונעים את ביאת המשיח (כבותרת במדור תשקיף האחרון: „הכלבים נובחים, והמשיח לא עובר:"). איכפת לי מאוד שהם, הכלבים בביתי ובשכונת מגוריי, מונעים, דרך קבע, את ביאת השינה הלילית שלי.

אך עולה אני, כדיברי המשורר, למישכב — וההב־הב הכלבי פורץ בעוז מכל הדירות השכנות בהן מחזיקים כלבים. הם נובחים ואני ער...

עודד זלצר, תל־אביב

● ● ●

מיינהטן

על חוכמת החיים של יוסלה בוכמן, האיש שתרם את מיזרקת־אגם לכיכר דיזנגוף בתל־אביב (העולם הזה 9.7.86).

דווקא חכם, הבוכמן הזה, שברח ברגע האחרון מן הרכבת ונשאר בפרנקפורט ושם עשה את המיליונים שלו. איפה היה עושה את המיליונים האלה בארץ? זה רק בגרמניה או באמריקה שאפשר לעשות כסף כזה.

ולא לחינם קוראים הגרמנים לפרנקפורט (שעל גדות הנהר מיין) מיינהטן, רמז לקירבה הממונית למנהטן הניו־יורקית.

בלה דנאי, רמת־גן

● ● ●

הירהורים הרריים

על לשון סאלונית בכותרות העולם הזה (העולם הזה 9.7.86)

מאחר שאורי אבנרי הפך את המונח העניני לישבן — בכותרת־מישנה בדיווחו על הכתרת קורט ולדהיים („חור בתחת") — למונח סאלוני,

(המשך בעמוד 4)

העולם הזה 2550

„לא רציתי לבוא לישראל"

נגואה בסיוני (ב־תצלום), אשתו של מיופה־הכוח המצ־רי, מספרת על אמה החולה ב־סוריה, אותה אין היא יכולה לבקר, על היסוסיה, לפני חמש שנים, לבוא לישראל, ועל ההכנות שהיא עורכת לחגיגות יום המהפכה המצרית.

36

כתבת השער הקידמי:

הבומראנג

פרס רוצה ברוטציה. הוא הוביל השבוע את מיפלגתו למפלה בממשלה. הליכוד יצא כמנצח. הספירה־לאחור החלה. שמיר יהיה ראש־הממשלה. אבל שימחתו לא תאריך ימים. הפרשה דומה לבומראנג, והיא תחזור אל ראשי האנשים שניסו השבוע להשליך את הפרשה הזאת לעריסת־הזבל של ההיסטוריה.

6

„כך כמעט שרפתי אתכם!"

פעיל מרכזי בכנופיית־כך של מאיר כהנא מגלה: „נשלחתי לשרוף את בית הגפן ואת מערכת העולם הזה – כהנא הוא מטורף מוג־לב – לשומרי הראש שלו יש אלות חשמליות – הפעילים מקבלים 300 דולר לחו־דש ואש"ל, מכסף שנא־סף באמריקה למען אנ־שי המחתרת היהודית!"

7

כתבת השער האחורי:

יוסלה מצא חחליף לגילה

המיליונר היהודי־גרמני יוסלה בוכמן מצא כלה חדשה, בשם ג'נה, בת 22. הוא מסכים בהחלט שהיא ממש העתק של אשתו הקודמת, גילה, כפי שנראתה לפני כמה שנים טובות.

38

חשודים!

תוך סיסמה חסודה של „הגנה על האיש הקטן", הכריזה ממשלת ישראל מילחמה על כלי־התיקשורת. הנשק העי־קרי: להפוך את כולם לחשו־דים ולסתום לכולם את הפה.

11

סנוניות מיזרחיות

הופעת מישלחת גדולה של בני עדות המיזרח מישראל בטוניסה, למען השלום עם ה־פלסטינים, עוררה התרגשות — ביחוד כשדיברו בערבית, ילידי המרחב עושים שלום.

18

שואה ארוכה מדי

זה היה מרגש. אבל 100 ח"כים לא באו להקרנת הסרט שואה. בין אותם שבאו, היו שהתלוננו על האורך הרב, ואף הציעו לבימאי איפה אפשר לקצץ. רק שני נבחרים התרגשו באמת.

9

נפיחה היסטורית

הסופר אהוד בן עזר נזכר בראיון שערך עם דויד בן־גוריון, כיצד דנו בתולדות הישוב וב־יסוד פתח־תיקווה, ואיך לפתע התרומם מיי־סד־המדינה מעט מכורסתו. השמיע צליל צורם, והמשיך לדבר. כאילו דבר לא אירע.

30

עוזי רוצה להגיע רחוק

בארץ סערו פרשות ביטחוניות ומיפלגתיות, שימעון פרס הסתבך, וסיעת המערך רגשה. אך מזכ"ל העבודה, עוזי ברעם, חזה בכדורגל במכסיקו. אין הוא נוהג להשחית זמנו על זוטות — הוא בונה כוח פוליטי רציני ונושא עיניו לפיסגת השילטון: לראשות הממשלה והמדינה.

14

חנה והסוכן הסמוי

הפרקליט שחיבר ספר בשם „סוכן סמוי" הופ־תע עלידי חנה אורדן (בתצלום), שהביאה למסיבה שלו את בעלה הנוכחי, בעלה הקודם וחברתו הנוכ־חית של הבעל הקודם שלה.

22

הרזה והפוזל

מיק ג'אגר הוא רזה, וסילבסטר סטאלונה הוא פוזל – דאסטין הופמן הוא נמוך, וודי אלן ממושקף ומכונר – ריצ'רד ברטון מלא צלקות, ונפוליון היה קצר ושמן: האם מיגרעות אלה השפיעו על הצלחו־תיהם בשטח האהבה?

38

רחל המרחלת מדווחת:

אהוד יערי מחפש קו־נים לווילה שלו, כדי לממן את הוצאות מיש־פטה של חווה ● צבי־קה סבו כמעט התעלף כשאשתו, חני פרי, סיפרה לו שהשימלה שלה שווה 3000 דולר ● שתי הנשים המרתקות שכיכבו באחרונה היו בעבר גברים ● משה ורדי התפטר מידיעות אחרונות, עזבגם את מזכירתו של דוב יודקובסקי וגם את הגרפי־קאית — וחזר לאשתו יעל ● חתונת הדיס־קונטאים, שכולה לבן ● סיפורם של יענקלה בן־סירה ורות וסטהיימר: הנמוכים מגיעים לגדולות ● מתנת יעקב נמרודי לנכדו בן השבוע, ולהוריו המאושרים של הילה.

40

המדורים הקבועים:

מכתבים – אחרי החושך בא האור	3
איגרת־התעורר – יצחק מודעי, 1961	4
תשקיף – ספרדים של קש	5
במדינה –האיש המיסתורי מיפו	6
הנדון – רקב ישראל ופרשותיו	11
אנשים – נערת־החלומות של ח"כ וירשובסקי	12
מה הם אומרים – זה לא נכון שהפרנקים הם זוללי ערבים"	16
יומן אישי – סופה של פרוילין	21
לילות ישראל – הסייסטה של עגל הזהב	22
גם זה וגם זה – אוכל לחתולים שומרי־מסורת	24
תמרורים – יעול מערכת הביטחון	27
דף חדש – שתרעד להם היד	30
הוריוסקופ – מרקורי עוזר לגנבים	33
קולנוע – תיעוב עדתי. טיוח ציבעוני ונוסטלגיה בדיונית	34
שידור – ארוטיקה בגלי צה"ל	35
הווי – מיכבסה חרדית מאוד	35
השבון נפש – עם אשת דיפלומט מצרי	36
הכל הולך – גנב מיוחד	38
רחל המרחלת – הבתים של יעקב נמרודי והבית של חווה יערי	40
תשבץ – חתיכה (3 אותיות)	42

מלכת המים 86'

אתי ברגר בת ה־18 (בתצלום) היא בין המועמדות הסופיות בתחרות היוקרתית. לציידה, הפ־עם: ויוי נחמה. גלית הר־שקו וליאת שאלתיאל.

28

קול יק,

בשבוע שעבר פירסמנו סקופ של דפנה כרק. היא נכחה במסיבה דיפלומטית אמריקאית, ושם, בחושך, הקשיבה לשיחה סודית של יצחק שמיר עם ראש־השב"כ המודח, אברהם שלום, שאיש מלבדה לא שם לב אליה, ולראיה: אף עיתון אחר לא דיווח על כך.

כעבור כמה ימים פירסם שלמה נקדימון בידיעות אחרונות כתבה גדולה על פרשת־השב"כ, ובין השאר כתב: „בקבלת־פנים שערך בסוף השבוע שעבר השגריר האמריקאי, תומס פיקרינג, לרגל חג־העצמאות של ארצו, ניגש שלום לשמיר וחיבק אותו. אחר־כך התלחשו השניים כמה רקות."

תכל שידידי נקדימון, שלא היה כלל במסיבה, שכח לציין מניין לקח את המידע המעניין הזה. הוא יכול להרשות זאת לעצמו.

שיפור מסויים חל בשטח זה בשבוע שעבר לגבי פרשת גיתית יזראלוב, החשודה ברצח בעלה באגם ברמת־גן. החומר היחידי שהיה בידי כל עיתוני ישראל היה כתבת העולם הזה מלפני 12 שנים. כמעט כל העיתונים העתיקו את הכתבה הזאת מילה במילה, אף מבלי לטרוח לשנות את סדר הקטעים או להחליף מילה או שתיים. אבל כל העיתונים ציינו, לפחות, מי בהבלטה ומי בהצנעה, כי החומר הוא של העולם הזה.

מודעי היה ספרדי

השבוע לפני 25 שנה הופיע גליון העולם הזה ששא את המיספר 1243, ושעלה 60 אגורה.

על השער הקידמי הופיע תצלום של דויד בן־גוריון ושימעון פרס, שהסתכלו בטיל. הימים היו ימי בחירות, בגלל התפטרות הממשלה בעיקבות פרשת־לבון. הטיל, שנחשף לפתע ברעש גדול — קראו לו שביט 2 — היה תעלול־בחירות.

אך לא בשל כך אני מציין את הגליון, אלא בשל מודעה־בת־שלוש שהופיעה בו.

היתה זאת מודעת־בחירות מטעם המיפלגה הליברלית, שנוסדה זמן־מה לפני־כן על־ידי אי־חוד הציונים הכלליים והמיפלגה הפרוגרסיבית. במודעה זו, שהוכנה במיוחד עבור העולם הזה, הוצגו שלושה צעירים שהצטרפו ל־מיפלגה, ושנועדו לש־מש מופת לאחרים.

אחד מהם היה צעיר בלתי־ידוע בשם יצחק מודעי.

וכך נאמר עליו במודעה:

יצחק מודעי, מפקד גדוד במילחמת השיחרור, (בן העדה הספרדית) יושב־ראש המישלחת הישראלית בוועדות שביתת־הנשק הישראלית־סורית והישראלית־לבנונית, סגן נספח צבאי בשגרירות ישראל בלונדון, בוגר הטכניון ומהנדס חברת פז, הוא מהמצטרפים הצעירים למיפלגה.

„בתחילה האמנתי שהמיפלגות השונות במדינה מהוות מיסגרות אידיאולוגיות ואמונתן קובעת את דרכי הביצוע שלהן," מצהיר מר מודעי. „אך מה שהתגבש למעשה — ובעיקר במפא"י — הוריהו הפיכה לקונצרן אינטרסנטי גדול, שרב בו המרחק בין אידיאולוגיה ומעשים.

במגעיי עם חוגים שונים הבחנתי בזיקה האינטרסנטית של אזרחים רבים התלויים בפרנסתם במיפלגה ובמנגנונה. נתקלתי בתו־פעות לחץ וכפייה. מעשים שלא ייעשו, שנעשו תחילה בהסתר — נעשים היום בראש חוצות, ביהירות ובשחצנות, ולא רק על־ידי עושי־דברם ושליחיהם של המנהיגים, אלא על־ידי המנהיגים עצמם.

פרשת־לבון, התרריך להסברת הבחירות לצ־ה"ל, הכרזות על הישגים ממלכתיים כהישגים מיפלגתיים הם רק סימנים לתפיסה היסודית של הרגשת־הבעלות על המדינה, והרצון להתמיד בבעלות זאת.

ההתפתחות החמורה הזו, המסוכנת לשרידי הדמוקרטיה במדינה, היא שהביאה להתעוררות ציבורית, וכוחות רבים נזעקו לפעולת־הצלה.

המיפלגה הליברלית יצרה את המיסגרת שתאפשר לכוחות הללו פעולה קונסטרוקטיבית. המיפלגה החדשה קיבלה על עצמה תפקיד ציבורי, מוסרי, היסטורי.

עד כאן.

רבין ומובארק

לפני חמישה שבועות כתבתי במדור הנדון מאמר על פרשת־טאבה. בין השאר הזכרתי את דבריו של יצחק רבין, שאמר בהרצאה כי הנשיא חוסני מובארק אינו מעוניין כלל בפיתרון בעיית־טאבה, מפני שהוא מקווה לשפר את מעמדו בעולם הערבי.

לפני שבוע המציא לי דוברו של רבין, איתן הבר, את הנוסח הסטנוגראפי המלא של הנאום הנדון. אין בו שום איזכור אישי של הנשיא מובארק.

זה מעניין.

את הדיווח על נאומו של רבין קראתי בעיתון יומי מכובד. שם נאמר בפירוש, מפי הכתב שנכח מן הסתם במקום, כי רבין האשים את מובארק אישית. זה נאמר גם בכותרת.

ביום הפירסום שוחחתי, במיקרה, עם אישיות מצרית בכירה, שקראה גם היא את הידיעה. היא זעמה מאוד, ואמרה כי הידיעה תעורר בקאהיר תרעומת רבה.

כתבתי מה שכתבתי על סמך הדברים האלה.

יתכן כי העיתונאי לקח את דבריו של רבין, שבהם ניתח רבין עמדות מצריות לפי השקפתו, וכדי לחדד את הדברים ולעשותם מעניינים יותר, הכניס העיתונאי את שמו של הנשיא המצרי לנאום. אולם אין זה שינוי קטן וסיגנוני. זהו שינוי בעל משמעות פוליטית רבה. ניתוח מהלכי מצריים על־ידי שר־הביטחון הישראלי הוא דבר אחר, ואילו התקפה אישית של שר־הביטחון על הנשיא מובארק הוא עניין שונה לגמרי.

מותר לשר־הביטחון לחשוב שיש לממשלת־מצריים מניעים פוליטיים שאינם־לעניין. בינתיים אין לכך שום הוכחה. אפשר להניח כי העמדות המצריות נובעות מן האמונה כי מצריים צודקת בוויכוח זה — דיעה שרבים וטובים בעולם שותפים לה. ייחוס כוונות־זדון למנהיג המצרי ופגיעה בכבודו בוודאי לא יקדמו את העניין.

רבין, כך מסתבר, דווקא נמנע מכך. דיווח בלתי־אחראי הוא שגרם למה שגרם.

שם שלי

(המשך מעמוד 3)

אני חייבת לספר לקוראים על התבטאות מעניינת בנושא זה מצד סיגל, בתי בת ה־3.

כאשר שבה, בראשית השנה, הביתה מיומה הראשון בפעוטון, ושאלתי אותה על טיבה של הגננת (שהיא אשה בריאת־בשר), הודיעה לי סיגל: „הגננת נחמדה, אבל יש לה תחת מהורהר!"

שרה פישר, פתח־תקווה

● ● ●

מראדונה ברחוב צמח

על תגובה אפשרית להופעתו של מראדונה במונדיאל.

אני רעיונאי לקריקטורות, שיש לו כמה שותפים, המציירים את רעיונותיי.

עתה, כשמישחקי מכסיקו 86' מאחורינו והגיבור בה"א הידיעה של המונדיאל היה מראדונה, הרשו לי להגיש, בצורת קריקטורה, תגובה שאולי הושמעה, לרגל הופעותיו של מראדונה במכסיקו. ברחוב צמח בירושלים (ראה גלופה).

יוסי שוורץ, בני־ברק

● ● ●

חוכמה קדמונית

עוד על מובאות מספר האגדה (העולם הזה 2.7.86 ואילך).

בגין על מראדונה
אולי

אני עומד ב־100% מאחורי דעתו של יצחק נבון כי ספר האגדה הוא ה־ספר. מאיפה עוד אפשר היה ללמוד חוכמת־חיים כמו זאת שבסיפור הבא:

„למה הדבר דומה? לסוס אחד, שאמרו לו, נחתוך את ראשך וניתן לך בית מלא שעורים. אמר הסוס להם: שוטים, אם תחתכו את ראשי, מי יאכל השעורים?

זה המשל. ונמשלים — יש מספיק.

יואל ברייט, תל־אביב

● ● ●

הפינה השפוייה

על ההיסטוריה של אתר אחד בתל־אביב הקטנה.

קראתי בעיתון שמישרדי שלום עכשיו עברו לרחוב בצלאל יפה 7 בתל־אביב. זה הבית שבו גדלתי. אבל זה לא חשוב. מה שחשוב זה מי היו הדיירים של הבית הקסום הזה, העומד עד עצם היום הזה במיבנה הקשתות והעמודים שלו מלפני 60 שנה.

וטיב הדיירים האלה דווקא מתאים למי שרוצה להיות שפוי ולחשוב על שלום, שלווה ומאור־פנים לו ולזולת.

הדייר הנכבד בביתנו, ובעל הבית, היה הד"ר רפאל אופלטקה, הרופא המחוזי של ימי המנדט, ירושלמי בן העדה הספרדית, שהירבה לארח בביתו יהודים וערבים בצוותא.

הדייר בבית ממול היה הראשון לציון, הרב הראשי הספרדי, בן־ציון מאיר חי עוזיאל, איש נכבד ונשוא־פנים, שעשה, באותם ימים רחוקים של שלהי המנדט הבריטי, הרבה לקירוב הלבבות בין שני העמים בארץ.

ודייר נוסף, באותו איזור, בבית שכן, ברחוב אחד־העם, היה עורך־הדין יוסף סרלין, לימים שר־הבריאות מטעם הציונים הכלליים (קודמיהם של הליברלים), איש נעים־הליכות וליברל אמיתי.

דב רוזנברג, תל־אביב

● ● ●

הקנטון העברי הראשון

על איתמר בן־אב"י, בנו הבכור של אליעזר בן־יהודה (העולם הזה 9.7.86).

אי־אפשר להסתפק בכמה שורות, בשולי העמוד, כפי שעשה העולם הזה, כאשר מזכירים את איתמר בן־אב"י (לרגל הענקת מגן־האריות על שמו לח"כ אהרון נחמיאס).

בין השאר הספיק בן־אב"י ב־58 שנותיו עלי אדמות לרכוש לעצמו שליטה מוחלטת בשש לשונות בנוסף לעברית (ערבית, צרפתית, אנגלית, ספרדית, איטלקית וגרמנית). לחדש מילים כמו חושמה (ראשי־התיבות של חוקה של ממשלת העם), לקונסטיטוציה שחקקו התורכים בראשית המאה, להוציא לאור את השבועון ההיתולי העברי הראשון (חמר־גמל) ולהעלות רעיון שהיה מאפשר דו־קיום של שני העמים בארץ — חלוקתה לקנטונים דוגמת שווייץ.

ובאשר נאלץ, בגלל קשיי־פרנסה, להתקיים על מישרת הספרן העירוני של נתניה, הוא אכן הציע אותה לבירת קנטון מנשה.

ירמי שוורץ, נתניה

עונש חינוכי

כמו בימים אלה, הירבה העולם הזה גם לפני 25 שנה לדווח על הווי ישראלי. כמו המעשה בקטנוע של הזמר בני ברמן ובנערים שחשקו בקטנוע, עליו דיווח העולם הזה בגליונו שהופיע השבוע לפני 25 שנה:

● לא כדאי לגנוב את הקטנוע של הזמר בני ברמן. את זאת גילו השבוע שני נערים שגנבו את הקטנוע. כשעמד בני על הגניבה, הוא יצא עם חבריו לסייר ברחובות העיר (תל־אביב). איתר את השניים על קטנועו. עצר אותם, היכה אותם מעט, דרש מהם 30 לירות דמי שכירות וחיפושים, ולבסוף לקח כל אחד מהם לאמו ושאל איזה צרות יש לה מהילד שלה.

אם אחת התלוננה שבנה חוזר מאוחר הביתה, ובני פקד עליו לחזור הביתה מדי יום עד 11 בלילה. האם השניה התלוננה כי בנה אינו קורא ספרים, ובני ציווה עליו לקרוא ספר לשבוע.

דו שקיף

ושוב — דויד לוי

הרעיון להציע את ראשות־הממשלה לדויד לוי, במקום ליצחק שמיר — שפורסם לראשונה ב־"העולם הזה" לפני שבועיים — צובר תאוצה בצמרת המערך.

חריש מודאג מהדלפות

היועץ המישפטי לממשלה, יוסף חריש, איים השבוע לעריך חקירה בקרב הפקידים הבכירים במישרד־המישפטים, כדי לברר מי מהם נוהג להדליף ידיעות לעיתונות. חריש נפגע מפירסומים על נוהגי עבודתו.

הצנזורה מחמירה

הצנזורה הצבאית החמירה באחרונה את מדיניותה. והחלה פוסלת ידיעות בעלות אופי מדיני מובהק.

עוד שגריר

במישרד־החוץ תתוסף בקרוב עוד מישרת שגריר.

נאמן מרחיב קשריו

ח"כ יובל נאמן הרחיב את קשריו עם תנועות של הימין הקיצוני המטורף בעולם.
ביחוד התהדקו יחסיו עם "האינטרנציונל האנטי־קומוניסטי", המורכב מגנרלים בדימוס ורודנים פאשיסטיים מודחים.

הממשלה מוכרת, המשתמשים רוצים לקנות

יש החלטה ממשלתית סודית למכור את "החברה הכלכלית לירושלים", ששוויה מוערך בידי מנהליה ב־80 מיליון דולר.

מיני־עוזי למישטרת איטליה?

המישטרה האיטלקית שוקלת לקנות תת־מיקלעים מסוג "מיני־עוזי", בדי לצייד בהם את אנשי היחידות המיוחדות שלה.
בינתיים התחילה החברה הישראלית "המצייד" לייצר נרתיקים מיוחדים ל"מיני־עוזי", שיאפשרו לשאת את כלי־הנשק מתחת למיקטורן.
לפני כמה שנים, כאשר הטלוויזיה האמריקאית צילמה את ניסיון ההתנקשות בנשיא רונלד רגן, נראה בבירור ביצד שומר־ראש שולף תת־מיקלע בזה מתוך מיזוודתו. הנרתיק החדש ימנע את הצורך לשאת את כלי־הנשק במיזוודה.

עיר שנדנדה על הדיונים הסודיים לתעשיני ירושלים. שהם הלקוחות של החברה — היא זו המחבירה להם את הקרקע למיבני־התעשיה בעיר — החליטו להיבנס גם הם למירוץ.

בתנאים שהציעו האחרים, אומרים התעשיינים, גם הם יכולים לעמוד, ולהם מגיעה זכות־הקדימה. שתי האפשרויות שבדעתם להציע: קנית מניות החברה, או פירוקה ומכירת זכויות־הקרקע שיש לה לכל משתמש בנפרד.
כמה מהשרים הבלכליים מעדיפים למכור את החברה הממשלתית למשקיע זר, וסביב העניין צפוי מאבק מעניין.

קולק לא יועמד לדין

ראש עיריית ירושלים. טדי קולק, לא יועמד כנראה לדין בעניין מיסתורי „קרן טדי". המישטרה, שסיימה את חקירתה בעניין והעבירה את מימצאיה לפרקליטות. לא צירפה לתיק המלצה להעמדה לדין.

„בית משיח" על חורבות בתי־תימנים

בניית המישכן החדש, המוקם בשולי כפר־חב"ד — בניין שהוא העתק ביתו של הרבי מלובביץ בניו־יורק — מעוררת זעם אצל מישפחות שפולקו בעבר ממושב תוחלת הסמוך.
ותיקי תוחלת, רובם יוצאי־תימן החיים כיום בשיכונים באזור, שעל גבול אזור־התעשיה של חולון, אומרים כי הבניין נבנה על חורבות בתיהם. „פולקנו מהמקום על־ידי המוסדות המיישבים," הם אומרים. „בלחצם של החב"דניקים. אנחנו דתיים ושומרי־שבת בדיוק כמוהם. אך הם שונאים את עדות־המיזרח, ובייחוד את הדתיים שאינם סוגדים לרבי שלהם."
העבודות במקום נעשות בקצב מזורז, מ־5 בבוקר עד 1 בלילה, כדי לסיים את הבנייה לפני טקס־החנוכה, ביום הראשון הקרוב. המקום ייקרא „בית משיח" — על־פי כתובתו של הבניין המקורי בניו־יורק: איסטרן פרקווי 770. המילים „בית משיח" שקולות בגימטריה למיספר 770.

השוטר חושש לחייו

בחקירת נסיבות־המוות של עציר שנמלט מאבו־כביר, ביקש השוטר, שמאקדחו נורתה היריה הקטלנית, לקיים את הדיון בדלתיים סגורות — מחשש לחייו. השופט נענה לבקשתו.

בגולן יאיימו בנטישה

בסיסמה „מה שאסד לא הצליח לעשות, תעשה ממשלת־ישראל", תצא בקרוב שדולה חדשה של קיבוצי התק"ם. נציגי התק"ם בממשלה, בכנסת ובמוסדות המיישבים מוענים שאם תימשך התעלמות הממשלה ממצוקת ישוב־הגולן, יינטשו מרבית הישובים עד שנת 1988.
לישובים יש עודף תיפעולי חיובי. אך אין הוא מספיק להחזרי הריבית על החובות. התשתית בהתנחלויות אלה מומנה על־ידי המתנחלים עצמם. בניגוד לנהוג בהתנחלויות שבגדה המערבית — שם נשא בהוצאות מישרד־הבינוי והשיכון.
עוד אומרים המתנחלים ותומכיהם בתק"ם, כי לפני 10 שנים, בזמן כהונתה של ממשלת־רבין, קיבלו ישובי הגולן תמיכה ממשלתית של 22 מיליון דולר. השנה, לעומת זאת, אף־על־פי שמיספר הישובים שולש, הם קיבלו רק שישה וחצי מיליון.
כלל החובות של 49 ההתנחלויות בגולן ובביקעת־הירדן הוא 220 מיליון דולר.

„הארמון היווני" נעצר

בעיקבות המשך מעצרו של איש־העסקים דויד באלם נעצרו העבודות במועדון „הארמון היווני", שנועד להיפתח בקרוב בדרום־תל־אביב. על־פי גירסת המישטרה, המשקיע במועדון אינו דויד, אלא אחיו, משה.
העיכוב דירבן איש־עסקים אחר להשקיע במהירות במועדון יווני מתחרה, באותו האיזור.

ספרדים של קש

מבקרת הסוכנות, רענה גוטמן, תשלח שני חוקרים לחו"ל, שיתחקו אחרי מעילה גדולה שנעשתה בפדרציה הספרדית העולמית. החשד הוא כי אחד הבבירים פתח סניף־קש של הפדרציה בארצות שונות, הזרים להם כספים — שהגיעו בסופו של דבר לכיסו. כשיהיו המימצאים המלאים בידיה, תסגה גוטמן בתלונה למישטרה.
למבקרת הסוכנות יש סמכות לבקר את פעולות הסדרציה, שכן זו מתוקצבת על־ידי הסוכנות.

יו"ר ועדת־החינוך — משקר!

המוני ישראל שמעו בטלוויזיה. ביום השבעתו של קורט ולדהיים כנשיא אוסטריה, כי יאסר ערפאת נכח בטקס, וכי ולדהיים קשור באש"ף ובמוסקווה.
הדברים יצאו מפיו של יו"ר ועדת־החינוך של הכנסת, ח"כ נחמן רז.
שני הדברים היו שקר גס. ערפאת אכן ביקר באותו יום בווינה, ונפגש עם ראש־הממשלה הסיציאליסטי ועם ברונו קרייסקי, אך נמנע מלהשתתף בטקס של ולדהיים. גם שגריר ברית־המועצות החרים את הטקס באופן המגנתי, כפי שעשה גם שגריר ארצות־הברית.

רהיטיים רניים להורוביץ

חברה לשיווק רהיטים המיובאים מדנמרק סיפקה השבוע ל„בנק לאומי" ריהוט בשווי של 4000 דולר. הריהוט מיועד ללישכתו של אלי הורוביץ, היו"ר החדש של הבנק.
הורוביץ התמקם בלישכתו של היו"ר הקודם, ארנסט יפת, שהכניס בה לא מזמן ריהוט יקר ביותר.

חילופין בשב"ס

רפי סויסה, נציב שרות בתי־הסוהר, עומד להחליף את עוזרו, חיים גלזק. ואת דובר השרות, שימעון מלכה. הדובר החדש יהיה רב־פקד ג'וני טוסטר.
בינתיים נמצא מלכה בחופשה, לרגל בחינות סוף־השנה באוניברסיטה. הוא לומד בחוגים לקרימינולוגיה ולסוציולוגיה.

קורסים ברוח בייסקי

בעיקבות המלצות דו"ח בייסקי הוחלט במיכללה למינהל לפתוח מסלול־לימודים חדש: יועצי־השקעות. מנכ"ל המיכללה, אליעזר פוקס, נערך בכך לאפשרות שהבנקים יכבדו בסופו של דבר את הדו"ח, ויפסיקו לספק ללקוחותיהם שרותי־ייעוץ.
עד כה התמחתה המיכללה במסלול לימודי־בנקאות, והיא היחידה בארץ המעניקה דיפלומות בתחום זה.

יתלוננו על מכון הייצוא

יחצנים ממורמרים יפנו לשר אריאל שרון בתלונה, על כי לא ניתנה להם הזדמנות הוגנת להציג את מועמדותם למישרת דובר מכון הייצוא.
הדוברת הוותיקה גילי בן־אמיר עברה לתפקיד אחר במכון, ואת מקומה קיבל יוסף פריאל, לשעבר עורך־המישנה של דבר.

החלטת הממשלה השבוע לא סתמה את הגולל על הפרשה.
אבל היא סתמה את הגולל על תקופת כהונתו של פרס.

זה לא נגמר!

ב**יום השני** השבוע — שלושה חודשים לפני מועד הרוטציה — נסתם הגולל על כהונת שימעון פרס כראש־הממשלה.

נסתם הגולל מכמה בחינות.

מהבחינה הפשוטה: ברור עתה כי הרוטציה אכן תתבצע.

פרשת השב"כ היתה הסיבה הסבירה האחרונה למניעת התהליך הזה. שימ־עון פרס היה נחוש ברעתו שלא להש־תמש בסיבה זו.

הזיווג המוזר של שימעון פרס ויצחק שמיר — מין תאומים סיאמיים של האחדות הלאומית — החזיק מעמד. פרס־שמיר לא עמדו זה מול זה, אלא ביחד מול הציבור.

השבוע החלה הספירה־לאחור לקראת עליית יצחק שמיר לכס ראש־הממשלה. האיש, אשר בלי ספק נתן הוראה כללית וסיטונית לרצוח שבויים, אדם שהוכיח בכל מהלך הפרשה שהוא לוקה בהערך מוחלט של תחושה מוסרית, יהיה ראש־השילטון בישראל במשך השנתיים הבאות, תודות לשימעון פרס.

אולם על תקופת פרס נסתם הגולל גם מבחינה אחרת. בתוך מיספלגתו ומחוצה לה הוא זכה השבוע בציון סופי. מנהיגות: אפס.

כשר, אבל מסריח

ב**כל מהלך** הפרשה הכאובה, שהחלה ברצח והסתיימה בחנינה, בלט שימעון פרס בחוסר מוחלט של מנהיגות.

הוא התפתל והתלבט, אמר כן ואמר לא, היה בעד חקירה ונגדה, ובסופו של דבר נראה כמי שאינו יודע מה הוא רוצה.

בשבוע שעבר טרח פרס להשיב במיכתב חושפני לשני אנשי־רוח — המשורר נתן זך והמבקר רן מירון — שהאשימו אותו בחוסר־מנהיגות בפר־שה זו. בתשובתו גולל פרס את מהלך הפרשה מבחינה מישפטית ופוליטית, פרט אחרי פרט, כדי להוכיח שהוא נהג כשורה בכל שלב ושלב.

המסקנה שהתבקשה ממיכ־תב זה היתה זו של הרב בבדיחה היהודית, שהתבקש לחוות דיעה אם תרנגול שנפל לבית־השימוש ממשיך להיות כשר. השיב הרב: זה כשר, אבל זה מסריח.

אילו היה פרס קשוב להלוך־הרוחות בציבור שלו — אותה מחצית של הציבור הישראלי המסוגלת להצביע בעד המערך — היה יודע שעליו להעמיד את הברירה החדה והחלקה: ועדת־חקירה או התפטרות. כך נהג רויב בן־גוריון.

אחד ההבדלים בין בן־גוריון ופרס הוא בדיוק בנקודה זו. בן־גוריון לא היה מתעניין מעולם בסיקרי דעת־הקהל.

גם מבחינה נוספת נסתם הגולל על תקופת־פרס. השבוע נשבר סופי אחד מעמודי־התווך של תפיסתו.

פרס האמין ביכולתו לחדש את „הברית ההיסטורית" בין מיפלגת־העבודה והמיפלגות הדתיות. לשם כך השפיל את עצמו עד עפר, ביצע תרגילים מאוסים של חנפנות, תקע פתקים בכותל המערבי, הלך ללמוד גמרא אצל רבנים, נתן לדתיים כל שביקשו, סגר איצטדיון ורכבל.

שום דבר לא עזר. במיבחן האמיתי, השבוע, התייצב המחנה הדתי כגוש אחד בצד הלאומנים־ימני של הבימה. כך יהיה תמיד.

הדבר נובע מן התהליכים האידיאולוגיים שעברו על שיתוף־פעולה בין המישטרה והשב"כ — השב"כ הוא הגורם המוביל, היוקרתי והדומיננטי. הדבר לא ישתנה — כך מקווים בליכוד — גם בחקירה זו. מה גם שאברהם שלום, שהגדיר את עצמו כעבריין, נשאר מפקד השב"כ.

ברור שאפשר להפעיל על השוט־רים לחצים שכלל לא יעלו על הדעת כאשר החקירה היא בידי ועדת־חקירה, שבראשה עומד שופט בכיר.

קצין־מישטרה, גם כשהוא נאמן לתפקידו, חשוף לכל לחץ — מצד המפכ"ל, מצד השר הממונה עליו, מצד הממשלה. הקאריירה שלו תלוייה בשר־המישטרה ובממשלה, ואין לדעת מי יהיה שר־המישטרה הבא. שוטר זהיר, המבקש להיות אי־פעם מפכ"ל, יקח בחשבון את כל האפשרויות.

חוץ מזה מתכוונים אנשי־הליכוד, בעזרת שר־המישטרה של מיפלגת־העבודה, להפעיל איסורי־סודיות אשר ימנעו מראש כל אפשרות של הציבור ואמצעי־התיקשורת לפקח על החקירה ולמנוע את בלימתה או הסטתה.

האם יש בסיס לתיקוות אלה?

לכאורה — כן. אך למעשה אלה הן תיקוות־שווא. הן מת־עלמות מכוח, אשר הליכוד ומיפלגת־העבודה באחד מתי־יחסים אליו בבוז סמוי: דעת־הקהל.

הנסיון מוכיח כי אי־אפשר בארץ להשתיק פרשות מצפוניות, אחרי שעברו נקודה מסויימת. לא פרשת־לי־בון, לא פרשת יום־הכיפורים, לא פרשת צברה ושאתילה יכלו להיגנז, אחרי שנודעו לציבור.

פועלים כאן תהליכים מיסתוריים, שאין להם הסבר רציונלי פשוט — ועל כן גם אינם מובנים לפוליטיקאים. תופעה זו מתגלמת בסיפור הקלאסי על סטאלין, ששמע כי האפיפיור מתנגד לעניין מסויים, ושהגיב בבוז: „כמה אוגדות יש לאפיפיור?"

הסתבר שלאפיפיור יש אוג־דות רבות, אף שאין הן מן הסוג הגשמי.

„אני בעד ועדת־חקירה!"

המחנה הדתי בדור האחרון, וישישמעון פרס אינו מודע להם.

המחנה של מיפלגת־העבודה יוצא מן המיבחן הזה מוכה וחבול. אין זה מצב חולף. זהו סיכום תקופת כהונתו של שימעון פרס במשך שנתיים.

מיפלגת־העבודה וגרורייה הפכו מיעוט בממשלה. מחנה זה לא הגדיל את כוחו בממשלה, ולא בציבור. גם בעניין מצפוני יסודי לא היה מסוגל לייצג עמדה עקבית, ולהביאה לניצחון.

לעומת זאת, הליכוד, שהיה חבול ומובה, התאושש בצורה מפליאה, ומופיע עכשיו לעיני הציבור כמחנה מנצח, השולט בממשלה.

פתק בכותל

ד**מה כי** הגורם המכריע לגבי מעשיו ומחדליו של פרס הוא הרצון הנחוש לבצע את הרוטציה. אם מתוך רדיפה פאתטית אחרי „אמינות" חמקנית, אם מתוך עייפות וכמיהה לפרישה מן האחריות — פרס רוצה ברוטציה. לא היתה זאת העמדת־פנים.

ובפי שאמר השבוע מי שאמר: „אי־אפשר להכריח את פרס להיות ראש־ממשלה!"

אוגדות האפיפיור

מ**ה טיבה של** ההכרעה? מדוע העדיף הליכוד את המישטרה על פני ועדת־חקירה?

לכך יש רק סיבה אחת: ה־ליכוד מאמין כי ניתן להפעיל לחץ על המישטרה.

אנשי־הליכוד מאמינים כי חקירת המישטרה תהיה בכל שלב תחת פיקוח הדוק וצמוד. השוטרים, תהיה דרגתם כאשר תהיה, לא יעזו לתחקר כראוי שרים ואנשי־שב"כ בכירים. בכל מקרה, כך מאמינים אנשי־הליכוד, יהיה מישהו שיגיד להם „עד כאן".

הג'ין יצא מהבקבוק

מ**בחינה זו** אופייני מה שקרה ל־יוסף חריש, היועץ המישפטי לממשלה.

כאשר הסכים לקבל על עצמו את התפקיד, תוך הדחת יצחק זמיר שהיה בשיא מאבקו המצפוני לחשיפת האמת, היה ברור כי האיש מונה כדי להחזיר את הג'ין של הפרשה לבקבוק.

בהתחלה אכן היה נראה כאילו חריש ימלא את רצון שולחיו. אך הלחץ המצפוני הכללי של הציבור, אמצעי־התיקשורת והקהילה המישפטית עשו את שלהם. תוך כמה שבועות הגיע חריש ברגיון לאותה הנקודה שאליה הגיע זמיר לפניו: הדרישה למנות ועדת־חקירה.

השבוע היה חריש מיטיב לעצמו אילו התפטר מיד עם קבלת ההחלטה בממשלה. אולם לא היה לו חשק לכך — כפי שלא היה חשק כזה לאמנון רובינשטיין או למישהו אחר בממשלה.

אך ברור כי חריש יעמוד מעתה ת־חת לחץ צמוד של דעת־הקהל והמיש־פטנים, ובעקיפין גם של השופטים.

השופטים יכולים למלא בפרשה זו תפקיד חשוב. הדבר יהיה תלוי בת־שובותיהם על עתירות אמנון זיכרוני, תנועת ר"ץ וקבוצת־המישפטנים. הע־תירות נותנות בידיהם את הזכות והחובה להגיד בפה מלא מה דעתם כמישפטנים, כאזרחים וכבני־אדם.

דבר אחד בטוח: חרף כל המ־אמצים של שמיר ופרס, הפ־רשה לא תמות. היא תמשיך להתגלגל במשך חודשים. היא תחזור, כבומראנג, אל ראשי האנשים שניסו השבוע להש־ליבה לערימת־הזבל.

במדינה

העם

עניין של עלבון (1)

מישפחת רקנאטי כולה ניתקה יחסיה עם ממשלת ישראל. היא נעלבה מבגידת הידידים והחברים.

רפאל רקנאטי החזיק מעמד עד הרגע האחרון. כאשר התפטר, השבוע, חש בהרגשה צורבת של עלבון.

עד אותו רגע לא האמין רקנאטי שיהיה עליו להתפטר. הוא אחד מעמודי־התווך של המעמד העליון במדינה — מעמד המורכב מראשי המיפלגות והמוסדות הממלכתיים והציוניים. ראשי המנגנון הציבורי, הצבא והמשק הפרטי, הממשלתי וההסתדרותי.

בין חברי המעמד הזה, פרי המציאות של המדינה, שוררים קשרים הדדיים עזים. הם נפגשים בעבודה ובחברה, בטקסים ובמחלקה הראשונה של המטוסים. הם עושים טובות זה לזה. פועל ביניהם הכלל „שמור לי ואשמור לך".

רקנאטי היה בטוח כי חבריו — השרים וחברי־הכנסת הבכירים — לא ינטשו אותו. מה גם שהרעיף עליהם, בכל מערכות־הבחירות, תרומות נכב־דות. בלי הבדל של מיפלגה ודיעה. תרומות אלה היו תשלומי־ביטוח, וכך הובנו על־ידי התורמים והמקבלים.

אולם רקנאטי לא לקח בחשבון את פגיעות הפוליטיקאים ללחצים של דעת־הקהל, כאשר אלה מגיעים לדרגות גבוהות של חומרה. פוליטי־קאים־מן־המניין אינם יכולים להיות אדישים לזרמים אלה. וכך קרה ששימעון פרס, ידיד אישי, וכמה שרים בכירים אחרים, נקטו טכסיס ישן־נושן: הם נמנעו מהצבעה. כך הניחו לחבריהם, הרגישים פחות להשפעת רקנאטי, להצביע בעד הדחתו.

תגובתו של הבנקאי העידה על גודל העלבון. הוא התפטר מכל מישרותיו, ולקח עימו את כל בני מישפחתו. כאילו רצה לומר: מישפחת רקנאטי מנתקת את יחסיה עם מ־שלת־ישראל.

עניין של עלבון (2)

לכאורה נכשלה שביתת האחיות. אך לא כן. היא קבעה לקח חשוב: האחיות אינן עוד אסקיפה נדרסת.

כאשר חזרו האחיות השבוע לעבודתן, היתה השאלה הגדולה: איך זה יכול היה בכלל לקרות?

האחיות הן אחד הציבורים האח־ראיים ביותר במדינה. שום אשה אינה פונה למיקצוע זה — שהוא קשה ומפרך, וששכרו מועט — אם אין היא חשה, בצורה זו אחרת, תחושה אידיאליסטית כלשהי.

כאשר ציבור כזה נוטש את בתי־החולים ומפקיר את אלפי החולים לגורלם, מוכרחה להיות לכך סיבה נפשית עמוקה מאוד. סיבה החורגת בהרבה מן התחום הצר של האינטרסים החומריים.

ואכן, האחיות חשות מזה זמן רב מאוד תחושות של תיסכול ועלבון. נדמה להן, בצדק, שכל המימסד המדיני־כלכלי מזלזל בהן, מתייחס אליהם כאל פאריירות, מתעלם מתביי־עותיהן ומריגשותיהן, כאילו היו אס־קופה נדרסת.

תחושה זו גברה בהתמדה במרוצת השנים, ולפתע פיתאום פרצה כמו הר־געש.

כמו בהר־געש, ניתן היה לחזות את ההתפרצות מראש. קרמו לכך סימנים שונים — פליטת עשן, זעזועי־אדמה. ובמיקרה של האחיות: שביתת־שבת לפני בית ראש־הממשלה.

שום דבר לא עזר. גם כאשר ישבו האחיות ושבתו לפני ביתו של שימעון

(המשך בעמוד 8)

פעיל מרכזי של „כך" מגלה:

נשלחתי לשרוף את „בית הגפן" ומערכת „העולם הזה" ★ כהנא הוא מוג'לב

★ מישמר־הראש שלו מצוייד באלות חשמליות ★ הפעילים מקבלים 300 דולר לחודש ואש"ל ★ הכסף נאסף באמריקה למען אסירי המחתרת

הייתי פעיל של כהנא

פעיל צרפתי
„אני יושב ורועד!"

„אני יושב בבית ורועד. אני יודע שהרב כהנא רוצה לגמור איתי את החשבון. רק השבוע התנפלו עליי שני אנשים שלו ברחוב, וניפחו אותי במכות. הם מסוגלים לכל!"

דברים אלה אינם מושמעים על־ידי ערבי החושש ממביא בשורת הגזע העליון היהודי, וגם לא משמאלן הנלחם בדיעותיו של הגיזען. הדובר, יעקב צרפתי, היה עד לפני חודש רכז תנועת־כך בחיפה.

לפני שנה הסתובב נער רזה בן 18, הנראה צעיר בהרבה מכפי גילו, בעל עיניים דלוקות ובמצב־רוח של אי־פוריה.

ליעקב צרפתי היתה עדנה. הנער, שהתייתם בגיל צעיר מאמו, נעזב על־ידי אביו והתגלגל בין בית סבתו לפנימיות, היה לפתע למנהיג פוליטי. הוא הסתובב בחוצות העיר ובין מערכות העיתונים, והביא למי שרצה ולמי שלא רצה את בשורתו של המנהיג.

מעולם לא קרא לכהנא בשמו. „הרב" — כך דיבר עליו בכחינת לא־תישא־שם־אלוהיך־לשווא.

במשך הזמן הודבק הכינוי „כהנא" גם לצרפתי עצמו. כהנא־ג'וניור היה ברקיע השביעי.

השבוע נשמעו מפיו זמירות אחרות. „כהנא הוא מטורף מושלם. אדם עצבני לגמרי. הוא בכלל לא חכם. אולי ההיפך מזה. אינו מסוגל לדבר עם בן־אדם בצורה נורמאלית. צריך להיזהר ממנו. והדבר הכי גרוע — הוא מפקיר את האנשים שלו כשהם מסתבכים בגללו.

„דווקא כשהייתי בצרה הוא עזב אותי, וזרק אותי לכלבים. היום אני בן 19, נשארתי קירח מכל הצדדים, גם לצבא לא מוכנים לגייס אותי, משום שהייתי פעיל בכך!"

מספר צרפתי:

המישטרה עצרה אותי באשמה שפרצתי לחנות של המיסיון הנוצרי בחיפה, כדי לשרוף ספרים. כהנא טען כל הזמן שפגיעה במיסיון היא מיצווה, והבטיח סיוע מישפטי למי שייתפס. הייתי במעצר 30 יום, והוא התייחס אליי כאילו לא הייתי קיים.

כהנא הוא ביסודו מוג־לב, ופחד שאני אסבך אותו. הוא העדיף לזרוק אותי לכלבים.

הייתי עצור חודשיים, ואף־אחד מהפעילים של כך וההנהגה לא ביקר אותי ולא השתין לכיוון שלי. הם פשוט לא התייחסו אליי.

לכך לא ציפיתי. במשך שנה הייתי עבד של כהנא, ושירתי אותו 24 שעות ביממה. שום דבר אחר לא עניין אותי.

היכרתי אותו כשהייתי בעצרת־עם בהשתתפותו, והדברים שלו מצאו חן בעיניי. הייתי בטוח שהוא יפתור את כל הבעיות שלי בחיים. במיוחד מצא חן בעיניי שהוא הבטיח לנו ארמות ובתים.

הוא הבטיח כי לכשיגיע לשילטון, הוא יגרש את כל הערבים מהמדינה, והפעילים יקבלו את האדמות והבתים שלהם. „מי שטרח בערב־שבת יאכל בשבת," היה אומר תמיד.

כיום אני חושב שזה קישקוש. אם כהנא יגרש את כל מי שהוא שונא, המדינה תישאר ריקה כמעט. הוא כבר אמר שמי שיפר את חוקי־המדינה ייילך לכלא, ומכיוון שהוא רוצה להקים מדינת־הלכה, כל החילוניים יהיו ב־כלא.

אבל אם הוא יעלה לשילטון, כדבר ראשון הוא יטפל בעיתונאים ובשמא־לנים, שאותם הוא הכי שונא. אולי גם ההיגיון שלו אומר שאם לא יהיו עיתונאים, לא יהיה מי שידווח על גירוש הערבים. גם את הספרדים הוא לא כל־כך אוהב, כמו שהוא טוען בעצרות־עם.

כהנא מלגלג על הספרדים ובז להם. כל ההנהגה בתנועה היא אשכנזית, למרות זה שרוב המצביעים הם ספר־דים. סמנכ"ל־התנועה, שהיה ספרדי, התפטר משום שניסה לקדם את ה־ספרדים.

אנו עושים את העבודות השחורות, מדביקים מודעות, כרוזים — והאש־כנזים הם המנהיגים. לעבודות הרגי־שות ביותר הוא משתמש בקטינים, משום שאותם אי־אפשר לעצור.

נדלק כשמריח דם

לדוגמה: להודיע למישטרה שהונ־חה פצצה במקום שבו הוא עומד לבקר. זאת השיטה שלו. הודעות כאלה בדרך כלל מביאות מישטרה, עושות אקשן, והעיקר זוכות בכיסוי תיק־שורתי.

כמו עלוקה הנדבקת לדם, כך כהנא. הוא הולך לכל מקום שבו יש נפגעי פעולות־טרור, ומנסה לעשות מזה הון פוליטי. הוא נדלק כשהוא מריח דם. הוא חי מזה. הרבה מישפחות של נפגעי פעולות־הטרור הם מהפעילים המר־כזיים של כך. אבל יש גם אנשים אחרים, שכהנא מצליח לדבר אליהם.

ברובם הם עבריינים לשעבר. אנשים שנהגים מתחושת הכוח שכהנא נותן להם, ומהאפשרות לפגוע בב־רוטאליות בירכיהם, בעיקר בערבים.

אני מכיר סניף של כך שבו מעשנים חשיש חופשי־חופשי. גם הרבה בני־נוער מתפתים להתגייס, משום שהם עוד תמימים, ומאמינים לכל השטויות שלו. כך היא כמו תנועת־נוער. אני מעריך שמתוך 1500־1000 פעילים, יש 500 שהם קטינים.

כהנא עובד כמו באירגון צבאי. הוא נותן הוראות, והאנשים מבצעים. כשהוא איננו שבע־רצון, הוא משתולל ורותח. יש לו כוח־אבטחה, שהוא כמו מישטרה פנימית של התנועה. בערך 50 איש שמלווים אותו צמוד. אלה אנשים מסוכנים, רובם חוזרים־בתשובה שבאו בעיקבותיו מאמריקה. בשעת ההפגנות וההתנגשויות הם מגוננים עליו, יש להם אלות, והם מצויידים במכשירים בעלי זרם־חשמלי. הם נמ־צאים בכל חלקי־הארץ.

הם לא עושים את העבודה בהתנדבות. כל הדרגים הבכירים של כך מקבלים בין 250 ל־300 דולר בחודש, ובנוסף על זה אש"ל. אני קיבלתי 100 דולר בחודש, והחזר של 50% על קבלות.

הכסף בא מתרומות שנאספות באמריקה. לתורמים אומרים שהכסף הולך לאסירי־המחתרת, שנלחמו למען המולדת, ולאסירי כך. אבל הכסף הולך למיפלגה ולמימון פעולות.

איזה פעולות? כל מיני פרובוקציות נגד הערבים. לי, למשל, הוא נתן הוראה להיכנס לבית־הגפן בחיפה ולפוצץ את „שבוע התרבות הערבית". היו הרבה פעמים הוראות להיכנס לוואדי־ניסנס, ולהכות ערבים שהת־עסקו עם יהודיות.

לא עשיתי את זה. פחדתי להתנגש עם המישטרה, הערפתי להביא להגי־רת־ערבים באופן חוקי.

פתחתי בחיפה מישרד־הגירה. הב־טחנו לערבים שנעזור להם למכור את הבתים והרכוש שלהם, ונעזור להם להיקלט בחו"ל. זה הגיע לשלבים מתקדמים. נרשמו אצלי 50 מישפחות מחיפה ומהגליל. כל זה היה חוקי, ואי־אפשר היה לעצור אותנו. הייתי בקשר עם המישפחות. לקחתי הערכה שלהם על הרכוש.

את הנתונים היינו מעבירים לסוכנות־קרקעות שלא היתה שייכת לתנועה, אבל קשורה אליה. הסוכנות הזאת היתה שולחת מעריך משלה. אותה סוכנות הסתבכה לאחר־מכן עם פרשת־הקרקעות בשטחים. כשעזבתי את התנועה לקחתי את הרשימות והשמדתי אותן, זה היה דבר חיובי שעשיתי.

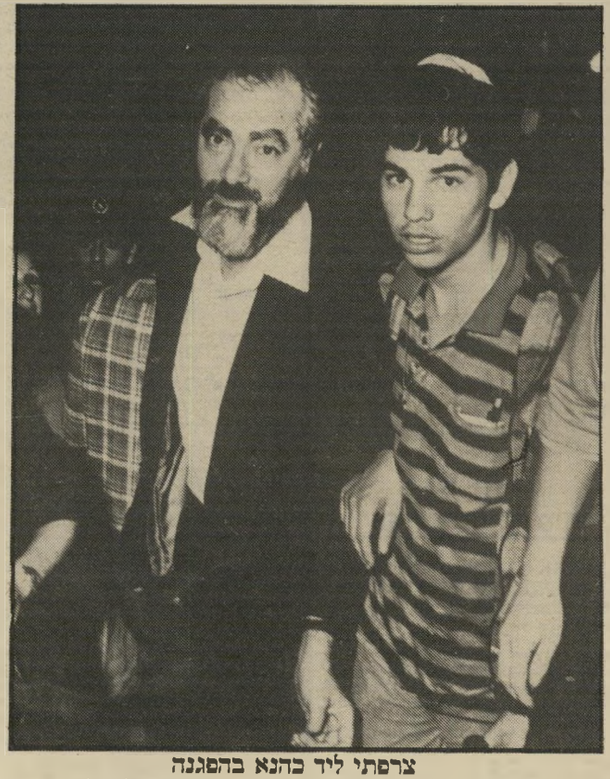
דרך אגב, בזכותי גם לא שרפו את מערכת העולם הזה.

לפני שנה היתה הוראה לסניף תל־אביב לשרוף את „סוכנות־אש"ף" — כך קוראים להעולם־הזה בכך. אני הגעתי יום לפני־כן לסניף, ונשארתי לפעולה. היו אמורות לצאת שתי מכוניות עם 10 חברה', אחת לצבוע את המערכת ואחת לשרוף אותה.

האנשים הכירו את המקום, משום ששני פעילים ביקרו שם כמה ימים קודם לכן וביקשו עיתון מתאריך מסויים. פחדתי שניתפס, ופחדתי שהשריפה תתפשט גם לבתים מסביב. אמרתי שאני חושב שהשב"כ עוקב אחרינו, והפעולה בוטלה.

צרפתי עם המנהיג
„הספרדים עושים רק את העבודות השחורות!"

צרפתי ליד כהנא בהפגנה
„הוא מבטיח לגרש את הערבים ולתת את הבתים לפעילי כך!"

---

* *מוסד הפועל למען שיתוף־פעולה תרבותי בין יהודים וערבים בעיר.*

(המשך מעמוד 6)

פרס, וזה ראה אותן יום־יום בבואו ובצאתו, זה לא עזר. איש לא האמין כי האחיות מסוגלות להתקומם ברצינות ולהסיק מסקנות.

יש קו אדום. כך זה קרה. לפתע באה ההתפרצות הגדולה, שהיתה צפויה לגמרי, אף שאיש לא ציפה לה.

התוצאות של השביתה שנויות־במחלוקת. היא לא הסתיימה בניצחון מזהיר של האחיות. אך היא הוכיחה משהו: שגם האחיות יכולות למרוד, כאשר כוס־התרעלה מלאה.

לקח זה לא יישכח. כאשר ייכנסו המעבידים למשא־ומתן עם אחיות בתי־החולים, הציבור המדוכא שהפך לציבור לוחם, הם יזכרו כי אסור להתעלל בהן מעבר לגבול מסויים. יש קו אדום.

מיפלגות
הקרב האחרון של המר

זבולון המר מתפתל. אולי בכל זאת יציע ברית עם בורג?

באחד מימי השבוע צילצל הטלפון בביתו של הרב צפניה דרורי, רבה של קריית־שמונה. על הקו היה אברהם מלמד, חבר־כנסת לשעבר ומראשי המפד"ל. מלמד הציע לדרורי הצעה שקשה לסרב לה: שיציג את מועמדותו להנהגת שר מטעם המפד"ל, במקומו של יוסף בורג, השר הניצחי הפורש בעל־כורחו — אולי — בראשית חודש ספטמבר.

דרורי הפתיע את מלמד. השיב בסירוב מוחלט. גם פניה דומה, כמה שבועות קודם לכן, לשאר־ישוב כהן, רבה של חיפה, נדחתה בתוקף. «רחצתי את רגליי ואיככה אטנפם...» השיב הרב. כך הגיעה המפד"ל לוועידתה, מבלי שהצליחה לפתור מראש את השאלה החשובה ביותר המעסיקה אותה: מי יתפוס את כיסאו המתפנה של הדוקטור בורג. ב־21 באפריל 1985 הגישה הוועדה לבדיקת מיבנה ואירגון מחדש של המפד"ל, שבראשה עמד יצחק יגר, את מסקנותיה. המסקנות היו קשות: «לא היה כמעט איש מבין אלה שהופיעו לפני הוועדה, ומבין הרבים שבאו בדברים עם חברים מתוכה, שלא הביעו דיברי־ביקורת קשים על המיפלגה ועל דרך הנהגתה... בכל החוגים נתגלה חוסר־אמון מפליג ומדהים במיפלגה ובמנהיגיה...»

הפרופ' משה בר־אשר, אחד מחברי הוועדה, הציע מסקנות יותר חריפות, עד כדי הקמת הנהגת־חירום מיפלג־תית, ופסילתם המוחלטת של השר יוסף בורג והמזכ"ל זבולון המר לכהונות רמות במיפלגה או מטעמה.

בעל־הברית בעט. זבולון המר, בתרגיל מחוכם — במיפלגה אומרים שעשה זאת על פי עצה של מומחה ליחסי־ציבור — תמך במסקנות יגר, והניח לאשר בן־נתן, ממקורבי השר בורג, לצאת נגד המסקנות.

יריביו של המר טוענים בתוקף, כי נהג להדליף לעיתונאים ידיעות מפוברקות, כדי ליצור רושם שמסקנות יגר מכוונות אך ורק נגד בורג. הוא ביקש להתנער מאחריותו למשבר שפקד בשנים האחרונות את המפד"ל, שכיווץ אותה מסיעה של 12 חברי־כנסת לסיעה של ארבעה חברי־כנסת.

המר משמש כיום מטרה לחיצים של חבריו בסיעת־הצעירים. הוא דיבר על מפד"ל יפה, הם אומרים, ועל רוטציה כעבור שתי קדנציות, אך כשהדברים נוגעים לו עצמו, שכח את הכל, והמשיך לכהן חמש קדנציות רצופות.

הם מוסיפים: בתיקשורת הוא מופיע בפוזה של הוגה־דעות אבל למעשה הוא משתמש בפרופסור דויד הרטמן ככותב הנאומים שלו; יצר לעצמו דימוי של פוליטיקאי ממולח, אבל נכשל באחת הפרשות המחפירות של המפד"ל — יצר ברית עם אהרון אבו־חצירא, הגדיל את כוחו, עד שלבסוף אבו־חצירא בעט במיפלגה והקים לה גוף מתחרה, את תמ"י. ועכשיו, כשמצבו קשה, הוא מתכנן להפתיע את צירי הוועידה ולקרוא לאבו־חצירא לחזור למיפלגה, כעתודת־כוח פרטית שלו.

הצעירים שואלים מה הבטיח המר לאבו־חצירא בחדרי־חדרים.

בן־טובים אשכנזי. ועידת ה־מפד"ל תתכנס ביום הראשון הבא. ראשי המיפלגה, שחששו פן תידרדר הוועידה להתפרעות כללית, נוסח ועידת־חירות, החליטו להעתיק את נוסחת מיפלגת־העבודה: לקבוע שני מושבים נפרדים לוועידה. הראשון יוקדש לבעיות אידיאולוגיות, ולבחי־רת מרכז המיפלגה, ואילו המושב השני, שיתכנס כעבור חודש וחצי, יבחר את יורשו של בורג — נציג המפד"ל בממשלה. החלוקה לשני מושבים נראית כמבטיחה שקט פנים־מיפלגתי. כך על הנייר. אך תיתכן הפתעה.

תוכנית סודית, שאינה כתובה בשום מיסמך, הוכנה בידי השר יוסק'ה שפירא. שפירא, שחזר למפד"ל, אחרי גלות של שנתיים במיסגרת מצ"ת, נחשב היום כאחד המנהיגים המובילים.

תוכניתו הסודית: להציע כבר במושב הראשון את יגאל ביבי כמועמד לרשת את בורג.

ביבי, ראש עיריית־טבריה, הוא עס־קן מיזרחי, שיש לו תומכים רבים בעיירות־הפיתוח. אם תועלה מועמ־דותו נגד המר, יקשה על המר להתנגד לו. כל ההתנגדות של המר, בן־טובים אשכנזי, לביבי, תתפרש כצעד מכוון נגד כלל המיזרחיים בתנועה הדתית־לאומית.

ציניקאים חובשי־כיפות, וכאלה לא חסרים במנגנון המיפלגתי של המפד"ל, אומרים כי גם לצעד זה יוכל המר למצוא מענה: הוא יציע לבורג, ממש ברגע האחרון, לחדש את הברית ביניהם. יעלה על הבימה ויטיף לאחדות, תוך כדי בקשה לבורג שלא לעזוב דווקא בשעת מיבחן זו.

נשמע דימיוני?

במפד"ל הכל יתכן. בתום המיפקד, שעלה כמיליון דולר, התברר שקרוב ל־150 אלף איש התפקדו לתנועה. פעילים במיפלגה טוענים שרק 70 אלף חברי הפועל־המיזרחי התפקדו, ואילו 80 אלף המתפקדים החדשים לא היה להם בעבר כל קשר למפד"ל.

תוך שבוע ימים, מספרים בקסטל, בית המיפלגה הדתית לאומית, הופיעו פעילים מרכזיים ובידיהם מיזוודות, בתוכם טפסי־הרשמה. כל מתפקד התבקש לשלם שלושה שקלים, דמי הצטרפות לתנועה — ונושאי המיזוודות שילמו את דמי־ההצטרפות בצ'ק אחד. במיזוודות לא היו שקלים בודדים.

בקסטל אומרים שאילו 80 אלף איש היו באים להתפקד באופן אישי, היה רחוב איבן־גבירול בתל־אביב, מקום מושבה של הקסטל, חסום לתנועה.

לפעילי המפד"ל יש ציפיות גבוהות מהוועידה. הם יתאכזבו. כלום לא ישתנה במיפלגה הזו.

טרור
האיש המיסתורי מיפו

האמריקאים הפציצו את לוב — ועכשיו רוצים לדעת למה. עיתונאי ישראלי מספק להם את התשובות

כאשר התחילו גם האמריקאים לטעום את נחת־זרועו של צברי אל־בנא, הלא הוא אבו־ניידאל («אבי המאבק») בהתקפות על נמלי־התעופה בווינה וברומא, לפני שיבעה חודשים.

מזב"ל מפד"ל המר
מה הבטיח בחדרי־חדרים?

התברר להם שאין הם יודעים כמעט דבר על האירגון הקטן והרצחני.

מומחי־מודיעין אמריקאיים פנו מייד לישראל, בהנחה שכאן מצוי מאגר המידע הטוב ביותר על האירגון פורש־אש"ף, המתקשט בשם פת"ח – המועצה המהפכנית.

כאשר הוחלט בבית הלבן לתקוף ולהפציץ את טריפולי, בירת־לוב, כעונש על החסות שמעניק מועמר אל־קד־אפי לאבו־ניידאל, פנו האמריקאים בשנית אל ישראל. הפעם הם רצו לשתף את צה"ל בהתקפה. תשובתו של יצחק רבין היתה מיידית: לאו מוחלט. ישראל, כך הסביר רבין, בלשון שאינה בדיוק דיפלומטית, לא תסכן את עורק־התחבורה העיקרי שלה בגלל גחמה אמריקאית חולפת.

גילויים אלה ואחרים כלולים בספר חדש שייצא לאור בארצות־הברית, בשם רב הטרור־יסטים – סיפורו האמיתי של אבו־ניידאל.

הספר, המיועד לקהל אמריקאי, שהחל לפתע מתעניין בדמותו של הפלסטיני המיסתורי יליד יפו, הוא כולו כחול־לבן. שני המו"לים של ההוצאה האמריקאית, אדמה בוקס. הם ישראלים: מולי מלצר ועורד מודן. כמוהם גם המחבר: העיתונאי יוסי מלמן.

גזר־דין־מוות. הספר החדש, הזוכה בהתעניינות עצומה באמריקה, עוד בטרם הופיע בדוכנים, הוא עיבוד והרחבה של ספר שכתב מלמן בעברית, לפני שנתיים בדיוק: אבו־ניידאל – דיוקנו של אירגון טרור.

השבוע, כשהמתיחות במיפרץ־סידרה התגברה שוב, קיבל ספר זה מישנה־אקטואליות. יש בו פרטים ועובדות שנאספו בשקדנות במשך כמה שנים, והתוצאה של עבודה זו היא מקור מידע גלוי, שעד פירסומו היה נסתר אפילו מעיני שרות־ביון שונים.

מלמן, שאינו מיזרחן במיקצועו, רכש את מומחיותו הרבה במיסתרי־האירגון כמעט במיקרה. בשנים 1980־1983 שימש כסופר העיתון הארץ בבריטניה, וסיקר את מישפטה של החוליה שניסתה להתנקש בחיי שגריר ישראל, שלמה ארגוב, ב־3 ביוני 1982.

נסיון־ההתנקשות שימש עילה מיידית לממשלת בגין־שרון לפלוש ללבנון, כדי «למגר את האיום האש"פי ולהביא שלום לגליל". אך מלמן, שעקב בעיון אחרי הריונים באולד ביילי, בית־המישפט של לונדון, גילה את שמומחים רציניים ידעו זה מכבר — אבו־ניידאל, ששלח את חוליית־הרצח, הוא אוייב מוצהר של אש"ף והנהגתו, ואף ניסה לא־פעם לרצוח את היו"ר, יאסר ערפאת.

מסיקור מישפטה של החוליה פנה מלמן לתהות על קנקנו של המנהיג. בין השאר מצא לעצמו מקור־מידע מצויין ברמותו של הד"ר עיצאם אל־סרטאווי המנוח, שאת ההיכרות בינו לבין מלמן ערך אורי אבנרי. סרטאווי

(המשך בעמוד 10)

פרשת איזראלוב: האשה השניה

המישטרה מחפשת אשה נוספת, חברתה של גיתית איזראלוב, שהיתה מעורבת, לפי החשד, ברצח יוסף איזראלוב. הניתוח קיים עם האשה מערכת מסוכסכת של יחסים, אחרי שגיתית נטשה אותו ונסעה לאנגליה.

פרשת רצח־איזראלוב מזכירה את פרשת רצח מלה מלבסקי. גם ברצח זה מעורבות שתי נשים. ויש עוד קו משותף: על חוקרי שתי פרשיות־הרצח ממונה קצין־חקירות שאפתן: סגן־ניצב אריה שגיא מישטרת מרחב־דן.

המפתחות בפנים. כשנמשתה ב־26 בינואר ממי־האגם בפארק הירקון מכונית פרינץ מיושנת, שכב במושב האחורי, ללא חולצה, כשמיכנסיו מופשלים, יוסף איזראלוב המת.

סגן־מפקד־המחוז וקצינים בכירים, שהוזעקו למקום, מינו צוות חקירה שמנה שני חוקרים מוכשרים: פקד ג'קי ברייי ופקד מרדכי ליבר. ליבר מוכר לעבריינים בתל־אביב כשוטר קשות, ששירת ביחידה המרכזית של מישטרת מחוז תל־אביב.

התעלומה הראשונה, שניצבה לפני החוקרים, היתה המכונית. רלוותיה של המכונית היו נעולות מבפנים, והחלונות היו מוגפים. החוקרים נאלצו לשבור את גג המכונית. לא זה בלבד שרלוות המכונית היו נעולות: מפתחות־הרכב היו נעוצים במנעול־ההצתה, ובלב־היד של המכונית היה משוך כלפי מעלה.

השם במיסמך. כזכור, עבר איזראלוב, בשעתו. לאחר שגיתית עזבה אותו, לדיריתו הקטנה שברמת־גן, כי החיים ברמת־השרון הזכירו לו יותר מדי את אשתו שבגדה בו, לדבריו. איזראלוב הגיש נגד גיתית תביעת גירושין לבית־הדין הרבני. הוא נרצח יום לפני שעמדה התביעה להתברר בבית־הדין.

וברמת־גן שמע פקד ברייי עוד משהו. אחת השכנות ברמת־גן סיפרה לו כי איזראלוב התאושש לאחר בריחת אשתו והתחיל לצאת עם אשה חדשה. הוא תיכנן להתחתן עם האשה הזאת אחרי גירושיו מגיתית ואף התחיל לקנות מכשירי־חשמל לבית.

שמה של האשה היה רשום במיס־מך בתיקו של איזראלוב. שנמצא שלם ליד הגופה. בדיקה במישטרת־הגבולות העלתה כי האשה לא עזבה את הארץ.

המישטרה חקרה אדם שסיפר כי הסיע את גיתית במכוניתו ביום הרצח. אבל אותו אדם סיפר משהו נוסף: שגיתית והאשה השניה היו מיודדות. דבר זה נראה מוזר לחוקרי־המישטרה.

במכונית נמצאו כמה פריטים נשיים, שכנראה לא היו שייכים לגי־תית: שפתון לחות, צינצנת גדולה עם קרם לחות, מיברשת־שיער נשית בצבע ורוד, ומגפיים נשיים בעלי פרווה. המיספר של המגפיים לא התי־אים לגיתית. גם המיברשת המרופטת לא היתה מהסוג שחוקרי־המישטרה יכלו לשייך לאשה אלגנטית כגיתית איזראלוב, שתמיד הקפידה על הופעתה.

איזראלוב נרצח בדרך הבאה: מי שהיה איתו הישקה אותו יין אדום. בקבוק היין האדום והזול נמצא במכו־נית. האיש, שמעולם לא שתה מש־קאות חריפים, נתקף טישטוש. אחר־כך הוצמדה לחטמו מיטפחת ספוגה באתר. הוא נרדם, והמכונית דוהרה לאגם. השעון שעל ידו של האיש נעצר בשעה 8.15. שעון המכונית נעצר בשעה 09.30. היות ושני השעונים הם שעונים מכניים, שאינם חסינים מפני מים, יש לשער כי שעת הרצח היתה סמוך לשעה 9 בערב של ה־25 בחודש ינואר.

מה שעדיין לא ברור לחוקרי המישטרה הוא האמצעי שבו פותה איזראלוב לבוא לפארק־הירקון. כל שכניו סיפרו כי כעס מאוד על גיתית, שהפכה את חייו לגיהינום. המישטרה בודקת את האפשרות שמי שפיתתה את איזראלוב לבוא לפארק הירקון בשעת־לילה היתה דווקא הידידה השניה.

המיברשת וקרם־הלחות
לא מן הסוג –

המגפיים
– של אשה אלגנטית

זה היה מרגש. אבל מסו ח"כים לא באו לחזות בהקרנת „שואה"

ח"כ אמיר
„פיתאום הם נזכרו בישו!"

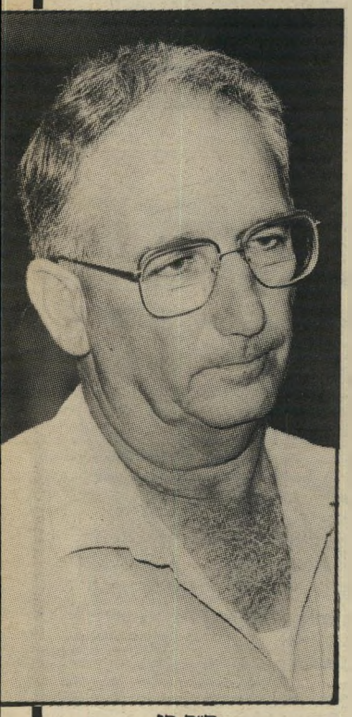

קהל נרגש של לא־ח"כים בתום ההקרנה
החכ"כים לא הטריחו את עצמם

ח"כ גרוסמן
„את הרוב אני יודעת..."

לא היה להם זמן

ח"כ רז
„כמו קצטניק..."

הסרט שואה, המכה את כל הצופים בו בהלם, הותיר את מרבית חברי הכנסת אדישים. רק 20 מכלל 120 חברי־הכנסת הטריחו עצמם, ביום השלישי, לקומת הוועדות, בתחתית המישכן, כדי לצפות בו בהקרנה מיוחדת. גם אלה נכנסו ויצאו, ובשום שלב לא היו יותר מעשרה ח"כים באולם.

מי שהתרגשו מן הסרט יותר מכל היו דווקא שני חברי־כנסת שלא היתה להם נגיעה אישית — לא הם ולא איש מבני־משפחותיהם סבל בשואה. **זאב אמיר**, הח"כ מדימונה, יליד מארוקו, היה כמו משותק. „הדברים שאמרו הפולנים הזקנים על ישו," אמר אמיר, „עוררו בי חלחלה. פיתאום הם נזכרו בסיפור הצליבה של ישו, ונראו משוכנעים שכל השואה היא מעין כפרה של היהודים על חטאיהם!"

תופיק טובי, יליד חיפה, סיגנן את התרגשותו במונחים שהוא מורגל בהם. „הפאשיזם," אמר, „אינו רק אוייב של העם היהודי, אלא אוייב כל האנושות כולה. אני מקווה שהציבור הרחב, הרואה את הסרט, יפיק לקחים: הפאשיזם, הנאציזם, האנטי־שמיות והלאומנות זה לא מונופול של עם. לא של העם הגרמני ולא של עם אחר. זה פרי של מישטר, ובכל מקום צריך להילחם כדי שפשעים כאלה לא יחזרו."

שני חברי־כנסת אלה היו בין המעטים שצפו בשואה מראשיתה ועד סופה — כמעט 10 שעות תמימות.

הכנסת ציינה את יום השבעתו של קורט ולדהיים כנשיא אוסטריה, בהקרנת שואה של קלוד לנצמן. זהו סרט מונומנטאלי, ולא נעשה בו שימוש בשום מיסמך ארכיוני. הסרט הגולמי כולו, 350 שעות, צולם בשנים האחרונות. מלאכת התחקיר נמשכה שלוש וחצי שנים, והתנהלה ב־14 ארצות שונות. בשנים 1976 — 1981 נערכו 12 סדרות־צילומים. הקרנת שואה לוותה במאבק בין חברי־כנסת מעטים לבין לישכת ראש־הממשלה ולישכת שר־החוץ, שלא היו מעוניינות בהפגנה זו.

לוועדת־החינוך של הכנסת הגיעו מאות קריאות טלפוניות מאנשים שביקשו הזמנה לצפות בסרט. כמעט כולם נענו בשלילה. לא יהיה מקום, הסבירו לפונים. כל חברי־הכנסת מוזמנים. סדרני־הכנסת אספו באותו יום את כל הכורסות הנוחות שהיו במישכן. שיהיה לחברי־הכנסת נוח. סרט ארוך. הכינו להם גם קפה חם ומיצים קרים להפסקות. תיכננו להם שעות־הקרנה נוחות. חלק ראשון בבוקר וחלק שני בערב, בתום ישיבת המליאה.

מרבית חברי־הכנסת לא הגיעו. באולם נכחו עובדי־הכנסת, סדרנים, עובדות־נקיון, עיתונאים, עוזרים פרלמנטריים, מזכירי ודוברי סיעות, שניים מניציבי תאומי־מנגלה ואנג־ליקה, רעייתו של קלוד לנצמן. בפתחי האולם ניצבו במשך שעות צלמי־טלוויזיה ואנשי רדיו מחוץ־לארץ. הם חיכו להפגנה לאומית גדולה והת־אכזבו.

היחיד מחברי־הממשלה שבא לצ־פות בשואה היה שר־המישפטים **יצחק מודעי**. „בעל כורחך אתה חי," אמר בצאתו מן האולם. שר־המישפטים, שנראה המום בתום החלק הראשון של שואה, התריס „ועוד יש אנשים שמקבלים דוקטורט על עבודה שמכ־חישה את הזוועות!"

באולם החשוך נשמעה מדי פעם יבבה חרישית. בין חברי־הכנסת שנכחו בהקרנה היו שעברו את השואה על גופם.

„השוחט שחט והשמש זרחה," אמר

(המשך בעמוד 42)

ח"כ דורון
„זה יכול לקרות בכל מהירות!"

ח"כ שליטא
„אפשר היה לצלם פחות!"

ח"כ איתן
„שלא נעבור קווים אדומים..."

הבקבוק של האשקלונית

היא רק בת 16.5 וכבר מדגמנת. סיגלית שמעוני מאשקלון היא תלמידת תיכון ובשעות־הפנאי עובדת כדוגמנית. היא בתם של איש־תחזוקה בקיבוץ ומנהלת חשבונות. הוריה עלו לארץ מתוניסיה וזו הסיבה שסיגלית דוברת שפות רבות: „בבית מדברים ערבית וגם צרפתית ובנוסף אני יודעת גם אנגלית!" ובכלל, „יש לי זיקה לשפות," היא מגלה.

סיגלית לומדת במגמה ביולוגית ובעתיד היתה רוצה להיות וטרינרית או רופאה. היא אכן אוהבת בעלי־חיים ובביתה היא מגדלת שני כלבים.

באשקלון היא מוכרת ומוקפת הערצה. לפני זמן קצר זכתה בתואר סגנית ראשונה ל„נערת אשקלון".

יש לה שיער שחור, עיניים ירוקות זית. גובה של 176 סנטימטרים ובין תחביביה הרבים קריאה ומוסיקה (פופ ורוק).

סיגלית מעריצה את הזמרת סנדרה („יש לי בבית את כל אריכי־הנגן שלה") ובחום הקיץ אהבתה נתונה גם לבקבוק בירה „בק'ס" קרה.

צמרינה

(המשך מעמוד 8)

סיפק לו עובדות ביוגראפיות רבות וניתוחים פסיכולוגיים, שכן פעילותו של אל־בנא העסיקה מאוד את סרטאווי בשנה האחרונה לחייו. הוא היה משוכנע שהאיש אינו אלא סוכן ישראלי, המתכסה באיצטלה של סיסמות קיצוניות, וכי הנסיון לרצוח את השגריר היה פרובוקציה, שנועדה לספק את התירוץ לפלישה ללבנון.

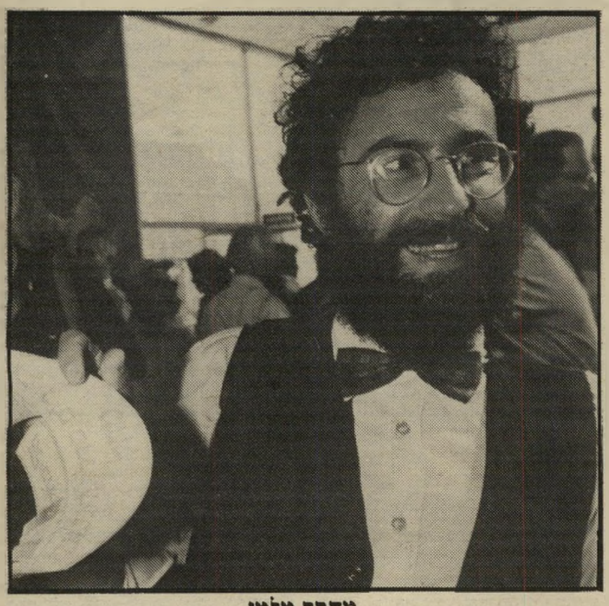
העובדה שאל־בנא נטל על עצמו את האחריות לרצח פעילי־אש"ף רבים רק הוסיפה לביטחונו של סרטאווי בתאוריה שלו.

באפריל 83', שמונה חודשים אחרי פגישתו הראשונה עם מלמן, נרצח גם סרטאווי, בכדורי מתנקש בליסבון.

נה־השלום באש"ף. על כל צמרת פת"ח, כולל ערפאת, הוא הוציא זה מכבר פיסקי־דין־מוות.

טיפול אח"ם. אבו־נידאל נבדל מכל האירגונים הפלסטיניים בכך שהוא פוגע דווקא, ובעיקר, באנשי־אש"ף. אך לא רק בכך הוא שונה מהם. אירגונו הוא היחידי המקבל תמיכה מאסיבית ישירות ממדינות הגוש המיזרחי.

בסוף 1980 יצאו שניים מאנשיו במכונית מבגדאד, בדרכם לאירופה. בגבול התורכי־בולגרי גילו שוטרי־הגבול הבולגריים כי במיכל־הדלק של המכונית יש סליק עמוס בכלי־נשק. השניים נעצרו — עד שהגיעה הוראה מגבוה.

מחבר מלמן
הוא תהה על הקנקן

אירגונו של אבו־נידאל התפאר מייד במעשה: „לכבוד לנו לבשר על ההצלחה בביצוע גזר־דין־המוות נגד פושע ובוגד."

קבלן־מישנה. צברי אל־בנא מנסה להסתיר כל פרט הקשור באישיותו. רק פעמים ספורות התראיין לעיתונות, ורק תצלום אחד שלו פורסם אי־פעם. מסך־סודיות זה, שאותו טווה סביב עצמו בחריצות פאראנואידית, הוא שהביא רבים לתהות אם בכלל קיים איש כזה. מלמן מקדיש לשאלה זו פרק שלם בסיפרו החדש, ומסקנתו: קיים גם קיים.

„האיש הוא פאראנואיד כזה," הסביר לא מכבר צצלח („אבו־איאד") ח'לף, „שהוא מסוגל לחשוד אפילו באשתו שהיא סוכנת הסי־איי־אי."

והוא אינו סובל רק משיגעון הרדיפה, אלא גם משיגעון גדלות. „אני הפיתרון לבעיות הערבים!" הכריז לפני שנה בראיון סנסציוני לשבועון הגרמני דר שפיגל.

השבועון, אגב, הסתיר זמן רב היכן נערך הראיון, והשמועות נקבו בסוריה, בדרום־תימן ובמקומות אחרים. בינתיים נהרג הכתב שערך את הראיון, במוקד של סיכסוך אחר, בחזית אירן־עיראק. אחרי זמן, כשפירסם דר שפיגל כי השיחה נערכה בלוב, הגיב קד'אפי בזעם וגירש מארצו את הכתב הקבוע של השבועון שם.

אבל אבו־נידאל, כך עולה מניתוחו של מלמן, אינו בובה של שליט לוב. הוא קבלן־מישנה לעבודות טרור, המקבל על עצמו מפעם לפעם את חסותו של אחד המישטרים הערביים — פעם עיראק, פעם סוריה ופעם לוב — נגד מישטרים ערביים אחרים. אך הוא שומר בראיקות על עצמאותו, על כספו הרב, שצבר במשך השנים, ועל שיגעונו.

בשנות פעילותו הרבות, מאז 1973, היו קורבנותיו בעיקר פוליטיקאים ודיפלומטים ערביים, וביחוד אנשי מח־

כעבור שנתיים, באוקטובר 1982, שימש נשק מאותה סידרת־ייצור, שנרשמה בעת התפיסה בגבול הבול־גרי, להתקפה על בית־הכנסת ברומא.

עוד מעידים על ביטחונו הרב של אבו־נידאל ביחסיו עם הגוש המיזרחי שני מעשי־התנקשות כושלים: האחד בחיי אבו־איאד בבלגרד (אפריל 80'), השני בחיי אבו־דאוד בוורשה (אוגוסט 81').

מדף האינטרפול. מלמן, שיצא השבוע לארצות־הברית, כדי לקדם את מכירת סיפרו, זכה לתישבחות רבות על המהדורה הקודמת של הספר, אפילו מאנשי־מודיעין בארצות שונות. אלה מתרכזים לרוב באיסוף מידע לצורכי־סיכול — „מודיעין סיכולי". בלשונם — ואינם תמיד בקיאים ברקע ההיסטורי והביוגראפי של האירגונים שבהם הם עוסקים. לכן האיר להם הספר הרבה פינות לא־ידועות.

צ'ארלס הנלי, כתב איי־פי שבא לא מזמן לארץ, אף סיפר כי ראה את הספר בעברית ניצב על מדף־הספרים של אחד הבכירים במטה האינטרפול בפאריס.

בעיקבות שובו של אבו־נידאל לכותרות, הוזמן מלמן להיות יועצה של תוכנית הטלוויזיה האמריקאית היוקרתית 60 דקות, ואף הופיע בה, והתראיין משני עברי האוקיינוס. רק חבריו בישראל לא כל־כך פירגנו לו: אחדים העתיקו קטעים שלמים מסיפרו — מבלי לציין את המקור.

תשובת הנער. האם ניתן להדביר את אבו־נידאל, או שהוא ימשיך להשתולל?

תחת לענות על שאלה זו, מעדיף מלמן להפנות את השואלים לדבריו של נער בן 17, פלסטיני החי בעמאן. הנער, בנו של סעיד חמאמי, שגריר־אש"ף בלונדון, שנרצח לפני שמונה שנים בפקודת אבו־נידאל, אמר לא מכבר: „מובן שאני מתנגד לו. אבל אם זה ימשיך כך, ללא פיתרון לפלסטינים, בסוף כולנו נהיה אבו־נידאל!"

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
בע"מ
מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.
רמת־גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
שמירה על בריאותך ורכושך

שולה
מיבצע בחצי המחיר
הדבקת ציפורניים
בטיב מעולה וכן
הדבקת ריסים
ת"א, רח' המלך גורג' 89, טל: 03־295318 ● 03־284919

תן טרמפ לחייל!

חשודים!

אבי! אבי! רקב ישראל ופרשותיו!

ממשלת־ישראל הבריזה מילחמה על אמצעי־התיקשורת.

זוהי מילחמה רצופה ומתמשכת, המתנהלת בחזיתות רבות, בכלי־נשק שונים.

בעוד קהילת־התיקשורת עומדת ב־מאמץ נואש בפני התקפה של השילטון בגיזרה אחת, כבר נוחתת עליה מיתקפה חדשה בגיזרה אחרת.

למיתקפות אלה קודמת תמיד הפגזה ממושכת של השמצות. כלי־התיקשורת הזרסים את המרי־נה, חותרים תחת ביטחונה, מערערים את המוראל הלאומי, מגלים לאוייב את סודות המדינה, משמשים מכשיר בידי מאפיה של תבוסתנים, עוכרי־ישראל ובוגדים.

אחרי ריכוך זה באות המיתקפות, בצורת הצעות־חוק למיניהן, הוראות מינהליות, צווי־סגירה ופקודות־צנזורה.

עכשיו מתפתחת מיתקפה חדשה, שמטרתה היא למנוע כל חשיפה של שחיתות ממשלתית באמצעות חוק האוסר לפרסם שמות של חשודים.

■ ■ ■

כדאי לזהות, קודם כל, את התוקף.

נעים לחשוב שזהו רק גורם מסויים אחד בקואליציה, בניגוד לשאר הגורמים בה, או שיש כאן חלוקה בין ניצים רעים ויונים טובות, בין אנשי־ימין דורסניים ואנשי־שמאל ליברליים.

למרבה הצער, אין בתמונה זו כל ממש.

התוקף הוא המימסד כולו — ימין ושמאל, רתיים וחילוניים.

נשיא־המדינה הליברלי, חיים הרצוג, מצטיין בקריאות־קרב נוסח „עליהום" לא פחות מאשר סגן ראש־הממשלה. אין הבדל בין הקריאה הנשיאותית להפסקת „מחול־השדים" (קרי: מחול העיתונאים) ובין הקביעה של יצחק שמיר („90% של הציבור לא רוצים לדעת שום דבר"). על שתי האימרות מתנוסס הדגל השחור של 1984, והסיסמה ששם ג'ורג' אורוול בפי האח הגדול: „בורות היא כוחו".

השר אמנון רובינשטיין, נסיך המימסד הליברלי, פעיל בחקיקת החוק לסתימת־פה (תוך שינוי, כמובן) לא פחות מאשר שנאי־עיתונות מיקצועים כמו יצחק מודעי, שכהונתו המיקרית במישרד־המישפטים העניקה לו הזדמנות־פז לנקמה אישית מתוקה בכלי־התיקשורת.

גדוד הקוזקים, המסתער בחרבות שלופות על סוללת התיקשורת, מורכב מכל רכיבי הממשלה והקואליציה. מאחוריו עומד המימסד כולו, כל המעמד של בעלי זכויות־היתר, שליטי הקופה הציבורית, מחלקי־השלל־לעצמם, המיפלגה הגדולה האחת של שמור־לי־ואשמור־לך.

לכל אלה יש אינטרס אחד משותף: לסתום את הפה של הביקורת, להניח מסך־עשן עבה מסביב לעצמם, כדי שיוכלו לעשות כאוות־נפשם בערפל סמיך ונעים.

■ ■ ■

דור התוקף. מיהו המותקף?

לכאורה: כלי־התיקשורת.

אולם הגדרה זו היא מלכודת, שאנשי־התיקשורת עצמם נפלו בה. היא יוצרת תמונה מעוותת ושיקרית, המשרתת את מותמי־הסה.

מתקבל הרושם כאילו עומדים כאן, זה מול זה, שני צדדים. בצד האחד: הממשלה, בית־הנבחרים, נשיא־המדינה, מוסדות נבחרים שהעם בחר בהם והמייצגים את האינטרס הממלכתי העליון. ובצד השני: חבורה של עיתונאים ועורכים, שאיש לא בחר בהם, ואין הם מייצגים אלא את האינטרס הנלוז של עצמם.

הסיסמה: „כדי למכור כמה עיתונים ולהרוויח כמה גרושים הם מוכנים להשמיץ, ללכלך, לחשוף סודות, להרוס את המוראל ולתקוע סכין בגב האומה הלוחמת."

אם מציגים את הדברים כך, ברור מי צודק. סותמי־הפה, כמובן. הרי הם פועלים בשם הדמוקרטיה, בשם הקיום הלאומי, למען הביטחון שבלעדיו אין חיים לכולנו, כפי שהיטיב הנשיא להגדיר את הדברים.

אלא שתמונה זו היא אבסורדית. אין כל קשר בינה לבין המציאות.

■ ■ ■

המילחמה אינה בין המוסדות הנבחרים ובין כלי־התיקשורת.

יש להעמיד את הדברים על אמיתותם, הפשוטה והנוקבת:

זוהי מילחמה של המימסד המיפלגתי נגד הציבור.

התוקפים הם בעלי השררה, בעלי השילטון, בעלי העוצמה הפוליטית והכלכלית.

המותקפים הם אזרחי מדינת־ישראל כולם, בלי הבדל מין, דת, לאום, עדה וגזע.

לכלי־התיקשורת אין שום אינטרס עצמאי במאבק הזה. אין הם מוסיעים בו כמגינים על אינטרס מיוחד משלהם. הם מוסיעים בנציגי האינטרס הציבורי בה"א הידיעה — האינטרס העליון של כל אזרח להיות מוגן מפני עריצות, עושק ושחיתות שילטונית.

■ ■ ■

הבה נסביר את הדברים.

מהו האינטרס העצמי, כביכול, של כלי־התיקשורת?

לפי ההגדרה המקובלת: למכור כמה עיתונים. להרוויח כמה גרושים.

זוהי שטות גמורה.

דווקא במדינות שאין בהן חופש־עיתונות בכלל, חיים העיתונאים כמי־לבים.

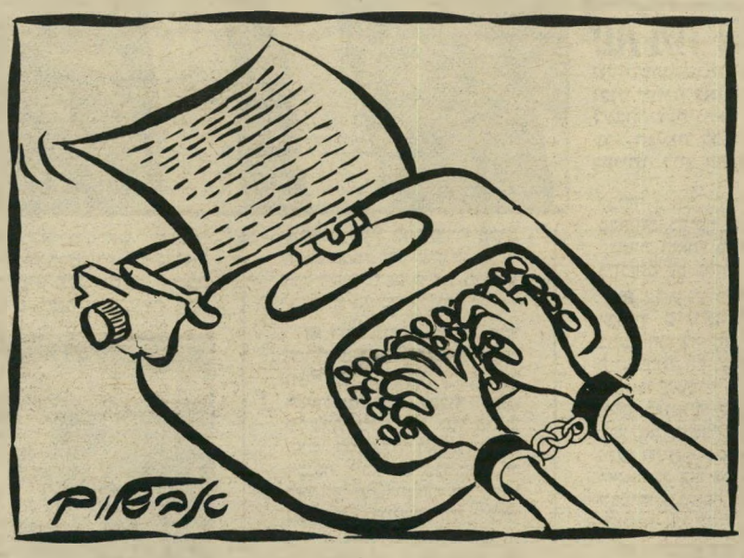
כל עיתונאי סובייטי חי ברמת־מיחיה גבוהה מזו של עמיתו הישראלי והוא הדין לגבי העיתונאים הממושמעים בכל מדינות־העריצות, העיתונאים הממושמעים בכל מדינות־העריצות, מימין ומשמאל, ממיזרח וממערב, שבהן מפונקים כלי־התיקשורת כפילגש מוחזקת, כמכשירים חיוניים למען שטיפות־המוח הרישמית.

חלק גדול של הכעס השילטוני במדינת־ישראל מכוון דווקא נגד כלי־התיקשורת הממ־לכתיים — הטלוויזיה והרדיו — שאין להם שום אינטרס כלכלי מסוג „למכור כמה עיתונים ול־הרוויח כמה גרושים". מה מריץ את העיתונאים שם?

העיתונות הכתובה אומנם נתונה במצב כלכלי קשה. עורכיה ועיתונאיה אינם נהנים מן הזכות המסורה בידי הפוליטיקאים: לקבוע לעצמם שכר והטבות, ולקחת אותם כאוות־נפשם מן הכיס הציבורי. הרוב הגדול של העיתונים מפסידים כיום כסף, ומתקיימים על עסקים צדדיים או על חסדיהם של בעלי־הון ומוסדות שונים.

הסיפור כאילו „סנסציה" מכפילה את תפוצת־העיתונים אינו אלא אגדה.

איני מאמין כי פרשת־השב"כ, למשל, מכרה אף עותק אחד נוסף של עיתון בלשהו בארץ.

לאיבר מסויים, הוא יירקב וימות. סתימת עורק חיוני יכולה לגרום למות הגוף כולו.

כדוריות־הדם בגוף האדם אינן מודעות כלל לתפקידן החיוני. הן פועלות באופן אוטומטי.

עיתונאים רבים בוודאי אינם מודעים כלל לתפקיד החברתי החיוני שהם ממלאים. יתכן מאוד שהם רק „רצים אחרי סנסציות". יתכן שהם רוצים לגלות ולחשוף כדי להתפרסם ברבים, לזכות בהערצת עמיתיהם, להגדיל את משכורתם ולקדם את עצמם. יתכן שהם ציניים. יש רבים אחרים — והם הרוב, כמו בכל מיקצוע — שלא איכפת להם, הרוצים לעשות את עבודתם בשקט וללכת הביתה כדי לשחק עם הילדים.

אין זה משנה מאומה לגבי מהות התפקיד החברתי: התיקשורת היא פונקציה של החברה, דם־תמציתה של הדמוקרטיה, הערובה האמיתית היחידה לזכויות־האדם, לחרות־האזרח, ליכולת של כל גבר ואשה בחברה לתפקד כאדם בן־חורין.

מי שמכריז מילחמה על כלי־התיק־שורת, כדי לסתום את פיהם, אינו לוחם בקומץ רודפי־סנסציות ומוכרי־עיתו־נים. הוא לוחם בציבור כולו.

■ ■ ■

לה נבון בכל מרינה דמוקרטית, וזה נכון פי כמה וכמה במדינת־ישראל.

במדינת־ישראל אין אופוזיציה סו־ליטית יעילה.

ריבוי־המיפלגות בישראל הוא פיקציה, ולא רק בעיתות של „ממשלת־אחדות־לאומית". יש בישראל מיפלגה אחת ויחידה, ובה פלגים שונים, שאינם שונים זה מזה אלא בביטויים חיצוניים. למיפלגה יחידה זו שייכים שימעון פרס ויצחק שמיר, חיים הרצוג ואברהם שפירא, גאולה כהן ואמנון רובינשטיין, הרב שך ויעקב חזן. המימסד השילטוני והקונסנזוס הלאומי חופפים, והם כוללים קואליציה רישמית ואופוזיציה רישמית כאחת. האופוזיציה הפוליטית האמיתית מורכבת מקבוצות־שוליים קטנטנות, שהשפעתן הפולי־טית זעירה.

במציאות זו ממלאים אמצעי־התיק־שורת את התפקיד השמור בחברה מתוקנת לאופוזיציה: הביקורת על המימסד, המילחמה בשחיתות וב־עריצות על כל צורותיה, העלאת רעיו־נות חדשים.

לא כל קהילת־התיקשורת עומדת בתפקיד זה במידה שווה של דבקות ומסירות. רבים־רבים הולכים בתלם, ומסתפקים בתפקיד הפילגש הצייתנית. אך יש די אנשים ודי כלים בקהילת־התיקשורת כדי לעמוד במשימה חיונית זו.

פרשת־השב"כ היא דוגמה לכך. קומץ עיתונאים וצלמים הם שחשפו לראשונה את הפרשה הזאת (ואני גא בתפקיד הבלעדי שמילאו שבועון זה, אנשיו ונשותיו, בשעות הראשונות, המכריעות, של הפרשה.)

בכל שלבי הפרשה היה תפקיד הגופים הפוליטיים שולי, וכמעט טרמ־פיסטי. קהילת־התיקשורת, ואחר־כך גם הקהילה המישפטית, הן שנשאו בעול המאבק בכל השלבים.

לכן מובן בהחלט זעם המימסד הפוליטי על אמצעי־התיקשורת, והחלטתו הנחושה לסתום להם את הפה אחת ולתמיד. ראשי־המימסד צודקים בהחלט בהערכתם שאם ייסתם פי העיתונות, בדרך זו או אחרת, לא תהיה עוד ביקורת על מעשיהם, והם יוכלו לעשות כאוות־נפשם וככל העולה על רוחם: לשדוד את קופת־המדינה, לעשוק את הציבור, לרדות בו באין מפריע, לשקר, לרמות, להריח, וגם — כפי שקרה בפרשה זו — לרצוח ממש.

כל זה, כמובן, בשם המטרייוטיזם, האינטרס הלאומי, ביטחון־המדינה ושאר מילות צופן של הנוכלים וה־רודנים בכל הארצות ובכל התקופות.

■ ■ ■

אני בא כאן להתווכח שוב — בפעם המ־יודע־כמה, על ההצעה לאסור על אמצעי־התיקשורת לזהות חשודים.

הצעה זו עלתה בכל כנסת שהייתי חבר בה, וגם באחרות. העדתי על נושא זה כמה וכמה פעמים בוועדות־הכנסת, וכתבתי על־כך רבבות מילים. העניין נדון לאורכו ולרוחבו פעמים רבות.

בכל פעם הוכח לכל בר־דעת שהצעה זו היא אסון לדמוקרטיה, שתביא בהכרח למעצרים המוניים, שתאמלל אנשים ומישפחות, שתביא למישטר של מעצרים חשאיים כמו בגרועות שבמדינות הרודניות, משמאל ומימין. כל זה תוך הסתמכות חסודה על הצורך „להגן על האיש הקטן".

די לציין ש מ ע ו ל ם לא עלתה הצעה זו בעיקבות עוול כלשהו שנעשה ל„איש קטן". ב כ ל סעם עלתה ההצעה בסמוך לשעוריה פוליטית גדולה, פרשה של שחיתות של ראשי־השילטון או פרשה של מעשה־עריצות, מחדל לאומי או כישלון מחריד אחר.

„האיש הקטן" שהצעה זו באה להגן עליו הוא השר שגנב כסף מקופת־צדקה, הח"כ שהואשם בקבלת שוחד מיני, ראש־העיריה שקיבל שוחד כספי, נציג הבנק הממלכתי שעסק במעשות־שוד, השר שנתן פקודה לרצוח והפקיד הממלכתי שביצע את הפקודה הבלתי־חוקית.

אם תתקבל הצעת־חוק זו, תהיה זאת ראשית הסוף של חופש־העיתונות בארץ — כלומר, זכות האזרח לדעת מה עושה השילטון, זכות האזרח לדעת מה נעשה בכסף שנגזל ממנו באלף צורות שונות של מיסים ויהטלים, זכות האזרח לדעת מדוע ואיך מתקבלות החלטות גורליות לשלוח אותו למות ברחובות ביירות או להקים התנחלות על קבר רחב הזונה.

■ ■ ■

אני מציע לעמיתי העיתונאים להפסיק להמהם ולגמגם, להתנצל ולהתגונן. יש לקי־רוא למזימה בשמה.

זוהי קנוניה חוצפנית של חבורת פוליטיקאים לעצום את עיני הציבור, לסתום את אוזניו ולבלום את סיו.

מיגור המזימה הזאת הוא חובה עליונה.

אין זו מילחמתם של העיתונאים, והיא חשובה מכדי להשאיר אותה בידיהם. זוהי מילחמת הציבור כולו על איכות חייו ואיכות מדינתו.

אם כן, איזה אינטרס משרתים אנשי־התיקשורת?

■ ■ ■

המילה „תיקשורת" היא אחת מאותן מילים שאיבדו מרוב שימוש את מובנן.

מה זאת „תיקשורת"?

בין מי למי מקשרים אמצעי־התיקשורת?

כפי שמלמדות המילים עצמן, אמי־צעי־התיקשורת הם אמצעים המקיימים את התיקשורת בין אזרח לאזרח, בין חלקי הציבור, בין השילטון והאזרחים.

ה„תיקשורת" היא פונקציה חיונית בכל חברה, ובחברה הדמוקרטית על אחת כמה וכמה.

כמו זרם־הדם בגוף האדם, כן מחבר זרם־התיקשורת בין כל התאים של הגוף הלאומי. אם התיקשורת אינה מגיעה

מאת אורי אבנרי

החולים ואשת הח"כ הזקוקה למחמאות

■ החופש הגדול החל, ומיס־דרונות־הכנסת התמלאו בילדי הח"כים והעובדים. אחת המבק־רות הצעירות היתה **טלי**, בתו כחולת־העיניים של יושב ראש ועדת־החוקה־חוק־ומישפט **אלי קולם**. האב הפקיד אותה בידיו של חברו לסיעה הליברלית, **בני שליטא**, לכמה דקות. סי־פר אחר־כך שליטא: „נתתי לה ביד אסימון ואמרתי לה: צלצלי אליי בעוד כמה שנים."

■ קולס הצעירה אף ביקרה בתערוכה של אוסף משה דיין, המוצגת במוסיאון־ישראל. ה־אשה שלקחה אותה לשם הסבירה כי זהו „סיור חינוכי". התרעם האב: „מה כל־כך חינוכי בהצגת רכוש גנוב?"

■ אורח נוסף בתערוכה של אוסף־דיין היה השבוע המיליונר **אדגר ברונפמן**. האיש הנאה, שרוב הפוליטיקאים בישראל מתרפסים רק למישמע שמו, נראה מסייר במוסיאון־ישראל בליווית פמליה גדולה. את הסיור הוביל מורה־הדרך מס' 1 של ירושלים, המתפקד לפעמים גם כראש־העיריה: **טדי קולק**.

■ הזוג **ניצה שפירא־ליבאי**, היועצת למעמד־האשה במישרד ראש־הממשלה, ובעלה הח"כ־הפרופסור **דויד**, הגיעו לברי־מיצווה שחגג נהג ראש־הממשלה, **חיים בורבה**, לבנו. השניים פנו לעבר שולחן גדוש בשרי־המערך: **יצחק רבין, חיים בר־לב** ואחרים. כאן עצר אותם אחיו של בורבה, ששימש סדרן לערב אחד, והסביר להם שהמקום שמור לראש־הממשלה, **שימעון פרס**, ורעייתו. השנ־יים לא עשו בעיות וישבו ליד שולחן סמוך. כעבור כמה רגעים הגיעו לאולם ראש לישכת־העיתונות הממשלתית, **ישראל** („רוליק") **סלג ועצת** אשתו. השניים ישבו בטיבעיות רבה במקומות־הכבוד ה„שמורים". בעוד הזוג ליבאי מסתדר במ־קומו, ניגשו אליהם סדרנים בבהילות והזיזו אותם שניית, אלא שהפעם הותירו אותם ליד שולחנם. סמוך להם סידרו מקום לראש־הממשלה, שהגיע מקץ כמה דקות והפסיק את מישחק הכיסאות המוסיקאליים.

■ רויד ליבאי גם היה אחד המוזמנים בארוחת־גברים שערך השר **גד יעקובי**, בשמו של ראש־הממשלה, לכבוד ראש ממשלת בליז. על מה שוחחו ראש הממשלה האורח וחבר־הכנסת ליבאי, שישבו סמוך זה לזה? על קישרי־החוץ של בליז? בעיותיה המישפטיות? לאו־דווקא. השניים החליפו חוויות על המלון שבו התאכסנו שניהם — שניהם, הסתבר, היו מרוצים מהתנאים.

■ סגן שר־החקלאות **אברי־הם כין־יעוז** לא הבין מדוע דנים חבריו במיזנון־הכנסת בש־אלות מהותיות, כגון „איפה נמצאת בליז?" או „מיהו ראש־ממשלת בליז, ומה הוא מחפש בישראל?" כין־עוז עיווה את פניו שוב ושוב למישמע השם בליז.

לבסוף נשבר ותקף: „מה אתם מבזבזים כל־כך הרבה זמן על השטות הזאת? כבר שש דקות ביזבזתם על בליז!"

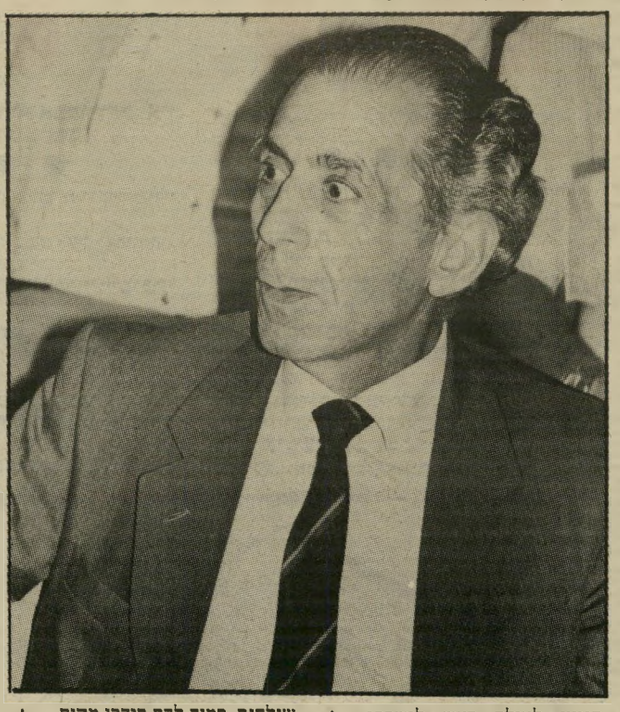
■ מדוע נעדר שמו של חבר־הכנסת **פינחס גולדשטיין** במשך חמישה ימים רצופים מה־תיקשורת? הסיבה פשוטה ביו־תר. גולדשטיין שהה חמישה ימים ברומניה לצורך כלשהו. משנשאל השבוע לאיזו מטרה נסע, התעטף בשתיקה מיסתו־רית, וענה בארשת של חשיבות עצמית: „בבקשה, אל תגרמו לי לשקר... אני לא יכול לפרט..."

■ יושבת־ראש סיעת הלי־כוד, **שרה דורון**, ידועה ב־לבושה הקפדני והופעתה המסו־דרת טיפ־טופ, מכף־רגל ועד תיסרוקת. השבוע התלבשה דורון על אלי קולס, שנכנס למיזנון־ה־ח"כים, כשהופעתו ה־כללית מרושלת. דורון העבירה ביקורת מפורטת ביותר על הופעתו. הביקורת כללה את תיסרוקתו הפרועה, כפתוריו המאיימים לנשור, צווארונו המקומט, חולצתו המקומטת והסנדלים שלרגליו. הסיכום: בדעתה של דורון להסב את תשומת־ליבו של יושב־ראש הכנסת, **שלמה הילל**, להתרופ־פות שחלה בהופעת המבקרים והעובדים במישכן.

■ מיהי נערת־החלומות של חבר־הכנסת **מרדכי וירשוב־סקי**? חלומותיו המתוקים של וירשובסקי מתמקדים בשוטרת מייקפיס מסידרת־הטלוויזיה ה־פופולארית, המוקרנת בימי שני, „הפנים שלה." הסביר וירשוב־סקי בהתפעלות השבוע, „זה כמו אור השמש!"

■ וירשובסקי יודע להעריך גם את יופיין של בנות־חווה תו־צרת כחול־לבן. השבוע פגש **בלודמילה**, רעייתו של חבר־הכנסת דן **תיכון**. „אין לך מו־

שלמה הילל

יושב־ראש הכנסת, נראה ביום השלישי, ב־7.30 בערב, יושב לצפות בחלקו השני של הסרט שואה של קלוד לנצמן, שהוקרן במישכן־הכנסת. הילל נכנס אחרון לאולם, הצטלם (מימין), ומייד כשכבו האורות – נעלם. כעבור שעה נראה הילל בבית ראש־הממשלה, שם נערכה ארוחת־ערב חגיגית לכבודו של ראש־ממשלת בליז. הילל הגיע בליווית רעייתו, לחץ ידיים, שוחח עם טדי קולק והצטלם שוב (למעלה).

קוני דה־גרדה אפטוריה

היפאנית היא רע־ייתו של שגריר גוואטמלה בישראל, המשמש כזקן חברי הסגל הדיפלומטי בארץ. בתוקף בכורתו הוזמן השגריר לארוחת־ערב בבית ראש־הממשלה, לכבוד ראש־ממשלת בליז. הדבר עורר בעיה דיפלומטית, שכן בין בליז לגוואטמלה שורר סיכסוך חריף. אך לבסוף התעלם השגריר מהסיכסוך והופיע לארוחה. אשתו היתה מוקד ההתעניינות.

יוסף חריש

המשתלב היטב ובמהירות במימסד הפוליטי, נראה השבוע במסיבת קוקטייל, שנערכה בבית ראש־הממשלה, שימעון פרס. חריש, המחייך כמו תמיד מאוזן לאוזן, בא לאירוע עם אשתו השניה, יהודית, ושמח לשוחח עם סוניה פרס והעיתונאית מירה אברך.

למתנדבים בעם

ויינשטיין
„יש לי דיון...“

• ביום השני העלה חבר־הכנסת אריאל ויינשטיין יוזמה ברוכה, שהיתה אמורה לחשוף טפח אנושי אצל נב־חרי־העם. ויינשטיין הציע לנעול את ישיבת־הכנסת בדיוק ב־6 בערב. משעה זו ואילך, על פי יוזמתו, היו אמורים הנבחרים להתנדב לבתי־החולים השונים, ש־שיוועו לידיים עובדות, עקב שביתת־האחיות הממושכת. חבריו־למישכן התלהבו פ־חות מהיוזמה. „אתה באמת מתכוון ללכת לשם?“ או „השתגעת?“ – אלה היו ה־שאלות שנשמעו במיזנון־הכנסת אחר־הצהריים. לפתע עבר במקום בעל־היוזמה וחתן־השימחה אריאל ויינשטיין. משהתבקש להסביר את יוזמתו, החל מתנצל: „בכלל לא הבינו אותי כהלכה. לא קראתי להתנדבות המונית. חשבתי שזה יהיה יפה אם נעשה אקט של הזדהות. נפסיק את הדיונים ומי שרוצה – שיתנדב לעזור. אני? מה פיתאום מתנדב! אני לא יכול! יש לי דיון ב־7 אצל שר־האוצר.“

שג כמה השימלה הזאת הולמת אותך?“ קבע וירשובסקי, בהת־ייחסו לשימלת־הפסים שחור־לבן שלבשה האשה הבלונדית הגדולה והנאה, בעלת החזות הסלאווית. „אין לך מושג,“ השי־בה לודמילה החריפה, „עד כמה יפה אתה יודע להחמיא. ביחוד למי שכל־כך זקוקה למחמאות.“

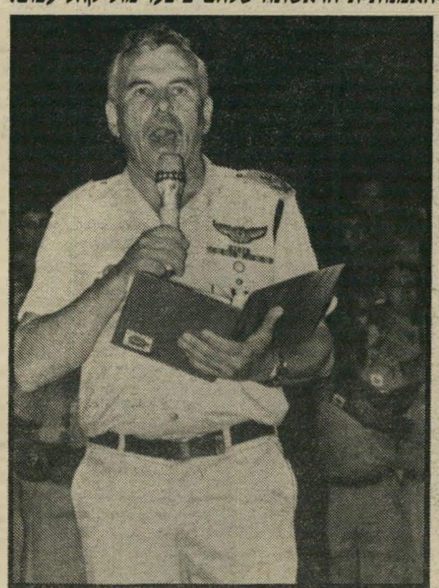
■ **רפי פרבר**, מנכ“ל מישרד־התיירות, הפך מצליף ליום אחד. היה זה ביום השני. פרבר ישב במיזנון־הח“כים בכנסת ולא יצליח לך.“ התגרה בו תיכון. „הבטחתי לשר שלי שאצליח.“ קבע פרבר חדור־ההחלטה. ה־קינטור ההדדי בין השניים נמשך לאורך הדיון המשעמם והאפור, כשפרבר צפה בנעשה במליאה מיציע־המכובדים, ותי־כון תיפקר במליאה. בתום הדיון ניצח תיכון במערכה הראשונה. הוא חגג את ניצחונו בהרמת אצבע אל־על וחיוך־מנצחים.

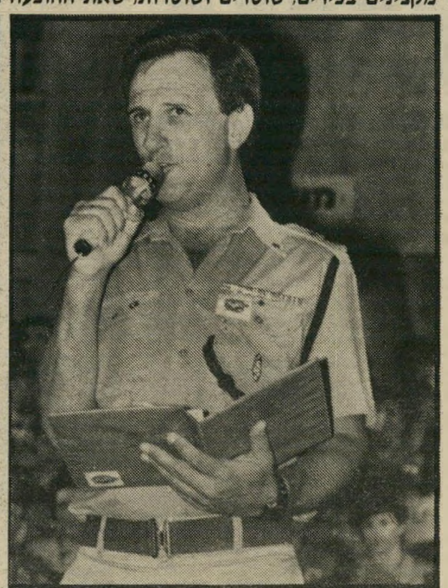
■ השר הממונה על פרבר, **אברהם שריר**, לא נכח באותו דיון. הוא טס באותו הבוקר ל־לונדון.

■ כמה ימים קודם לכן, בתום הצגה חגיגית של איך להיות אמא יהודית ב־10 שיעורים בתיאטרון נווה־צדק ביפו, נראה שר־התיירות לוחש הסיר את עיניו מכמה חברי־כנ־סת המועדים־לפורענות מבחינ־תו, ובעיקר **דן תיכון**. המדובר היה בהצעת מישרד־התיירות, ש־ישראלים השוהים בחו“ל לא יצטרכו לשלם את כל המיסים הכרוכים בטיסות לישראל. „לא

ברוך לוי קצין־מישטרה בכיר ואחיו של הרמטכ“ל, שר ביום השוטר מעל הבימה, יחד עם ניצב יעקב טרנר (למטה משמאל) ראש אכ“א במישטרה, איש חיל־האוויר לשעבר. הם שרו את שירו של הרבי נחמן מברסלב „כל העולם כולו – גשר צר מאוד“. למטה מימין: סגן־ניצב אבי טרר, איש היחידה לחקירת פשעים חמורים במטה הארצי. מאחורי שלושת הסולנים עמדה מקהלה ענקית, שהורכבה מקצינים בכירים, שוטרים ושוטרות, שאת ההופעה האמנותית הראשונה שלהם ביצעו מול קהל עצום.

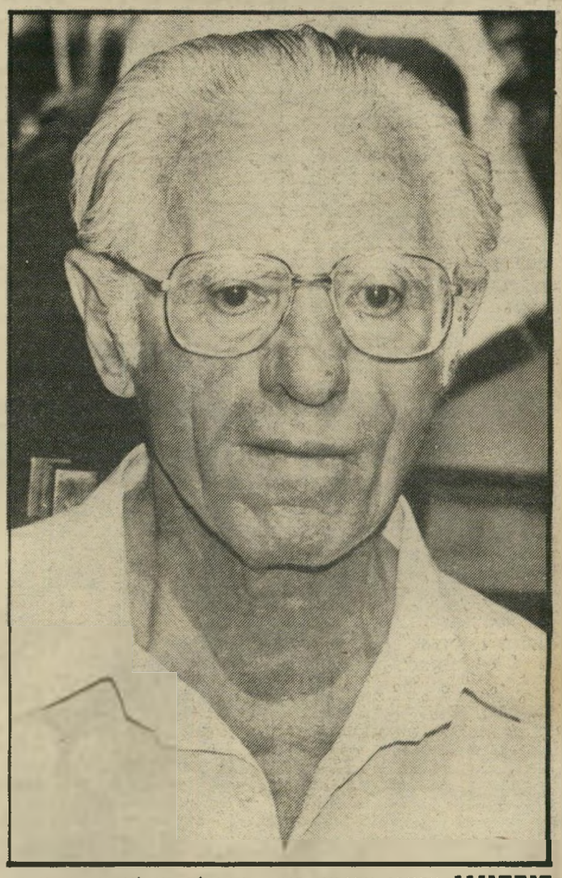

ארוכות לאוזנה של השחקנית **נירה רבינוביץ**. על מה ליחשו השניים? שריר התלונן על הלחישות שליוו את המופע.

■ **דב קול**, דוברו של השר **משה קצב**, זוכה בימים אלה בקצת נחת. קול, שאשתו נפטרה ממחלת־הסרטן לפני חודשים אחדים, והוא נותר מטופל בילדה קטנה, מתחתן השבוע עם מי שהיתה ידידתה הקרובה של אשתו. אחרי מחשבות שונות בנוגע להמשך הקריירה שלו, החליט להישאר לצידו של קצב.

■ לאן נעלם **יעקב לור־ברבאום**, מנהל הטלוויזיה החינוכית? רבים סברו כי נסע לניו־יורק, לכן לא התעניינו בעובדת היעדרו. אך באותו היום שבו היה צריך להמריא אושפז לורברבאום בבית־החולים הד־סה בעין־כרם, ומאז הוא שוהה שם. מזה ארבעה שבועות יש לו חום גבוה.

דפנה ברק

מנטש מרדכי צרפתי, ראש הקהילה הסלוניקאית בארץ, חברו הטוב של משה דיין ובעל עסקים מסועפים בתל־אביב, נראה השבוע בחברת אשתו במסיבת־פתיחתה של מיסעדה חדשה, שהיתה שייכת בעבר לידידו המיסעדן ג'קי רונן. מנטש, שהתפרסם בעבר בכוחו הרב, כשהרים שקי־מלט בשיניו, נראה חולה ועייף, ואף נאלץ להיעזר באשתו כשהתיישב לשולחן.

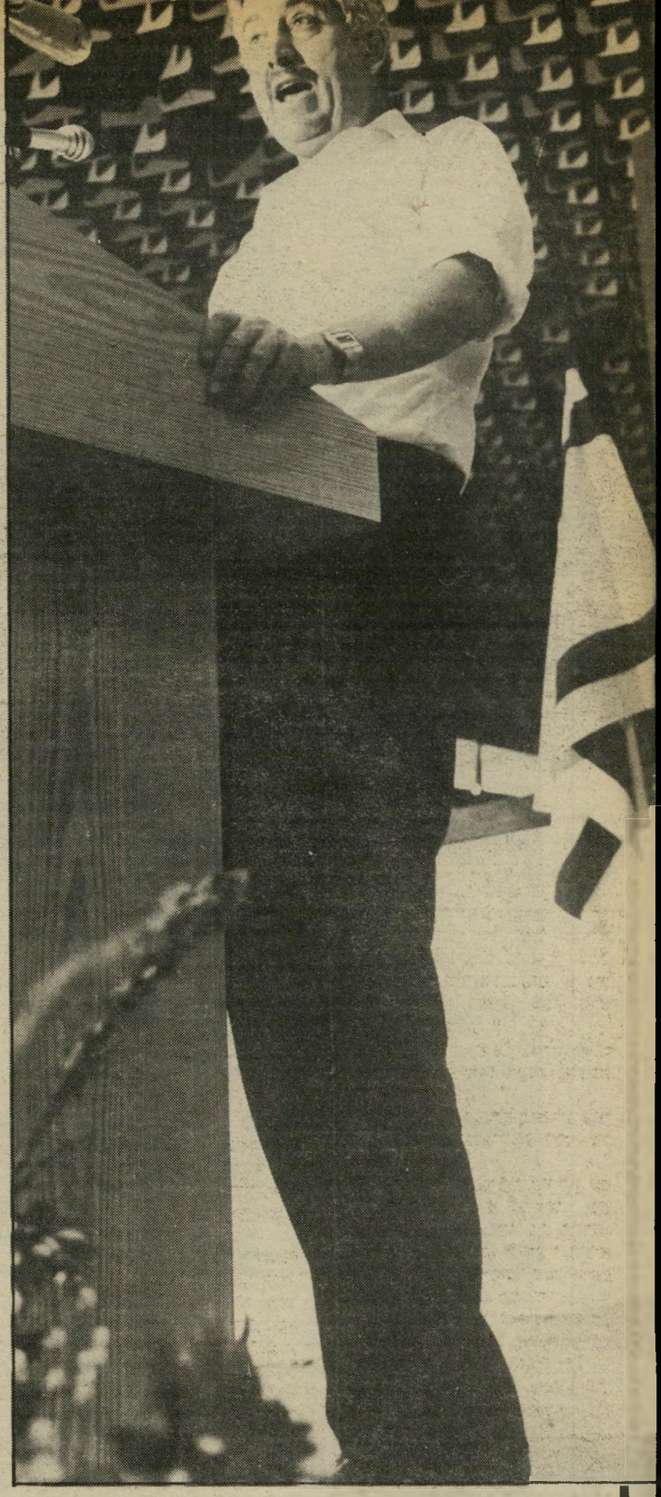

מאיה ואן־דן־ברוק הוא שמה של השחקנית ההולנדית המלאת־חיים, המוכרת לקהל הרחב מסירטו של פדריקו פליני עיר הנשים. מאיה עומדת לזכות בקרוב בתפקיד האשה העסיסית, המפילה בפח את שני גיבורי של הסרט עיסקה הולנדית. המבויים בלוס־אנג'לס על־ידי הבימאי בועז דויזזון. את התפקיד סידר עבורה הקולנוען שאול דישי, שפגש בה בפסטיבל קאן. התיידד עימה והבטיח לה שיסדר לה תפקיד כלבבה. ואכן, בשבוע הבא, כשיעברו צילומי הסרט לאמסטרדאם, תשתלב בהם מאיה ויש להניח שתגנוב את ההצגה. מאיה, אגב, אינה יודעת כיצד הגיעו אליה הבימאי הישראלי או אנשי־ההפקה האמריקאיים. העולם הזה פתר עבורה את החידה.

בארץ סערה פרשת השב"כ. שימעון פרס הסתבך.

אבל המזכ"ל של מיפלגתו חזה בכדורגל במכסיקו

האיש שאינו סטאלין

ביקר **אחד** הופיע עוזי ברעם, מזכ"ל מיפלגת־העבודה, ברובי של מלון דן בתל־אביב, הסתובב אנה ואנה, המתין לפגישה.

כעבור כמה דקות הגיע בוריס קראסני, עוזרו של המזכ"ל, והשניים פנו לפקיד־הקבלה. "חדר ליום אחד," ביקש ברעם, מילא את הטופס שדוגש לו וקיבל את המפתח. המזכ"ל ועוזרו, שהיה עמוס תיקים, הסתגרו בחדר השכור לשעות ארוכות.

זה היה ב־15 במאי. כל אותו יום שקדו השניים על הכנת רשימות־המועמדים למרכז החדש של המיפלגה, סימנו שמות ומחקו שמות. הוסיפו וגרעו.

בערב, בגני התערוכה, התכנסה ועידה המיפלגה לבחור את המרכז. הרשימה שהכינו ברעם וקראסני קיבלה את אישור הצירים. הניצחון של המזכ"ל היה מושלם.

הבוס של כל הבוסים

ויתר מכל אירוע מיפלגתי אחר, מסמל הניצחון בוועידה את העובדה שבמיפלגת־העבודה נפל דבר: קם יריש הפיגאם ספיר. שהיה הבוס של כל הבוסים. האיש החזק של המיפלגה. זהו עוזי ברעם. חבר־כנסת בן 49.

שלא כספיר, איש העליה השלישית, שטיפס מעלה־מעלה והגיע לצמרת אחרי שנים רבות של עבודה מחוץ למנגנון־המיפלגה, נולד היורש ממש לתוך המנגנון. אביו, משה ברעם, היום פנסיונר בן 75, היה מזכיר סניף ירושלים של מפא"י כשעוזי היה ילד. אחר־כך, כשהיה עוזי חייל משוחרר צעיר, היה אביו חבר־כנסת. וכשהתמנה אבא ברעם כשר בממשלה, היה עוזי מזכיר מחוז־ירושלים.

ספיר היה בצעירותו חלוץ. פעם אף נעצר על־ידי המישטרה הבריטית כאשר השתתף במישמרת־עבודה בפרדסי כפר־סבא ועסק בגירוש פועלים ערביים. כדי לפנות מקומות־עבודה להלוצים יהודיים. עוזי לא התנסה מימיו במאבקים כאלה. הוא רכש לו ניסיון במאבקים מסוג אחר.

לפני שנתיים, כשנבחר לתפקיד מזכ"ל מיפלגת־העבודה, לא היה איש מסתכן ומהמר על כך שתוך חודשים אחדים בלבד יהיה עוזי לאיש החזק. כבר היו במיפלגת־העובדה, ובמפא"י שקדמה לה, מזכירים לא כל־כך חזקים. חיים בר־לב. לדוגמה, או לובה אליאב, שכיהן לפניו. מאיר זרמי או אהרון ידלין.

ההימור הוא סם־חיים

כשהציע עוזי במרכז־המיפלגה, ב־אוקטובר 1984: "החבר עוזי גבר על החבר מיכה בשישה קולות ונבחר כמזכ"ל המיפלגה," השתרחה תדהמה.

חודשים קודם לכן, כשהודיע חבר־הכנסת עוזי ברעם, יו"ר מחוז ירושלים, כי הוא מתכוון להתמודד על תפקיד המזכ"ל, רבים גיחכו. בתום הבחירות לכנסת, ביולי 1984, כשהתכנסה ה־ישיבה הראשונה של המרכז, הודיע פרס על רשימת־השרים מטעם המערך לממשלה. עוזי לא נכלל ברשימה.

אז נפל הפור. עוזי החליט לקרוא תגר על מנהיגותו של ראש־הממשלה, ולהתמודד על התפקיד החשוב ב־מיפלגה, מזכ"ל־העבודה. הוא יצא ל־מילחמת־יחיד במנגנון משומן, שתמך בירידבורו מיכה חריש. ובירי־חבר המיפלגה, שימעון פרס. הוא זכה בתמיכת מחוז־ירושלים. מחוז־הבית. שבו התחיל את פעילותו הפוליטית. ושממנו הוא שואב את כוחו עד היום.

מזכ"ל ברעם
מבט ראשון לחתיכות

חבר־הכנסת חיים רמון, ד"ר יוסי ביילין וישראל פלג ששהו בחוץ־לארץ, לא העלו על דעתם לשוב לארץ ולהצביע עבור מועמדם. מיכה חריש. הם, כאחרים, חשבו שעוזי מהמר על ריק. לעמוד מול פרס, שרק חודשיים קודם לכן נבחר כראש־הממשלה — זה היה הימור גדול מדי.

עוזי רגיל בהימורים. באהבתו הישנה, הכדורגל. ההימור הוא סם־חיים.

שבועיים לפני ההתמודדות נפגשו החברים־יריבים. עוזי ברעם ומיכה חריש. לשיחה. עוזי ומיכה, שחברו עוד בשנות ה־60, כשהנהיגו את תא־הסטודנטים של מפא"י באוניברסיטה העברית בירושלים. החליטו: הזוכה מעניק למפסיד תפקיד־מפתח. הם סיכמו ביניהם כי להם לא יקרה מה שקרה דור לפניהם. והחליטו על שיתוף־פעולה.

שבוע אחרי הבחירות מינה מזכ"ל המיפלגה, עוזי ברעם, את מיכה חריש כיושב־ראש אגף כוח־אדם במיפלגה.

אחד הנסיכים

עוזי ברעם נולד וצמח בבית פוליטי. הוא גדל בבית שבו העוצמות של מפא"י ההיסטורית התגלמו בדמותו של אביו. משה ברעם, שהיה כל־יכול. בבחינת המייצג של השילטון בירושלים. עוזי הוא היורש. אך שלא כאביו, הוא ביקש לפרוץ את המעגל הירושלמי. גם לביפלגת־העבודה יש נסיכים, ועוזי הוא המייצג הטיפוסי שלהם.

כשנבחר משה ברעם ב־1974 כשר העבודה במישלת־רבין, החליף אותו עוזי בתפקיד מזכיר מחוז ירושלים. וכשיצא משה ברעם מן הכנסת, בבחירות־המהפך ב־1977, נבחר עוזי ברשימת המערך לכנסת.

בנו הבכור של משה ברעם עמד כמה פעמים במצבים שבהם הפריעה לו המישפחה. ב־1969 נבחר מטעם המישמרת הצעירה לרשימה לכנסת. גולדה מאיר פסקה: לא יהיו שני ברעמים ברשימה. ספיר הוציא את עוזי. במהוז־ירושלים נאלץ עוזי לעבוד קשה מכל אחד אחר כדי להוכיח את עצמו. היה השש לרינונים על היותו יורש.

עוזי משקף את מפא"י, לא רק במובן ההיסטורי. איש מעמיתיו אינו יכול להגדיר את דיעותיו בנושאים כמו טיב המישטר הכלכלי־חברתי שאליו הוא חותר (בעד רפורמות מסוימות, כדי לתקן עיוותים של המישטר הקפיטליסטי. אך בלי לשנות אותו במהותו); המחיר המדוייק שאותו יש לשלם תמורת השלום (מפא"יניק על גבול שלום עכשיו. אין לו יחס נפשי לארץ־ישראל השלמה או להתנחלויות. בכל מיקרה שהקונסנזוס הלאומי יאפשר ויתור — הוא יהיה בעד ויתור. ספק אם ילחם בעד זה); האוריינטציה הבינלאומית שלו (פרואמריקאי מובהק) ועוד.

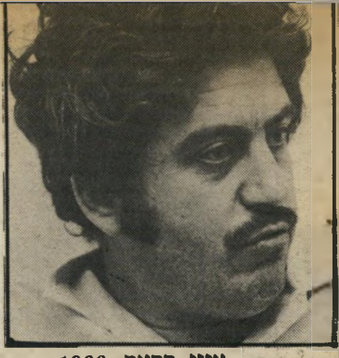
עמדתו לגבי ירושלים משקפת את העמדה הרישמית. עמדה ניצית. לדידו, על איחוד ירושלים תחת ריבונות ישראל אין ויכוח.

עמדותיו הן יוניות רק באופן יחסי למרכז הקונסנזוס של מיפלגת־העבודה. החריגות שלו מהקונסנזוס אינן משמעותיות, ובוודאי שלא בבחינת ייהרג ובל יעבור.

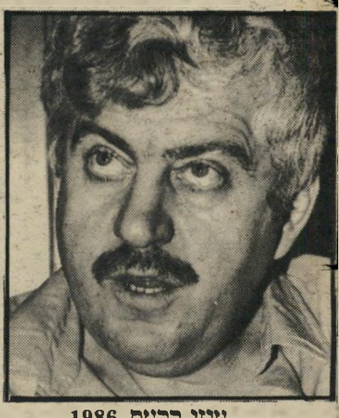
לעוזי הפוליטיקאי ראייה כוללת. כך הסכים ב־1977 להקמתה של רשימת ירושלים אחת. ונלחם בסניף המערך בירושלים למען הקמתה. וכיושב־ראש ועדת־העליה־והקליטה של הכנסת יצר קונסנזוס רחב אף עם יריבה פוליטית במו גאולה כהן. עוזי אינו מתייחס ברצינות. בשמץ של אך בין תומכיו היו גם אנשי מחוז־חיפה, בראשותו של משה שחל, אנשי התק"ם, מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, אורי עציון, ראש עיריית רמת־גן, חברים מהוועדה המרכזת ואבא ברעם, שהחזיר לעוזי חובות ישנים וגייס למענו כ־120 חברי־מפא"י וידידים להרים יד לטובת הבן.

ברעם ובנו ניר (בנמל־התעופה)
אגואיסט ופשרן בלתי־נלאה

עוזי ברעם, 1966
בסיס איתן –

עוזי ברעם, 1986
– לראשות הממשלה

ההנהלה של בנק הפועלים. הוא בונה אותו כבר עתה כמועמד לרשת את טדי קולק כראש־עיריית ירושלים.

גם עבור בוריס קראסני נלחם. הוא מינה את בוריס כמנכ"ל האגודה לחינוך תנועתי, אחרי מאבק ממושך. עוזי אינו שוכח חברים קרובים. את גיורא גזית לא הכניס לרשימת חברי המרכז החדש: כך פרע חוב ישן ליעקב לוינסון, חברו מחוג בית ברל.

הוא אימץ את סיסמתו של לוי אשכול: „מה יש, אסור כבר להבטיח?" ואינו מוטרד באופן מיוחד מאי־מילוי הבטחות. הוא מאמין: עם חברים אסתדר. בבחירות לעיריית ירושלים הוציא את חברו הטוב, שלום חבשוש, מהרשימה. האילוצים בוויכוח עם טדי קולק היו גדולים. חבשוש הוצא. עוזי הבטיח לפצות. בדרך כלל הוא מוצא זמן לפצות את מי שפגע בהם, אבל לא תמיד.

שיקוליו הם בדרך כלל פוליטיים. הוא בעל תבונה פוליטית, יודע לצבור כוח, והיום יש לו אחיזה בכל חלקי המיפלגה, ולא רק במחוז ירושלים.

קשה לו להיות מס' 2, והוא נאבק תמיד על המקום הראשון. כך כיושב־ראש תא־הסטודנטים של מפא"י בירושלים, כך כיושב־ראש המישמרת הצעירה, כמזכיר וכיושב־ראש המחוז. הוא מפצל את הכוחות הגדולים, כי על כוחות קטנים יוכל לשלוט יותר טוב. הוא רב־אמן בהאצלת סמכויות, אבל המילה האחרונה היא תמיד שלו. אינו מפזר סמכויות, אך מבזר אותן. כך מינה תשע ועדות־מישנה לוועדה המסדרת.

ברעם ושימעון פרס
לקרוא תגר ולהתמודד על התפקיד

לא על בריקאדות

ג'ם בחיי היום־יום המיפלגתיים עוזי הוא איש של הסכמה. הוא בא ממסורת של מפא"י, שבה הפשרה איננה מילה גסה. אין הוא אדם העולה על בריקאדות, ובחייו לא ניהל מאבק עקרוני חשוב עד הסוף. תמיד מחפש את הפשרה, מעגל את הפינות. הוא לא יגיע למאבקים גלויים. בניווט מינויים של אנשי מיפלגת־העבודה בממשלה, כמו בפרשת מינוי עדי אמוראי, חברו עוד מתקופת המישמרת הצעירה, הוא לא נאבק בגלוי בפרס, למרות העובדה שזכה לעידוד מן הסיעה בכנסת. אף על פי שהמיפלגה עמדה מאחוריו, עוזי לא יצא מגידרו. גם לא בשביל אמוראי. רבים מייחסים לו את אי־מינויו של עדי ככישלון אישי.

יחסו של עוזי ברעם לעדי אמוראי אינו כיחסו לעמירם סיוון. למען חברים קרובים באמת, שהם מעטים, יילחם עוזי עד חורמה. לסיוון הבטיח חברות בלישכת המיפלגה ומינוי כיושב־ראש שקבעה את רשימת חברי המרכז.

הוא תומך באנשים פופולאריים, ומושפע מאוד מסיקרי דעת־קהל ומ־מישאלי־רחוב. ב־1974 תמך ברבין לראשות־הממשלה, ואף היה זה שהציג את מועמדותו לפני מרכז־המיפלגה. חריש הציג אז את פרס. 10 ימים לפני ההתמודדות בין פרס לרבין ב־1977, „עבר מחנה", ותמך בפרס לראשות הממשלה. ב־1984, כשסיקרי דעת־הקהל הראו פופולאריות רבה ליצחק נבון, יצר סביבו את מחנה־נבון, וניסה להריץ אותו לראשות־המיפלגה.

ההסבר שלו הוא שבראש המיפלגה צריך לעמוד אדם שהוא אישיות אלקטוראלית, מושכת־קולות. ולכן פעם טוב רבין, פעם פרס, פעם נבון.

חבריו אומרים שעוזי יודע לנצל בדרך כלל את העיתוי נכון. הוא תמך ברבין, וזה נבחר. עבר לפרס, וזה נבחר. ניהל אופוזיציה נגד שפייזר ובעד בר־לב כמזכ"ל המיפלגה, בר־לב נבחר.

קשרים במקום חברים

בכל חייו המבוגרים היו לעוזי רק שש שנים שבהם לא התפרנס מעסקנות — כחייל משוחרר, עבד במישרד־העבודה כיועץ תעסוקה לנוער. זה היה מ־1958 ועד 1964. בשש שנים אלה עבד עם נערים מובטלים בירושלים ובבית־שמש. לנ־ערים־במצוקה התייחס בצורה אנושית, ורבים מהם רוחשים לו יחס חם עד היום.

מ־1964 ועד היום הוא מתפרנס מעסקנות פוליטית: מזכיר המישמרת הצעירה, שליחות באמריקה מטעם הסוכנות היהודית, מנהל חטיבת דור־ההמשך בהסתדרות הציונית, מזכיר מחוז־ירושלים, ומ־1977 חבר־כנסת.

אומרים עליו שאין לו הרבה חברים פוליטיים. יש לו הרבה קשרים. באי־ביתו אינם דווקא עסקנים. הוא נשאר בחברות אמיצה עם החברים מהתנועה המאוחדת — דני רובינשטיין, עיתו־נאי בדבר; אורי עופר, לשעבר מנכ"ל הקאמרי ועוד.

עוזי אינו איש של מנגנון. אין לו סבלנות לישיבות ארוכות ומתישות. אין הוא אוהב להתעמק בפרטים ולהתעסק בקטנות. את זה הוא מטיל בדרך כלל על עוזריו. הוא מתחבב בקלות על אנשים. טיפוס עממי ופתוח אך אינו מישיר מבט למשוחחים עימו, ונותן תחושה תמידית של דמות מחוקה בהופעות ציבוריות. כמה מחבריו מגדירים אותו כאנוכי.

פשרן בלתי־נלאה

ב'ימים אלה של מאבקים אחרונים שלפני מימוש הרוטציה, שערו־ריית השב"כ וסערות אחרות, כשחברו עדי מלקק את פצעיו, אפשר היה למצוא את עוזי ביציעי המיגרשים במכסיקו־סיטי. יש הרבה פוליטיקאים המתיימרים לאהוב כדורגל, אך לעוזי הכדורגל הוא תוכן־חיים.

ב־1965, כשיצא בפעם הראשונה בחייו לחוץ־לארץ, בא לבקר את אחיו, חיים, שישב בלונדון. עוזי היה אמור לייצג את המישמרת הצעירה בכינוס האינטרנציונל הסוציאליסטי בגרמניה. חיים ניסה לשכנע את עוזי להישאר בלונדון, למישחק־הצמרת בין טוטנהם ומנצ'סטר־יוניייטד. עוזי סירב: „באתי רק ליומיים, אני מוכרח להיות בטקס־הפתיחה".

יום לפני הנסיעה החל מתלונן על מיחושים חזקים בביטנו. למחרת בבו־קר הודיע חיים: „אני הולך לכדורגל," ועוזי, שיום קודם לכן דחה נסיעה בשל כאבים עזים, ענה שמצב־בריאותו הש־תפר פלאים, ובכלל הוא מרגיש מצויין ומוכרח לראות את המישחק.

עוזי אינו רק הבן של משה ברעם בירושלים. הוא גם האיש של הפועל־ירושלים, מי שדוחף את הקבוצה, הולך לראות את כל מישחקיה ומזדהה ריגשית עם כל ניצחון או הפסד שלה.

הוא חוטא בשירים ובנשים. עד גיל 18 כתב שירים, ובכחור צעיר קרא הרבה סיפרות יפה.

בהיכנסו לחדר, הוא מסתכל קודם כל בחתיכות. אשתו, רותי, נחשבת כיועצת קרובה שלו.

למרות שנראה כשולף מהמותן, עוזי מפעיל הרבה שיקול־דעת לפני כל החלטה.

הוא הגיע לבית ברחוב הירקון עם עוזרו הקרוב, בוריס קראסני, ועם רוברת חדשה, מיכל כהן. את עבודתו התחיל בחריש עמוק. ליריביו הוציא את הרוח מן המיפרשים, כרת איתם בריתות והעניק להם תפקידי מפתח: לחריש — יושב ראש אגף כוח־האדם, לגיורא עיני, שנאבק בו כאיש־האירגון של חריש בבחירות למזכ"לות — יושב־ראש סיעת־המערך בהסתדרות.

(המשך בעמוד 27)

בוריס קראסני
רק על עצמו

בוריס קראסני (36), יליד ברית־המועצות. עבד תקופה ארוכה במישרד־הקליטה. הרוסי היחידי שהסתובב במישרד־הקליטה שלא היה ליכודניק. אנשים מתייחסים אליו, בדרך כלל, בחשדנות. משה ברעם מכנה אותו „קג"ב", בשמץ של חיבה. פיקח, מניפולטור פוליטי, בעל כושר חשיבה ויחס ברור לנושאים אידיאולוגיים.

יד ימינו של עוזי ברעם. עוזי שונא ישיבות ארוכות ובגישה לפרטים קטנים, ובוריס הוא האיש העושה את כל אלה. הוא עזר לעוזי לבנות את רשימת חברי מחוז־ירושלים. בוועידה היה האיש היחידי שעזר לעוזי להרכיב את רשימת חברי המרכז. עוזי סומך עליו.

אומרים עליו שהוא חושב רק על עצמו. אבל הנאמנות שלו לעוזי היא אמיתית.

קג"ב ברחוב הירקון

משה וגראציה ברעם
רק מפא"יניק אחד

עוזי ברעם (49), יליד ירושלים. בוגר האוניברסיטה העברית ב־מדע־המדינה ובסוציולוגיה. נשוי עם רותי, בת עדות־המיזרח, שמשמשת לו גם כיועצת נאמנה. שלושה ילדים: נועם (25), ילדותיות, לדיעות החורגות באופן מהותי מהקונסנזוס הלאומי.

מישפחה שכזאת

לומד בניו־יורק, רני (20), חייל, וניר (10).

בן למישפחה „מעורבת". אביו, משה ברעם, בא מאוקראינה. אמו, גראציה, נולדה בלבנון, לשם הגיעו הוריה מחלב („ארם צובא") שבסוריה.

בבחירות 1984 הצביע רק עוזי, מבין כל בני משה ברעם. בעד המערך. אחיו חיים ומנחם הצ־ביעו בעד הרשימה המתקדמת לשלום. דרורה, אחותו, שחזרה בתשובה, הצביעה ש"ס, על־פי הוראת הרב אליעזר שך.

רפי פרבר:

„מס־הנסיעות מרגיז את כל היורדים!"

ביום השני הופיע מנכ"ל משרד־התיירות, רפי פרבר, במיזנון־הכנסת ושימש כמצליף. פרבר סיפר כי הבטיח לשר הממונה עליו שידאג להעביר את הצעת־החוק השנויה־במחלוקת, שלפיה יהיו ישראלים השוהים בחו"ל – המכונים „יורדים" – פטורים מהיטל על מס־נסיעות. בינתיים לא הצליח פרבר במשימתו. שוחחנו עימו על המדיניות המוזרה־מעט של מישרדו.

● **מהו הרעיון העומד מאחורי הצעת־החוק?**

יורדים

הרעיון פשוט מאוד. בעיצומו של משבר־התיירות מארצות־הברית, עקב הטרור, עלה במישרד־התיירות הרעיון לפטור את הישראלים, החיים בחו"ל, ממס־הנסיעות. הרי ישראלים אינם חוששים מהטרור: אז שלפחות הם יהיו תיירים!

בכוונתנו להפיץ את הסוכריה הזאת בתיבות־הדואר שלהם בחו"ל, אם ובאשר יתקבל החוק. זה לא נשמע רעיון טוב?

● **באיזה רווח זה כרוך?**

מדובר על עשרות־אלפי תיירים, המסוגלים להכניס למדינה עשרות־מיליוני דולארים.

● **בכל זאת, מדובר בעשרות אלפי יורדים ואתה מציע לחלק להם סוכריות.**

זה מה שגאולה כהן אומרת. הטיפשות הזאת! אני חושב אחרת. מי שירד מהארץ — ממילא ירד, יש אפשרות להתייחס אליהם כאל נפולת־של־נמושות, או לנסות בכל זאת להחזיר אותם. אולי, כשהם יבואו ארצה לביקור — הם יחליטו לחזור? לדעתי, לוותר עליהם ולהדביק עליהם חותמת — זוהי דרך בלתי־נכונה. אני בעד גישה פוזיטיבית. המס מרגיז אותם גם מעבר לכסף. הם אומרים: „מה, אני צריך לשלם מיסים בשביל לבוא הביתה?"

● **היכן עומדת הצעת־החוק כיום?**

חבר־הכנסת אוריאל לין נטל על עצמו להעביר את ההצעה בכנסת. הוא קיבל אור ירוק מראשי הקואליציה — חיים קופמן ורפי אדרי. ההצעה עברה קריאה טרומית ודיון טרומי בוועדת־הכספים. לפתע־פיתאום התנגד לה שר־הקליטה יעקב צור. תהרגו אותי אם אני יודע למה: לא ירדתי לשורש מניעיו. עוד לא שמעתי על אדם שירד מהארץ כדי להרוויח את מס־הנסיעות שיוטל עליו כשהוא יבוא לבקר בה:

אברהם ברדוגו:

„זה לא נכון שהפרנקים הם זוללי־ערבים!"

מקובל לחשוב שכל הספרדים שונאים את הערבים. חבורה של אינטלקטואלים מיזרחיים ביקשה להוכיח את ההיפך. השבוע מלאו שלוש שנים לתנועת המיזרח אל השלום, **תנועה של מיזרחיים הקוראים לשלום עם העם הפלסטיני.**

ביקשנו מעורך הדין אברהם ברדוגו שיספר על התנועה ועל מקימיה, ומהם פעולותיה והישגיה.

לא הייתי בין מקימי־התנועה. הצטרפתי זמן קצר אחר־כך. בין המקימים היו דוקטור שלמה אלבז, המשוררת שלי אלקיים ועוד.

● **מה הניע אתכם להקים את התנועה?**

בעיקבות פריחת תנועתו של מאיר כהנא, שרוב אוהדיה הם מיזרחיים, פשתה בציבור הדריה שבני עדות־המיזרח הם זוללי־ערבים. התייחסנו למצב הזה בחומרה רבה, במיוחד לנוכח העובדה שהפרנקים זכו בארץ־מוצאם בהכנסת־אורחים טובה עשרת מונים מזאת שזכו בה האשכנזים בארצות־מוצאם. היה ברור שיש

מיזרחיים

מיזרחיים רבים שהם לא כאלה, שאינם שונאי־ערבים, ושמאמינים בקיום חיים משותפים של יהודים וערבים.

● **מי הם פעילי התנועה?**

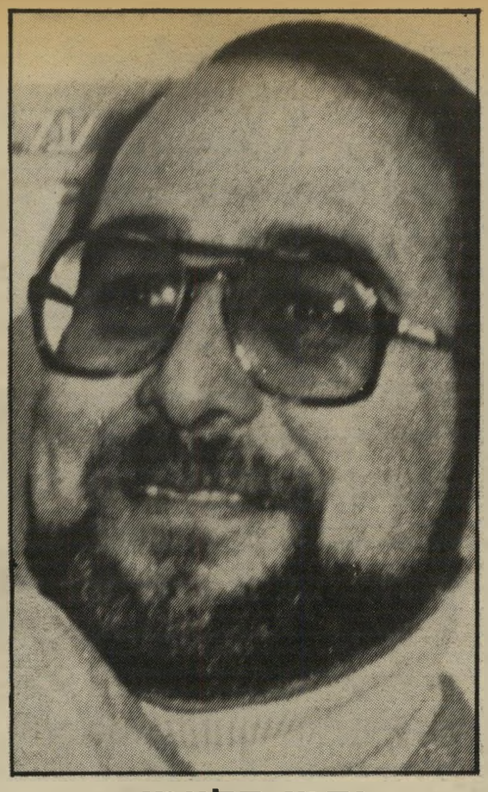
רוב המקימים והמצטרפים הראשונים הם בוגרי אוניברסיטות, אנשי־רוח ואמנות. הייתה חשיבות לסוג זה של התארגנות. זה חסך את המאבק נגד סטיגמה עבריינית, שהייתה מוצמדת באופן אוטומטי לכל תנועה מיזרחית. יש לנו גם קשרים עם חוגים בינלאומיים, חוגים אנטי־גיזעניים.

● **במה מתמקדת פעילות התנועה?**

קודם כל, במאבק נגד גיזענות. יש לתנועה אוהדים צעירים רבים בתנועת־הנוער נגד גיזענות. למעשה, רוב האנשים שלנו שם. נוסף על השפעה וסיוע לגופים צעירים, רוב התנועות המיזרחיות שהיו קיימות הצהירו, בעיקבות המיזרח אל השלום, על גישה אנטי־גיזענית, והפכו את כהנא לאוייבם המרכזי. לעובדה זו יש חשיבות רבה, שכן כל התנועות האלה מתמקדות בשכונות ונאבקות על אותו קהל הבוחרים שעליו נאבק כהנא, תוך זריעת זרעי שינאה אנטי־ערבית.

● **הישגיה של התנועה ומטרותיה לעתיד?**

למעשה, השיגה התנועה את מטרתה העיקרית בעצם קיומה. הישגיה עד היום, מבחינה מיספרית, אינם משמעותיים. אך עובדה היא שהיום נציגי התנועה מוזמנים להרצות בחוגי־נוער בבתי־ספר, בקיבוצים. ולגבי העתיד, התיקווה היא להרחבת המודעות לסכנה שבגיזענות, לחיסול הבעיה המעמדית בישראל, לחשיבות השלום. אנחנו רוצים ליצור תשתית אנושית, שתהווה את הגשר לשלום בין הישראלים לבין העם הפלסטיני. (ראה כתבה **סנוניות שחורות בווינה** בעמודים 18־19).

נחמן קליימן:

„לנוצרים יש חרדים המתנגדים לעירום!"

נוסף על תפקידה כמוביל הלאומי, לקחה אל־על **על עצמה עוד תפקיד חשוב: תפקיד של צנזור. בהנהלת** אל־על **הוחלט לקצץ סצינות מסויימות מתוך סרטים המוצגים במטוסים בזמן הטיסה, ובכך להתאים את הסרטים לכל המישפחה. ביקשנו הסבר לעניין תמוה זה מדובר** אל־על, **נחום קליימן.**

יש שני הבדלים גדולים בין סרט המוצג בבית־קולנוע לסרט המוצג במטוס.

ההבדל הראשון הוא שאם הסרט אינו מוצא חן בעיני הצופה או מרגיז אותו, הוא יכול לצאת מאולם־הקולנוע. אבל הוא אינו יכול לצאת מהמטוס.

ההבדל השני הוא בחלוקה הטיבעית, שעושה נושא הסרט. לסרטים מסויימים בקולנוע יבואו בני־נוער, לסרטים אחרים

תעופה

יבואו ילדים, לאחרים יבואו צופים שאוהבים קומדיות, לאחרים יבואו צופים שאוהבים סרטי־איכות. החלוקה הזאת אינה קיימת בטיסות. בכל טיסה יש אנשים מכל הסוגים, וגם ילדים, ולכן אנחנו נשתדל להציג במטוס סרט שיוכל למצוא חן בעיני רוב הנוסעים.

● **ובכל זאת, הסידור החדש של קיצוץ סצינות מסויימות לא הוחלט סתם כך. היו עליכם לחצים מצד החרדים?**

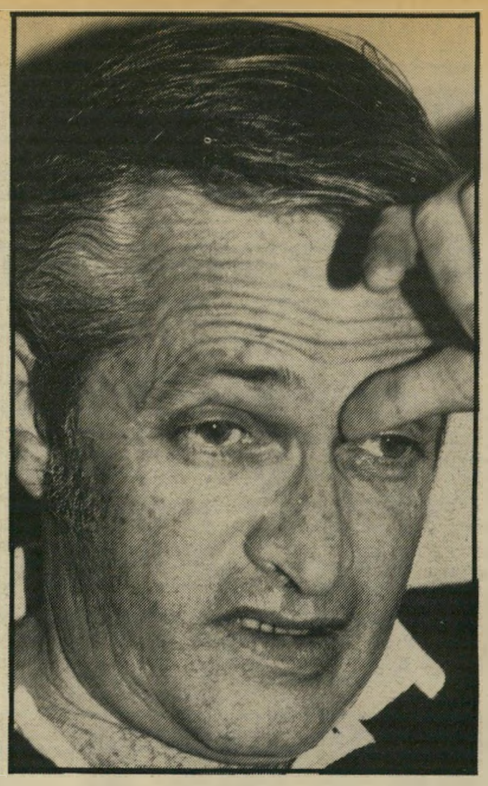
היו תלונות ולחצים מצד שלושה גורמים: החרדים, הצליינים, שלהם יש החרדים משלהם, ומישפחות שטסות עם ילדים קטנים. הקמנו ועדת שתבדוק את העניין. הוועדה צפתה עד כה ב־60 סרטים, שמתוכם בחרנו 13 להקרנה במטוסים. רוב הסרטים הם כאלה שלא צריך לקצץ בהם כלום. אבל היה סרט נפלא כמו העד, שחבל היה לוותר עליו בגלל סצינה אחת המראה עירום. ביקשנו לקצץ את הסצינה הזאת, והסרט יוקרן עתה.

● **בלומר, לקחתם סרט יפה, חתכתם מתוכו את הקטעים שלא נראו לכם, ואתם מקרינים אותו מקוצץ. האם לא צריך לקבל אישור לכך מיוצרי־הסרט?**

אנחנו מבקשים אישור, ובדרך כלל גם מקבלים אותו. אל תחשבו שחברת אל על היא החברה היחידה בעולם שעושה דברים כאלה. רוב חברות־התעופה מראות רק סוג מסויים של סרטים. אצלנו פשוט הלקוח תמיד צודק.

● **גם אנחנו לקוחות שלכם. מה תראו לנו בקרוב בלתי־מקוצץ?**

את זיכרונות מאפריקה, למשל, בלתי־מקוצץ. זה טוב?

דני ליטאי:

„להקות הצבאיות מיזגו בין כל התרבויות!"

להקת חיל־האוויר, כך התבשרנו בקומוניקטים למי־ניהם, יוצאת בימים אלה בתוכניתה החדשה זהו זאת! בשורה כזאת היתה בוודאי יוצרת בעבר תכונה רבה בקרב אנשי־הבידור. ציידי־הכישרונות הצעירים היו נכנסים לפעולה, שלא לדבר על ההתעניינות של הקהל הרחב, ביחוד בני־הנוער, המדרגים את השירים הצועדים במיצעדי־הפיזמונים. פנינו לבימאי התוכנית החדשה, ומי שביים מופעים רבים של להקות־צבאיות בימי זוהרן, ושאלנו אותו אם לדעתו יש עדיין מקום לתופעה הקרויה להקה צבאית.

ועוד איך! מאוד התמרמרתי, בזמנו, כשביטלו את המוסד הזה של הלהקות הצבאיות. קטעו את המוסד הזה בשיא פריחתו. עכשיו אנחנו צריכים להתחיל הכל מהתחלה.

לי, אישית, עקב מצב בריאותי (ליטאי התאושש להפליא אחרי שטף־דם במוח), זוהי משימה קשה.

● דיעה מאוד מקובלת בעולם־הבידור היא לרדת מהבימה בשיא.

להקות

מה זאת אומרת, צריך לדעת לרדת מהבימה בשיא? אז אולי יפסיקו בכלל הצגות מצליחות, או מופעי־מוסיקה? להקת צבאית מיועדת להופיע לפני קהל מסויים — קהל צבאי. הקהל הצבאי הוא בעצם עם־ישראל. הוא מורכב מתרבויות שונות, סוגי־מנטאליות שונים. לקח לנו שנים, עד שמצאנו מכנה משותף כלשהו לכל אלה.

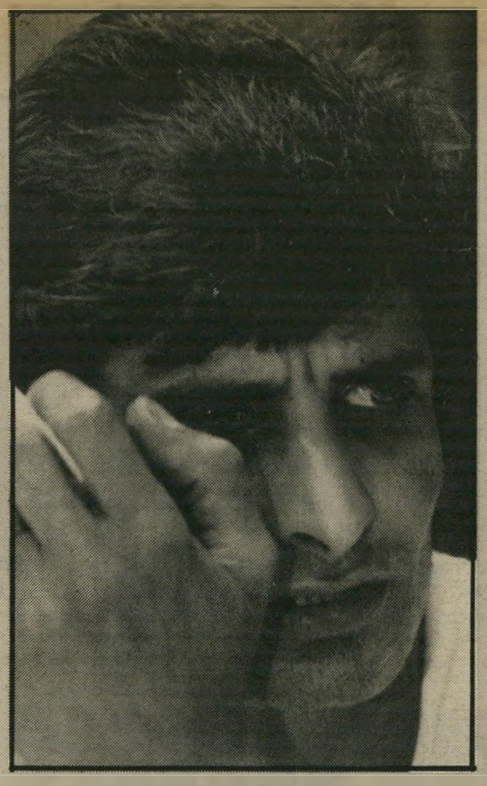
הלהקה הצבאית אף תורמת לפיתוח הכישרונות בשטח־הבידור. אנשים מוכשרים בתחום המוסיקה והבידור מנוטרלים מפעילות בתחום הזה בגילים החשובים ביותר — 18־21. לפעמים זה עלול לעלות להם באיבוד הקאריירה. הלהקה הצבאית היא פיתרון חלקי לבעיה הזאת. מיטב אמני־ישראל יצאו מכור־ההיתוך הזה.

● בעבר, מי שביבב בלהקה צבאית — עתידו בשוק האזרחי היה מובטח. איך זה ביום?

המוסד חטף מכה רצינית ביותר. אין ספק שבכך נסוגנו כמה שנים אחורה. המכה ניחתה, בסופו של דבר, גם על השוק האזרחי. אין תחליף להלקות הצבאיות מהבחינה הזאת. לולא היו מחדשים אותן — לא ניתן היה לעשות מופעים מסויימים בשוק האזרחי. למשל, ברנשים וחלומות: כל שחקניו הם יוצאי להקות צבאיות. לולא היו מחדשים את הלהקות — כל הדקדנים־שחקנים שלנו היו בגיל מבוגר למדי, ללא ריענון.

● אחת הטענות העיקריות נגד הלהקות הצבאיות היתה שזו „התעמלות על הבימה".

אני מכיר את הטענה, אבל לא מכיר בה. זה כמו שילכו לראות קונצרט ויאמרו על הצ'לן שהוא מתעמל על הבימה, בכך שהוא מזיז את הידיים. בכל אופן, הפידבק (היזון חוזר) שקיבלנו בהופעות־ההרצה עד כה היה מעודד ביותר.

זוהר ארגוב:

„כשלקחתי את הקראק הרגשתי כמו קאובוי!"

שבוע ימים חיפשה מישטרת־לונדון אחר זמר־הרוק הנודע בוי ג'ורג', שהיה מכור לסמים. היום בוי ג'ורג' הוא בתהליך גמילה.

ביקשנו מהזמר זוהר ארגוב, שנמצא כבר חודש וחצי בתהליך גמילה, שיספר על סמים בעולם־הבידור, ועל הניסיונות להיגמל מהם.

ההתמכרות של בוי ג'ורג' שונה משלי. לו היה יותר קל להשיג סמים. בחברה שהוא חי, הסמים זולים יותר, יש יותר משתמשים וגם יש לו יותר כסף לקנות. אצלו זה מישחק־בית.

אני לא הכרתי את הקראק בישראל. רק כשהייתי באמריקה שמעתי עליו.

● איך התמכרת?

הייתי בלוס־אנג'לס. באתי להופעה. יש שם הרבה ישראלים, ואחד מהם הציע לי סם שלא הכרתי בחיים, הקראק. נגנבתי. עד שמצאתי את עצמי יום אחד מחוק. לא תיפקדתי. בימים שלא לקחתי את הקראק, הרגשתי שאני לא מתפקד. הגוף היה רפוי.

סמים

הפרקים כאבו. ואז הייתי לוקח קצת יותר, והרגשתי שהגוף שלי חוזר לתפקד. כשלקחתי את הקראק הרגשתי כמו קאובוי.

● כמה זמן זה נמשך?

שנתיים וחצי שאני בתוך הסיפור הזה של סמים.

● איך התחלת בגמילה?

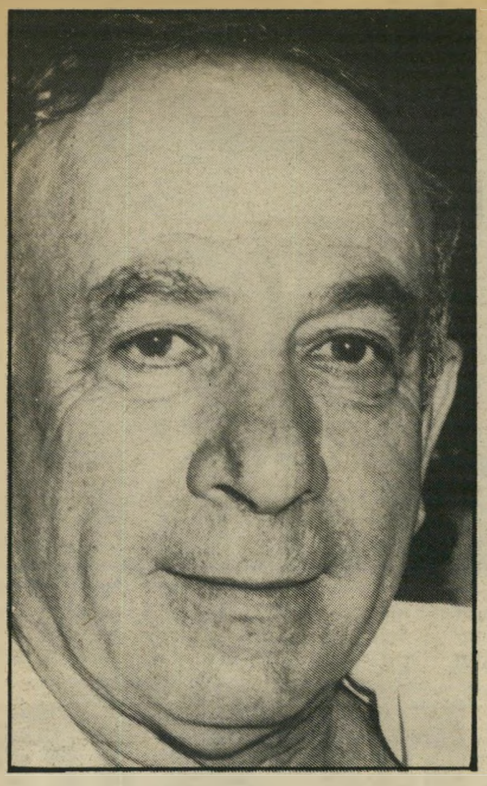
הכל בגלל אמא שלי והאחים שלי. אני הבן הבכור. רציתי לשמש דוגמה. יש לי גם ילד בן 12. אשתו של המפיק שלי, שהיא נהגת־אוטובוס, ראתה שאני חצי מת. והחליטה לעזור. החלפתי אווירה. עברתי לגור בירושלים, בבית שלהם. וכאן, עם ששת הילדים שלהם ועם הרעש, אני פחות בדיכאון. המיסגרת של המישפחה עוזרת לי לצאת מזה.

● לא תוכל תמיד להישאר בביתם.

יכולים להשגיח עליי חודש־חודשיים, ואחר־כך אפשר לחזור. אבל הכל תלוי בבן־אדם. כשרוצים, מאוד מצליחים. אני מתחיל להבין ולהכיר שהחיים הטובים הם אלה שאני חי עכשיו, ומי שמשתמש בסמים הוא בעצם מת שחושב שהוא חי.

● למה ההתמכרות לסמים נפוצה בעולם־הבידור?

אנחנו חיים את הלילה, ולא תיאורטית. אלא בצורה המעשית של העניין. אנחנו לא יוצאים פעם בשבוע לבלות בלילה. אנחנו כל לילה בחוץ. גומרים את העבודה, לא הולכים לישון. עוברים מבר לבר. בכל מקום מגלים חבר אחר וראש אחר. ואז מישהו מציע לקחת סמים, ולוקחים. פעם מתוך עניין, ופעם בגלל מתח, ואחר־כך מתוך כיף, וכשמרגישים את הטעם — אז כבר נמצאים עמוק בפנים.

יגאל הורביץ:

„בניגוד לפרשת לבון, כיום הכל טרי!"

תקום ועדת חקירה בפרשת השב"כ, או שתתקיים חקירה מישטרתית, בהמלצת היועץ המישפטי לממשלה?

את הכף יכריעו שלושה סרבני־חקירה ממחנה־המערך – יצחק רבין, אריה נחמקין ויגאל הורביץ. קולותיהם הם המכשילים קבלת החלטה של הממשלה על הקמתה של ועדת־חקירה.

מבין השלושה, עמדתו של נציג „אומץ" בממשלה יגאל הורביץ, היא התמוהה ביותר. בשנות ה־60 הוא היה ממקימי רפ"י, מיפלגה שאבן־היסוד שלה היתה הדרישה לוועדת־חקירה מישפטית, שתוציא לאור את האמת בפרשת־לבון. על כך פוצץ דויד בן־גוריון את הממשלה ואת מפא"י. כיום, מתנגד הורביץ לוועדת־חקירה.

שאלנו אותו מה נשתנה.

נשתנה הרבה. אז דרש שר־הביטחון, פינחס לבון, שיכריזו שלא הוא נתן את ההוראה להטמין פצצות במצריים. הוא דרש זאת מדויד בן־גוריון. בן־גוריון אמר לו: „אני לא מוכן להכריז סתם כך!

פרשות

לך לוועדת־חקירה מישפטית. לא ועדה פוליטית!"

את לבון ניקתה ועדת־שרים פוליטית. אני התנגדתי לכך, בטענה שזאת פוליטיקה לשמה.

● הסיטואציה כיום אינה כזאת בדיוק?

כיום זאת בעיה אחרת. כיום יש בעיית הסודיות. אז עסקו במה שקרה כמה שנים לפני כן. היום הכל טרי.

● ואז לא היתה בעיה של סודיות? הרי חלק מהאסירים שלנו ישבו עדיין בכלא במצריים בעת פיצוצה המחודש של הפרשה?

בכל זאת, כיום עוסקים בחומר טרי. אני מפחד מהדלפות. צריך להזכיר איזה דברים דולפים מדיוני ועדת־חוץ וביטחון? הרי אתם, העיתונאים, יכולים לספר לי: מדובר כאן בדברים חסויים, שהם שאלת־חיים.

● גורם הסודיות צריך למנוע את יציאתה של האמת לאור?

לא אמרתי זאת. אני בעד בדיקה, שיהיה ברור. אני בעד זה שימנו שופט עליון או מישהו בדרג דומה, שהכל מכבדים אותו וסומכים על שיקול־דעתו. רק לא פוליטיקאי! אז התנגדתי לכך, וגם היום. שהשופט או הבודק יחקרו את הפרשה ביסודיות, ובסודיות הדרושה.

● כלומר: אתה מסכים עם יצחק מודעי, שעל הצדק להיעשות ולא להיראות.

לא בדיוק. הבודק יגיש את מסקנותיו לציבור, אך לא את הפרטים שהביאו אותו למסקנות. לשם כך, אני מציע, שיבחרו אדם המקובל על הכל. זוהי הדרך היחידה לברוק את האמת ולמנוע, עם זאת, הדלפות.

הופעת מישלחת גדולה של בני עדות המיזרח מישראל בוועידה למען שלום עם הפלסטינים עוררה סנסציה — בייחוד כשדיברו ערבית

פרץ של רגשות אחד משיאי הכינוס היתה התפרצותו הפיתאומית של שפיק אל־חות, שגריר אש"ף בביירות, שבא מן העיר השטועה, שם הוא חי בסכנה, קורבן פוטנציאלי של פעולות הסורים, השיעים והנוצרים כאחד. לידו עורך־הדין מוחמד קיוואן מאום־אל־פחם, מראשי אחד הפלגים של תנועת בני־הכפר. אל־חות הוא מנאמני ערפאת.

סנוניות שחורות בוויינה

ל פתע התפרצו הרגשות בפרץ אדיר.

עד אותו רגע היה זה כינוס שיגרתי. פעם בשנה מכנס האו"ם ועידה של „אירגונים בלתי־ממשלתיים" המעונ־יינים בפיתרון הבעיה הפלסטינית. באים נציגים של מיפלגות ואירגונים מעשרות ארצות — תנועות־שלום למיניהן, אגודות פרו־ערביות, אגודות יהודיות, מישלחת של אש"ף ומיש־לחות של גופים ישראליים הרוגלים בשלום ישראלי־פלסטיני. המטרה: לטכס עצה איך לקדם את השלום, לשים קץ למילחמה ולאלימות.

כמו בכל כינוסי האו"ם, האווירה היא יבשה. רוב הנואמים שולפים נייר מכיס המיקטורן ומדקלמים. הכל נאמר בנימוס, תוך מחמאות רבות לזולת.

הוזמנתי באופן אישי, כ„מומחה", כדי לתת הרצאה. לפניי נאם שפיק אל־חות, שגריר אש"ף בביירות. על הצ־עות־השלום של אירגונו. היתה זאת הרצאה שקטה, עניינית, מתונה מאוד, שנקראה מן הנייר. אחריי עמד לשאת את דברו איבראהים מטר, מדען פלס־טיני צעיר מאוניברסיטת בית־לחם, על מצב התושבים בשטחים הכבושים. אני הכנתי הרצאה יבשה על המעלות והמיגרעות של ועידת־שלום בין־לאומית, בהשתתפות ישראל ואש"ף, ועל הסכנות הצפויות לכולנו אם לא נזוז לקראת שלום.

כשעליתי לדוכן, וראיתי לפניי פנים כה רבות של אנשים בעלי רצון טוב, לא היה לי חשק לשאת את הנאום הזה. שמתי את הנייר בצד ודיברתי מן הלב. המצב חמור, אמרתי. כל מאמצי־השלום קפאו. קיפאון זה יוביל, בהכרח, לשואה — מילחמה חדשה, מהפכה מוסלמית־קנאית בארצות־ערב, התגב־רות הקנאות בישראל.

המעצמות אינן מעוניינות בשלום. ועידת־שלום בינלאומית לא תתכנס אם ישראל וארצות־הברית לא ירצו בכך. איני מאמין שניתן לשנות את עמדת ארצות־הברית, מבלי לשנות תחילה את עמדת ישראל. לכן הנקודה המכרעת במצב כולו היא דעת־הקהל הישראלית. צריכים לשנות אותה. אנוור אל־סאדאת הוכיח שאפשר לעשות זאת. צריכים רק לשכנע את הציבור כי פיתרון־השלום שלנו — מדינה פלסטינית לצד ישראל — אכן יביא שלום אמיתי. אני מציע לכל הגורמים, ובעיקר לאש"ף, להתמקד במשימה זו.

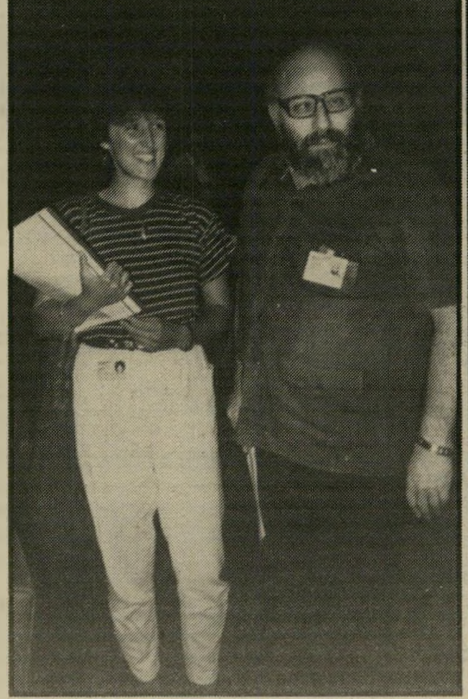
הנה, בבוקר, קרא נציג אש"ף ברכה מטעם יאסר ערפאת. זאת היתה ברכה טובה ומתונה. אך משום־מה לא רובר בה על ממשלת־ישראל, אלא על ממשלת־תל־אביב. למי זה טוב? האם זה יעזור לנו לשכנע את דעת־הקהל בישראל שיש נכונות לשלום ולהכרה הדדית? הרי השלום צריך לקום בין ממשלת־ישראל והנהגת־אש"ף. אז מדוע לא נקרא להן בשמן?

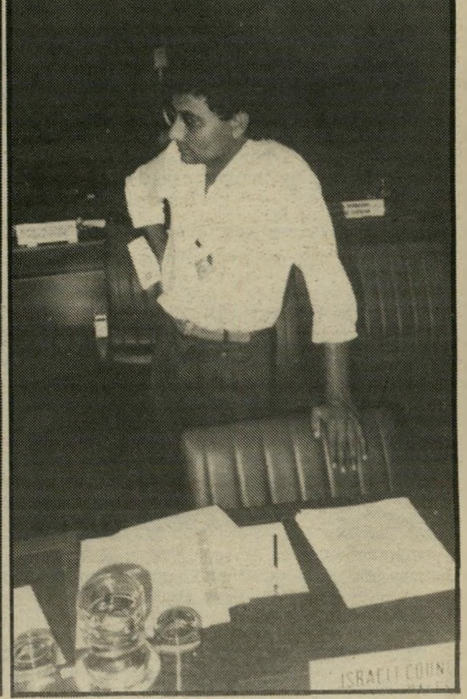
הדברים נאמרו בשקט. הם עוררו ויכוח — גם באולם הגדול, גם במיסדרונות ובחדרי־האוכל. אבל הכל התחיל לדבר על סוריה, על ההתקפה הפרועה שלה על אש"ף, על נסיונותיה העקובים־מדם להשמיד את ההנהגה העצמאית של העם הפלסטיני, על ההתקפות המתמשכות של סוכני־סוריה על מחנות־הפליטים בלבנון. מדוע לא מדברים על כך, שאל?

הנוכחים החליפו ביניהם מבטים. יש מין הסכמה אילמת באו"ם שלא לדבר על ההתנכלויות של ממשלות ערביות שונות לעם הפלסטיני. הסובייטים שלחו לוועידה נציג רם־דרג (ולאדימיר וינוגראדוב, לשעבר שגריר ברית־המו־עצות בקאהיר ושר־החוץ של רוסיה, אחד המומחים הסובייטיים הגדולים

אחווה מיזרחית כוכבי שמש, ממייסדי „החזית המיז־רחית", שנאם בוועידה בערבית כ„מחווה לאחינו הפלסטיניים", מתלהב במיסעדה. לידו מעשן דודי מחלב, מראשי „המיזרח אל השלום", ואילן הלוי, ישראלי־לשעבר, דיפלומט מטעם אש"ף.

אגרוף פוליטי זהו שם סיפרו של בן־דרור־ימיני, שבו הוא מתאר כיצד הפך משונא־ערבים לחסיד השלום, תוך חיפוש שורשיו המיזרחיים ושינוי חברתי בארץ.

חצי־חצי נדיה אל־מצרי היא בת לאם אוסטרית ולאב פלסטיני החי בווינה. לידה הישראלי מקסים גילן, עורך הירחון ישראל ופלסטין, יוצא לאור בפאריס בשפה האנגלית.

היה רגוע. אנשי־אש"ף, שבאו לוועידה, מכירים את דיעותיי, ואני את דיעו־תיהם. הוויכוח בינינו לא התחיל מהיום. דיברנו בשעת הארוחה, התווכחנו, הסברנו זה לזה את מניעינו ועמדותינו. הכל היה נינוח.

עד שבאה ההתפרצות, אחרי־הצהריים.

● העולם כולו נגדנו

ג רם לה, בלי כל כוונה, צעיר ערבי מאום־אל־פחם, חסן ג'ברין. חסן הוא דמות ידועה בקרב תנועת בני־הכפר. הוא מנהיג האגף המתון של גוף זה, ומקורב לרשימה המתקדמת.

הוא דיבר תחילה על מצב הערבים בישראל, ומתח ביקורת על מדיניות הממשלה. לנו, הישראלים, הדברים ידועים.

אולם ג'ברין לא הסתפק בכך. הוא התחיל לדבר על ההתנכלויות של ממשלות ערביות שונות לעם הפלסטיני. הסובייטים הם בעלי־החסות על סוריה.

שפיק אל־חות, שישב לידי, הרים לפתע את ידו. כאשר קיבל את רשות־הדיבור, הוא התפרץ.

מה אתה חושב? שאל את ג'ברין בקול נרגש, שהתרגשותו הלכה וגברה. „האם אתה חושב שאנחנו, אנשי אש"ף, איננו רוצים לדבר על מעשי סוריה? האם אנחנו לא יודעים מה סוריה עושה לנו? האם אנחנו לא ידועים שכל הממשלות הערביות מתנכלות לנו, שאין לנו ידיד אחד לעת צרה, שאין לנו מקום אחד שבו אנחנו יכולים לשבת בשקט? האם אנחנו לא יודעים שסכנת־מוות מרחפת על ראשיהם של מאות אלפי הפליטים שלנו בלבנון?

„אנחנו יודעים! ליבנו שותת דם! אבל אנחנו צריכים לשתוק, כדי שלא להחמיר את המצב עוד יותר. אנו נציגים של עם. עלינו רובצת האחריות לקיומו של עמנו. שהסכנה אורבת לו מכל עבר!

„לכן אנחנו שותקים. אנחנו רוצים לזעוק, ואנחנו שותקים!"

---

* *דבריי אלה סולפו לחלוטין מטיפשות או מזדון. על־ידי מראיין העיר, ששם בפי דברים הפוכים.*

שבת אויבים גם יחד

בערב נפגשו כמה מבאי־הוועידה לארוחות של קי־רוב־לבבות. מימין: שפיק אל־חות מראשי אש"ף. משמאל: לטיף דורי, איש־מפ"ם דודי מחלב איש המיזרח אל השלום בן־דרור ימיני שכתב ספר על חוויית המיזרחיים בישראל מקסים גילן ושלושת חברי התנועה המתקדמת שבאו לוועידה – אחמד דרוויש המשורר פאוזי עבדאללה ומנהל בית־הספר הד"ר בדר יוניס. חצי מוסתר – כוכבי שמש ממקימי החזית המיזרחית וחסן ג'רין, איש תנועת בני־הכפר מאום־אל־פחם.

בגבור התרגשותו הגיב על־חות על הדברים שנאמרו קודם לכן על־ידי כמה נואמים — ואני ביניהם — שביקשו מאש"ף לעשות מחוות נוספות כדי לשכנע את דעת־הקהל בישראל ו/או בארצות־הברית.

מה רוצים ממני? — קרא — אני גורשתי מביתי ביפו. אני גורשתי מארצי. אין לי בית, אין לי מולדת. אין לי מקום אחד בעולם שהוא שלי. אפשר לרדוף אותי מארץ לארץ. בכל מקום קמים עלינו אויבים כדי למחוק אותנו מעל פני האדמה — ישראל, מישלות־ערב, ארצות־הברית.

מזה תריסר שנים אנחנו מוותרים ומוותרים. ויתרנו על זכותנו הבלעדית על ארץ אבותינו. ויתרנו על רעיון המדינה החילונית הדמוקרטית. ויתרנו על חלקי־הארץ. הסכמנו שנפעיל את הגדרתנו העצמית ב־מיסגרת של קונפדרציה עם ירדן, ולא במדינה עצמאית משלנו. ויתרנו ו־ויתרנו — ולאן זה הוביל אותנו? מה אתם רוצים — שנוותר עוד? אין לנו עוד על מה לוותר: נתנו את הכל!

באולם העגול הגדול הושלך הס. אפשר היה לשמוע ריסרוש של נייר. הנציגים מעשרות ארצות באילו עצרו את נשימתם. אל־חות המשיך והמשיך. והתרגשותו גברה עוד ועוד. היה ברור שהאיש המתון והשקול הזה שופך את ליבו — שופך את ליבו של העם הפלסטיני.

במוחי חלפה מחשבה: הרי זה נאום יהודי! לפני 50 שנה, כך היה מדבר יהודי!

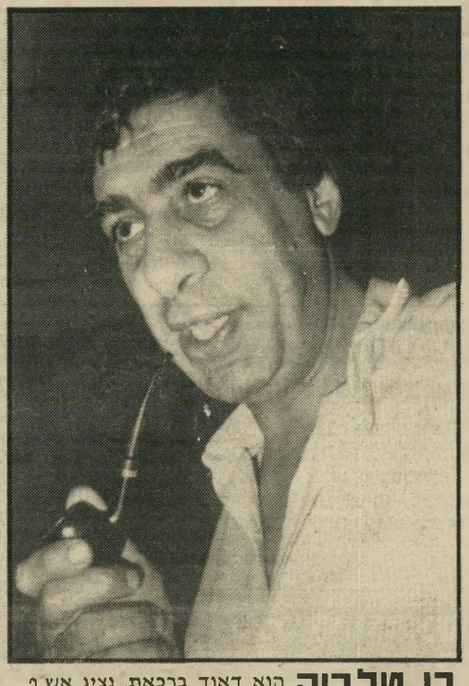
● האיש מביירות

ד יברתי עם שפיק אל־חות על המצב בביירות. את שפיק הכרתי בעת הראיון המפורסם שלי עם יאסר ערפאת במערב־ביירות. ערפאת ציווה אז לקרוא לשפיק אל־חות, השגריר של אש"ף בביירות, וכך הכרתי את האיש ששמעתי עליו רבות גם קודם לכן.

כאשר פונו כוחות אש"ף מן העיר, נשאר שפיק אל־חות — בלי הגנה כלשהי — בביירות, כדי להמחיש בגופו את המשך הנוכחות הפוליטית של אש"ף שם. עם בניסת הכוחות הישראליים למערב העיר, ירד שפיק למחתרת, ולאחר־מכן נחלץ. הוא חזר לשם מייד עם צאת צה"ל, במשך חודשים חי כמעט במחתרת, קורבן־מיועד לאויבי הפלסטינים במנגנוני הביטחון הלבנוניים. איכשהו נשאר חי. הוא ממשיך לחיות בביירות, מוקף בסכנות מכל הצדדים. משם בה לוועידה, ואליה חזר.

שפיק הוא איש נוח לבריות. מתון מאוד בתפיסותיו. אחד התומכים היותר־עיקביים של הקו המתון של ערפאת. מבחינות מסוימות הוא הזכיר את עיצאם אל־סרטאווי.

תוך כדי שיחה הזכיר שנולד ב־1935 במנשיה, על גבול תל־אביב. בשמו, והיה נדמה לי שהוא נמנה עם המחנה הקשוח. בשעת הארוחה התגלה לי באור אחר. ברכאת. כיום נציג אש"ף בווינה. הוא איש חביב, בעל חוש־הומור. הוא נולד בירושלים, בטלביה — איזור שהוא עכשיו יהודי.

בן טלביה הוא דאוד ברכאת, נציג אש"ף בווינה שלקח חלק פעיל בוועידה והתרועע בחופשיות עם הישראלים. ברכאת (ברכות בערבית) סיפר שהוא נולד בטלביה.

דודן ערפאת נאצר אל־קודווה הוא בן־דודו של יאסר ערפאת הוא עבד־אל־ראוף אל־קודווה). נאצר מכהן במישלחת של אש"ף לאו"ם.

כוכבת הוועידה היתה בלי ספק, ויקי שירן, לשעבר ממנהיגות תמ"י, שהצטלמה במסיבת־הקוקטייל ליד עורך־הדין אמנון זיכרוני, חבר הוועד־הפועל של האיחוד הבלתי־ממשלתיים הפועלים למען השלום הישראלי־פלסטיני.

באותו זמן הייתי אני בשכונת־פלורנטין, בגבול יפו־תל־אביב (ודווקא בצד יפו של הגבול). משמע: חיינו במרחק של כמה מאות מטרים זה מזה.

שלפתי עט וצייתי על מפית את שכונת־מגוריה כפי שהיתה או. השווינו סימני־דרך, ותוך כדי ויכוח נלהב נזכר באתרים שונים — שוק־הכרמל, מוגרבי, חסן־בק, כשהיה ילד. כך סיפר. התפלא לא פעם לתל־אביבי, כדי לראות, לא היה לו הלב לספר לו שבמקום שעבר ביתו מתנוססים עתה מיגדלי־המישרדים ובית־המלון.

את דאוד ברכאת הכרתי עד כה רק מבחינה מקצועית. הוא נציג אש"ף בווינה, ואני הייתי שם לפני כמה שנים, ונפגשנו לשיחה. אבל הוא לא הזכיר את העובדה הזאת, ואני לא הזכרתי אותה.

ישוב המחשבה: התחלפו היוצרות. הפלסטיני הנודד בא במקום היהודי הנודד. האנשים האלה נעים ונדים. אין להם בית ומולדת. לכן לא יהיה שקט.

קודם לכן, במסיבת־הקוקטייל ש־נערכה מטעם האו"ם לבא־כוחות שוחחתי עם פלסטיני צעיר המישרת במישלחת אש"ף לאו"ם. במהלך עצבנו זה לזה. אבר שמעו נאצר אל־קודווה. השם היה לי מוכר: שמו האמיתי של יאסר ערפאת הוא עבד־אל־ראוף אל־קודווה. הסתבר שהצעיר הוא בן־דודו של ערפאת. שוחחנו קצת על מישפחתו.

במסיבה ובארוחות הכרנו טיפוסים מרתקים. למשל, יפהפיה שבפניה תת־ערבבו תווים אוסטריים מובהקים עם תווים ערביים שאי־אפשר שלא לזהו־תם. ואכן, נדיה אל־מצרי היא בת של אב פלסטיני ואם אוסטרית. אין היא מדברת ערבית, אך ליבה עם הפלס־טינים. היא פעילה באחד האירגונים האירופיים הפועלים למענם.

● ביטחון של מי?

א יירת הדי"שית, שגלשה לא פעם לידידות, לא מנעה. כמובן, ויכוחים שהיו לא פעם חריפים.

כל מי שקורא בקביעות את עיתוני רק"ח יודע שאני סובן הסי־איי־א. משרתן של קנוניות אמריקאיות אפלות. אך ההתנגדות החריפה ביותר היתה לי בוועידה דווקא עם המישתתף האמריקאי הבכיר.

פיט מק־קלוסקי היה חבר־הקונגרס. הוא גילה אהדה לעניין הפלסטיני. ועל־כן הודה מושבו על־ידי מאמץ מרוכז של הלובי היהודי, שהשקיע הרבה כסף כדי להביא לבחירת מתחרהו. הוא התפרסם כאשר ביקר במערב ביירות — כמה שבועות אחרי — וקיבל מערפאת פתק בכתב־יד שבו הצהיר יו"ר אש"ף שהוא מקבל את „כל החלטות האו"ם".

מק־קלוסקי חיבר בוועידה מיסמך משותף עם נציגי אש"ף, ובו הכרת אש"ף בהחלטה 181 של 1947 — החלטת־החלוקה. בדרך זו ביקש מק־קלוסקי להוכיח לדעת־הקהל האמרי־קאית שאש"ף מכיר רישמית בקיום „מדינה יהודית, מדינה ערבית ואיזור בינלאומי של ירושלים".

הבנתי שהכוונה טובה, אך הצורה לא מצאה חן בעיניי כלל.

ביקשתי את רשות־הדיבור ושאלתי את ידידי יהדי טרזי. נציג אש"ף באו"ם: „האם יש ללמוד מכך שאש"ף מוכן לכינון מדינה פלסטינית בלי ירושלים המיזרחית?"

טרזי, דיפלומט מושפשף שהוא

(המשך בעמוד 20)

(המשך מעמוד 19)

גבולות 1947. ששום ישראלי אינו יכול להסכים להם?

כשסיימתי ביקש השגריר הסובייטי, וינוגראדוב, את רשות־הדיבור ואמר מישפט אחד: „מבקש להסיר את העניין מסדר־היום, מפאת אי־רלוונטיות." וכך היה.

אחרי הישיבה התפרץ לעברי מקקלוסקי וטען שהרגתי לו יוזמה חשובה יותר, שהיתה יכולה להשפיע על דעת־הקהל האמריקאית. עניתי שלנו חשוב בה דעת־הקהל הישראלית, והיא חשובה בה יותר.

הוא זעם מאוד, ולרגע היה נדמה לי שהוא ירים עליי יד. אך הוא התאפק, וינוגראדוב הרוסי. לעומת זאת, ניגש אליי ושיבח את גישתי.

היה לי גם ויכוח די נוקב עם טרזי. דיברתי כמה פעמים על הצורך המוחלט לשלב ביחד שני עקרונות: זכות הפלסטינים למדינה משלהם וזכותה של ישראל לקיום ולביטחון. טרזי שאל: ביטחון למי? לאיזו מדינה? ארץ־

שגריר־אש"ף טרזי
בלי ירושלים?

ישראל השלמה? איך אפשר לדבר על ביטחונה של מדינה המסרבת לקבוע את גבולותיה?

על כך השיב שוב אדם קלה: תנועת־השלום הישראלית קבעה שבמיסגרת של שלום תחזור ישראל לגבולות ה־4 ביוני. על אש"ף להודיע שהוא מקבל את זכותה של ישראל לחיות בביטחון בגבולות אלה.

בשעת הנאום הראשון שלי ניגש אליי אמנון זיכרוני, שהוא חבר ועדת־התיאום הבינלאומית של האירגונים הלא־ממשלתיים, והניח לפניי פתק. זה עתה נמסר לו, בשיחת־טלפון עם הארץ, שבית־המישפט הגבוה לצדק הוציא צו־על־תנאי בעניין השב"כ. הפסקתי את נאומי כדי להודיע על כך, והעליתי על נס את הצד הטוב של החברה הישראלית: בגלל הריגתם של שני חוטפי־אוטובוס פלסטינים יש התקוממות־רבתי ברעת־הקהל בישראל, נוצקה הקהילה המישפטית כולה, הוגשו עתירות נגד סגן ראש־הממשלה וראשי שרות־הביטחון, וניתן עתה צו־על־תנאי על־ידי שלושת השופטים החשובים ביותר של ישראל.

נדמה לי שקביעה זו איזנה כמה מן הדברים הקשים שנאמרו במהלך הוויעידה על המתרחש בשטחים הכבושים.

● מיפגשים אסורים?

דבר מהפכני במרחב אינו מאפשר כרגע תזוזה גדולה. היינו מודעים למשבר בין ירדן ואש"ף וגם למזימות הסוריות נגד הפלסטינים בלבנון. הפלסטינים לוחמים על חייהם בלבנון. ובישראל יש קיפאון עמוק.

זאת היתה ועידה שיגרתית. שום

אך כל מיפגש כזה תורם תרומה לקירוב לבבות, להעמקת ההבנה ההדדית, למשיכת כוחות חדשים למאמץ השלום, מול פני מעגל השינאה והמוות.

יתכן שמישום כך רוצים אויבי־השלום בישראל לאסור מיפגשים כאלה בחוק, ומאיימים אויבי־השלום בעולם הערבי על חייהם של המשתתפים בהם.

מלכת המים 1986

מטעם
העולם הזה

בחסות
משרד התיירות

בתכנית האמנותית:

★ מנחה: **גדי יגיל** ★

עפרה חזה ★ טוביה צפיר

כמו צועני

יגאל בשן ★ עוזי חיטמן

★ יונתן מילר ★

★ **12 מועמדות יפהפיות** ★

★ **הגרלות** ★ **תצוגת אופנה מפוארת** ★

אופנת „**איב דה מרדיקס**" – נעלי „**אליס**" – בגדי־ים „**רון־לי**" – תכשיטי „**דיאמימון**"

טכס בחירת נסיכת הים־התיכון

קרית הנופש והספורט בת־ים (קאנטרי קלאב)

מוצ"ש 2.8.86 בשעה 21.00

כרטיסים להשיג: במשרד כרטיסים „**היוזם**" רוטשילד 36 בת־ים, טל. 03-866239, **בחולון** – משרד כרטיסים בידורון שד' קוגל 31 טל. 885885, כרטיסי הנחה לועדים ולקבוצות ניתן להזמין בטל. 231070-239248 ובקופת **קרית הנופש והספורט בת־ים** (קאנטרי קלאב) במכירה מוקדמת וביום המופע, טל. 03-551246.

טכס בחירת נסיכת המרכז

מרכז נופש וספורט כפר ביל"ו (קאנטרי קלאב צומת בי"ל)

ש'ש' 25.7.86 בשעה 21.45

כרטיסים להשיג: אצל ועדי העובדים, **ברחובות** – משרד לוטוס, טל. 08-455793, **ראשל"צ** – חנות ספרים מסדה, טל. 03-941328, **נס ציונה** – במועצת הפועלים, **רמלה:** אתר המוסיקה, טל. 08-220655. ובקופת **הקאנטרי קלאב** במכירה מוקדמת וביום המופע, טל. 08-411747.
*הישיבה בכסאות על הדשא.

טכס בחירת נסיכת הדרום

„בוסתן הזיתים" – אשקלון

מוצ"ש 19.7.86 בשעה 21.00

כרטיסים להשיג: אצל ועדי העובדים, מזכירויות המושב והקיבוץ. **בקרית־גת** – מערכת מה נשמע, **באשדוד** – מערכת „כאן דרום", מרכז ב', רשת חנויות מגזין, משרד קלרמן. **ובבוסתן הזיתים** במכירה מוקדמת וביום המופע, טל: 051-36777-36409.
*הישיבה בכסאות־האחים בע"על הדשא.

טכס בחירת נסיכת הנגרת

חוף צמח – „צמח בצמח" (צומת צמח)

יום ש'ש' 1.8.86 בשעה 22.00

כרטיסים להשיג: אצל ועדי העובדים, במועצות האזוריות אצל רכזי התרבות, **בצפת** – גרינבאום, **קרית שמונה** – ברששת, **איילת השחר** – אצל דוידקה, **טבריה** – בידור הצפון, קצין העיר ומועצת הפועלים, **נצרת עילית** – מרכז תרבות „ברקוביץ" אצל פרדי, **עפולה** – דוכן הפיס אצל שפירא, אצל ורקל, בית־חולים עפולה אצל שמעון אשל, קצין העיר, **חצור הגלילית** – במתנ"ס, **ראש פינה** – במתנ"ס, **מגדל העמק** – במועצת הפועלים, **כפר תבור** – במתנ"ס. **הפצה ראשית:** קופת חיפה – חיפה, טל. 04-662244-668296 ובקופת **חוף צמח** במכירה מוקדמת וביום המופע: 067-52440.
*הישיבה על הדשא.

טכס בחירת מלכת המים

מוזיאון הארץ ת"א מוצ"ש 16.8.86 בשעה 21.00

כרטיסים להשיג: הפצה ראשית „**לאן**" דיזנגוף 101 (פסג' הוד), טל: 03-231189-247373-230898, וביתר המשרדים: **ברמת־השרון** – „השרון", **בפ"ת** – ביקורת, **בהרצליה** – המרכז, **בנתניה** – מופע, **בר"ג** – „כרטיס", **בגבעתיים** – „קרן", ובקופת **מוזיאון הארץ** במכירה מוקדמת וביום המופע, טל: 415244.
*הישיבה על הדשא.

טכס בחירת נסיכת הים סוף

אילת 8.8.86

מלכת המים תציג את הבירה שכבשה את העולם – **בירה בק'ס** ● נופש־שייט עם מלכות המים – „**מלחי ספנות**". מפעילת האונייה „**סיטי אוף רודוס**" ● מלכות המים תגענה לנשפים באוטובוסים המרווחים והממוזגים של „**טיולי הגליל**" ● הדרכת הבנות: „**אולפן לאה פלטשר**" ● צילום המועמדות: „**סטודיו מנחם עוז**" ● תספורות: מירו וברי מ„**סלון לה קוקט**" ● הפקה: „**גמא הפקות**" ו„**מטה אמנים**" ● אירגון: **מירי זכרוני, רפי זכרוני.**

מבחר ענק של בגדי־ים

רון־לי ron-ly

רחוב רבנו חננאל 14, ת"א. טל. 03-823285, 03-825135

מכירה מיוחדת בחנות המפעל – הנחות גדולות ★ יחס אישי

Pflichterfüllung

זוהי מילה גרמנית. הכתובה באותיות גותיות. פירושה: מילוי־חובה. או. בעברית טובה: מילאתי רק פקודות. פעלתי בסמכות וברשות.

זוהי הכותרת של חוברת, שהוצאה לאור על־ידי הקבוצה „אוסטריה החדשה" נגד קורט ולדהיים. כונסו בה מיסמכים ועדויות.

על תעודה אחת הייתי רוצה להתעכב — לא בהקשר לוולדהיים, דווקא, אלא בהקשר למוסר־המילחמה בכלל. כדאי לקרוא אותה. זהו אות־אזהרה. גם לנו.

המיסמך הוא הזדהה מטעם ראש הפיקוד העליון של הוורמאכט (פלד־מארשאל וילהלם קייטל, שהוצא להורג בנירנברג) ליחידות־השדה. הנושא: „מילחמה בכנופיות". כלומר: מילחמה בפרטיזנים. כזכור, היה ולדהיים קצין־המודיעין של יחידה שעסקה בכך ביוגוסלביה.

הנה כמה קטעים ממיסמך זה:

„נודע לפיהרר כי כמה מאנשי הוורמאכט, שהופעלו במילחמה בכנופיות, נתבעו בדיעבד לדין על התנהגותם.

„על כך ציווה הפיהרר:

„האוייב מפעיל במילחמת־הכנופיות לוחמים קומוניסטיים מאומנים, שאינם נרתעים מפני כל מעשה־אלימות. יותר מתמיד, זהו עניין של חיים ומוות. אין עוד שום קשר בין מאבק זה ובין אבירות חיילית (בעברית: טוהר הנשק) או סעיפי אמנות־ז'נווה.

„אם לא נשתמש במאבק זה באמצעים הברוטאליים ביותר, לא יעמדו עוד לרשותנו בעתיד הנראה־לעין הכוחות הדרושים כדי להתגבר על מגיפה זו.

„החיילים זכאים וחייבים, על כן, להשתמש במאבק זה בכל אמצעי המוביל למטרה, ללא כל הגבלה, גם נגד נשים וילדים.

„התחשבות מכל סוג שהוא היא פשע נגד העם הגרמני ונגד החיילים בחזית... שלא יכולה להיות להם כל הבנה לרחמנות כלשהי כלפי הכנופיות ואוהדיהן.

„אסור לתבוע לדין מישמעתי או למישפט שום גרמני **בגלל התנהגותו במאבק בכנופיות ואוהדיהן** (ההדגשה במקור).

„מפקדי היחידות העוסקות במאבק בכנופיות אחראים לכך שכל הקצינים והחיילים יודרכו היטב ברוח זו, וששום פסק־דין הנוגד פקודה זו לא יאושר."

הרוב השומם

באחד מימי־השנה למהפכת אוקטובר השתתפתי בקבלת־הפנים בשגרירות הסובייטית ברמת־גן, ונתקלתי בר"ר משה סנה. זמן קצר לפני כן נודע בארץ שדויד בן־גוריון מוכר תת־מקלעים מדגם עוזי לגרמניה, והארץ היתה כמרקחה.

סנה שאל אותי: „מה אומרת דעת־הקהל על העניין הזה?"

עניתי לו שלדעתי, הרוב הגדול של הציבור תומך בעניין זה דווקא בבן־גוריון.

נזכרתי בכך כאשר קראתי את דבריו של יצחק שמיר על דעת־הקהל בפרשת־השב"כ: „אתה יודע מה? 90% מהציבור לא רוצים לדעת שום דבר! נמאס להם! לא רוצים לדעת מי הרג, מה הרג! לא מעוניינים בכלל! מה זה איכפת להם? ממש לא רוצים!"

שמיר

הנימוק הזה של 90% מהציבור נשמע לי מוזר כשהוא בא מפי מנהיג לח"י.

90% מהציבור התנגדו בשעתו לכל פעולות לח"י, ובמיוחד לפעולות־הרצח אשר יצחק שמיר פיקד עליהן אישית.

אך מדוע נתרכז בלח"י דווקא? לפי ההיגיון הזה אפשר למחוק את כל ההיסטוריה הישראלית.

90% מהציבור התנגדו לקבלת עשרת הדיברות ורקדו סביב עגל־הזהב.

90% מהציבור תמכו בזריקת הנביא ירמיהו לבור של טיט, ודחו את כל הנבואות של כל נביאי ישראל.

90% מהציבור תמכו (לדברי הברית החדשה, לפחות) בצליבת ישוע מנצרת, מעשה שהתגלה כמישגה די חמור.

90% מהציבור התנגדו לכל מילה שיצאה מתחת לידיו של עיתונאי תימהוני בשם תיאודור הרצל, (הוי, אמצעי־התיקשורת!)

וכדי שלא יתקבל חלילה הרושם כי 90% של הציבור היהודי הם פרוורסיים, אפשר להרחיב את היריעה ולציין כי 90% מכל ציבור, בכל עם ובכל תקופה, התנגדו לכל קידמה.

90% מהציבור הצרפתי תמכו בשליחת הקפיטן אלפרד דרייפוס לאי־השדים. גם הם, אגב, לא רצו לדעת. לא היה איכפת להם. נמאס להם. הם לא רצו לדעת מי ריגל, מה ריגל.

90% מהציבור חשבו שצ'ארלס דארווין הוא מטורף, וכי איגנאץ זמלווייס, שגילה את הסיבות לקדחת־הלידה והציל את חייהן של מיליוני אמהות, הוא תימהוני.

אז מה?

נניח לרגע ששמיר צודק בהערכתו (שאין לה על מה לסמוך. סיקרי דעת־קהל מגלים שכמעט מחצית הציבור רוצה כעת בחקירה).

מה זה אומר?

אנחנו דוגלים בדמוקרטיה. אנחנו יודעים. כדיברי וינסטון צ'רצ'יל, שזוהי שיטת־מימשל רעה. אבל אנחנו יודעים, כמוהו, כי כל שאר השיטות גרועות יותר.

הדמוקרטיה אינה אומרת שהרוב תמיד צודק. היא רק אומרת שהרוב צריך לשלוט, תוך מתן אפשרות מלאה לכל מיעוט לשכנע את הרוב ולהיות לרוב.

פירוש הדבר שגם בדמוקרטיה יש תפקיד מכריע למיעוטים. הם המעלים רעיונות חדשים, שהם תמיד בלתי־פופולאריים בראשיתם. הם המשמיעים לא־פעם את קול המצפון וקול התבונה (ולעיתים גם את קול חוסר־המצפון וחוסר־התבונה). הדמוקראט האמיתי מאמין כי הרוב, גם כשהוא טועה, ישתכנע בסופו של דבר ויקבל את דעתו של המיעוט הצודק. זה קורה לעיתים קרובות.

אין שום קדושה ב„רוב הדומם". הוא דומם מפני שלא איכפת לו, או מפני שאין לו המידע הנכון, או מפני שהוא סומך על אחרים, או מפני שהוא עסוק באותו רגע בצפייה במישחק־כדורגל.

הרוב הדומם תמך בגולדה מאיר, כאשר סירבה להצעת־השלום

אורי אבנרי

יומן איש

של אנוור אל־סאדאת והובילה את עם ישראל, בתופים ובחצוצרות, אל השואה של יום־הכיפורים.

אלפיים צעירים ישראליים שילמו על כך בחייהם. הוריהם של רבים מהם השתייכו לרוב הדומם.

הרוב הדומם קיבל בהתלהבות את ההחלטה לפלוש ללבנון. כעבור כמה חודשים שינה את טעמו, וקיבל את דעתם של מתי־מיספר, שהתנגדו למילחמה מראשיתה.

נניח שהרוב הדומם אינו רוצה לדעת איך נרצחו שני שבויים ליד דיר־אל־בלח. אז מה? נניח ש־90% מהציבור באמת אינם מבינים. ברגע זה, שפרשה זו היא בנפשנו, שכרוכות בה שאלות־יסוד של קיומנו הלאומי, של ביטחוננו, של טיב מדינתנו. מחר, כאשר יתגלו כל העובדות, הם יבינו.

דווקא משום כך דרושה חקירה!

איש מרגש

פיט סיגר הוא אדם מרגש.

זוהי אמירה מוזרה, אך נכונה. אני מתרגש כשאני שומע בתקליטים את שירי־המחאה שלו. את שיריו למען המדוכאים והמושפלים בכל מקום.

פגשתי אותו רק פעם אחת בחיי, בנסיבות מרגשות מאוד. זה היה כמה ימים לפני מילחמת ששת־הימים. באותה שעה כבר נואשנו מן הסיכוי למנוע את המילחמה, וחשבנו על ההרוגים והפצועים של מחר, המתהלכים עדיין בריאים ושלמים על־אדמות.

פיט סיגר היה בארץ, ונינה דינור, אשתו של סופר־השואה קצטניק, יזמה ערב של פעילי־שלום איתו. המיפגש נערך במלון

החתימה והציור של פיט סיגר

הילטון. היו שם כמה מאות אנשים. בניצוחו של סיגר הפך הערב לפרץ של רגשות. היה בו להט דתי — דת מסוג אחר, דת של אחוות־אדם, אמונה בניצחון האהבה, כמיהה לשלום ולצדק.

זה היה מין שיכרון, שהלך וגבר. בסוף הערב עמדנו כולנו, כל מאות הנוכחים, שלובי־זרוע ומחובקים, ושרנו־התפללנו עם פיט סיגר אנו נתגבר!

מרוע נזכרתי בזה אחרי כל־כך הרבה שנים?

קיבלתי השבוע מיכתב. בצד האחורי של המעטפה היו מצויירות ביד, בשני צבעים, שתי ידיים שלובות, והשולח זיהה את עצמו כ„סיגר".

זה נראה לי כמיכתבו של תימהוני. פתחתי את המעטפה בזילזול, והופתעתי לראות בה מיכתב שאמר: „אורי אבנרי היקר, רק כמה שורות של תודה על כך שאתה ממשיך להושיט יד ולפעול. אני מקווה שכאשר תהיה בפעם הבאה בארצות־הברית נוכל — מישפחתי ואני — לשמוע אותך." חתום: פיט סיגר, באנגלית וביפאנית (ואולי בסינית?) וציור דמוי־תוף.

היתה זאת תגובתו של סיגר על מאמר שכתבתי במשותף עם חנא סיניורה, ובו הצענו ביחד הצעות חדשות לשלום. הוא פורסם בשבועון ניישן, ושם ראה אותו פיט סיגר.

קראתי את המיכתב, שמתי תקליט של פיט סיגר והקשבתי שוב לקולו השר, בלהט מדבק, את אנו נתגבר.

מרגש.

תופעת טבע

באותו ערב עם פיט סיגר, לפני 19 שנה, היה גם יבי, כמובן.

גם הוא נמנה עם האנשים שאינם מתעייפים. כאז כן עתה, הוא כותב שירים, אוסף אותם בקבצים קטנים, מדפיס אותם על חשבונו ואחר־כך הולך למכור אותם.

הוא בוחר לו בכל יום בניין גדול של מישרדים וחורש אותו בשיטתיות: מהקומה העליונה עד התחתונה, חדר אחר חדר. רק פאשיסטים קשוחים מאוד יכולים להימנע מלקנות מידיו סיפרון.

עכשיו הופיע עוד אחד בסידרה: יבי הסורר.

אני מנוע מלכתוב על השירים שבו, כי אחד מהם מוקדש לי. אומר רק שהוא מסוגל להגיד בחצי תריסר מילים את אשר חשים רבים וטובים.

למשל: „הימים אפורים וקודרים המה, כפני ההולכים למות בארץ שאינה ארצם."

או: „מרד / לראות אותך / בשעות השונות של היום / ולחוש את הלמות נפשך / לשתות כוסית / ולשהות בשערי צדק / לבקר ברחוב הנביאים / ולהגן על ערכים שנעקרו."

יבי

או: „נמאס, נמאס / ללי ג'ונסון הורידו את הגבס. / מחר יירד גשם / הקרקע השדודה יבשה מצרק. / תיתכן מילחמה נגד סוריה. / מה שלא יהיה, אלימלך, / שמור על הבירה המשובחת שלך."

יבי הוא תופעת־טבע. הכל יודעים זאת. משום־כך תרמו לו רן קדר ודויד טרטקובר, אורי ליפשיץ וחיים טופול, אביגדור סטמצקי ועמוס קינן, יגאל תומרקין ומנשה קדישמן ועוד ועוד את יצירותיהם, המאיירים את הסיפרון הזה.

סופה של פרויליין

„פרויליין" היא אשה בלתי־נשואה, להבדיל מ„פראו", אשה.

זוהי אחת המילים הגרמניות שחדרו לשפות רבות אחרות, כשרוצים לרבר על עלמה גרמניה — רצוי שתהיה יפה, בלונדית, בעלת עיניים כחולות, גוף תמיר חטוב ורגליים ארוכות — משתמשים במילה זו גם בשפות אחרות. היא הוכנסה לשימוש כללי באנגלית אחרי מילחמת־העולם השניה, כאשר חיילי־הכיבוש האמריקאיים חיזרו במרץ אחרי בנות־המקום. אומנם, היתה פקודה שאסרה על „התיידדות", אך מה היה כוחן של פקודות כאשר הצעירים הגרמניים שנותרו בחיים היו כלואים במחנות־שבויים, בגרמניה שרר המחסור בכל, ובחצי תריסר סיגריות היה ניתן לרכוש את חסדיה של כמעט כל „פרויליין"?

עכשיו, כך אמרו לי בווינה, הקיץ הקץ על הפרויליין. על המילה, זאת אומרת.

פרויליין, כך אמרו לי, הוא תואר מעליב. כי מה פירוש המילה? פרוי־ליין (ובעצם: פראו־ליין) היא „אשה קטנה". האם אשה בת 30, שאינה נשואה, היא אשה קטנה? ובכלל, מדוע אין מכדילים בין גבר נשוי לבין גבר בלתי־נשוי, והוא תמיד „הר" אך עושים הבדלה זו לגבי האשה? האם בלתי־נשואה היא בלתי־מושלמת? מה גם שמבחינה דיקדוקית המילה „פרויליין" אינה ממין נקבה וגם לא ממין זכר, אלא ממין ניטראלי.

בארצות־הברית אין משתמשים עוד במילה „גרל", מפני שיש בה נימה של זילזול. על אחת כמה וכמה פרויליין.

זהו. מעכשיו, מי שנתקל בעלמה גרמניה — רצוי שתהיה יפה, בלונדית, בעלת עיניים כחולות, גוף תמיר וחטוב ורגליים ארוכות — יואיל לפנות אליה בתואר „פראו". גם אם היא בת 18 ורווקה למהדרין.

שני קציני בידור, קצין צנחנים אחד ועוד ספינה לשיט של תענוגות

הסייסטה של עגל הזהב

תמי בן־עמי וחברה מזה חודשיים, הגינקולוג הד"ר קובי זר. בני־הזוג המאושרים הם כיום שיחת־העיר. תמי נשאלה האם לבושה הלבן הוא רמז לחתונה קרובה. וענתה בחיוך.

כל־כך הרבה מיליונרים במקום אחד לא נראו מזה זמן רב. כל חברי מועדון „דקל הזהב" — או „עגל הזהב" — כפי שציין אחד האורחים — שהוא מועדון החברים של מילון סונסטה באילת, התארחו על מידשאות קפה הקומקום בתל־אביב, באירוע מרשים ומפואר, שלא זכורים רבים כמותו.

אחרי שאכלו ושבעו, צפו האורחים בהופעת אמנים, ואפילו בחתן פרס ישראל, **חיים הפר**, שקרא מקאמה ע"ד סונסטה סייסטה יכל השאר.

בני וונצלברג עם אשתו סימה. למטה: עירית שטראוס ובעלה, איש־העסקים לאוו קופלר.

איתמר דומב בעל סוכנות האוניות מלחי בחברתן של אתי קלושה (משמאל) וחנה שטיינר. המשתתפות בתחרות מלכת המים. בתצלום למטה: הזמרות שלומית אהרון ושולה חן.

ורדה וולסקי הרחובותית שבדרך־כלל מתרועעת בחברתם של מדענים בכירים, וזאת בתוקף תפקידה כמזכירה במכון וייצמן מצאה את מקומה בקלות בין המיליונרים הרבים שהיו במקום.

משה ינוקא קצין־הבט צנחנים בע באילת. היה משושביני המסיבה.

מירי דותן אשתו השניה של דודו דותן, בחברת בתם נילי. מירי, שאינה נראית במסי־בות, היא אקדמאית העובדת באוניברסיטת תל־אביב.

דודו דות בימים אלה על ה

מסיבה פומבית לסוכן סמוי

הרבה מאוד לקוחות לפרקליט המפורסם **צבי לידסקי**, ויותר מכך — הרבה חברים טובים. רבים מהחברים באו לחווילה היפה של **אמיר שמאי**, חברו הטוב ביותר של לידסקי, למסיבה לרגל הוצאת סיפרו החדש, סוכן סמוי. זו כבר המסיבה השניה שמארגן שמאי לחברו, כשכל אחת מוצלחת מקודמתה. אותם מהאורחים, שלא רקדו בבית רב־המיפלסים, התנק־זו לחצר הצפופה ונהנו מקירבתם של השופט **ארי זיו־אב**, שופטת הנוער **סביונה רוט־לוי**, עורך־הדין **דרור מקרין** ורבים מאנשי הבוהמה והעי־תונות. **דובי גל** הצטלם כשהוא עומד על קצות אצבעותיו עם רקדנית־הבטן **ברי סימון**, ואילו לידסקי, כולו בלבן, הסתובב באושר. כהתן ביום־חופתו. בין האורחים ודאג לרווחתם. כמה מידידיו איחלו לו שיוציא מייד ספר נוסף, כדי שיזכו במהרה שוב למסיבה כה מוצלחת.

חנה אורדן מלכת־היופי לשעבר הפתיעה את ידידה הוותיק, עורך־הדין צבי לידסקי, כשהגיעה בחברת בעלה הנוכחי, הפסיכיאטר יוסי צימרמן, ובחברת בעלה הקודם, עורך־הדין ראובן רכס. שהביא את חברתו הנוכחית. חנה היא אם לשלושה המנהלת עסק לקוסמטיקה.

ברי סימון רקדנית־הבטן הידועה משכה תשומת־לב רבה בלבושה דמוי־הנחש. ברי זכתה לתודות והוקרה מכל ידידיה.

ישראל יצחקי הזמר הוותיק וידידתו חני אשל, בת פתח־תיקווה, העוסקת באופנה והמלווה את יצחקי.

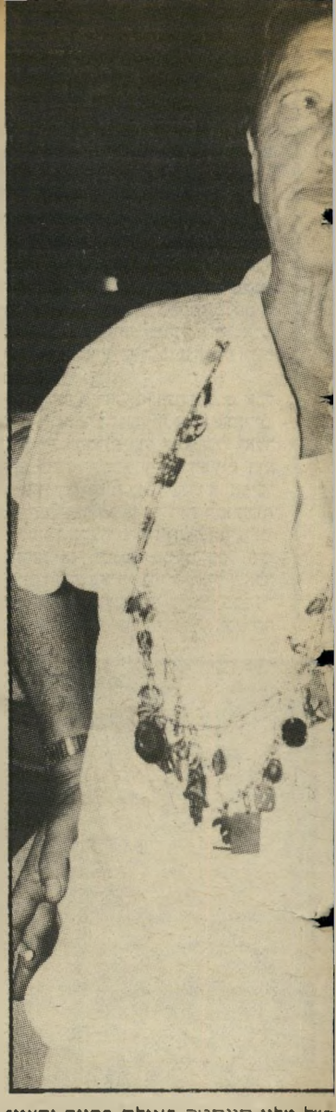
דובי גל סיפר שידידותו עם לידסקי הח־לה **בתוכנית הרדיו** בית־המישפט.

שוטי, שוטי ספינתי

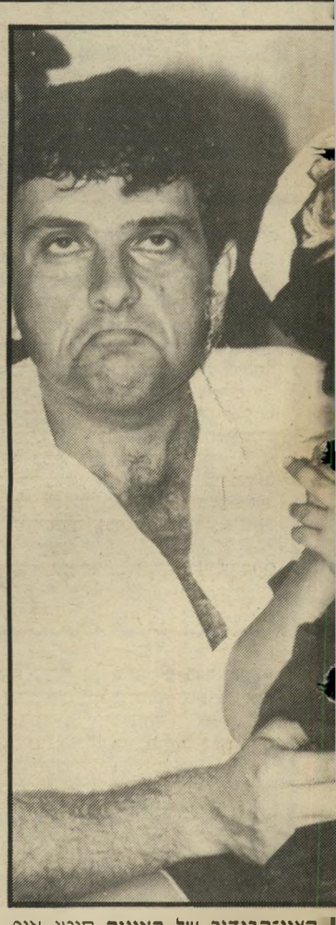
אם גם בהפלגות יישמר מצב־הרוח המצויין שהפגינו האמנים, העומדים להופיע על סיפון האוניה סיטי אוף רודוס, הרי שההצלחה וההנאה מובטחת לאורחים מראש.

דודו דותן, קציין־הבידור של האוניה, למרות היותו טרוד בהכנות לתוכנית הטלוויזיה סיבה למסיבה שבהנחייתו, החל לדאוג למוראל הגבוה של האמנים כבר במסיבה שנערכה לכבודם במלון הילטון בתל־אביב, והפגיז בדיחות לכל עבר.

כשנשאל אחד מבעלי חברת האר־ניות מלחי, מה המאפיין הישראלי של ההפלגות, ענה דותן: „הגרעינים. כמו־בן." חברי להקת משינה הספיקו לטעום מהפונץ' שהכין המלון ואצו־רצו להופעה. הזמר **אבי טולדאנו** נגס בפירות. חברי להקת הכל עובר חביבי שוחחו עם **שולה חן** ועם הזמר **דני ליטני**. ואילו **יזהר כהן** התעניין בסידורי־הביטחון על האוניה ונרגע לאחר שקיבל הסבר ממצה. **איתמר דומב**, אחד מבעלי חברת־הספנות, שלף מאי־שם בקבוק ויסקי, וסיפר בשימחה על ההרשמה העירנית למסעות־התענוגות.

קציין־הבידור של האוניה סיטי אוף רודוס בחברת בנו יוני. דודו טורח על התוכנית סיבה למסיבה **שבהנחייתו.**

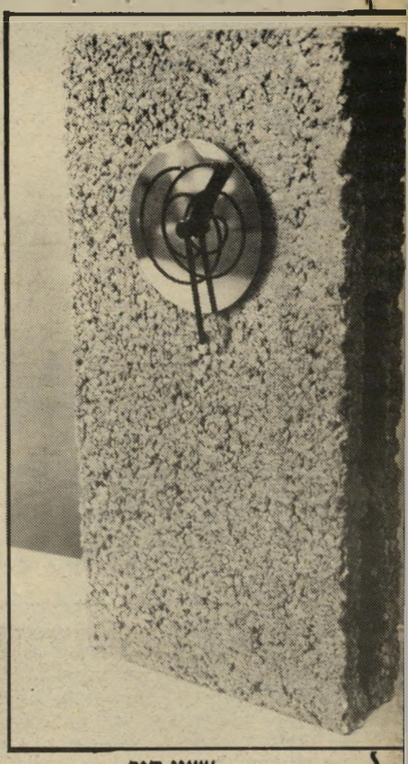
של מלון סונסטה באילת בהווה וקציין־ציין ואיש־בוהמה ותיק שירד לגלות קא דאג להצחיק ולפטם את האורחים.

כתב: מולי פרידמן, צילם: צבי טל

סליחה, מה השעה?

בין כל החללים והחללות לאמנות נשית, גברית, ילדותית, קונצפטואלית, אולטרה־מורר־נית ושאר דברים המובנים רק למלכים שמוכנים ללכת עירומים, שנפתחו ברחוב שינקין התל־אביבי בשנות הפריחה שלו, אני אהבתי חנות קטנה שייצרה והציגה דברים של ממש: אהילים בצורת ענן, ירח ושמש, מגורות־קריאה העומדות על רגל מעניינת, תכשיטים בצורת סוכריות, שעוני־קיר מעניינים ופונקציונאליים ועוד רב־רים, שאם מתעקשים, אפשר לקרוא להם אמנות, ולמרות זאת אפשר גם להשתמש בהם.

היום מציגים בקקטוס, ברחוב שינקין 30, תערוכה יפהפיה של שעונים. מעשה ידיהם של אנשים צעירים שבינתיים מסתפקים בתואר מעצבים ואולי משום כך התוצרת שלהם כל־כך מעניינת וגם אפשר להשתמש בה ואפילו לדעת מה השעה. בתערוכה יש 40 שעונים שמחים, מעניינים ומלאי־הומור. כדאי לראות, ואפשר גם לקנות.

שעון קיר

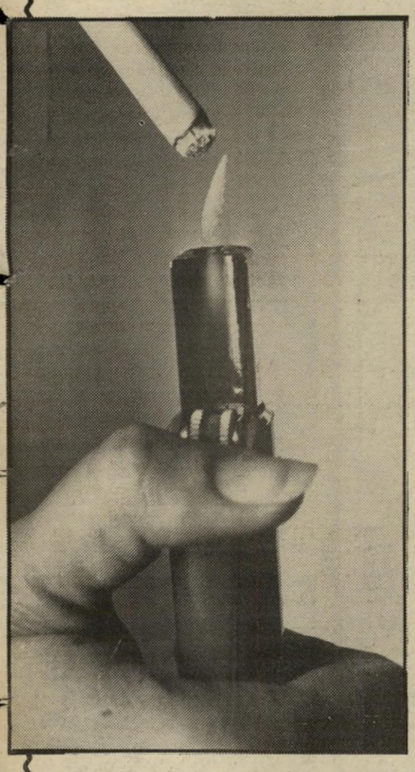
שעון קיץ

לך ועשן במרחבי ישראל

כמו כל הדברים הרציניים בעולם, גם ציבור המעשנים מתחלק לשני חלקים עיקריים. אלה המעשנים רק בבית, ואלה המעשנים בכל מקום, כולל תחבורה ציבורית, ברחוב, בשפת־ים, בטיו־לים בטבע ואפילו במיסעדות לאוכל בריא. אמא שלי תמיד אומרת שבארץ שלה, בזמנה, רק זונות עישנו ברחוב.

אני נמנית עם החלק הזה. לא זונה אומנם, אבל מעשנת ברחוב. נו, אז איפה הבעיה, אתם שואלים. הבעיה היא לא מה החברות של אמא שלי ואלה שבאו מהארץ שלה יחשבו עליי. הבעיה היא פשוט שבתקופות מסויימות של השנה, אי־אפשר להדליק סיגריה ברחוב בגלל הרוחות המנשבות תמיד בדיוק לכיוון הקצה התחתון של הסיגריה.

מהסיבה הזאת אני נכנסת כמעט בכל חצי שעה לתוך איזה חנות, כאילו כדי לשאול שאלה חשובה, אבל למעשה להשתמש בחנות כבמגן־רוח. אני נכנסת, שואלת את השאלה, מדליקה

סיגריה, שומעת את התשובה, אומרת תודה ויוצאת. אבל פעם בחמש פעמים, המוכרים בחנות הם נחמדים מאוד, או שהסחורה נראית לי, או שאני נזכרת בדיוק שכזה עוד אין לי, וכך אני מתפתה איזה פעמיים ביום לקנות משהו קטן. או בינוני או גדול. בחשבון החודשי של הסיגריות, בתוספת הדברים הנקנים בגלל בעיות הדלקה ברחוב, מתקבל סכום די מפחיד של שקלים.

עכשיו זה נגמר. היפאנים (אלא מי?) המציאו מצית עם מגן־רוח, לרווחתם של המעשנים ברחוב, בשדה, במילואים ובשפת־ים.

אגב, אין לי מושג אם זה עובד, כי מהיום שהמצית אצלי, נפסקה הרוח כליל, משום מה. להשיג בכל הקיוסקים הנבחרים במחיר 4.5 שקל למצית.

הערה: מישרד־הבריאות מודיע שהעישון מזיק לבריאות.

סיפורים לעין ולאוזן

אומרים שההבדל בין סוחר גוי לסוחר יהודי הוא בכך, שסוחר גוי, כשהוא רוצה לפתוח עסק, הוא הולך ומברר איזה עסק עדיין אין בסביבה ומייד הוא פותח אחד כזה. לעומת זאת היהודי מברר איזה עסק הולך טוב, ומייד הוא פותח עוד אחד כזה באותו מקום.

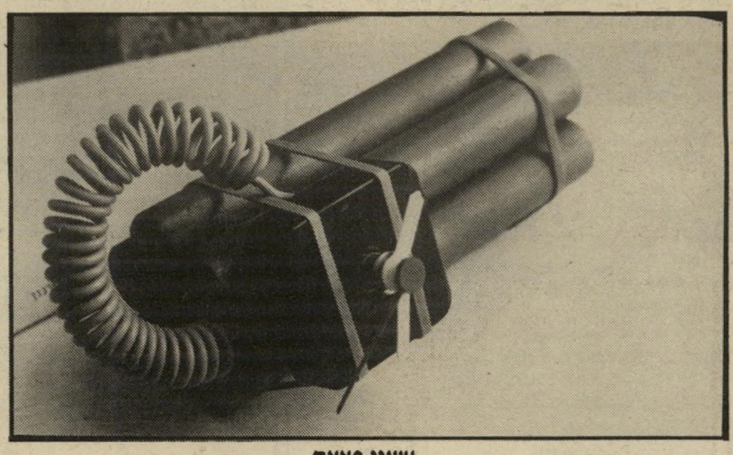
מאחר ובהוצאות־הספרים בארץ יושבים בעי־קר יהודים, ברור לכל מאן דבעי שגם השבוע יצאו כמה סיפורי־קלטת. פיתאום יש לי הרגשה שבעוד עשר שנים יסתובבו בינינו אנשים צעירים שיהיו מסוגלים לקרוא טקסט רק אם אותו טקסט יושמע להם בוז־זמנית באוזניים.

מה שרציתי לומר הוא שגם הוצאת מ. מזרחי הצטרפה למוציאים ספר וקלטת ביחד, שיצאה לשוק עם 15 אגדות־ילדים מהמפורסמות בעולם. בליווי קלטת בה מספרים כוכבי הטלוויזיה כמו מיקי קם, מוני מושונוב, שרי צוריאל, נתן דטנר ואחרים, את הסיפורים שהילד קורא בספר. הסיפור בקלטת מלווה במוסיקה של כמה מלחינים צעירים — אבנר קנר, אלונה טוראל, אילן וירצברג ורמי קלינשטיין.

עבודה יפה, הוצאה מהודרת, פורמט גדול — מתאים למתנות לגיל מאוד מסויים וזאת מפני שלפי דעתי הצירוף של ספר־קלטת מתאים לילדים מסוף כיתה ב', שיכולים כבר לקרוא בשטף כמו שקוראים המספרים בקלטת, ולעומת זאת כבר לא מתאים לילדי כיתה ד', שמסוגלים לקרוא את עליסה בארץ הפלאות בלי קיצורים ובלי עריכה לילדים.

נוח מאוד לקחת את הקלטת לנסיעות ארוכות ולהימנע משמיעת „הוא עשה לי", „אני רעב", „רוצה פיפי" ו„מתי נגיע".

סידרת קלאסיקלטת, הוצאת מ. מזרחי, מחיר בין 13 ל־18 שקל. הסיפורים המוצעים: כיפה אדומה, ליכלוכית, עליסה בארץ הפלאות, היפהפיה הנרדמת, החתול במגפיים, פינוקיו, סיפורי אלף לילה ולילה ועוד.

שעון פצצה

לחתולים שומרי־מסורת

שמתי לב, שבלי להתכוון, יש לי בכל שבוע כמה מילים על ענייני אלוהים, דת, כשרות, חרדים, חילוניים ומה שביניהם.

בשבוע שעבר דיווחתי לכם על תנור־אפיה כשר למהדרין. הפעם, אם תסלחו לי על הביטוי, יש לי להציע לכם אוכל לחתולים שומרי־מסורת.

אם עד היום הייתם בהרגשה נוראה שאתם גורמים לחתולים שלכם לא לקיים מיצוות כשרות (יש בכלל דבר כזה?) אז מהיום אתם יכולים להירגע. אפשר להשיג כבר אוכל כשר בחנויות, ובזכות זה יגיעו החתולים שלכם, אם ירצה השם, לגן־עדן, או לעולם הבא, או אולי אפילו לישיבה בבני־ברק.

אגב, החתולים שלי, שעד היום לא היו ערים כלל לבעיית הכשרות בצלחת שלהם, אכלו את מעדן־הבשר של בונזו־קט, ולפי מיטב הבנתי אפילו נהנו מהארוחה, למרות כשרותה. אבל מאז, החתול הזכר שלנו, שאול, מסתכל עליי בחשד ויכול להיות שמה שעובר לו בראש זה האם השלב הבא יהיה ברית־מילה ואולי אפילו גיור.

בקיצור, מהיום אפשר להשיג בחנויות ובמרכולים קופסות־שימורים של אוכל כשר לחתול, במחיר 1.31 שקל הקופסה.

בשבוע הבא, בלי נדר, נדבר על גרניום שומר־שבת, או ספאגטי בצורת תפילין. אלוהים גדול.

כל אחד והצרות שלו

גברת אחת בת 50, עם גוף של חתיכה מדהימה, סיפרה לי שהיא עושה דיאטת־השמנה, כי היא רוצה להיות שמנה ולקנות בגדים של שמנות. למראה פרצופי הנדהם היא התנדבה להסביר את עצמה, וכך אמרה:

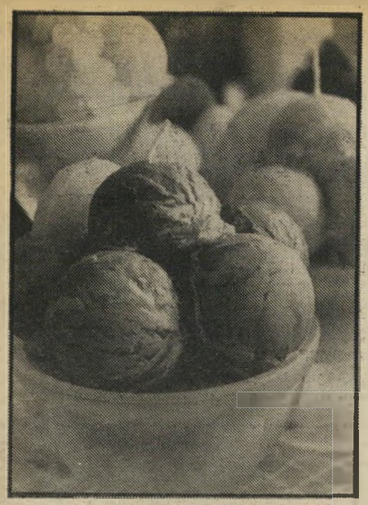
אני הולכת הרבה ברגל. כשאני הולכת על המידרכה, נוסעות אחריי מכוניות, ולפחות חמש פעמים ביום אני מרגישה שהנהגים של המכוניות שמים עליי עין. הם נוסעים מאחוריי, צופרים, שורקים,

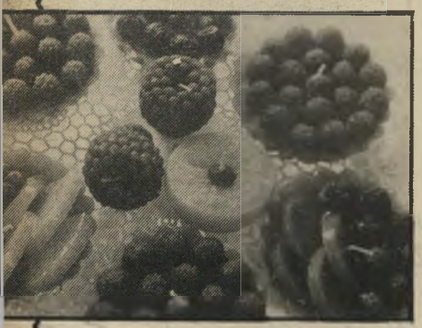

אומרים מילים של מחמאה, מוציאים את הראש, מנסים לגרום לי להסתובב, אבל אני לא מסתובבת אלא מייד נכנסת ללחץ, כי אני יודעת בדיוק מה יהיה ברגע שהם יעברו אותי ויעיפו מבט איך נראית החתיכה מקדימה. אני רואה כל פעם מחדש את הפרצוף של הגברים כשהם רואים את הקדימה של האשה בת ה־50, שהאחורה שלה נתן להם תיקוות גדולות. אני לא יכולה לעמוד במבט המאוכזב הזה של הגברים, יום־יום. אני פשוט רוצה להיראות כמו אשה בת 50, וגם למצוא חן כמו שאשה בת 50 מוצאת חן.

הבטחתי לכם סיפורים מדהימים כל שבוע! בבקשה.

הפרת שבועה

בבית־הספר של הבנים שלי יש נוהג מגונה של חגיגת ימי־הולדת בכיתה. בכל כיתה יש, כידוע, 35 תלמידים וחשבון פשוט מראה שכמעט בכל שבוע (להוציא חופשות) חוגג ואטוט אחד את יום־הולדתו, ואמהות של 34 ואטוטים אחרים רצות לקנות מתנה שלא תבייש את הילד, שתראה משהו על התרבות של ההורים, שאפשר יהיה לקנות אותה בחנות קרובה, שלא תעלה הרבה כסף, שלא יהיה בלתי־נוח לסחוב אותה בילקוט ושהילד המקבל ישמח לקבל אותה.

מתוך הרצון להשתלב במרחב החוגגים השמחים, גם הבנים שלי חוגגים את ימי־ההולדת שלהם בכיתה, וגם הם חוזרים פעם בשנה עם שקית־פלסטיק ענקית מלאה במתנות של 34 חבריהם. המתנות הן, בדרך כלל, קופסה של ציבעי פנדה, קופסת ציבעי־מים, שתי קופסות ציבעי־שמן, שתי קופסות ציבעי־גואש, שלושה סרגלים, שני ספרונים על הנמלה החרוצה, חמישה דפים של מדבקות רמבו ונינג'ה ובין כל אלה, תמיד־תמיד, יש גם איזו דמות של ילדה או של ילד או של חתול או של פופאי, העשויה משעווה צבועה בציבעי־גועל, כשמהראש שלה יוצא פתיל קטן, למיקרה שהילד רוצה להדליק אותו. מאז הפופאי שנשרף לפנינו ביסורים גדולים, אני מתעבת כל שעווה שהיא לא נר לצורכי הפסקת־חשמל, וכמובן נשבעתי לעצמי שאני לא אקנה לעולם את הדברים המגעילים האלה, שיותר מכל הם אכזריים וקיטשיים להחריד.

מה שהורג אותי עכשיו זה למה לא אמרתי „בלי נדר" לפני שנשבעתי. מי יודע מה קורה לאנשים שנשבעים ואחר־כך מפירים את השבועה. אתמול פשוט נכנסתי לחנות חדשה שנפתחה בתחילת רחוב בדיהודה וקניתי שתי עוגות פירות, מנת גלידה אחת גדולה ותפוח־עץ בסלסלה, כולם משעווה בצבעים מרהיבי־עין. תוצרת צרפת. המחירים הם החל מ־5 שקלים ועד הרבה מאוד. מתנה אידיאלית לאנשים שיש להם הכל.

הבן־אדם, בניגוד לתפוח־האדמה, יכול לשנות את דעתו ולהמשיך לחיות.

חוויה שמימית

בשדה־התעופה עטרות שליד ירושלים חונים להם, דרך־קבע, כמה מטוסים של חברת־התעופה נשר. מאחר ורק חלק מהמטוסים עסוקים כל הזמן, יזם בעל החברה רעיון מבריק. הרעיון הוא לקרב בני־נוער לנושא התעופה, בעזרת כמה שעות של שהיה במקום. הסברים מקיפים על הנושא וטיסה מעל ירושלים. הפרוייקט נקרא „בר־מיצווה בשמי ירושלים" וכל העסק עולה 77 שקל.

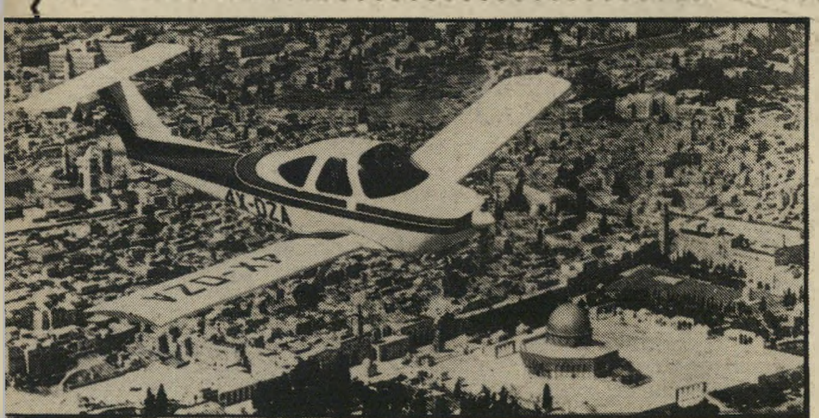
הבעיה הפרטית שלי היתה שאני שמעתי את הסיפור מחבר, בזמן שבני בכורי היה נוכח בחדר. מאותו היום חיי לא היו חיים. הילד התחיל לאסוף כסף, לשנורר מכל הדודים והדודות, לא הפסיק לדבר על האפשרות הנפלאה ואיך אנחנו הורים איומים לא מסכימים וכל השאר. ינימוק שהעסק מיועד לילדים בני־מיצווה לא עבד, והפרצוף של הילד הלך והחמיץ מיום ליום.

בסוף נשברנו, כמובן, ובשבת בבוקר לקחנו את הילד לעטרות, כדי לראות במה מדובר: במישרד החברה, בתוך השדה, הצמידו לי קפה ומאפרה ולילד הצמידו את ארנון, טייס צעיר, מקסים ומלא סבלנות. ארנון ואסף (בני) עשו סיור מקיף ומלווה הסברים בכל מיתקני השדה, מיגדל־הפיקוח, מסלולי־הטיסה, תחנת־הכיבוי ואחרי כל זה הם התיישבו בחדר־לימוד, וארנון נתן לאסף הרצאה מאלפת, אינטליגנטית וברורה, בליווי סרט וידיאו. מייד לאחר ההרצאה, כשהילד מצוייד בירע הכללי, הם עברו לחדר בו היה סימולטור (מדמה־טיסה) ושם הראה בני את כוחו בהטסת מטוס. אחרי כ־20 דקות של חזרות על הסימולטור, הם ניפנפו לי לשלום ועלו על מטוס הדרכה מסוג ביצ'קרפט סקיפר (אני מקווה שזה השם המדוייק), והמריאו אל על. יותר מאוחר נודע לי שבמשך הטיסה מעל ירושלים השתתף הילד בכל תהליכי הטיסה, ההמראה, קשר הרדיו, ההטסה, הפניות, והנחיתה.

כשירד הילד מהמטוס, נצצו עיניו כמו שני פנסים בלילה חשוך, ומרוב התרגשות קשה היה לו להסביר מה עבר עליו.

אחרי כיבור קל שנועד להוריד את לחץ הדם שלו, קיבל הילד תעודה חתומה על־ידי מדריך־הטיס וחברת־התעופה, המאשרת שהוא קיבל תידרוך טיסה ואף הטיס מטוס מעל ירושלים. התעודה הזאת היא החפץ השמור ביותר בביתנו מאז השבוע שעבר.

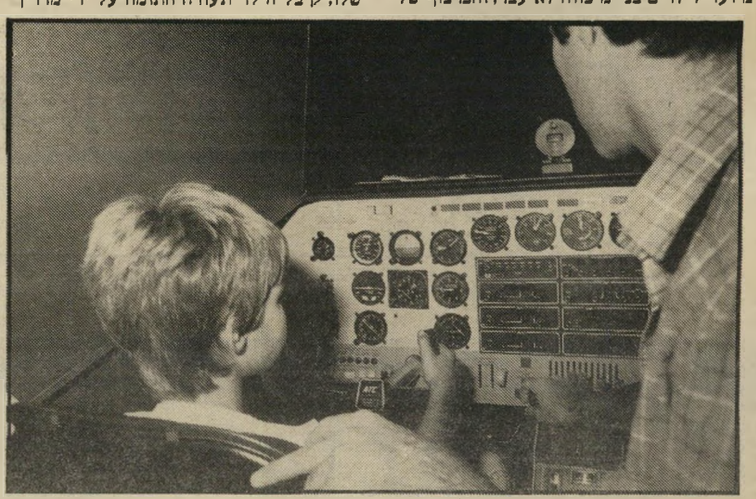
מי שיש לו ילדים (אולי גם ילדות) ויש לו גם 77 שקל ורצון לראות את ילדיו מרקיעים לשמיים, בגוף ובנפש, שיקח אותם לשדה־התעופה עטרות, ישתה קפה ויביט בפלא.

ילד טס מעל ירושלים

ילד בתוך המטוס

ילד בתוך הסימולטור

איתורית-צגית
עד עכשיו היא רק דברה אליך
מהיום היא גם כותבת לך

כן. "איתורית-צגית"
מגלה לך את הדרך לעשות עסקים טובים -
בלי רעשים מיותרים.

אתה מצמיד אליך מרכז תקשורת קומפקטי, יעיל ו... שקט. שקט.

★ **שתיקה שווה זהב:**
עסקים עושים בסודיות מוחלטת ולשם כך אין תחליף לחידוש של הצגית.

★ **100% קליטה:**
כל ההודעות שלך מופיעות בכתב על הצגית ונשמרות בזכרון. כך אתה בטוח מפני אובדן הודעות, מונע שגיאות ברישום ההודעה (אם נתפסת בלי עט ונייר או בתוך סביבה רועשת), ומוסיף לבטיחותך בעת קבלת הודעות בנסיעה!

★ **זכרון של פיל:**
12 הודעות שונות נשמרות בזכרון (ואתה פטור מרישומן הידני) ובהודעה אחת תוכל לקבל עד 352 סימני כתב! (וזה הרבה מאוד בשבילך!).

★ **שריקת פתיחה:**
אם תרצה, תוכל לקבל התראה על הודעה באמצעות צפצוף או נורית, ולנוחותך - תאורה לקריאת הודעה במקום חשוך.

★ **דפוס ודאר אלקטרוני:**
תוכל להשתלב עם דאר אלקטרוני בארץ ובחו"ל וגם לשלב מדפסת לקבלת הודעותיך גם בדפוס.

★ **היום זה היום:**
התקשר אלינו כבר היום: 03-7549177.

יותר קשר: הוסף למערך התקשורת שלך עוצמה חדשה -
"רב תדר-ג'ונסון": הקשר האלחוטי המהיר ביותר בעולם!

כל הקשר! קבוצת אתורית - אולזורוב 7 רמת גן 03-7549177

ליכטמן ■ צרפתי ■ נינו

ג'קסי בגלריה עמליה ארבל

ביום ה' 24.7.86, בשעה 20.00
יתקיים בגלריה
עמליה ארבל,
אירוע אמנותי יוצא דופן.

יוסף ג'קסון (ג'קסי)
מציג תערוכת רישומים שהוכנו במיוחד לספרו החדש
„סיפורים קטנים על אירועים גורלים"
המבוסס על חוויותיו כמדריך תיירים לחו"ל.

בתכנית האמנותית:
הזמרים
ליאור ייני, אמנון ברנזון ואחרים
בקטעים מתכניתם החדשה.

שחקן „הבימה"
שמואל סגל
יקרא קטעים מתוך הספר
וג'קסי
יספר חוויות.

החל מ־24.7.86 תהיה התערוכה פתוחה לקהל.

גלריה עמליה ארבל
בן־יהודה 38
(פינת ארלוזורוב)
הרצליה
טלפון 052־540117

חבילת יופי
העסקה היפה של אלישבע חיימובסקי

יום פינוקים נשיים!
טיפול פנים, מניקור, פדיקור, עיסוי גוף, איפור, התרגעות שלמה, אתמחתא,
"מילוי מצברים"...
5 שעות תענוג – שיופי בצידו. ולהשלמת היופי: אמתנו מחמיצים אותך לסידור השיער אצל ג'חט,
מנדלי 8 ת"א – על חשבוננו!

אלי 7
יופייך בידיך
רח' פרנקפורט 7
ת"א טל. 03-249415
(הכניסה מרח' דבוסנסקי 20)

(המשך מעמוד 15)

הוא קירב את אליהו שפייזר, כרת איתו ברית שהוכיחה את עצמה בוועידה.

שפייזר לא התנגד לרשימות של עוזי. ועוזי מצידו נתן לשפייזר להכניס למרכז את האנשים שהוא רצה. עם קיסר שמר על יחסים טובים. עוזי יודע שקיסר שולט על מערכת שהיא כמעט צבאית, ושאין בה חוסר נאמנות. הוא מקפיד על יחסים טובים עם אהרון ידלין וישעיהו פרי מהתק"ם, ועם יחזקאל זכאי מהמושבים.

פה ושם החלו לקרוא לו, מאחורי גבו, בשם „סטאלין", ביחוד אחרי שנבחר פה־אחד לתפקידו, בישיבה שבה נראה מרכז־המיפלגה כמו הסובייט העליון.

סטאלין התמנה לתפקיד מזכ"ל המיפלגה הבולשביקית על־ידי לנין, מפני שנראה כעסקן אפור וחסר־חשיבות, לעומת עמיתיו הזוהרים, קברניטי־המהפכה — טרוצקי, ראדק, זינוביב וחבריהם. אולם משהגיע לתפקיד המזכ"ל, בנה סטאלין בשקט ובהתמדה את כוחו, ואחרי מות לנין היה כה חזק שיכול היה לחסל את כל עמיתיו. הם שילמו בחייהם עבור זילזולם בו.

עוזי ברעם אינו סטאלין. כך, לפחות, אומרים חבריו, המכירים את האיש גבה־הקומה כאיש נוח, בעל עיניים כחולות ותמימות. מישהו הדביק לו את התואר „פשרן בלתי־נלאה".

בחדר של פרס

דוא התחיל למלא את החלל הריק שנוצר מאז היעלמה של הגוורדיה הוותיקה. במיפלגה אין מחנות. פרס ורבין הולכים ביחד. לאנשים המחפשים קבוצת־השתייכות, עוזי ממלא את הפונקציה.

שנה וחצי מאז שנבחר, כשמחצית המיפלגה היתה נגדו, הוא מרכז סביבו היום, אבסולוטית, יותר אנשים מאשר כל אחד מהמחוזות.

פרט פיקנטי: עוזי יושב ברחוב הירקון בחדרו של פרס.

הוא שינה את פני המיפלגה. אין עוד ועדת־מינויים. חברי־הכנסת ייבחרו במרכז. והוא הכניס למרכז יותר צעירים, סטודנטים, נשים ומיזרחיים.

מאז ספיר לא היה מזכ"ל שהרכיב לבדו את רשימת חברי־המרכז, ואיש לא עירער עליה. הוא מכיר טוב את הטכניקה: גילה מה כואב לכל אחד מגורמי־הכוח, נתן את המעט שבמעט, ועל כל זה זכה בתודה. לגד יעקובי ולמוטה גור הכניס שניים־שלושה מאנשיהם למרכז וכך זכה בתמיכתם. למען מאשה לובלסקי, שהגישה לו רשימה של 50 נשים, הכניס למרכז את חמש חברותיה האמיתיות. את רשימת שאר הנשים הכין בעצמו.

גם לרשימה שהגיעה מלישכת ראש־הממשלה התייחס כך. טביעת־אצבעותיו מורגשת לאורכה ולרוחבה של הרשימה.

מומחים אומרים שהוועידה האחרונה משקפת את עוצמת כוחו של עוזי. יחסיו עם פרס נובעים, איפא, מכוחו. הוא נפגש עם ראש־הממשלה בכל שבת לשיחה. אך מפגישת „שרינו", ש־אליה הוא מוזמן, הוא מדיר את רגליו. בתבונתו הוא יודע שהשרים לא ישמחו אם המוכ"ל ישתתף בישיבות.

פרס יודע שעוזי הפך לגורם שצריך להתחשב בו. אך אין הוא עדיין יודע מה זה אומר מבחינתו.

עוזי, מצידו, נאמן לפרס. אחרי הרוטציה ייבחן למעשה כוחו האמיתי. וכבר עכשיו מתנבאים כמעט הכל שמעמדו ישתפר. פרס לא יתעסק בענייני המיפלגה, והזירה תישאר של ברעם.

ידידיו כיריביו אומרים: עוזי ברעם מרכז סביבו כוח שיביא אותו, בעוד שנים אחדות, לתפקיד ראש־הממשלה. עד אז הוא חייב להתנסות בתפקיד ברמה הלאומית. לפני שנתיים הוא היה מסתפק בתפקיד שר־העליה־והקליטה. היום, כמזכ"ל עתיר־כוח, הוא יודע ש־יוכל לקבל תפקיד של שר בכיר.

חמרורים

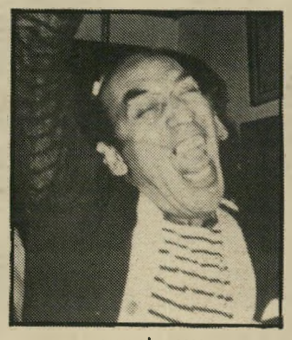
חוזר בתשובה ומקבל השראה

נישא ◆ בכפר חב"ד, **ארז הורביץ**, 21, נכדו של השר ללא תיק ייגאל הורביץ (ובן בנו הבכור, יונתן), חוזר בתשובה מאז חגיגת הבר־מיצווה שלו, ו**רותי בוחניק**, ילידת אשקלון. אותה פגש בהיות שניהם פעילים בקומנדו חב"ד. הורביץ, כיום תלמיד ישיבת תומכי תמימים בכפר חב"ד, גם ביקר, לשם קבלת השראה, כמו כלתו, פעמים אחדות אצל מנהיגם הרוחני של אנשי חב"ד, הרבי מלובביץ', בניו־יורק.

● ● ●

מסיבה בתל־אביב ותערוכה בפילדלפיה

נחוג ◆ בתל־אביב, במסיבת הפתעה, יום הולדתו ה־50 של **אורי ליפשיץ**, ציירו, העומד להשתתף בסוף החודש בתערוכת ציירים ישראליים ייצוגית בפילדלפיה האמריקאית, בנוכחות ארבעה מבין ששת ילדיו ושתי נשותיו לשעבר.

צייר ליפשיץ
הפתעה בתיאטרון

● ● ●

חוקר־רעלים וקוטל־חרקים

התאבד ◆ בנטילת רעל, פרופסור (לפרמקולוגיה) **חביב אדרעי**, 62, טוקסיקולוג (חוקר־רעלים) בעל שם, יליד ארגנטינה שהתמחה, בין השאר, בבית־הספר הלונדוני רב־היוקרה למחלות טרופיות. אדרעי הרב־גווני החל את דרכו בארץ כרפתן בקיבוץ גבעות־זיידי, היה במשך שנים אחדות הנספח המדעי בשגרירות ישראל בלונדון, והצטיין בפיתוח חומרים קוטלי־חרקים ובחקר השפעת סמים ורעלים על התנהגות האדם.

● ● ●

אבי הצוללת ובעל הלשון

נפטר ◆ בארלינגטון, פרבר־יוקרה של וושינגטון, בירת ארצות־הברית, בגיל 86, אדמירל **היימן חיים ריקובר**, היהודי היחיד בהיסטוריה האמריקאית שהגיע אי־פעם לדרגת אדמירל, שהיה ידוע כ„אבי הצוללת האטומית" בזכות מילחמתו הבלתי־נלאית להקמת זרוע ימית זאת. ריקובר, בנו של חייט יהודי שהיגר מרוסיה, היה מהנדס ימי בהשכלתו, שירת בצי במשך 60 שנה, עד שנאלץ לפרוש בגיל 82, הירבה לקדם קצינים מבטיחים (הידוע בהם: קצין הצוללות ונשיא ארצות־הברית לעתיד ג'ימי קרטר) ולא חסך את שבט־לשונו מאיש, כולל מערכת־הביטחון האמריקאית, לה הציע פעם להתפצל לשלושה אגפים: אגף אחד שיעשה את המלאכה ושניים אחרים שיסתפקו בכתיבת מיכתבים אגף לרעהו, ובלבד שלא יפריעו במלאכה החייבת להתבצע.

* *קיבוץ בקירבת טיבעון שהתפרק לפני 30 שנה.*

מלכת המים 1986

מטעם
העולם הזה

בחסות
משרד התיירות

בשיתוף:
בית האופנה
איב דה מרדיקס
רחוב דיזנגוף 102, תל־אביב

המתמודדות בתחרות
מלכת המים 1986
תזכינה בטבעות יהלומים מתנת
דיאמימון
DIAMIMON
מרכז התכשיטים והיהלומים הגדול במדינה
נתניה, רח' גד מכנס 2

מלכות המים תגענה לנשפים באוטובוסים המרווחים והממוזגים של
בירה בק'ס
המפתח לעסקים

מלכת המים
תציג את הבירה שכבשה את העולם
BRAUEREI BECK & CO
BECK'S
BECK'S BIER
BREMEN · GERMANY

נופש־שייט עם מלכות המים
מלחי — ספנות נסיעות ותיירות בע"מ

הסיסמה של המתחרות בתחרות מלכת־המים:
אני הולכת ונעלי אלים alice הולידיי

המתמודדות תצגנה
מבחר ענק של בגדי־ים
רון־לי RON-LY
רחוב רבנו חננאל 14, ת"א. טל. 03־823285, 03־825135

הדרכת הבנות: אולפן לאה פלטשר ★ צילום המועמדות: „סטודיו מנחם עוז" ★ תספורות: מירו וברי מ„סלון לה קוקט" ★ הפקה: „גמא הפקות" ו„מטה אמנים" ★ אירגון: מירי זברוני, רפי זברוני.

המועמדות הסופיות

גלית הרשקו: לפי צו־האופנה

גלית הרשקו בת ה־18 היא יפהפיה אמיתית וכבר יש לה הצלחה רבה. עובדה: כשהיא עוברת ברחוב, היא זוכה למחמאות רבות. המראה שלה מולאטי משהו והיא נראית כבת־תערובת. שיער שחור וחלק, פניה חטובים. אפה סולד, עיניה חודרות והילוכה עדין.

בימים אלה סיימה את לימודיה התיכוניים במגמה סיפרותית ופניה לשרות הצבאי. מה היא תעשה בצבא, היא עדיין אינה יודעת. אם הדברים היו תלויים בה, היא היתה מבקשת לשרת קרוב לבית. „אני ילדה מפונקת וקשורה להורי. אני אף פעם לא גרתי לבד. אני לא טיפוס עצמאי."

גובהה 168 סנטימטרים ומשקלה 53 קילו. על משקלה היא שומרת והיא גם מתלבשת לפי צו־האופנה וכשהיא יוצאת למסיבה בעיר היא תמיד לבושה בבגד מקורי של איב דה מרדיקס: „הבגד חשוב לי וזו הסיבה שאני משקיעה כספי בבגדים."

ליאת שאלתיאל: עם הרבה תוכניות

צבע עורה השחום של ליאת שאלתיאל מסגיר את מוצאה התימני. כך היא יכולה להרשות לעצמה לא ללכת לחוף־הים ולחשוף את עורה לשמש הצורבת ולמרות זאת להראות שחומה ואקזוטית. ליאת היא חיילת. המשרתת כפקידת־קישור א־שם.

יש לה מחזרים רבים. ובצדק. אך חבר קבוע עדיין לא: „אני עוד לא מוכנה לקשר קבוע. יש לי עוד תוכניות."

ליאת מגדירה את עצמה כספורטאית בנשמה והיא מבלה זמן רב בפעילות ספורטיבית. כך היא שומרת על משקל של 54 קילו. המתפזרים בצורה נכונה על פני 178 הסנטימטרים שלה. עם גובה כזה היא מרשה לעצמה ללכת בחצאיות־מיני, ולנעול נעלי אליס שטוחות, המבליטות את רגליה החטובות והארוכות.

די קשה להגדיר את טעמה בבגדים כי ליאת מתאימה את הבגד לאירוע. כך שבשעות הבוקר היא יכולה להיראות זרוקה משהו ובערב אלגנטית וחתיכה.

ומה התוכניות לעתיד? „אני רוצה לעשות דברים רבים אבל לא יודעת מאיפה להתחיל."

אתי ברגר: מצילה חובבת

אתי ברגר בת ה־18 היא מושבניקית טיפוסית. היא מתגוררת במושב אי־מונים ליד אשדוד, אוהבת את המושב ורוצה להתגורר בו גם בעתיד. את תל־אביב היא מתעבת וטוענת „זוהי עיר רועשת וצפופה, אני מעדיפה חיים שקטים יותר."

שיערה קצוץ, פניה נאות ועצמות־לחייה בולטות. היא מתגשאת לגובה של 175 סנטימטר ועל משקלה (58 קילו) היא אינה שומרת וטורפת. לדבריה, מכל הבא ליד.

אם כי היא בוגרת בית־ספר לפ־

ויוי נחמה: מורה לספורט

ויוי נחמה היא דוגמנית לכל דבר. היא גם מרגישה שמבחינה מקצועית היא נמצאת בצמרת. כרגע היא חיילת המשרתת קרוב לבית ומשלבת את עבודתה כדוגמנית עם עבודתה כפקידה בצבא. היא בוגרת תיכון תל־אביבי, במגמת חינוך גופני.

בעתיד היא רוצה להיות מורה לספורט ולצורך זה תלמד במדרשת וינגייט. אך עד אז היא עסוקה בלדגמן שעות רבות ובחורש יש לה למעלה מ־20 תצוגות (בתצלום למעלה היא מציגה בגד של איב דה מרדיקס ובתצלום למטה בגד־ים של רון־לי).

הדוגמנית הנערצת עליה היא קארין דונסקי („קלאסית ואלגנטית ביותר!").

לויוי עיניים כחולות, אף קטן וחמוד, שיער שאטני שופע ועור שזוף. עם ה־53 קילו שלה היא אוכלת הכל ושומרת על עיצוב וחיזוק הגוף בעזרת תרגילי־התעמלות רבים.

קידות היא לא רואה במקצוע זה את עתידה. כבת למשפחה גדולה (יש לה ארבעה אחים) היא רואה את עצמה בעתיד כאם לזאטוטים רבים.

בצבא היא רוצה לשרת כמד"סית ומחכה לגיוס בכיליון עיניים. על עצמה היא מעידה: טיפוס ספורטיבי, אפילו בעלת תעודת מציל חובב. היא גם אוהבת מוסיקה, בעיקר מוסיקת רוק ובמיוחד את להקת העכבישים.

ועכשיו צפוייה לה הפתעה: כמו כל המועמדות הסופיות גם היא תקבל טבעת יהלום, מתנת יהלומי דיאמי־מון.

„דף חדש" מארח

הוי הנאהבים בציון והנעימים בהר אפריים

אהוד בן עזר מראיין את אהוד בן עזר על „אין שאננים בציון"

אין שאננים בציון
שיחות על מחיר הציונות
עם עובד, 346 עמ'

אהוד בן עזר: סופר מפוקפק כמוך, שכתב את הנאהבים והנעימים — רומאן שהביא להצעתה של ח"כ מרים תעסה־גלזר להפנות אותך „באופן רחוף לפסיכיאטר" כי לדעתה „יש כאן מיקרה של כותב הנגוע בסטיות מיניות קשות ובפסיכופאתיה מתקדמת" — מוציא אחרי שנה ספר מכובד כאין שאננים בציון ובו שיחות לעומק עם שולמית אלוני, מרדכי מרטין בובר, דויד בן־גוריון, שמואל הוגו ברגמן, א"ב יהושע, ישעיהו ליבוביץ, עקיבא ארנסט סימון, בועז עברון, א' עלי, ברוך קורצווייל, נתן רוטנשטרייך, יונתן רטוש, פנחס שדה, גרשם שלום וישעיה תשבי. תגיד — זה נורמאלי?

אהוד בן עזר: ראשית, אין שאננים בציון נערך בשנים 1965־1970, עוד בטרם נידרדרתי למצבי הנוכחי, ושנית — אם תביט על שער הספר, שעיצב שימעון זנדהאוז, מה אתה רואה בו?

אהוד בן עזר: מיזרנים?

אהוד בן עזר: ובכן, אלה המיזרנים שנשארו מתמונת השער שעיצב דני קרמן לליל הרמוטק המיסכנה. גיבורת הנאהבים והנעימים; במו־ידי העברתי אותם מן הסטודיו שלו לזה של זנדהאוז.

אהוד בן עזר: אתה מתלוצץ?

אהוד בן עזר: לא. אני נשבע לך — שני הספרים עוסקים באותו הנושא ממש: מחיר הציונות. ומי שאינו רוצה להבין זאת בדרך השכל וההגיון, יקבל זאת דרך התחת. אם להתבטא בשפה עדינה.

אהוד בן עזר: עכשיו ברצינות —

אהוד בן עזר: טוב. תחילתו של הספר בסידרת שיחות בשם „מחיר הציונות", שערכתי לפני כעשרים שנה בירחון מאזניים. השאלות שהכנתי החלו מתנסחות בעיקבות מאמרו של ג'ורג' סטיינר „מעין ניצול" שהתפרסם באמות באותה תקופה, ובו הציב אתגר בפנינו, הישראלים, בכך שכתב שהיהודי כאאוטסיידר, כאינטלקטואל, כאדם רגיש לצדק, כסיימבולגרף לעולם המערבי, וביחוד אחרי השואה — נשאר רק במערב, ואילו אצלנו, בישראל, חלה מעין התבהמות מסויימת של העם היהודי, אנחנו עוסקים בדברים אחרים והגניוס היהודי הולך כאן לאיבוד.

אהוד בן עזר: ומהן עיקר התשובות שקיבלת?

אהוד בן עזר: נתחיל בעמדה הכנענית של רטוש, האומר שאנחנו כלל איננו מודדים את עצמנו לפי הישגי היהודים בגולה כיום או בהיסטוריה היהודית. כאן קם עם עברי חדש שתרבותו עברית, וזוהי התחלה חדשה. כלל לא מעניין את רטוש מה שסטיינר אומר על אודותינו. סטיינר רוצה, שיהגר ארצה ויהיה עברי. סטיינר, כאדם שחי בגלות ובתרבות אחרות — אינו מעניין את רטוש יותר מכל אדם אחר בעולם. יהודי או לא.

מולו עומדת השיחה עם ליבוביץ, האומר שמדינת ישראל אינה מעניינת אותו אלא אם היא מדינה יהודית. מדינה כמו ניקראגואה שתקום כאן במיזרח התיכון, שאין לה עם מוגדר — לא מעניינת אותו. לשם כך לא כדאי להילחם ולהיהרג. המדינה היא רק מיסגרת שבתוכה צריכה להתנהל מילחמת התרבות על מהותה של היהדות, שלדעתו גם היסוד הלאומי שבה מוגדר רק על־ידי הדת.

ובאמצע עומדת השקפתו של גרשם שלום, הגורסת שתולדות היהדות והעם היהודי הן דיאלקטיקה של רציפות ומרד. גרשם שלום אומר שהציונות היא היהדות של תקופתנו. מעבר להבדלה בין קודש לחול, בין דתיים לחילוניים; לכל תקופה יש היהדות שלה, יש התנועה המרכזית בתולדותיה, בתולדות העם היהודי; ומאז תקופת ההשכלה, מתרחשת התפתחות זו לאו־דווקא במיסגרת הדתית אלא העם כולו הוא הבימה, ומה שנעשה כאן, בישראל — הוא המעשה המרכזי של העם היהודי בדורנו.

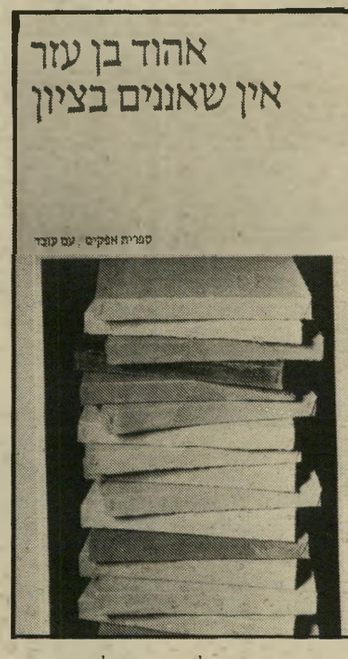
אהוד בן עזר: בשיחה עם גרשם שלום יש קטע שבו אתה שואל אותו — מדוע אנחנו מרגישים כפרובינציה?

אהוד בן עזר: כן, והוא עונה לי — מה פיתאום פרובינציה? ירושלים אינה פרובינציה. היא לא שונה מניו־יורק. אבל גרשם שלום, שנולד בברלין, והיה אחד מגאוני עולם, וחי בעולם, לו קל היה לומר, כשהיה חי בירושלים, שירושלים איננה פרובינציה ושהיא אינה שונה מניו־יורק, למשל. אני העליתי את הבעיה של הדורות החדשים הגדלים בארץ, המנותקים מן המגע הפורה, הרוחני, עם תרבויות המערב (הלא גם היסטוריה כללית חדלו ללמוד בבתי־הספר בארץ, איזה טימטום ושערוריה!) — ואת החשש של הבינוניות ושל ההתבהמות בתרבות העברית בארץ, במובנה הרחב ביותר.

אהוד בן עזר: וזה, בעיניך, מחיר הציונות?

אהוד בן עזר: גרשם שלום, למשל, אומר שהשאלה אינה מחיר הציונות אלא מה מחיר הגלות ומחיר המשיחיות. הוא אומר שבציונות אנו משלמים אומנם מחיר גדול, מחיר היותנו בתוך ההיסטוריה, גם מחיר מילחמותינו. אבל מחיר הגלות היה איום ונורא פי כמה. ומחיר המשיחיות — לדוגמה, המשיחיות של שבתאי צבי — היה ועלול לחזור ולהיות גם כן נורא פי כמה.

אני רוצה לצטט מתוך השיחה עימו, שנערכה בקיץ 1970, שבועות אחדים לפני הסכם הפסקת־

האש עם מצריים, על גדות התעלה, ששם קץ למילחמת־ההתשה.

„אם אתה אומר שהחינוך הציוני בארץ כאילו הבטיח לדור הצעיר, לדורך, 'נורמאליזאציה' ופיתרון לשאלת היהודים, כמין גן־עדן עלי אדמות, אז לדעתי החינוך הזה אינו נכון. אני אומנם ציוני אך אינני נאיבי ואינני חושב כך. הציונות שלי נעוצה בעובדה הבסיסית — ללא ציונות אין לעם ישראל קיום. אך מעודי לא חשבתי שהקיום לא יהיה פרובלמאטי. בתקופה שלנו אין פיתרון לשאלת־היהודים. הציונות היא ניסיון אציל להתמודד עם בעיית היהודים. ויותר מאשר להתמודד עם בעיה במישור ההיסטורי — אי־אפשר בעולם. הציונים לא פחדו לקחת על עצמם אחריות היסטורית. וזאת היתה גדולתם. ואין דבר בהיסטוריה אשר אינך צריך לשלם את מחירו."

אהוד בן עזר: מי מבין המרואיינים שלך הותיר בך רושם עמוק ביותר?

אהוד בן עזר: אולי הערב שביליתי, לפני כעשרים שנה, במחיצת דויד בן־גוריון בחדרו שבמלון המלך דויד בירושלים; זה היה בקיץ 1966. הוא הסכים לקבלני לשיחה, רומני, רק בזכות היותי נין ונכד למייסדי פתח־תיקווה ב־1878. את דף ראשי־הפרקים לשאלות שלחתי לו, כלשאר המרואיינים, לפני השיחה, ואולם מייד בתחילת הפגישה הבהיר לי כי לא אראיין אותו אלא הוא רוצה לשוחח איתי, ואת התשובות לשאלותיי אקבל בעוד ימים אחדים, מנוסחות בכתב. וכך אומנם היה.

ישבנו ושוחחנו כשלוש־ארבע שעות, ער אחר חצות. אחד הנושאים שהעסיקו אותו ביותר היה — מה השפיע על ר' יהושע שטמפפר, שהיה בן־דודו של סבי, ר' יהודה ראב, לעלות מהונגריה לארץ־ישראל בשנת 1869, כדי לייסד בה מושבה? אז לא הבנתי את כל עומקה של השאלה ועניתי, מתוך ידע מישפחתי ומקריאתי מילדות בהיסטוריה של פתח־תיקווה, כי יהושע שטמפפר בן השמונה־עשרה היה מושפע משאיפת ההונגרים לעצמאות לאומית, ומעיקבות המרד של לאיוש קושוט בשנת 1848, אשר לו היו עדים אביו בנימין, ואביו של סבי, אליעזר, שעסק כבר בשנת 1867 בהקמת חברה לישוב ארץ־ישראל, וב־1875 אכן עלה עם בני־מישפחתו ארצה.

טרם הבנתי אז עד כמה מרכזית היתה לבן־גוריון הדרגשת ההתחלה הזו, כפי שאמר לי, למיטב זיכרוני: „זוהי ראשית הגאולה הלאומית, עלייתו של יהושע שטמפפר ברגל לארץ־

אהוד בן עזר

ישראל," — חשוב היה לו לראות בה את היסוד הלאומי, אולי אפילו המשיחי, אך בשום אופן לא יסוד דתי, בנוסח „הישוב הישן".

כשהתקרבה שעת חצות, הופיעה פולה בדלת הפנימית של מערכת החדרים ובידה כוס חלב לבן־גוריון, ובהתעלמה ממני פנתה אליו ורטנה: „הוא לא יכול כבר ללכת?"

„מה את רוצה ממנו?" ענה לה בן־גוריון, „הוא בן של בן של בן של ראב מפתח־תיקווה."

„אז אם הוא בן של בן של בן מפתח־תיקווה, אז מותר לו לבלבל לך את המוח?"

„מר בן־גוריון," אמרתי בתמימות ובאי־נעימות, „אני יכול לקום וללכת."

„שב." הורה לי בידו, והוסיף מעין תנועת־ביטול קצרצרה, „אל תשים לב למה שהיא אומרת—"

פולה יצאה, בן־גוריון שתה את החלב, ואני נשארתי, מקפיד לשאול מדי פעם אם אין השעה מאוחרת מדי עבורו, ונשאר עוד קצת, לפי בקשתו. היה ברשותו טרנזיסטור קטן, והוא הקפיד להקשיב לחדשות, במין הבעה מתחטאת. ראשו היה גדול, עגלגל; לעומת גופו הגוץ נראה כראש תינוק, מוקף מעט שערות לבנבנות, ופניו היו סמוקים. תוך כדי דיבורו, כשהעלה זיכרונות מתקופת פתח־תיקווה, בה עבד כפועל בימי העליה השניה, הזכיר אנשים ומאורעות שאירעו כשלושים שנה לפני הולדתי, ואני הייתי עונה לו, מתוך ידע שבקריאה ומסיפורי המישפחה, כאילו חייתי אף אני אז, והיתה לי הרגשה שאינו חש כלל בהבדל וכי לגביו סבי ואני, מהות אחת.

מתוך אותה גישה פאמיליארית, בן־גוריון היה שרוע אלכסונית, כמעט בשכיבה, בכורסה שניצבה אלכסונית לכורסה בה ישבתי, בסמוך, וכנראה היה אחרי ארוחה דשנה וכבר עברו מאז כשעתיים — נדהמתי לראות אותו מתרומם־מעט במרפקיו על מסעדי הכורסה ותוקע, בנוכחותי, כמה נפיחות אדירות, מייסד המדינה! — אני לא האמנתי למישמע אוזניי — וכל אותה עת המשיך בשיחתו עימי מבלי שישתנה תו בפניו.

כאילו היינו שני פועלים צעירים בפרדס במושבה, באותה תקופה רחוקה, יושבים בצהרי־יום, לאחר הסעודה, וללא גינונים יתרים, נופחים להנאתנו.

את הנפיחות הללו לא כללתי, כמובן, באין שאננים בציון. אבל הרוח, כמו שאומרים, נשארה. אני התרשמתי מאוד, באותה פגישה, מעקשנותו, מחד־צדדיותו, מהיעדר ספקנותו, מחוסר רצונו להבין ולבחון עמדות ורעיונות שונות משלו, גם לא להכיר בהן. הוא חזר שוב ושוב על אותן אמיתות שלו, אותם סיפורי חייו, שסיפרם גם לאחרים וכתבם גם בספריו — ואז הבנתי שבכוח עקשנות זו, שניחנה גם באינטואיציה מדינית נכונה — הצליח בדרכו הפוליטית ובמנהיגותו הלאומית בתקופות מכריעות, וזאת לעיתים כאדם ההולך הישר קדימה על גשר גבוה וצר מאוד, בעיניים עצומות — שאם יפקח אותן לראות את המעמקים שתחתיו — יסתחרר ויפול, אך הוא אינו סהרורי, כי חוש פנימי שבליבו מראה לו שהוא בררך הנכונה וכי עליו רק להמשיך ללכת, ללא היסוס. והבנתי שעמדה זו של סגירות ואולי אף אטימות לספיקות, היא שהיתה גם סוד כוחו והצלחתו בהנהגה ובשילטון, בימיו הגדולים.

מנגד

שתרעד להם היד

„אבל ממך עמוס עוז ומכם רבותיי הסופרים רק בקשה אחת לי — לפחות שתרעד לכם היד," כותב בדבר ח"כ אברהם כץ־עוז, המפנה את דברו לארבעת הסופרים שיצאו בשעתו בהכרזה פומבית רבת־תהודה בזכות ממשלת האחדות הלאומית.

„האם לא היכרתם את יצחק שמיר אז?" מקשה כץ־עוז, „וכי לא ידעתם מי הוא הליכוד? האם חשבתם שתורת לח"י ודרכו במחתרת עברו מן העולם? האם סברתם שתוצאת תיקו בבחירות גורמת לאנשים לשנות את תפיסות עולמם? את אישיותם? את המיבנה המוסרי שלהם? האם רציתם להכניס את הליכוד לסמינר רעיוני של ערכי תנועת העבודה... האם מישהו באמת חשב ששרון ולוי ומילוא ואולמרט יתנהגו אחרת מכפי שהתנהגו בעבר, על־פי כללי מוסר וטוהר־נשק חדשים? מדוע חשבתם כך?"

אכן, שאלות טובות. הכותב מפנה את דבריו לעמוס עוז ושלושת חבריו (ס' יזהר, חיים גורי וא"ב יהושע — יוזם הפעולה המשותפת) אשר הטילו, לדבריו, על שימעון פרס לעמוד בראש ממשלת־האחדות־הלאומית וכיום מסתייגים מהתנהגותו בפרהסיה.

כמה חבל שהח"כ כץ־עוז, שכנות דבריו אינה מוטלת בספק והוא אף היה ממתנגדיה של ממשלת־האחדות־הלאומית בעת המו"מ על הק־מתה, שכח לציין את העובדה כי מול אותם ארב־עה סופרים, שכדבריו העניקו לממשלת פרס־שמיר „לגיטימציה", ניצבה קבוצה גדולה לפחות פי־שניים של סופרים, משוררים ומבקרי סיפרות, שהביעו התנגדות נחרצת וציבורית למהלכי עמיתיהם.

היום, כשידיהם של ארבעה סופרים בישראל נדרשת — בצדק גמור, לדעתי — לרעוד נוכח המתרחש, מן הדין לזכור ולא לתת להשכיח כי אנשים כאורי ברנשטיין, דן מירון, יהודית הנדל, מאיר ויזלטיר, מנחם פרי, יורם קניוק, יאיר הורביץ וכותב דברים אלה, וכן עוד שורה ארוכה של סופרים שהביעו את תמיכתם לאחר מעשה — יצאה חוצץ כנגד אותה אחדות־לא־אחדות, כמו גם נגד אותה „לגיטימציה"; ונאת, לא משום שהיו „יפי־נפש" יותר מחבריהם, אלא, אולי, משום שירם שלהם רעדה כבר אז.

נתן זך ■

טונג'ל הגיע

טונג'ל (השחקן התורכי טונג'ל קורטיז, גיבור העדר ומי שזכה בדוב הכסף הברליני על מישחקו בסרט הישראלי חיוך הגדי) חזר והוויסקי בקפה פראק — שהמיפלס שלו ירד בחודשים האחרונים בצורה מדאיגה — שוב זורם כמו מים או כמו ארק.

— טונג'ל, מה שלומך?

האמת, חסר לי הולצמן. כתבתי עליו סקריפט נהדר. מה אני עושה עכשיו?

— ככה זה.

פאולה, אלמנתו של הולצמן, מסתתרת בפינה. „טונג'ל כבר יודע?" היא שואלת אותי. היא, האלמנה, מסתתרת, חוששת מפרץ של רגש.

עד כדי כך היה שימשון הולצמן אהוב על ידידיו.

— מה אתה עושה פה, טונג'ל?

באתי לחתום על איזה חוזה.

— איזה חוזה?

לסרט, להצגה, אני לא יודע בדיוק. דניאלה (הסוכנת הגרמנית שלו) יודעת, היא מטפלת בזה.

— מאיפה אתה בא?

מפראנקפורט. השתתפתי שם באיזו הצגה.

— איך היה?

נורא. אבל שילמו לי טוב. 4,000 דולר לחודש. אפילו אני צריך לחיות. אפילו טונג'ל קורטיז צריך לחיות.

— ולמה אתה מכופף ככה את הראש?

למה? כי חמור נשך אותי. אתה לא מכיר את הגרמנים. הם משוגעים על תפאורות, פעלולים. הצגות חרא אבל אבזרים — מה לא היה שם על הבימה: מכונית, אוניה, מקרר, חמור. אז החמור נמאס לו כל העניין והוא נתן לי נשיכה הגונה בעורף. חמור כזה, דווקא כשהתכופפתי.

— ואיך התייחסה הביקורת להצגה?

אינסוף תישבחות. אני לא מבין מה קורה להם שם בגרמניה. הזקנים מפנים את הזירה, פורשים, והצעירים — אפס, כלום. הירוקים האלה, עם כל הכוונות הטובות, דפקו להם את השכל. תתאר לך, כתבו שאפילו החמור היה מצויין.

— מחזה אפיי?

לא, מחזה דיבורי, כל אחד עמד ודיבר: אל האוטו, אל המקרר, אל החמור.

— אתה דיברת אל החמור?

אני תמיד מדבר אל חמורים.

— ומה אתה הולך לעשות עכשיו?

סרט בשווייץ. על שלושה אנשים: תורכי, לאפי (תושב לאפלאנד) שנלחם נגד השוודים בעד עצמאות ארצו.

— ומי השלישי?

אני לא זוכר, תשאל את דניאלה.

— מה קורה לך, טונג'ל, שוב נפלת לידי שמאלנים?

מה לעשות, הם היחידים שפונים אליי. אפילו אני צריך לחיות. רק שלפעמים החמורים האלה נושכים אותך בעורף.

— או תשתה קצת, זה טוב נגד נשיכות.

טונג'ל קורטיז: אמרתי לכם

מה זה השיר שמנגנים אצלכם כל היום ברדיו, אלף נשיכות?

— לא, זה אלף נשיקות. אבל זה דומה מאוד. חשבתי ככה.

ע' חדה ■

סיפור הזרים

על התימהונים

כטבחים

התימהונים תמיד טבחים מעניינים, כשהמדובר בבישול שיחת־חולין או במתכון להשקפת־חיים, רצוי בסיפרות.

אוסקאר ויילד שם בפי גיבורו, הלורד הנרי חברו־משחיתו של דוריאן גרי, את העצה, איך לערוך את קישרי החברתיים: בחר לך טוביי־מראה לקרובים, טוביי־לב — לידידים, טוביי־שכל — לאוייבים.

הוא שכח את טוביי־הטירוף, שכדאי לבחור בהם לאנשי־שיחה.

תכופות, אגב פיצוח בוטנים במסיבת לילי־שבת, יוצא לי להאזין לשיחת־שימשון בין שני אורחים טובים, ששניהם קוראים קבועים באותו צהרון — נגיד. מעריב — וכתוצאה בלתי נמנעת מכך, כל מה שהאחד מבקש לומר, כבר ידוע לאיש־שיחו. אבל תימהוני אחד יכול להציל מסיבה כזאת.

אבי, ד"ר אריה קריץ, זיכרונו לברכה, טיפל — לפי שיטה שמיזגה את תורת פרויד עם אילוצי המציאות של קופת־חולים — ברבים שתיאר אותם כ„מיקרי־גבול".

לעיתים קרובות התפעל משיחתם. פעם פגשנו מכר ברחוב, ועל שאלתו של אבי, מה שלומו, ענה באנחה: „לא טוב, דוקטור, לא טוב. הראש לא שולח לי מילים לְפֶה..."

ופיתאום חשתי את געגועי השיעומם של לשונו המובטלת ואת ריקנות־הגעגועים למילה שבפיו הנבגר והנעזב.

בשיחה עם ידיד־פציינט אחר — כי חוליר־מטופליו של אבי היו ידידיו — סיפר האיש, איך הלך להרצאה „לספוג" את המרצה, אך עם כניסתו לאולם הרגיש בשדה המאגנטי החזק שלו, ובמקום לספוג כמעט שנספג...

אחרי כן, לא פעם, כשבאתי להרצאה או כשהירצית אני עצמי... בכל אופן, יוליוס קיסר, במקום לבקש שיקיפוהו בשמנים שישים טוב בלילה, מוטב היה לו לדרוש, שיקיפוהו בתימהונים, שאינם משעממים ביום. כשאכיש מלך גת שמע שמישהו משתולל ברחוב, לא הירשה להביאו לפניו, ואמר את אימרתו המפורסמת, שכבר צוטטה יותר מכל דיבור אחר שיצא מפיו ובעצם היא דבר־שפתיו היחיד שנשאר לדורות — „החסר משוגעים אניי" — והאגדה מנמקת, שאשתו ובתו סיפקו לו את כל מחסורו בתחום זה.

אך אותו תימהוני משתולל לא היה אלא דויד בן ישי, וכעבור זמן קצר שכְּרו אכיש כשומר־ראשו. וניתן כמובן לטעון, שדויד לא היה בדיוק מיקרה־גבול. אך עובדה שהצליח להתחפש, ואפלאטון המשיל פעם את המשורר חסר ההשראה, שהמוזות לא שולחות לו מילים לְפֶה וישאיבו את השדה המאגנטי שלו, ובכל זאת הוא מנסה להתחרות במשורר האמיתי — לשפוי. שלא יצליח לחקות מטורף אמיתי, ואפילו יתחפש. אולי יש בינינו יותר מיקרי־גבול חבויים מכפי שנדמה. על כל פנים, דויד היה משורר אמיתי.

מידיד תימהוני — אולי משורר חבוי — שמעתי פעם, שהחליט לפתוח דף חדש בחייו. מעתה — כך הצהיר — אתחיל להתבסס, להתנוסס ולהתגוסס.

נו, אז אני שואל אתכם, לא מעניין יותר לשוחח עם ידיד כזה, מאשר עם מי שיספר לכם, שהחליט לעבוד שעות נוספות, להתמנות סגן־מנהל ולעשות חיים...?

כדי למסד את הדברים אומר שלאנשי השפיות הממוצעים יש אידיאולוגיה, אבל למיקרי־הגבול היצירתיים יש אידיו־סינקראזיס. אידיאולוגיה — זו מסכת רעיונות על עניינים שונים אך קשורים זה בזה, השקפת־עולם המשותפת ליחיד עם קבוצה חברתית; ואילו האידיו־סינקראזיס הוא התבשיל האידיאולוגי העצמי והמיוחד של היחיד היצירתי, כי ביוונית idios פירושו עצמי, sun פירושו ביחד, ו־krasis — תערובת או תבשיל.

אם מישהו יסביר לכם, שמגן־דויד הוא סמל העם שלנו, שעלינו לשאתו בגאון — זו אידיאולוגיה; אך כשהסביר לי ידיד תימהוני, שמגן־דויד הוא משולש על משולש, האחד הוא המשולש האפל שיש לנשים במיפשעה והשני הוא משולש בארמודה. שבו כל אחד מסתכן בעימות עם גורלו. אך משולש על משולש הוא דד ודוד ודויד, סמל המשיח והגאולה — זו היתה דוגמה לתבשיל העצמי החד־פעמי של אידיוסינקראזיס.

תבשיל זה מבשלים הסופרים־המשוררים לגיבוריהם שלהם, במקום הדיאטה חסרת־המלח של האידיאולוגיה הסטריאוטיפית.

ראובן קריץ ■

תיאטרון

שני צ'כובים

בקצב הצב

צ'כוב **בתיאטרון** הבימה
מחזה ובימוי: פרנסואה נושה

שני שחקנים נושאים על כתפיהם את משא ההצגה. אלכס פלג בתפקיד צ'כוב ואביבה מרכס בתפקיד צ'כובה אשתו. הוא רופא חולה שחפת. סופר ומחזאי חדשן החי בשל מחלתו בעיר רוסית דרומית, והיא שחקנית זרה, גרמנית, המופיעה בתיאטרון התדשני במוסקווה. דמויות לא שיגרתיות המנהלות מערכת יחסים בלתי־שיגרתית: פרשת אהבה וחיי־נישואין המתנהלים ברובם כ־אמצעות מיכתבים. אלא שגם הדמויות העשירות וגם פרשת־החיים המיוחדת נבלעים בשיממון השורה על ההצגה כולה.

במשך שעה ושלושים דקות מנהלות שתי הדמויות דו־שיח המורכב כולו מציטטות נבחרות מחליפת המיכתבים שניהלו במשך השנים. ניכר כי פרנסואה נושה, המחזאי, השקיע מאמץ לא־מבוטל במגמה להפוך את שורת הציטטות לדיאלוג חי שיאפשר להעמיד התרחשות תיאטרונית. אלא שמאמציו לא נשאו פרי. פרנסואה נושה, הבימאי, העמיד הצגה מונוטונית בעלת קצב אחיד ומייגע. הקיץ והחורף, האהבה והגעגועים, הנישואין והמוות — כל אלה דווחו באופן דומה, בנסיבות דומות, בקצב דומה וב־אותה לשון מיכתבים מאופקת. את קצב ההתרחשות ניסה הבימאי לבנות באמצעות התנועה הבלתי־פוסקת ואין־ספור הכניסות והיציאות של־מבצעות הדמויות במהלך ההצגה, אלא שאלה עוד הגבירו את תחושת המונוטוניות ששלטה בהצגה.

אשר למישחק, דו־שיח שאינו דיאלוג אלא ציטוט לסירוגין של קיטעי מיכתבים, מחייב התייחסות מיוחדת לנושא המישחק, כשאביבה מרכס, האמורה לגלם את דמותה של שחקנית

אלכס פלג ואביבה מרכס

מצליחה, מצטטת קטע מיכתב שנשמע כמו קטע מיכתב, והיא עושה זאת ברגשנות היסטרית מודגשת. התוצאה מגוחכת. למעשה משחקת אביבה מרכס לכל אורך ההצגה מישחק פאתטי משופע תנועות מוגזמות ומימיקה יתירה. צ'כובה בגילומה הכושל היא יותר אשה־נערה היסטרית וקפצנית מאשר בת־זוג מתאימה לצ'כוב של אלכס פלג. זה האחרון הצליח, למרות הטקסט הבעייתי, להעמיד צ'כוב אמין, מאופק ורגיש, צ'כוב המושפע ממהלך האירועים והמשתנה בעיקבותיהם.

לשורת ההחמצות מצטרף גם מראה הבימה. זו מחולקת לשניים, חציה חדרו של צ'כוב ביאלטה וחציה חדר־ההלבשה של צ'כובה בתיאטרון ב־מוסקווה. אלא שהחרמין עולה על השוני. **המעצב** לא עשה די כדי לאפיין את המיקום הגיאוגראפי השונה. את העירוני לעומת הכפרי, את הנשי לעומת הגברי, את הארעי לעומת הקבוע, ואת איזור־החום לעומת איזור־הקור. למעשה נראים שני חצאי הבימה כמעט כתמונת־ראי ומהווים, על כן, תרומה נוספת לחדגוניותה של ההצגה כולה.

מסתבר שנחוץ הרבה יותר מאשר סיפור מעניין על דמויות מעניינות כדי לעשות תיאטרון מעניין.

בביצוע סוחף

הדוד ואניה
מחזה: אנטון צ'כוב
בימוי: חנן שניר

הדוד ואניה של תיאטרון הבימה הוא צ'כוב מצויין. כמו מחזותיו האחרים של צ'כוב, גם זה איננו מחזה של עלילה. מה שמתרקם לעיני הקהל איננו השתלשלות של אירועים מרתקים, אלא תמונת התרחשות חריגה מעט על רקע שיגרת־חיים של בני מישפחה אחת. בני־מישפחה האוכלים ושותים ומשתעממים יחד, החיים זה עם זה ומתחככים זה בזה.

במוקד עומדות הדמויות. ייחודו של המחזה הוא בקצב בו נבנות הדמויות שלב אחרי שלב, על־ידי דיבריהן היומיומיים והתנהגותן הטיבעית השיגרתית. המיוחד בהצגה המועלית בהבימה הוא האופן בו עוצבו חלק מדמויות אלה. מישחקו של נסים עזיקרי הוא מלאכת־מחשבת ממש. הוא מגלם במיומנות ורגישות את דמותו של הדוד האנושי, הקומי־פאתטי, ומקרין מקיסמו על ההצגה כולה. נפלאה ומרגשת טטיאנה קנליס־אולייר שהעמידה סוניה עצורה, רגישה ומפוכחת, וטובים עדה טל כאומנת הזקנה החיננית ויוסי פולק הרופא הכפרי.

גם מראה הבימה מיוחד. כולה מרופדת עלי־שלכת. במרכזה גזע מעוקם של עץ אדיר־מידות וממנו משתלשלת נדנדת חבלים. בקידמת הבמה, על מצע עלי השלכת, מוצבים לפי הצורך חלקי הריהוט המסמנים את האיזור בו מתרחש הקטע המוצג: חדר האוכל, חדר האורחים ומשרד האחוזה. המיזוג הכמעט מושלם שבין החוץ, החצר והיער, לבין הפנים, חדרי האחוזה השונים, הוא יותר מאשר תרומה אסתטית להצגה. זהו אמצעי נוסף ומקורי להעברת המסר של אסטרוב, היערן־הרופא ואולי של צ'כוב המחזאי־הרופא על מקומם של האקלים והטבע בכלל בתיקווה לאושר האנושי.

תחת שרביט הניצוח של חנן שניר נעות הדמויות על פני מרחב הבימה בהארמוניה מושלמת ויוצרות רצף של תמונות מרשימות כמו תמונת־החוץ השונות, תמונת „המועצה המישפחתית" הסוערת, תמונת הפרידה מן הפרופסור ורעייתו היפה העוזבים את האחוזה ורבות־רבות אחרות.

ציבעי השלכת החומים־אפורים, השולטים בתפאורה ובתלבושות, תורמים אף הם לאווירת החולין של „המציאות הרוסית האפלולית" השורה על הבימה. שונה ומיוחד הוא לבושה הלבן הבוהק של ילינה היפהפיה, המהווה את היסוד החריג, המחריד את שלוות השיגרה הכפרית. לבן כמותה גם הווילון הדק הנע ברוח

קנליס־אולייר, נסים עזיקרי, עדה טל

ומפריד־לא־מפריד בין חדר־השינה שבבית לבין החוץ, היערי.

על הדוד ואניה בתיאטרון הבימה ניתן לומר כי זהו מחזה של דמויות ואווירה, המתנהל בקצב צ'כובי אופייני — ועם זה יפהפה, סוחף ומרגש.

עדנה אלוני ■

פרס סופר־דרעק

חוברת אנקאונטר האחרונה מדווחת על תחרות חדשה לפרס סופר־דרעק, שראשיתו בתעלול פירסומת אקדמי לפני שלוש שנים, והזוכה כיום בהשתתפות מכל קצוות־תבל. כל שעל הפרופסור סקוט ריים האמריקאי — שופט הפרס — לעשות הוא לעבור על כ־3000 כתבי־יד כדי לגלות את הטקסט הצולל למעמקים לא־נודעו של דרעק־סיפרותי.

מערכת דף חדש מציעה להנהיג תחרות רומה גם בישראל, מתוך ביטחון שגם אצלנו מצויים לא מעטים הראויים לעטרה בת־האלמוות. התרומה הראשונה שלנו לקוחה מתוך רשימה של אחד אנטון נבות על ספר של גרשון שקד. וזה לשונה: „לא מתבהרת תפישה המאגדת את המרכיבים הסיפרותיים ואת המרכיבים החברתיי לכדי מהות אחת אחודה, מצד מי שמבק למצוא את פני החברה הישראלית בסיפ ת, וליתר דיוק, למצוא את הצופנים הגנטיים של החברה הזאת ושלבי התהוותה בסיפורת העברית. יותר ויותר נחשפת העדפה סמויה ומניפו־לאטיוזית של סיפורת ריאליסטית, אפילו זו מדורדרת כהוגן, מהיבטיה הסיפרותיים ומכל היבט של מימוש סיפרות מורכב ומעניין." (מעריב).

המתמודדות בתחרות

מלכת המים

1986

תזכינה בטבעות

יהלומים מתנת

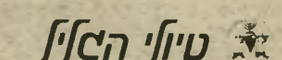

מרכז התכשיטים והיהלומים הגדול במדינה

נתניה, רח' גד מכנס 2

מלכות המים

תגענה לנשפים באשקלון, כפר־בילו, בת־ים, טבריה ואילת, באוטובוסים המרווחים והממוזגים של

סקס ועסקים ללא שותפים סמויים

אנו מספקים:

- מכשירים למניעת ציתותים בטלפון
- שרות לגילוי מיקרופונים מרושתלים
- מגלי מתכות
- מזכירות אוטומטיות

רדיו דוקטור בע"מ

שלום עליכם 18, ת"א, טל' 286444

אל תתגרשו ללא הסכמה

"הלב" – עמותה לנירושין בהסכמה

תעמיד לרשותכם שרותים משפטים סוציאלים ופסיכולוגיים

עד קבלת הגט!

מחירים נוחים

"הלב", התחלה של חיים חדשים. 16.00 – 19.30

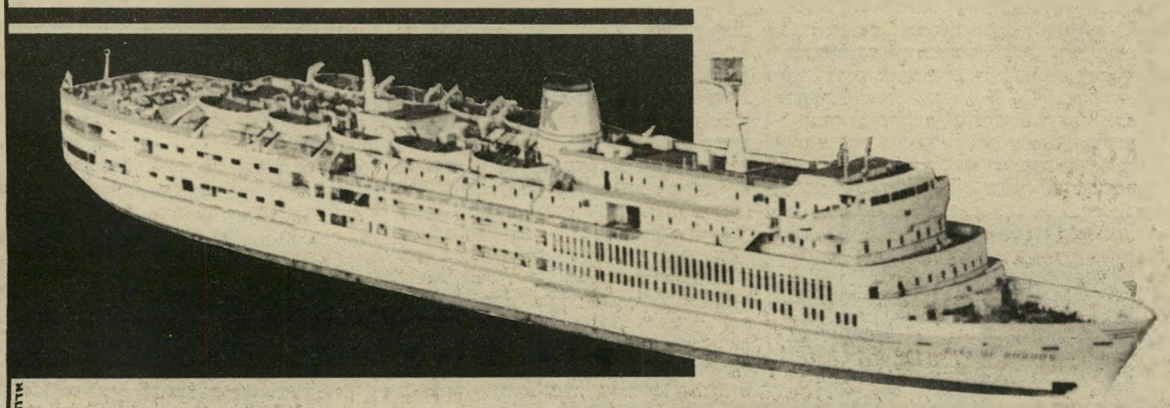
עוזיאל 117, י-ם 02-422153

המועמדות הסופיות בתחרות מלכת המים 86

יפליגו עם

"מלחי קרוז"

הצטרפו גם אתם לנופש שייט עם מלכות המים

"מלחי קרוז" מ- **450 $** + מיסים.

בחר לך את ה"מלחי קרוז" המתאים לך:

1 "מלחי קרוז" ל־7 ימים:
ל־3 איי יוון הקסומים: רודוס, מיקונוס וכריתים ולאיסטנבול האקזוטית בתוריה.
תאריכי היציאה מחיפה: 31/7, 7/8, 14/8

2 "מלחי קרוז" ל־10 ימים:
ל־2 איי יוון הקסומים: רודוס וקורפו, ונציה הרומנטית באיטליה, ולדוברובניק היפה ביוגוסלביה.
תאריך היציאה מחיפה: 21/8

הכל מכל וכל

קח קרוז עם "מלחי קרוז" ותהנה מאוניה מהודרת שחודשה בשנת 1980, תאים מרווחים (הכוללים שרותים), בריכת שחיה, **קזינו מלא פעילויות**, דיסקוטק, תזמורת, קולנוע, משחקים, ומעל לכל צוות מסביר פנים 24 שעות ביממה.

אוכל משובח כיד המלך

קח קרוז עם "מלחי קרוז" ותהנה מתנאי Full Board כשר: 3 ארוחות עשירות, מזנון חצות מפתיע ושתיה וכיבודים בשפע.
"מלחי קרוז" – האוניה היחידה עם **אוכל כשר.**

מיטב האמנים הישראלים

קח קרוז עם "מלחי קרוז" ותראה את מיטב האמנים הישראלים בפעולה: עפרה חזה, שרליה שרון, להקת משינה, הכל עובר חביבי, פנינה זלצמן, גדי יגיל, ציפי שביט, סולימן הגדול, אבי טולדאנו ואחרים שיופיעו לסירוגין בהפלגות השונות.
קרוז דיירקטור: דודו דותן.

תמורה מעל ומעבר

הנסיון שלנו הוא הרווח שלך.
הפלג עם מלחי ותהנה מנסיון עשיר, ארגון מעולה, טיול מהנה, אוירה עשירה ומחיר סביר.

פרטים והרשמה

מלחי – ספנות נסיעות ותיירות בע"מ

תל אביב, רח' דיזנגוף 76, 299414־03, 290596, חיפה, רח' הבנקים 3, 04־524219

ובכל משרדי הנסיעות ברחבי הארץ.

קורס להתעמלות פנים

אצל אלישבע חיימובסקי

ועוד פינוקים נשיים! • עיסוי פנים וגוף
• איפור ולימוד איפור • טיפול קוסמטי בשיטות חדשות
• בפרטיות בשיא הפינוק • באוירה רגועה •

יופייך בידיך

רח' פרנקפורט 7
ת"א טל. 03-249415
(הכניסה מרח' דבוסנסקי 20)

מרים בנימיני

מזל החודש:

סרטן

הכוכב הנסוג

מקשה על הקיץ

הקיץ מצטייר בעיני רוב האנשים כתקופה שבה הכל קל, חופשי ונעים. אבל אם מסתכלים על מצב הכוכבים מהבחינה האסטרולוגית, אין זה בהכרח כך. לרוב חודש יולי מביא עימו משברים, אכזבות ואפילו אסונות קשים. בדרך כלל, החודשים מרס, יולי ונובמבר הם היותר בעייתיים מהבחינה הזו. הכוונה לתקופות שבהן השמש נמצאת במזלות המים, הנקראים גם הבתים האפלים. היינו: סרטן, עקרב ודגים.

אם נבדוק בקיץ 1986, אי־אפשר לומר שהבעיות מרוכזות דווקא בחודש יולי. שכן, כבר מתחילת יוני עוברת על כולנו תקופה שאינה קלה. הסיבה העיקרית היא מיקומו של כוכב מרס וכן הכיוון שבו הוא נמצא. כוכב מרס מצוי בנסיגה לעומת כדור־הארץ. למצב זה השפעה חזקה.

קודם כל נתרכז במזל שבו מרס ממוקם שהוא מזל גדי. גדי הוא מזל חורפי שנשלט על־ידי כוכב שבתאי, המסמל קור. מרס השוהה במזל כל־כך קר מרמז על כך שהקיץ לא יהיה חם במיוחד. מעניין שבחורף כוכב מרס היה במזל אש (קשת), והחורף היה יחסית חם, ובקיץ הוא עבר לגדי (מזל קר) – כך שהחורף לא היה חורף והקיץ אינו הקיץ החם המוכר לנו.

כוכב מרס מסמל גסות־רוח, חוסר התחשבות, מאבקים ומילחמות. לעיתים קרובות בתקופה שבה מרס נמצא בהילוך אחורי יכולה לפרוץ מילחמה. אבל מהלך נסיגתי מתרחש אחת לשנתיים וחצי, ולמזלנו לא כל שנתיים וחצי פורצת מילחמה – לשם כך דרושים אספקטים נוספים שידגישו מצב מעין זה. מה שבולט וניתן להוכחה זה נזקים רבים לחיי אדם ולרכוש. וכאן נכנסות לתמונה התאונות הרבות המתרחשות בתקופה זו. התוקפנות מוגברת, אנשים מתרגזים בקלות ומתקיפים ללא סיבה הנראית לעין. יש יותר מריבות בעבודה, סיכסוכים מישפחתיים, אנשים מאבדים את הזהירות הטיבעית ונקלעים לתאונות ברחוב בגלל חוסר תשומת־לב. אנשים נוטים לשכוח את חוקי התנועה ואין לבטוח בנהגים על הכביש. השריפות מתגברות בתקופה זו. שוכחים מגהץ פועל, כיריים וכדומה. יש נטיה לסבול מכאבי־ראש, חום, דלקות שונות, סחרחורות ובחילות.

מרס קשור במכונות, ולכן סובלים עכשיו מתקלות בכל שני וחמישי. מכונות מתקלקלות, לפתע אינן פועלות כשורה, ולא תמיד מבינים את הסיבה. אנשים חייבים להיות יותר זהירים בעת הטיפול במכונות. גם בצבא המתח מתגבר, ולעיתים קרובות ההרגשה היא כמו של „ערב מילחמה". התקופה שבה מרס נמצא בנסיגה התחילה בחודש יוני 1986, ותסתיים במחצית אוגוסט. אך בכך לא די, ולנסיגה הצטרף גם כוכב מרקורי, השוהה במזל אריה ואחראי לאביזרים ביתיים, וכך, כשרוצים לטלפן – הטלפון אינו פועל, מכונת כביסה מתקלקלת, האינסטלציה גורמת לבעיות, והרשימה עוד ארוכה. פגישות שנקבעו מתבטלות או נדחות, ולא באשמת הקשורים בדבר.

הכל ישתנה וישתפר כשכוכב מרקורי שוב יתיישר, בחודש אוגוסט. חתימה על חוזים אינה כדאית, מאחר שקשה למצוא היכן מסתתרות המיגרעות.

מכה נוספת הן האבידות. מה לא מאבדים כשמרקורי בנסיגה? תעודות, כספים, חפצי־ערך, ואם לא די בכך, אין לשכוח ש־מרקורי הוא אל־ההגנבים, ולכן בתקופה זו הוא בהחלט עוזר להם במישלח ידם – כך שיש להקפיד לנעול דירות, מכוניות מישרדים, חנויות וכו'. וכמובן: לא לשכוח את המפתחות במכונית. כמעט אין טעם לנסות למצוא אבידות או לתקן מה שהתקלקל, כדאי ל־המתין לחודש אוגוסט, שבו הדברים מתחילים להסתדר.

הכוכבים הגדולים נמצאים גם הם בנסיגה. סטורן, אוראנוס, נפטון ופלוטו – ועכשיו יצטרף אליהם גם כוכב יופיטר, הנקרא באסטרולוגיה המיטיב הגדול. ואם עד עכשיו אפשר היה לשאוב קצת עידוד מיופיטר, מעכשיו כדאי לדעת שבארבעת החודשים הבאים צריך להיזהר מלהיות אופטימיים מדי. נסיגתו של כוכב זה משפיעה על כך שכל מה שהתפתח בצורה משביעת־רצון במשך שמונה חודשים, מתעכב לפתע. יופיטר מסמל שפע, ולכן מצפים ליותר מדי, ויכולים להפסיד דברים שאפשר היה לשמר לוא נקטו בצעדים זהירים. אנשים נוטים להשלות את עצמם, ולכן לא טוב להתחיל בתוכניות גדולות ומבטיחות, ואם מתחילים בפרוייקטים חדשים – טוב להיות צנועים ולהסתפק בהצלחות קטנות, כשמצב הכוכבים ישתנה.

כוכב סטורן, הנמצא בימים אלה במזל קשת, מכביד בעיקר על קשת, תאומים, בתולה ודגים. הימים שבהם נגרם להם יותר סבל והם נוטים להיות מדוכאים, עצבניים ועייפים הם הימים שבהם הירח יוצר זווית קשה לכוכב סטורן. זאת בכל פעם שהוא נמצא באחד מהמזלות הנ"ל. בזמן האחרון, בכל שישי ושבת הירח נמצא באחד המזלות האלה, ומכך סובלים לא רק ארבעת המזלות הנ"ל למעשה הדבר משפיע על כולם כך שבסופי השבוע אנשים צריכים להיות יותר זהירים ומי שיוצא לטיולים ונסיעות או כל דבר שיש בו סיכון, צריך לקחת בחשבון את המצב הקשה. ידיעה מוקדמת בהחלט יכולה לעזור ולמנוע חלק מהאסונות. עד עכשיו היינו עדים לסערות יומיומיות במדינה, אך כל זה טרם חלף. במחצית חודש אוגוסט נתחיל להרגיש בהקלה אך עדיין לא נוכל ליהנות ממצב רגוע ושקט. אם נקלעים לעימותים סיכסוכים מריבות ומאבקים לפחות נוכל להבין את הסיבה. לא תמיד הזולת אשם – לפעמים לגורמים השמיימיים השפעה חזקה שהיא מעבר לשליטה אלא שהידיעה בכל זאת אמורה לעזור כי אחרת לשם מה נחוצה לנו האסטרולוגיה?

מרקורי עוזר לגנבים וגם למכשירי החשמל יש נטיה להתקלקל

טלה
21 במרס – 20 באפריל

ה־16 וה־17 בחודש יכולים להפתיע לטובה בכל מה שקשור לכספים, מבלי לצפות – עזרה זו תגיע מבני מישפחה, ידידים או אפילו מעבידים. אלא שלשם כך יש לדאוג שהם יהיו מודעים למ־צבכם הקשה. גם אם מתקבל סכום כסף, זה לא יהיה מספיק. לא הזמן לשפץ או ל־ארגן את הדירה מחדש. בני מישפחה זקוקים לעזרתכם ולא תהיה ברירה, אי־אפשר להתעלם מבעיותיהם, מאוחר יותר זה עלול להתנקם בכם.

* * *

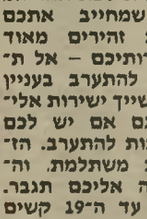
מצבכם הבריאותי משתפר. אבל עדיין לא מספיק, כך שלא כדאי להגזים במאמצים. בימים אלה אתם מופ־תעים לטובה כמעט מדי יום. הדגש הוא על פגי־שות מחודשות עם ידי־דים מן העבר. אתם זו־כים לעזרה ממשית מאנשים שמעוניינים ב־חידוש הקשרים. ידיעות מעציבות יגיעו אליכם ב־18 או ב־19 בחודש. והפעם עליכם לעודד ולעזור לידידים שמצבם קשה. אתם עלולים למצוא את עצמכם במצבים מביכים.

שור
21 באפריל – 20 במאי

* * *

במקום העבודה הכיוון משתנה לטובה, אבל בסך הכל זוהי תקופה של תוספת אחריות, מה שמחייב אתכם להיות זהירים מאוד בהיערותיכם – אל תמהרו להתערב בעניין שלא שייך ישירות אליכם, גם אם יש לכם הסמכות להתערב. הזהירות משתלמת, והערכה אליכם תגבר. ה־17 עד ה־19 קשים ואינם מתאימים לנסיעות או ללקיחת סיכון מכל סוג. בעניינים כספיים תוכלו למצוא דרך לשפר את המצב.

תאומים
21 במאי – 20 ביוני

סרטן
21 ביוני – 20 ביולי

ה־17 וה־18 יהיו עמוסים בעבודה, ונוסף לכך אתם עלולים להגיע לחילוקי דיעות עם עובדים אחרים, זה לא הזמן לבקר את השיטה או לצאת למילחמות על מה שאינו בסדר. שימרו על העצבים. אינכם חזקים במיוחד. והתרגשות מיותרת רק תחמיר את הבעיות הבריאותיות ש־מהן אתם סובלים. ה־20 וה־21 די מוזרים. אתם עומדים לפגוש אנשים חדשים שיעוררו התפעלות. רצוי לא למהר ולמסור להם פרטים על עצמכם.

* * *

ידידים ובני מישפחה מעמיסים את כל בעיותיהם על כתפיכם, אולם אתם עצמכם נמצאים במצב קשה.

אריה
21 ביולי – 21 באוגוסט

אין די מרץ, ונכונות ל־השקיע אנרגיה בבעיו־תיהם של אחרים. בת־קופה זו אתם עצמכם די מדוכאים ונוטים להרגיש לא טוב. בזמנכם הפנוי הקפידו להרבות במנוחה או בפעילות האהובה עלי־כם. בשלושת השבועות הבאים עלולים לצוץ קשיים בכל הקשור לכספים, אל תבצעו עסקות כספיות.

* * *

ב־16 וב־17 בחודש יש נטיה לסבול מבעיות הקשורות לתחבורה. הנהגים שיעמדו הפעם בצידי הכביש בגלל קילקול במכונית יהיו ברובם בני מזל בתולה. קרובי מישפחה גורמים לכם לאכזבה ולרוגז רב. יתכן שהגיע הזמן לה־עמידם במקומם ולא להיכנע לכל בקשה. ה־17 עד ה־19 הם הימים היותר קשים בשבוע זה. הקפידו על מה שאתם אוכלים, נראה שיש נטיה לסבול מבעיות בבטן. בתחום הרומנטי – תקופה חדשה.

בתולה
22 באוגוסט – 22 בספטמבר

מאזניים
23 בספטמבר – 22 באוקטובר

ה־16 וה־17 מראים על אפשרות לבצע עיסקה כספית הקשורה לקניית מכונית, דירה וכו'. עד כמה שה־הזדמנות תיראה טובה, לא מומלץ להבטיח או להתחייב, מה שצריך להיות שלכם ימתין לכם גם בחודש הבא. ואם אתם מאבדים את ההזדמנות אין מה ל־הצטער – משהו טוב יותר יזדמן אחר כך. פגישות רומאנטיות עם בני־זוג, שעל הקשרים עימם אתם שומרים בסוד, לא כדאי לבצע בין ה־17 ל־19.

* * *

ב־16 וב־17 בחודש תזכו ביחס של הערכה מצד ידידים ועמיתים לעבודה. אולם אל תמהרו להסכים לבצע עבודה שאינכם בקי־אים בכל פרטיה במאת האחוזים. כל שגיאה יכולה לגרום לבעיות מאוחר יותר. ואתם אינכם מסוגלים לשאת ביקורת. מה־17 עד ה־19 יש נטיה לסבול מ־בעיות הקשורות בכס־פים. כל מה שאפשר להציע זה להשגיח טוב־טוב על הארנק ועל רכוש העלול להלקח מכם מבלי שתרגישו.

עקרב
22 באוקטובר – 22 בנובמבר

* * *

אולי כדאי לחשוב על לקיחת חופשה לימים אחדים. נראה שמה־16 ועד ה־20 בחודש תהיו כל־כך עייפים ומותשים, שעדיף לב־לות במקום שקט ללא התרגשות או השקעת מאמץ. אינכם פריאים, ומצבכם עלול להידרדר בימים אלה, אם לא תשגיחו על עצמכם. ב־מקום שבו אתם עובד־דים מישהו מנסה ליצור יחסים יותר קרובים ונעימים, תמימותכם תטשטש את השיפוט הנכון, אין לתת אמון במי שמנסה לעזור.

קשת
23 בנובמבר – 21 בדצמבר

לאחר שהשתחררתם מהמשימה הלוחצת שהעסיקה אתכם בזמן האחרון, תוכלו לצאת לנסיעה או לחופ־שה קצרה, כשאתם מת־חשבים במיגבלות ובב־עיות הצפויות בימים אלה. מומלץ להתרחק מעט מסביבתכם הרגי־לה. אולם לא בין ה־17 ל־19 בחודש, שאז תהיו מצוברחים, עייפים ומ־אוכזבים. ה־20 בחודש מראה על אפשרות להי־פגש עם אנשים שחברתם נעימה ומעודדת. יש להימנע מלבוא בדרישות לבני מישפחה.

גדי
22 בדצמבר – 19 בינואר

* * *

במקום העבודה עוברים עליכם שינויים מעניינים, את התוצאות על פני השטח תוכלו לראות רק בת־קופה מאוחרת יותר, אבל אין ספק שעכשיו נעשים שינויים בקר־יירה ובחיים הפנימיים. זוהי תקופה של עבודה מאומצת במיוחד, אתם משקיעים אנרגיה בדב־רים שעל־פי־רוב מת־נהלים כמעט מעצמם, אבל בתקופה זו אי־אפשר לאבד עירנות – כל התרשלות יכולה לגרום להחמצה של תנקיד חשוב בעתיד.

דלי
20 בינואר – 18 בפברואר

* * *

ה־16 וה־17 יכולים להיות נעימים מאוד, ביחוד אם תתרכזו בחיי החברה ובאהבה. רומאנים חדשים יכו־לים להתחיל בימים אלה, אבל הדגש הוא על הרפתקות אהבה יותר מאשר קשרים לטווח הארוך. יש נטיה להת־פנק במאכלים מתוקים ושמנים מדי, נסו לעבור את השבוע הבא ללא ויתור לעצמכם. וזה יע־זור לשמור על המישקל גם בחודשים הקרובים. בני מזל גדי ועקרב עלולים לגרום לבעיות – התרחקו מהם.

דגים
19 בפברואר – 20 במרס

קולנוע

סינמטקים
הזקן מכולם והצעיר בכולם

מיבחר מפתיע
וחד־פעמי: מלודראמה,
מערבון, קומדיה

ארכיון הסרטים הישראלי התעלה על עצמו. אחרי פסטיבל־הסרטים בירושלים, שהעפיל על כל האירועים הרומים שהיו שם קודם לכן, הנה הם טורחים להביא, לקראת חודשי הקיץ, רטרוספקטיבה מהימה של אחד הנפילים האחרונים של הקולנוע החיים עדיין, ג'ון יוסטון. לא פחות מ־28 סרטים כלולים ברשימה הזאת. כולם יוצגו בסינמטקים של תל־אביב ושל ירושלים (חיפה משום מה ויתרה על הכבוד. וההפסד כולה שלה).

יוסטון, למי שאינו מזהה מייד את השם, הוא האיש שביים סרטים כמו הנץ ממאלטה. אוצר סיארה מדרה. המלכה האפריקנית ולאחד רונה: הכבוד של פריצי. כל הסרטים הללו יוצגו שוב, ולידם סידרה של סרטים מומלצים ביותר. שלא נראו כבר זמן רב בארץ, כמו מוכי דיק והשתקפות בעין־הזהב, שניהם סרטים בהם ערך יוסטון נסיונות אסתטיים מרתקים, או קי לארגו וגונגל האספאלט, שהם סירטי־מפתח בכל זרם הקולנוע האפל האמריקני.

35 שנות צנזורה. מומלצים אף יותר הם ארבעה סרטים שלא הוצגו כלל בארץ: עיר שמנה ודם חכם. שתי תמונות מוזרות וביקורתיות של פרברי אמריקה התיכונה, ולצד הקרב על סן פיאטרו, הסרט התיעודי שעשה יוסטון במילחמת־העולם השניה, ואשר זיכה אותו בפרס אוסקר, וויהי אור. שגם הוא נעשה באותה תקופה, ליתר דיוק מייד אחרי המילחמה, ואשר נגנז בשל נושאו, במשך 35 שנים, על־ידי הצנזורה הצבאית האמריקנית.

הסרט, אשר תיעד בנאמנות מפחידה את הטיפול בחיילים אמריקנים ששוחררו ממחנות־שבויים כשהם סובלים מהלם־קרב, מזעזע ומטריד אבל יותר מכל, הוא נכון ומפחיד לא בהקשר לתקופה שבה נעשה, אלא גם בימים אלה.

מתוך מיכלול הסרטים הללו תצטייר לפני הצופים דמות של בימאי בעל שליטה מושלמת במדיום שלו, איש תוסס ונמרץ. המתאר שוב ושוב, בסיפורים שונים ובז'אנרים שונים, ממלודראמה ועד לקומדיה פרועה, ממערבונים ועד לסירטי־גנגסטרים, מהלכיהם של גיבורים אשר לגביהם המאבק הוא חשוב יותר מן ההצלחה, ואכן, למרות עקשנותם הבלתי־נכנעת, הם מובסים בסופו של דבר, ונחמתם היחידה היא שלא הרימו אף פעם ידיים. אין פלא שיוסטון היה ידיד קרוב כל־כך של ארנסט המינגווי.

תדריך
חובה לראות:

תל־אביב: שיגעון של לילה. ראן. נשיקת אשת העכביש. מישימה זכרונות מאפריקה. שואה.

ירושלים: הכבוד של פריצי. זיכרונות מאפריקה. שיגעון של לילה.

חיפה: מסע עסקים של אבא. שיגעון של לילה. נשיקת אשת העכביש.

תל אביב

שיאה (מוסיאון תל־אביב צרפת): קשה לקרוא לו סרט, ובכל זאת זהו קולנוע מקורי, חדשני ומסוגנן על הנושא הכאוב ביותר בתולדות הציוויליזציה. קלוד לנצמן הקדיש להכנת שואה 11 שנים. זיווה פוסטק עשתה עבודת־עריכה יוצאת־דופן, ואסור לבן־תרבות להחמיץ את החוויה הזאת.

אפשר לראות את הסרט ביום אחד (עם הפסקה), ואפשר לפצל את הצפייה. בתיכנון מראש. לפעמיים של חמש שעות בערך.

★ ★ ★ ★ **ראן** (דיזינגוף 3, יפאן): סירטו האחרון של גדול הבימאים החיים היום ביפאן. אקירה קורוסאווה משלב שקספיר במסורת, בשפה ובסיגנון מולדתו, עם חזון של גאון וסיוטיו הפרטיים.

★ ★ ★ **שיגעון של לילה** (חן 2, ארצות־הברית. מוצג גם ברון ירושלים וברב־גת 1 חיפה): טיפוס מרובע נזרק משיגרת עולמו בלילה מטורף אחד בצידה השני של ניו־יורק, המגלה לו את צידה השני של האנושות אותו אינו מכיר, וההסתגלות כמעט עולה לו בחייו.

עדנה פיינרו

הקרב החיוור

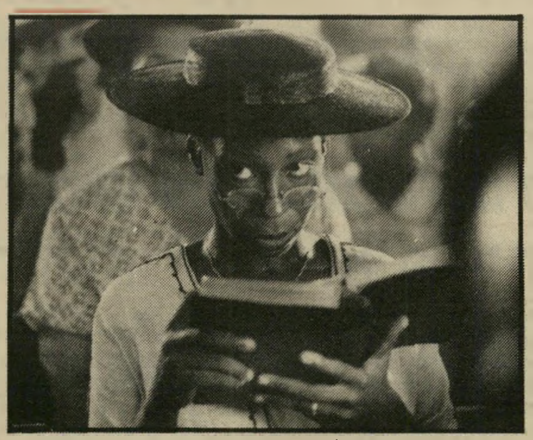
הגשש החיוור – תיעוב עדתי

הקרב על הוועד (הוד. תל־אביב ישראל) – **מסוג הסרטים שהיה יותר קל לכתוב להם תסריט חדש מאשר להביע ברצינות דיעה כל־שהי על מה שמתרחש על הבד. התיקווה היחידה של כותבת שורות אלה היא הידיעה שגם את הסרט הזה יקנו המוני בית ישראל בווידיאו ויקרינו את הקאסטה הלוך וחזור. כאותם סיפורי אינדיאנים ליד המדורה. וכשיהיו מכשירי וידיאו ניידים בוודאי אפשר יהיה לסחוב אותם לברבקיו של גן צ'רלס קלור.**

על מה אפשר לדווח? השלישיה המצחיקה ביותר בישראל קושרת סיפור קלוש על שני דיירים. אחד חלפון (שייקה לוי) והשני שורש (פולי). המתחרים זה בזה על ראשות ועד־הבית בדם ליבם. המתעניים זה את זה. לפי מיטב הפולקלור של תיעוב עדתי בישראל. לתוך מילחמת־הבחירות משתרבב ג'ימבו (גברי בנאי) – גם הוא במקורו חלפון. אלא שהוא עבר תהליך של אמריקניזציה וחינוך מחדש על־ידי ראמבו־סטאלונה. בינו לבין בתו של שורש פורח רומאן בחדר פחי־האשפה (סליחה. זה לא כדי להעליב – זה באמת כך בסרט) ושני הצעירים עתידים לגשר על השינאה. הדיעות הקדומות והגועל־נפש הפיסי שכל עליה מרגישה כלפי חברתה.

הבימוי של אבי כהן איטי ומדגיש את דלות החומר. ורק קשה להבין את הגששים: למה הם מסכימים לצאת לקרב אבוד שכזה?

אוהל הדוד סטיבן

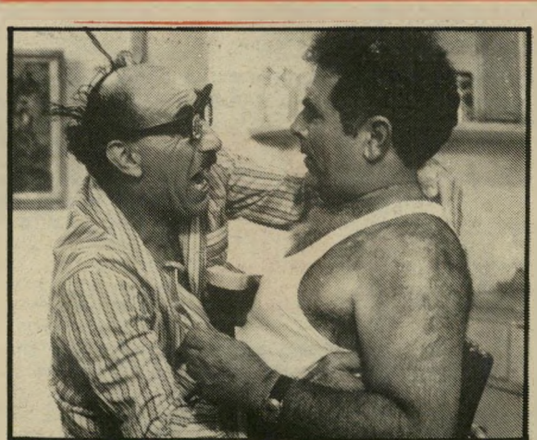
וופי גולדברג – טיוח ציבעוני

הצבע ארגמן (גת תל־אביב ארי־צות־הברית) – **מה קורה כשהילד סטיבן (ספילברג) משחק בצעצועים שעל בירכיהם לא גדל. ומנסה להתבגר בהחליפו את אי־טי המתוק והמוצלח שלו בתרגילים של מתמטיקה חברתית ומישוואות של שוויוניות גיזעית ומינית?**

התשובה: לא קורה דבר. עובדה. סירטו האחרון הזה. שיכול היה להתקרא בשם אוהל הדודה סילוי. **אילו ניחן בתום של** אוהל הדוד תום **ולא היה נצלני וציני כל־כך כפי שהינו – לא זכה באף אחד מ־11 האוסקרים שאליהם פזל. עכשיו. משכולם יודעים זאת. ואף מבקר־קולנוע לא יעז להשמיט עובדה אנטי־שמית זאת מחוות־הדעת הפרטית שלו. זוכה האקדמיה לאמנות הקולנוע למחמאה שלא באשמתה. היא הפגינה בגרות.**

והפעם. שלא כמו תמיד. הקהל האמריקאי לא הזדהה איתה. הסרט עשה נפלאות בקופה. למרות 11 האוסקרים שלא קיבל. קשה לחשוד בו שהיה ראוי לכך. אף־על־פי שזה לא היה נורא אם וופי גולדברג היתה מקבלת איזה אוסקר מישהקי קטן (אפילו שמריל סטריפ העפילה עליה – וגם היא לא קיבלה). אבל לגופו של עניין: באף קטגוריה אי־אפשר להתעלף מהישגיו של סרט זה. העיבוד לבד של הספר (אליס ווקר – פרס פוליצר) רק הדגיש את הטיוח הציבעוני והרומנטיזציה המיסחרית של הבעיות המחרידות באמת של האדם השחור עלי אדמות. מיבנה הדמויות. תבנית דיבורן והתנהגותן הפולקלוריסטית רק הדגישו את הנסיון להדחקה ולהרחקה של דמות טראגית באמת לפי עלילות חייה. שכן הגיבורה. סיליי ג'ונסון. עוברת את כל תהליכי ההשפלה וההתעללות הנובעים מגורל העור השחור והעול השחור. למה. אם כן. התרצתה הקופה? פשוט מאוד. כשזה בתחילת המאה (רחוק) וזה עטוף בצלופן בדומה לאופרטה וינאית חמודה – הרי זה אצילי לכאוב את כאב הזולת.

אסקימו נמס

אברהם מור ויוסף שילוח – נוסטלגיה בדיונית

אלכס חולה אהבה (לב 1 תל־אביב ישראל) – **כבר מזמן אי־אפשר לדבר על קסם־הנעורים ו־חן־המשובה בסדרת** אסקימו לי־מון **שבפרק זה אומנם החליפה מפיק. אבל לא החליפה את העיקרון.**

כנראה שהנוסטלגיה הפרטית של הבימאי. בועז דוידזון. עדיין תוססת. אבל הפעם נראית נוסטלגיה זו כמדע בידיוני דווקא. שכן. בשום פנים ואופן אי־אפשר להבין – נוסטלגיה לאיזו תקופה? לשנים אחרי השואה? לשנות החמישים? לשנות השישים?

אם נניח. לרגע. שצריך לסמוך על מה שנאמר בסרט. הרי שאלכס חולה האהבה הוא באמת חולה: הילד הנצחי בשלהי ההתבגרות שחברתו לכיתה דוחה אותו והוא מתאהב בדודה לולה. שבחשבון פשוט כבר צריכה להיות כמעט בבית־אבות. או אולי הספיקה לנסוע בעיצומה של מלחמת־העולם מפולין לשווייץ ולערוך שם כמה טיפולים של זריקות קולאגן (טיפול יופי מהפכני שטרם נכנס לשימוש באותן שנים עגומות).

אם נניח שהסרט מדבר באמת בסוף מילחמת־העולם השניה. הרי שירי אלביס פרסלי וסירטי סנדרה די הם ממש נבואה.

אבל אם נרצה להניח שהדייר הפרסי. בפארודיה פרועה של

צל"ש

זעקת תינוק

● **לגיל סדן**, כתב הטלוויזיה בשטחים הכבושים, על כתבה מאלפת על המצב ברצועת־עזה. הכתבה כללה גילויים מזעזעים. למשל: התעמרות השילטונות בתינוק בגיל־היניקה, שאין השילטונות מתירים לאמו לחזור לרצועה מסעודיה, בטענה כי יש לנהוג ביד קשה בעניין איחוד־המישפחות. מעשה־זוועה ביורוקראטי זה, המזכיר את הפרקים הטראגיים ביותר בחיי העם היהודי, אינו חריג אלא הכלל, לדברי סדן.

חבל שסדן, שהוא ביסודו כתב א־פוליטי, צירף לכתבה כמה דיברי פרשנות מן האסכולה הסיפוחיסטית של מירון בנבנישתי, בתוספת פסוקים חסרי־משמעות שפגמו בכתבה, תחת לתת לעובדות לזעוק.

מאחורי המיקרופון

הגששים בראש

בסקר־האזנה שנערך לתוכניות יום־העצמאות, עולה כי רשת ב' זכתה במקום הראשון.

53 אחוז מקהל־המאזינים היו רתוקים לרשת ב', ואילו 47 אחוז האזינו לשאר הרשתות, גלי צה"ל, רשת א', רשת ג', וקול המוסיקה.

ביום־העצמאות האחרון שודר ברשת ב' מרתון של מערכוני הגשש. בתוכנית הצדעה לגששים. 54 אחוז מבין מאזיני הגששים ביום־העצמאות היו בני 20 עד 34.

הדבר מפליא, שכן בדרך־כלל ביום־העצמאות זוכה גלי צה"ל, בגלל השירותרום, בהאזנה גבוהה במיוחד. אך מסתבר שלא שירותרום ולא שום תוכנית אחרת יכולות להתגבר על גברי, פולי ושייקה.

חולצות לגלי צה"ל

אברי גלעד, עורך ומגיש מיצעד־הפיזמונים הממוחשב, חיפש פרסים להעניק לזוכים. את הפיתרון נתן בית־אופנה לגברים: 200 חולצות־טי לבנות, ועליהן הסמל החדש של התחנה הצבאית.

את הסמל עיצב עבור גלי צה"ל יוסי אבולעפיה הירושלמי. ציבעו של הסמל כחול, ועליו סיסמת התחנה: „גלי צה"ל כל הזמן".

בגלי צה"ל החליטו שאם יש כבר חולצות לפרסים, ישתמשו בהן גם עובדי־התחנה. מעתה בכל אירוע של גלי צה"ל — אם זה שידורים מפסטיבלים, מבריכת־השחיה, או כל מיסגרת אחרת הכוללת שידורים מחוץ לתחנה — יופיעו כתבי ושדרי התחנה לבושים בחולצות החדשות.

תעודה למען טיארה

השבוע הסתיים קורס נוסף של שדרים ברשת ג', 14 שדרי־עתיד סיימו את הקורס, מתוכם שתי שדרות: **אורנה כשר**, שהיתה קריינית בגלי צה"ל, ו**מיכל שמואלי**.

גם לשדרים הצעירים ברור שסיום הקורס אינו מהווה אלא אישור־כניסה לרדיו. עבורה זה לא מבטיח.

את הקורס הדריכו **חיותה דביר, מלאכי חזקיה, מנחם פרי, ליאורה גושן, קובי ברקאי, ואורלי מורג.**

למסיבת־הסיום הכינו השדרים פארודיה על תוכניתו של **מנחם פרי**, הכה את התקליטיה. בפארודיה הם הסבירו: הקורס עולה 900 שקל, שדרן מתחיל מקבל 2.5 שקלים לשעה. הוא יכול לשדר לכל היותר שש שעות בשבוע. צא ולמד שהרווח הכספי של הרדיו עולה. „כמה יישאר לי בידי?" הם שאלו, „שום דבר! תישאר רק תעודת־סיום של קורס־שדרים, שגם ממנה אפשר לעשות טיארה, וזה הכל." הכל לפי מערכון של הגשש.

כתב סדן
רישעות בירוקראטית

יתוש קייצי בראש

בגלי צה"ל החליטו להוציא לחופש את התוכנית הפופולארית יתוש בראש.

הנימוק: מחפשים תוכנית יותר מצחיקה, או אולי אפילו שונה, לחודשי־הקיץ. חיפשו וחיפשו ובסוף מצאו.

יתוש בראש במתכונת רגילה, עם אותו הצוות, חוזרת לאוזה מתכונת. בתחנה הצבאית אומרים כי כשיש יתוש בראש ביד, לא צריכים לחפש יתושים אחרים.

התוכנית הקיצית של יתוש בראש תשודר בשבת הקרובה. לצוות הקבוע יצטרף משתתף חדש, **גידעון רייכר**, כתב ידיעות אחרונות בכנסת. את התוכנית הראשונה ינחה **מני פאר** במקומו של **שלמה ניצן**, הנמצא בחופשה קצרה.

בתיה שושני־אנסי, עורכת ומפיקת התוכנית, מקווה שעד לשידור יימצא רופא בעל חוש־הומור, שיוכל לתת עצות בענייני־בריאות לחודשי־הקיץ.

הטוב בעולם

השבוע נפתחה במוסיאון ישראל בירושלים תערוכה שציינה את חמישים שנות קיום הרדיו העברי.

בין המוזמנים היו נשיא־המדינה, חיים הרצוג, ששימש פעם כפרשן ברדיו; שר־החינוך, יצחק נבון, ששימש כשדר; טדי קולק, ראש עיריית ירושלים, ועוד 300 מוזמנים חשובים.

חמדה זינדר חזרה על הפסוק שהשמיעה לפני 50 שנה, עת פתח קול ירושלים את שידורו הראשון. זינדר קיבלה מחמאות, כי דבר לא השתנה בקולה. שר־החינוך סיפר שהרדיו, בראשית דרכו, הקפיד יותר על הטעמת מילים במילעיל ובמילרע, וגם על הברות מיזרחיות.

קולק סיפר לנוכחים שפעם היה מנהל הרדיו, ולא השפיע בשום דבר, והיום, כיושב־ראש מוסיאון ישראל אינו משפיע. לדבריו, שני המוסדות מסתדרים יפה מאוד בלעדיו.

הכל הסכימו לדבר אחד: הרדיו הוא — אם לא הטוב בעולם, לפחות בין הטובים.

כולם מתחלפים

הכל התחיל עם **שמעון שיפר**. שיפר, המכונה „סקופר", יצא כשליח קול ישראל לאמריקה. כבר השבוע התחיל לשלוח כתבות מוושינגטון.

שיפר תפס את מקומו של **רזי ברקאי**, שחזר לארץ, ויהיה מעתה כתב קול ישראל לענייני מיפלגות.

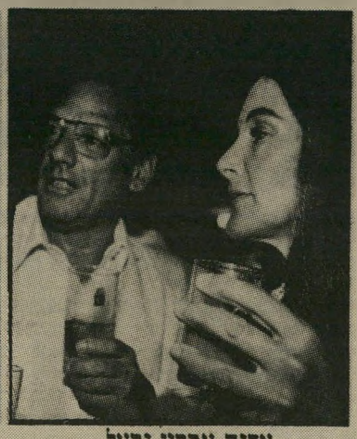
ברקאי יחליף את **אמנון נדב**, שיעלה לירושלים, ויהיה כתב פרלמנטרי בכנסת. ויצטרף לצוות קול ישראל בכנסת, **חיים זיסוביץ וצבי ישראלי.**

נדב מחליף את **עודד בן־עמי**, שהחליף את שיפר, והוא היום הכתב המדיני של קול ישראל. והכל נשאר במישפחת הרדיו, והם, ככל הנראה, מרוצים מההחלפות.

רונית אנטלר

עדנה עברון ובעל
צבא זה סקס

אריה זקס ואשה
קול זה מין

ארוטיקה בגלי צה"ל

לכבוד בוא הקיץ החליפה התחנה הצבאית את התוכנית הפופולארית, מגירות חלב. בתוכנית יותר־קיצית ויותר־מתפשטת — תוכנית על מין.

התוכנית, בעריכתה של **עדנה עברון**, תשודר החל בתחילת אוגוסט בכל יום שיש, בשעה 7 בערב. שעה האהובה על עברון.

עדנה, אשתו של רם עברון, מספרת שהיא די חששה שמא אנשים, שהבטיחו להיות גלויים בשיחה על מין, יתקפלו למראה המיקרופון. בכמה מיקרים היא גילתה את ההיפך.

אחת המרואיינות, המפורסמת בזכות יופיה, אמרה שכבר צורתו הפיסית של המיקרופון באולפן גורמת לה להרגיש סקס. עברון ביקשה לברר עם האחיות גלי צה"ל, החרוטות עליו, מוסיפות. היפהפיה אמרה כי „צבא זה כוח, וכוח זה גברי וסקסי."

מרואיינת אחרת, שגם היא נודעת בזכות קשריה החברתיים, סיפרה שיש קול גברי מסויים הגורם לה התרגשות ארוטית. הקול, היא סיפרה, הוא קולו של הפרופסור אריה זקס. כשהיא שומעת אותו מדבר באוניברסיטה הפתוחה, ב־6 בבוקר בגלי צה"ל, היא מתמכרת לקול, ותוך כדי כך מתמרחת בקרם־הגוף שלה, כדי להתחיל את היום ברגל הנכונה.

בזמן הראיון נשמע צחוק מתגלגל ברקע באולפן. הצוחק המאושר היה הפרופסור זקס, שנכח בתחנה הצבאית. לזקס הסתבר מהר מאוד שלגברת אין כל עניין בדבריו. רק הקול שלו מעניין אותה, והיא מתמכרת לקיסמו.

החדי

הסבה מקצועית

ב **ירושלים** פתח רב מקומי תחנת־הרשמה לכוהנים וללווויים („כצעד ראשון לימים גדולים הצפויים בקרוב"), האמורים לשמש בבית־המיקדש, לכשייבנה בשלישית, והודיע כי אינו חושש למחסור במועמדים אפשריים, בהתחשב בכך כי בתל־אביב בלבד מצויים 7000 כוהנים ו־5000 לווויים.

● ● ●

מיכבסה חרדית מאוד

ב **תל־אביב** באו שוטרים לביתו של אדם, שנחשד על־ידי שכניו בגניבת כביסתם מחבל־הכביסה, מצאו במקום את הכביסה הגנובה וכמו כן מצאו במקום 630 מוזזות גנובות, 122 קלטות גנובות, 61 חולצות גנובות ו־55 כיסויי־מכוניות גנובים.

● ● ●

מספיק זה מספיק

ב **ירושלים** השיב שרות בתי־הסוהר לעתירת אסיר לבית־הדין הגבוה לצדק בה ביקש אפשרות להתייחד עם אשתו, כדי לקיים מיצוות פרו ורבו, כי, ראשית, אין בתי־הסוהר בנויים לאפשר קיום יחסי־מין לאסירים, ושנית כבר מילא אותו אסיר אחרי המיצווה, בהיותו, עוד לפני היאסרו, אב לשישה ילדים.

● ● ●

בסמכות וברשות

ב **פתח־תיקווה** שוחרר אדם מאישפוז במו־סד פסיכיאטרי, שב לביתו, תקף את אשתו, גרם לה חבלות בפניה, הודיע לשוטרים, שבאו לעוצרו, כי נשלח לעשות את מעשיו בהוראת ראש־הממשלה.

● ● ●

פרה חולבת

ב **צפת** החליטו פרנסי העיר לשים קץ למיפגע הפרות והעיזים המשוטטות בעיר, ואחרי שפרה אחת מערה בגיבעה בה שוטטה ונחתה על גג מכוניתו של צפתי אחד, ופרה אחרת טיילה להנאתה הישר לתוך חדרי הסיפריה העירונית, הטילה העיריה ארנונה מיוחדת של 40.5 שקל על כל פרה בבעלות צפתית, וארנונה של 10.5 על כל עז בבעלות צפתית.

● ● ●

חתונת הרמים

ב **תל־אביב** דרך חתן על הכוס המסורתית מתחת לחופתו, שבר את הכוס, ששבריה קרעו את הבד בה היתה עטופה, חתכו את סוליית נעל החתן ופצעו את כף רגלו במידה כזאת שנאלץ לוותר על לילי־הכלולות, מאחר שהרופ־אים הורו לו לשכב ללא ניע משך שמונה הימים הבאים עד החלמתו, כאשר נחמתו היחידה של החתן היתה הודעת המלון בו נערכה החופה, כי להבא ישתמש לכוסות החופה בכוסות דקות יותר, אותן גם יעטפו, ליתר ביטחון, בשתי מפיות עבות.

● ● ●

מאזן הזנבות

ב **עזריקם** התרגלו בעלי הרפתות במושב שממזרחית לאשדוד להמלטות יוצאות־הדופן, אך המתאונות ביניהן, של פרותיהן: חודשיים אחר שבאחת הרפתות במקום נולד עגל ללא זנב, נולדה השבוע, ברפת אחרת במושב, עגלה עם שני זנבות.

הכל בגלל לוויין

לקראת שידורי המונדיאל, היו הטלוויזיה ומחלקת הספורט ערוכים כראוי. הם קנו בזמן שעות־שידור בלוויין. שלחו את הנציגים מבעוד מועד למכסיקו. וראגו לכל דבר. בכל זאת, כדורגל עולמי אין בכל יום.

הבעיה התחילה בשידורי הכדורסל. כבר בהתחלה פישלו. נבחרת ישראל יצאה לספרד, כבר עלתה לחצי גמר, אבל בטלוויזיה, כנראה, לא כל־כך אוהבים כדורסל.

את המישחק החשוב נגד אוסטרליה לא שידרו. והשבוע מסתבר שהספרדים משגעים אותם. הם משנים כמעט בכל יום את זמני־השידור, ובמחלקת־הספורט הששו שחלק ממישחקי נבחרת־ישראל לא ישודרו. מפני שהלווייניים יהיו תפוסים על־ידי תחנות־טלוויזיה אחרות.

מונולוג של נגואה בסיוני

„לא רציתי לבוא לישראל!"

נגואה בסיוני
„אמי נשארה בסוריה..."

ל דוץ לי שהשמועה אומרת שבעלי יועבר בקרוב לארץ אחרת. אין לי מושג.

הוא כמו חייל. לאן שיאמרו לו — הוא יילך. ואני, כמובן, צריכה ללכת אחריו.

במבט לאחור, אני גם שמחה על־כך שהיינו פה שש וחצי שנים — אני רק חמש וחצי — כי רכשנו פה חברים, והעיקר המשימה ההיסטורית.

אבל אני גם מצטערת על כך. שילמתי על חלקו של בעלי בהשכנת־השלום בין ישראל למצריים מחיר כבד ביותר, כאב שקשה לי לתאר אותו במילים.

אני ילידת סוריה, בת למישפחה של שישה ילדים: שלושה בנים ושלוש בנות. אני הייתי תמיד הפייבוריטית אצל ההורים, מכיוון שאני הצעירה ביותר. חוץ מאח אחד, החי במצריים, נותרו כל אחיי ואחיותיי בסוריה.

אמא שלי, אשה כבת 70, היא לא תמיד בקו־הבריאות. בכל אופן, היא אשה קשישה, ואני — אחרי שבעלי שירת את המדינה בישראל — לעולם לא אוכל עוד לבקר את מישפחתי בסוריה.

זה כואב לי, מאוד כואב לי.

הם אומנם יכולים לבוא לבקר אותי במצריים. אבל אני מנועה מלבקר אותם בסוריה, מנועה מלבקר במקום שבו נולדתי וגדלתי. אני ברשימות שלהם.

אמא שלי, בגלל גילה ומצבה, אינה מסוגלת לקפוץ בכל פעם לבקר במצריים. אולי פעם בשלוש שנים. לא יותר.

תארי לעצמך שמודיעים לך שאמא שלך, האהובה, חולה, ואת לא יכולה לנסוע ולראות מה שלומה, לטפל בה. בעלי הרי נוסע לאן ששולחים אותו, ואני אחריו.

הייתי צריכה לבחור בין בעלי למישפחתי, ובחרתי בבעלי.

חשבון נפש עם דפנה ברק

אבל זה מאוד קשה לי. אולי, בסוף, כשיהיה שלום כולל במרחב — זה ישתנה. אינשאללה.

קשה לבנים באוניברסיטה

מ ה שעוזר לי זה שמוחמד הוא בעל נהדר. אנחנו נשואים 23 שנים.

התחתנתי איתו בגיל 16, גיל מוקדם מאוד. גם הוא הבן הצעיר ביותר במישפחתו.

כשנולד האתם, בננו, היה מוחמד רק בן 21. חנן נולדה שלוש שנים אחר־כך. אנחנו יותר חברים של הילדים שלנו מכפי שיש בינינו יחסי הורים־ילדים.

שניהם לומדים רפואה באוניבר־סיטה בקאהיר. האתם בן 22 וחנן בת 19.

גם בהקשר שלהם אני משלמת מחיר כבד ביותר. אני ומוחמד מש־תדלים לנסוע לבקר אותם בערך פעם בחודש. אנחנו מאוד מתגעגעים אליהם. לא, הם לא מבקרים בישראל. ביקרו פעם אחת ויחידה — בהתחלה.

זה מצב עדין ביותר. עדיף שקודם יסיימו את לימודיהם ויקבלו את התואר האקדמי שלהם. אחר־כך אביהם. אם הוא יצליח במשימתו — הם יהיו גאים בו.

מובן שזה גורם להם גם אי־נעימויות. הרי הם חלק מהחברה המצרית, ובחברה הזאת יש אוהדים לשלום ויש מתנגדים לישראל. הם זוכים להערות וכינויי־גנאי פה ושם. כשיש מתיחות בין ישראל למצריים — זה גובר.

בזמן מילחמת־הלבנון זה בלט במיוחד. הילדים התלוננו על הערות המושמעות לעברם. הרי הם לא מבודדים. הסיטואציה מכתיבה את הילכי־הרוח. היה להם ממש קשה במילחמת־הלבנון. זה לא הגיע למכות, כי מדובר באנשים משכילים, הלומדים באוניברסיטות.

זה המחיר שאני משלמת על שליחותו של מוחמד. הפיצוי שלי הוא שיבקרו. לא שאני יודעת אילו בעיות יהיו.

האווירה, את יודעת, האווירה. הם מתגוררים בקאהיר, והם חלק מהחברה המצרית. כולם במצריים יודעים, כ־מובן, מיהם. השם בסיוני מאוד מפורסם במצריים. בעיתונים מדווח כל הזמן: „בסיוני הגיע," „בסיוני חזר לישראל," הם לא מנסים להסתיר מה עושה שהוא מעניק לי חיים נהדרים. חיים מעניינים ומאוד נוחים.

כשנישאתי לו, לא ידעתי אילו חיים צפויים לי. נישאתי לבחור מצרי, יפה ומאוד אינטליגנטי. להיכרות בינינו אחראי אחי, הגר במצריים. מוחמד היה חבר טוב שלו, וכך היכרנו.

אצלנו זה קצת אחרת מאשר אצלכם. אפילו אם בחור ובחורה

נגואה ומוחמד בסיוני ליד תמונת הנשיא
„ככה זה במילחמה ארוכה כזאת..."

על חבל דק

השמועה במיסדרונות הפוליטיים אומרת כי מוחמד בסיוני, מיופה־הכוח המצרי בישראל, הנושא בתואר אישי של שגריר, עומד לסיים את שש וחצי שנות כהונתו בישראל בקרוב.

מתי זה „בקרוב"? אין איש יודע. גם לא בעל־הדבר עצמו. המצהיר על עצמו בכל הזדמנות: „אני כמו חייל. לאן שיאמרו לי – אלך ואשרת את ארצי!"

אחריו תלך גם נגואה אשתו, המצריה המפור־סמת ביותר בישראל, שהגיעה לישראל שנה אחרי בעלה, ושהשתלבה להפליא בחיי החברה הגבוהה. זאת חרף שפע הדיעות הקדומות על הארץ שבהן הוזנה, וחרף חוסר־רצונה הבולט להגיע הנה.

נגואה, אשה חמה, חייכנית, בעלת הופעה מלבבת ועיניים גדולות־תכולות־צוחקות, היא אשה אלגנטית המיטיבה להתלבש. היא אשת־שיחה משעשעת, מרתקת ובעלת פתיחות שבוודאי עזרה לה להתגבר על המיכשולים הפסיכולוגיים שהיו לה כלפינו, ושהיו לנו כלפי בני־עמה.

כאשה הבכירה הראשונה ממצריים, השוהה בישראל (השגריר הראשון בישראל, סעד מורתאדה, היה רווק), היא מעוררת סקרנות, ומוצפת בבקשות לראיונות. בעלה לא נלהב מכך במיוחד. הוא התיר לה לדבר בעבר על אופן השתלבותה בחברה הישראלית, סדר־יומה, חברותיה וכד'. על הנושאים הרגישים יותר – וכאלה מקיפים את הזוג המצרי הבכיר ביותר בישראל באשר ילכו – הוא התיר לה לדבר הפעם לראשונה, אם כי תחת עינו הפקוחה.

למוחמד בסיוני, איש חייכני, נעים־הליכות ומיקצוען אמיתי, חשוב יותר להדגיש את רצונה של ארצו בשלום עם ישראל, רצונה בשלום כולל במרחב שיעשה צדק לכל הצדדים, ואת חלקו הקטן במשימה המורכבת הזאת. הוא משלים את דבריה, מבהיר, אם כי לא משנה. לא מתקן ולא מכניס דברים לפיה.

ההערכה ההדדית ניכרת היטב: הוא מדגיש את מעלותיה ללא הרף, והיא מצידה אינה חוסכת במחמאות. ומדגישה את חלקו אף באירגון התפריט לנשף הכיפואר שהם מתכננים לכבוד יום־המהפיכה ב־23 ביולי – אירוע־שיא לחברה הישראלית.

על אף החום שהשניים מקרינים, הידידות, הפתיחות והאירוח המושלמים, ניכר בהם החשש, ביחוד במוחמד. שניהם ערים היטב לרגישויות ביחסי ישראל־מצריים. לעובדה שנגואה הותירה את מישפחתה בסוריה ושני ילדיהם לומדים במצריים. לעובדה שמעתה ואילך יהיו מנועים מלשרת בארצות מסויימות העויינות לישראל, בגלל שרותם הממושך והמוצלח פה, ועוד ועוד ניואנסים שאף אינם עולים על הדעת הישראלית הממוצעת.

הזוג בסיוני מהלך על חבל דק, אבל בחן. באיזה חן!

נגואה בסיוני מציגה את השמלות שלבשה בימי־המהפכה הקודמים
מועצת־חירום כדי להחליט על שימלה

מוצאים חן זה בעיני זה, הם צריכים את אישור ההורים לנישואין. אם כי לבת שלי כבר יהיה קצת יותר חופש. היא תוכל להתחתן עם מי שהיא תרצה, אבל, כמובן, בהסכמתנו. רק בהסכמתנו!

אגב, אותו הדבר גם לגבי הבן שלנו. אין הבדל ביניהם בקשר לזה.

את רוצה תמונות שלה? של הבן? אין לי. זאת אומרת — יש לי בדירה בכיכר־המדינה. האמיני לי, היא יפה כמו אבא שלה. כשסיימו את הלימודים שלהם — הם יבואו הנה לבקר. יהיה יותר נעים.

הלם פסיכולוגי

מאז שהתחתנתי עם מוחמד, הספקתי לחיות שנתיים בטהראן — עברנו שם את מהפכת האייתולה חומייני.

לפני כן חיינו במצריים. בין טהראן לישראל, היינו בדיוק שלושה חודשים במצריים.

זה אולי מעניין, אבל גם נורא. עד שאני רוכשת חברים במקום מסויים, מתרגלת למקום, לאנשים — הופ! כבר צריך לארוז. חיים קשים. לא ידעתי לקראת מה אני הולכת.

כשהתחתנתי עם מוחמד הוא היה בצבא. הוא סיים את שרותו הצבאי בדרגת תת־אלוף. בעצם, רק בעת שהותו בישראל הפך לדיפלומט וקיבל דרגה של שגריר. כאן גם הפכנו פיתאום למפורסמים. פיתאום מזהים אותנו ברחוב — גם בקאהיר, ובפרט פה, בישראל, כשמזהים אותנו — התגובה מאוד חמה. מרגישים שזה אמיתי.

לא רציתי לבוא לישראל. מוחמד הגיע שנה לפניי, לפני שש וחצי שנים. אני נשארתי כמה חודשים במצריים. בתקופה הזאת הוא התאכסן בבית־מלון.

כשמוחמד קיבל את המישרה בישראל — מיופה־הכוח המצרי פה — לא שמחתי. מה פיתאום! זה נחת עליי בהפתעה. לא ידעתי מה המצב פה, מי האנשים שחיים פה. אחרי 30 שנים של מילחמה... אל תשכחי גם שגדלתי בסוריה, לא במצריים.

זה לא מרוייח שהסורים לא רוצים בשלום. אבל הם מעוניינים בשלום כולל, צודק כלפי כל הצדדים.

בכלל, במצב של מילחמה הכל שונה. מציירים את האוייב בצורה מסויימת. לא הכרתי ישראלים לפני כן. היו לי אומנם שכנים יהודיים בסוריה, ופעם — בתקופת ילדותי — היחסים בין הערבים ליהודים בסוריה היו טובים.

יצרו אצלי איזו תדמית של יש־ראלים, כאילו הם... נו, כמו שאצלכם בטח יצרו תדמית של ערבים. ככה זה במילחמה ארוכה כזאת.

כשנחתתי בארץ, הייתי בשוק. הלם פסיכולוגי.

בהתחלה היה לי קשה להתרגל לר־עיון לחיות פה, אבל במהירות גילית שניתן לחיות פה חיים טובים ומהנים.

בימים הראשונים הסתובבתי מופ־תעת. הכל באו לברך אותי, להכיר אותי. קיבלו אותי בחמימות. היו בטח סקרנים, מכיוון שלשגריר שהוחזר למצריים, מורתאדה, לא היתה אשה.

אחרי חמש וחצי שנים בארץ, אני יודעת עברית. לא, לא למדתי בקורסים, אבל אילו אחרי תקופה ממושכת כזאת לא הייתי יודעת עברית — אז הייתי טיפשה, לא? אני מבינה את השפה ומדברת די טוב.

כשהגעתי הנה, מוחמד כבר שכר את הדירה בכיכר־המדינה. גם את הבית הזה, בהרצליה־פיתוח, הוא שכר. מורתאדה התגורר בכפר־שמריהו.

אנחנו מחזיקים בשני בתים, בגלל המצב העדין. הדירה בכיכר־המדינה היא שלנו, ואילו הבית בהרצליה הוא הבית הרישמי של מצריים בישראל. מכיוון שמוחמד אינו שגריר מצריים בישראל, אנחנו מחזיקים בשני הבתים. את האירועים הפורמאליים, הא־רוחות מרובות־המשתתפים ואת ה־אורחים הרישמיים, אנחנו מקבלים בהרצליה. הדירה השניה בתל־אביב משמשת אותנו יותר לצרכים פרטיים. אני ריהטתי את שני הבתים.

אני מאוד אוהבת את תל־אביב. בעיקר אני אוהבת לערוך שם קניות.

מה אני קונה? בגדים — יש לי יותר מדי — תכשיטים ויצירות־אמנות. יש לי גם חברות ישראליות, שאיתן אני מבלה בתל־אביב: דניאלה, שהיא עובדת במישרד־נסיעות, שושנה בן־צור, האופנאית הבלעדית שלי, רותי שיטרית ועוד.

התעמלות ופעולה ציבורית

היום שלי מתחיל די מאוחר — ב־9 בבוקר. זה עכשיו, מפני שאני חברה במועדון דניאל ועושה שם ספורט כל בוקר: טניס ותרגילי־התעמלות. לפני־כן הייתי מתעוררת רק ב־11 בבוקר.

אחר־כך היום שלי מתמלא בפעי־לויות חברתיות שונות.

מוחמד חוזר כל יום לארוחת־צהריים. חוץ מזה, אני לוקחת חלק בפעילויות של נעמת: אני מבקרת בבתי־חולים, אצל אנשים מוגבלים, בכפרים ערביים — אבל אולי, אם תכתבי על זה, יחשבו שזה בשביל יחסי־ציבור. אני לא נותנת לזה בדרך־כלל פירסום.

את הצוות המשרת אותנו — טבח, שני מלצרים ושני נהגים — הבאנו איתנו ממצריים. רק הגנן המטפל בגינה הוא ישראלי. כך נהגנו בכל מקום שהיינו בעולם. ככה זה נהוג אצלנו.

לא יוצא לי כמעט לבשל, אבל אני יודעת ומאוד אוהבת לבשל.

לא היה לי קשה להתרגל למנטא־ליות פה ולמודרניזציה. יש לכם טעות. האופנה במצריים היא מאוד מודרנית. הנשים לבושות שם לפי האופנה האחרונה, בצורה מאוד יוקרתית. הרבה בגדים שלי, הנראים לך אירופיים, הבאתי ממצריים. נעליים, למשל, אני משתדלת לקנות שם. איזה טיבי: וזה גם יותר זול.

מעמד האשה במצריים הוא לא כמו שחושבים. יש הרבה נשים בעלות תואר של פרופסור, רוב העמדות הבכירות בדריו ובטלוויזיה המצריים תפוסות על־ידי נשים. נשים רבות לומדות. אני לא הספקתי ללמוד מפני שהתחתנתי מוקדם מאוד.

זה גם לא נכון שהמצרים המודרניים רוצים הרבה ילדים. להיפך. היום יש תודעה של תיכנון־המישפחה.

את יודעת שבמצריים מחלקים בחינם גלולות נגד הריון בכפרים?

המנטאליות של המקומות שבהם חיינו לא השפיעה עלינו. להיפך: אנחנו הבאנו איתנו את המנטאליות והמינ־הגים שלנו לכל מקום בעולם שבו היינו, כולל ישראל.

זה יוצא טיבעי, כי ככה אני — פשוט אוהבת אנשים.

רכילות מרושעת

נגואה ומוחמד בסיוני נקלטו בחברה הגבוהה הישראלית. בכך אין ספק. הם מוזמנים לכל אירוע יוקרתי, ואישיותם החמה של השניים, ופניהם המחייכים, הפכו כבר לחלק מכל אירוע נוצץ.

להיות „אין" – יש לכך היבטים פחות נוצצים. בשנה שעברה נפלו נגואה ומוחמד בסיוני קורבן לרכילות המלווה את היפים והיפות. נגואה נמצאת בטיפול גינקולוגי אצל הפרופסור יוסף שנקר, ואף עברה ניתוח. עד עצם היום הזה היא סובלת מכאבים ואמורה לעבור ניתוח נוסף.

הלשונות הרעות והנשמות הטובות בחברה הישראלית, שלא זכו להתחכך בשני ילדיהם של הזוג, הפיצו שמועה מרושעת ביותר. כאילו נגואה אינה יכולה להביא ילדים לעולם, ולשם כך היא עוברת טיפול גינקולוגי ממושך ומכאיב.

הטיפול אכן ממושך ומכאיב, אך יותר מכל הכאיב השקר שהופץ בתפוצה רחבה, האופיינית לרכילות מרושעת שכזאת. חדירה כזאת ברוטאלית לחיים הפרטיים של השניים, בהתחשב בשוני שבין המנטאליות שלהם לבין זו של הולכי־הרכיל, פגעה בנגואה ועוררה את זעמו של בעלה. לשניים נגרם כאב בל־יתואר ומיותר.

קצת אמת: נגואה, שאינה יודעת היכן יוצב בעלה בחודשים הקרובים, אינה מעוניינת להביא ילד נוסף לעולם.

הפתעות ה־23

בשנה שעברה גדשו 3000 אנשים את מלון „דניאל", המפואר עד כדי קיטש, ב־23 ביולי, יום־המהפכה המצרי.

„כולם חברים שלי!" התגאה חתן־השימחה, מיופה־הכוח המצרי בישראל, מוחמד בסיוני. כל החברים שלו חזו בפסלים דמויי־פירמידות, העשויים ממרגרינה, טעמו שפע של אוכל. לגמו נאלונים של שתיה מובחרת וחזו – תוך כדי קריאות־התפעלות – במסוק המנחית את עוגת־השימחה על שפת־הבריכה של המלון.

בימים אלה שוברים לעצמם נגואה ומוחמד בסיוני וצוות עוזריהם, את הראש. איך להפתיע השנה? כיצד להעפיל על הגרנדיוזיות של השנה שעברה? מה יכול להיות יותר גדול מענק? היכולת והדמיון מוגבלים. לכן עוד לא החליטו השניים מה תהיה גולת־הכותרת שידובר בה רבות, אפילו יותר מעוגת־הענק המוטטת.

הגימיקים האחרים יהיו אוהל ענקי, שיקלוט את כל חבריו של המארח. בתוך האוהל יסתובבו להם גמלים בשר־ודם, כשעל דבשותיהם יהיו סידורי־פירות. המלצרים ינישו בלבוש בדווי. חוץ מזה יישבו גם כמה אנשים על ריצפת האוהל בלבוש בדווי. בישיבה מיזרחית, במשך כל הערב. למען האווירה. הם גם יכתשו, במופע חי, גרגירי־קפה. מהגרגירים האלה יוכן הקפה הבדווי הידוע, שיוגש למועדון־החברים ההמוני.

כלת־הערב, נגואה, עדיין מתלבטת באיזו שימלה תקבל את פני אורחיה המכובדים. המונח „כלה", אגב, אינו מיקרי. על־פי המסורת המצרית הנדיבה, אמורה נגואה להוות את כלת־הערב. הן מבחינת מעמדה באירוע והן מבחינת הופעתה.

לפני שנתיים היממה את אורחיה בשימלת־פאייטים שחורה. לפני שנה – בשימלת־שיפון בצבע לילך. איך מגדילים ללבוש ומפתיעים השנה? לשם כך מתכנסת מועצת־החירום המורכבת מנשות חברה, חברותיה של נגואה, ושם יוחלט. עד ה־23 תישאר השימלה בגדר תעלומה. כך גם ההפתעה בהא־הידיעה.

מיק ג'אגר הוא רזה וסטאלונה פוזל בעין

זהו, חברה. החופש הגדול הגיע. הייתי אומרת של הילדים, כמובן, אבל אנחנו, בהחלט, חייבים לקחת חלק פעיל באותו מוסד הנקרא חופש גדול לילדים, ותקופת־יובש לנו, המבוגרים. כל שעות היום תפו־סות, ובלילה יושבים הזאטוטים אל מול הטלוויזיה ורוטנים: „מחר אין בית־ספר, תנו לנו עוד שעה!"

קשה להילחם בטענה הזאת, מלוטפי היקרים. אבל ניתן לנו, המבוגרים, עבור סכום מסויים, לזכות בשבועיים עד שלושה של חופש גדול לעצמנו, וזאת על־ידי קייטנות מלאות. הווה אומר – קייטנות כולל שינה.

הילדים ייהנו, יקבלו מעט עצמאות ולכם – שבועיים של ירח־מין משוגע. האמינו לי, על אף

הגעגועים, השינוי שווה הכל וכשהם יחזרו, יהיו בכם פחות מתחים מיניים ומאידך – חיים יותר שקטים, שבהם גם הילדים ייהנו יותר.

ולכם, נערים ונערות, נצלו את ימי החופש, את העצמאות וחוסר־התיכנון. אבל זיכרו, בכל אשר אתם עושים שם בהיחבא, בלמידה המינית שלכם, עכשיו, כשזמנכם בידכם והשיעמום לפעמים אוכל אתכם, להשתמש באמצעי־מניעה, ולזכור שאתם עוסקים בעניין שמעורבים בו גם רגשות ובהרבה מיקרים רגשות בתוליים.

ועל כן, בכל פעם שתגשו אל החיזור הראשוני, זיכרו שזו אינה רק פעולה טכנית של עשיה ביד. כאן מעורב עוד אדם, שבהחלט אינו מרגיש כמו כף־היד שלך.

ומכאן אל המיכתב הקיצי הראשון:

לעשות ביד ולחלום

„אהלן, לילי," כותב לי הנער בן ה־17: „אני עדיין בתול. אני נראה די טוב. אני גם מקובל בחברה, יש לי ידידים, ידידות, הכל. נמאס לי לעשות ביד ולחלום בהקיץ. גם לי מגיע אקשן, אבל לא יודע איך ולא יודע מה אסור ומה מותר."

מלוטף חמודי, אני מתארת לעצמי שפינך החביב משופשף למדי מהידיים המיוזעות של הקיץ הישראלי. אבל

הירגע, יקירי, גיל 17 עדיין אינו קריטי ביחס לבתולים. במיכתבך גם ראיתי כמה מילים מחוקות, שבאו אחרי המילים „נראה די טוב". האם רצית לומר „קצת שמן", „קצת רזה", „קצת פוזל" או „קצת נמוך"? יכולת לכתוב זאת בשקט, מבלי לגרוע מהמיניות הטמונה בך, ולדוגמה יבואו אבירי־החלומות הנשיים:

דסטין הופמן — קצת (מאוד) נמוך
וודי אלן — ממושקף, נמוך ומכוער
נפוליאון — קצר ושמן
ריצ'ארד ברטון — מלא בצלקות, זכר לתקופת פיצעי־הבגרות שלו
מיק ג'אגר — רזה מדי
ולסילבסטר סטאלונה — יש, בהחלט, עין אחת פוזלת.

על כן, יקירי, כל תירוץ אינו תופס. הכל תלוי בכאריזמה המינית שלך וכמה קילוואט מיניות אתה מקרין. אגרסיביות־יתר בגישה אינה פועלת, מאחר והגילאים הם צעירים ופגיעים. גם גישה רכה מדי תהיה מוטעית, מאחר והנערה הצעירה מהססת בעצמה. ובכן לא בכוח, אלא במוח, בשיחה מתאימה ובברור הרגשות.

ושלא יהיו טעויות. „כשאת אומרת לא, למה את מת־כוונת?" זה בהחלט יכול להיות „לאו" החלטי מאוד.

על כן, שיחה כנה ושקטה באווירה רומאנטית, כשאתה לא נשמע כמו טירון ירוק וגם לא כגבר מנוסה.

מאחר ואני בטוחה שאתה רוצה לאסוף לעצמך זיכרונות נעימים וידע אמיתי במין, דע שזה יבוא רק אם שניכם תיהנו מהמגע ומעירור הכימיה שלכם.

אל תמהר להיפטר מבתולין, נסה פשוט לחשוב שמהרגע שהמין תקף את מוחך, והיד נשלחה אליו להרגיעו, איבדת את בתולין, וכל אשר עליך לעשות עתה זה לחפש את כל הדרכים האפשריות להתפתח וללמוד הכל על מין ואהבה.

גנב מיוחם

אתה כותב במיכתבך שאין לך אהבה, ואם אני לא אצטרף אליך למיטה, או אפתח לך את הפנטסיה, אתה תהיה האומלל באדם.

אני מבינה לליבך, חשבת שאולי אצלי זה יהיה קל יותר

מאשר לחזר אחרי בנות גילך (17) ולנסות לקבל מהן את אשר חמדת.

ובכן, כל עוד תתייחס אל מין כאל גניבה או כגנב, לא תוכל ליהנות ממנו. וכמובן, אני אינני פנויה להצעות, במיוחד לא לבחורים בתולים שעדיין לא למדו את תורת החיזור.

יקירי, חפש לך נערה, חזר אחריה, אהוב אותה, שגל אותה ואל תחשוב על איומים ותיסכולים כדי לקבל את אשר רצית.

שחק אותה, יקירי.

„הכל הולך" הולך לנוח שבוע. אני מחכה למיכתבים שלכם ואל תתביישו לגעת בנושאים הרגישים ביותר. אני פה ללטף אתכם. אתם, הצעירים, עדיף שתשאלו שאלה אחת או שתיים לפני שתתעלפו אל תוך הקיץ והחמסין ותתחילו להתחלק על גופותיהן המיוזעות של נערותיכם. כשאתם יוצרים עבודה לרופאי־הנשים וקיץ מתסכל לשניכם.

אני פה לייעץ לכם וללטף אתכם, אז שלא יהיו לכם תירוצים שלא היה לכם את מי לשאול.

היום רק ארפרף נשיקה על לחייכם. חם מדי לליטופים ולחיבוקים.

להתראות.

במדינה

ישראלים בחו"ל סיבה למסיבה

אחד מיפו, שניים מסביון וכולם חוגגים בניו־יורק

הישראלי המצוי הוא חיה חברתית, האוהבת לחוג כל אירוע אפשרי. וגם אם אין סיבה למסיבה, מוצאים סיבה. כפי שעשו זאת, בשבוע שעבר, ביום העצמאות ה־210 של ארצות־הברית, כמה ישראלים בניו־יורק.

מדווחת אורנה גלזן:

יומי מסיבת הארבעה ביולי ומאר־חיה היו מישל והד"ר בוב שמאל. ד"ר שמאל הוא כירופרקטיקר (רופא עמוד־השידרה) ומישל שמאל היא סוחרת־אמנות, והשניים מחלקים את זמנם בין וילה מפוארת בסביון לדירה שכורה (ומפוארת גם כן) בקומה ה־19 בלב ניו־יורק, על רקע עוצר־נשימה של מיג־דלי־מנהטן.

בין החוגגים הישראליים נראתה האדריכלית ומתכננת־הערים רחל רמתי גבוהת־הקומה וחטובת־הרגליים, העושה חיל בניו־יורק זה 18 שנים (שלוש מהן כאדריכלית הראשית של העיר ניו־יורק). רמתי הבלונדית היא גרושתו של הבנקאי הישראלי אורי רמתי, הפועל בימים אלה בשוויץ, ואם בתם, דניאל.

גרושה בלונדית מפורסמת אחרת שבלטה בשטח היתה ברברה ראד בת ה־30 פלוס, גרושתו של המיליונר הפרסי אייב ראד, מי שהיה בעל הבית הלבן בסביון, שנמכר לאחרונה, לדיברי יודעי־דבר, בכמה מאות אלפי דולארים.

ראד, העוסקת בניו־יורק באירגון מסיבות פרטיות, שינתה תדמית: היא קיצצה את שערותיה הארוכות, ירדה כמה קילוגרמים טובים והחלה מתנזרת מתכשיטים.

נעליים ירוקות. אבל לא רק סביון היתה מיוצגת במסיבה. גם יפו, שהאיש שלה, הצייר שאול סמירה מתולתל־השיער, בלט בנעליו הירוקות וברעייתו, הפסלת בתיה.

לסמירה היתה גם סיבה פרטית למסיבה: בסוף החודש הוא ישתתף בתערוכה בפילדלפיה, יחד עם עמיתיו אורי ליפשיץ ומנשה קדישמן.

בינתיים מוכר סמירה, חניך סטודיו אבני, את ציורי־השמן שלו, בסיגנון פיגורטיבי מודרני, לא רע: אלפיים עד 20 אלף דולר לציור.

ציורים יבשים. אבל במסיבה שעורכים השמאלים, בעלי הקשרים הרבים בעולם האמנות והסיפרות האמריקאי — בתם סוזי היא שחקנית־קולנוע עם קבלות ונשואה לבנו של הסופר היהודי הרמן (רוחות ה־מילחמה) ווק — אי־אפשר היה להס־תפק רק בישראלים.

אחת האורחות הלא־יהודיות, שה־סבה תשומת־לב כללית, היתה הציירת אנטוניה מאסטרו כריסטינה, המעדיפה להיקרא בכינויה סירנה, שניתן לה בנעוריה, עת היתה זמרת אופרה במר־לדתה האיטלקית, קריירה אותה זנחה לטובת הציור, שעשה אותה למבוקשת בניו־יורק (ולבעלת סטודיו בטירה בת 20 חדרים מחוץ לעיר).

המיוחד בציוריה של סירנה, הכו־ללים כל אחד 12 שכבות של ציבע־שמן עזים, כי כל ציור כזה צריך להתייבש במשך שנה שלמה.

אך האמת היא שלסירנה, שכמה מיציותיה מוצגות במוסיאון הוותיקאן ברומא (ובגינן קיבלה שתי מדליות־זהב מידי האפיפיור, בכבודו ובעצמו) יש גם קשר ישראלי.

לפי הצעתו של מי שהיה קונסול ישראל בניו־יורק, מיכאל כרם, החי־ליטה סירנה לצייר ציור מעשה יריה ולהקרישו לנשיא ישראל.

בהתחשב בכך שהציור צריך להת־ייבש עוד כמה חודשים טובים, עד שיגיע לירושלים, לא היתה סירנה מו־כנה לגלות, אפילו במסיבת הישראלים, מה הנושא בו עוסק הציור.

המזרקה של כיכר דיזנגוף הוקמה בכספו של יוסלה בוכמן. הוא יהיה בפתיחה עם כלתו

יוסלה בוכמן הגיע להכרה ציבורית. הילד מאושוויץ, הנער מהשוק השחור של גרמניה, האיש שהיה מלך מקומות־השעשועים בפרנקפורט, שהפך לקבלן עתיר־נכסים בגרמניה, יעמוד לצד ראש־הממשלה וראש עיריית תל־אביב, ויחנוך את המיזרקה הגדולה של יעקב אגם, שהוקם בכספי תרומתו במקום המרכזי ביותר בארץ: כיכר דיזנגוף.

תרומה של דם וכסף

ובמן ישב במכנסיים קצרים בטרקלין האנשים החשובים, בקומה ה־17 של הילטון תל־אביב.

יש לו סוויטה קבועה באותה קומה, חדר 1703, ליד הסוויטה הקבועה של המנצח זובין מהטה. תוך כדי שיחתנו הצטרפה אלינו צעירה הנראית כבת 22, גם היא במיכנסיים קצרים. זוהי כלתו החדשה.

שניהם שזופים מאוד, אחרי שעות ליד הבריכה.

בוכמן מדבר רק יידיש־גרמנית. זהו הראיון הראשון שהעניק בחייו לעי־תונאי.

„אילו ידעתי איזה טראסק תעורר המיזרקה הזאת. לא הייתי בכלל נכנס לזה," אמר. „בכלל, ביקשתי מצ'ץ' שהשם שלי לא יופיע, אבל הוא התעקש. אני לא יודע ממה מתרגשים כל־כך. כבר נתתי למדינה הרבה מיליונים. יש לי מישפחה קטנה מאוד, ובשבילי ישראל היא אבא ואמא."

סיפר בוכמן:

אומנם לא הייתי אף פעם חייל במילחמות של ישראל, אבל אין חג ואין מילחמה שלא באתי בגללם לארץ.

במילחמת יום־הכיפורים, כשפורסם שקוראים לתת תרומות־דם לתל־השומר, נסעתי לשם עם גילה. שם אמר רופא אחד שאין להם מכונות לנשימה ולנרקוזה. הודעתי להם שהם יכולים להזמין על־חשבוני כמה מכו־נות שהם צריכים.

הרופא היה בטוח שאני איזה משוגע שמבלבל את המוח. הוא פנה לגילה, שעמדה לידי, ושאל אם אני רציני. גילה אישרה שאפשר לסמוך עליי.

צילצלתי מייד ל(פינחס) ספיר, ואמרתי לו שיש לי בריוק בארץ 100 אלף דולר, שיקח את זה כתרומה. ספיר אמר: סע לגרמניה, ושם תראה מה אתה יכול לעשות. הגעתי לגרמניה, אספתי 50 יהודים ובערב אחד תרמנו שמונה מיליון מארק. מתוך זה נתתי אני מיליון אחד.

שלחנו עשרות מכונות לארץ. צירפתי למכונות פתק לרופא, אחד בשם (בולסלב) גולדמן, שאם רוצים עוד משהו, שיגידו לי.

אחרי כמה ימים ביקשו עוד מכונות, וגם אותן קיבלו. אין לי דבר מספק יותר בחיים מאשר הידיעה שהצלתי הרבה אנשים במכונות האלה.

תרמתי גם מיליון דולר לאו־ניברסיטת תל־אביב. התחייבתי לשלם כל שנה 150 אלף דולר לקרן מילגות לסטודנטים חסרי־אמצעים.

לחם קשה ודג מלוח

ולדתי בן יחיד. היו לי ארבע אחיות. שתיים נרצחו באושוויץ, ושתיים נשארו בחיים. אחת גרה

גילה לא תהיה שם

יוסלה בוכמן וג'נה בצמן השבוע בתל־אביב
„אין טעם לחיי בלי אשה לידי"

בראשון־לציון, ואחת באוסטריה.

לי אין ילדים. אני יכול לתת לישראל כמה שאני רוצה.

נולדתי ב־1930 בלודז'. מישפחתי היתה דתית. אבא שלי היה בעל חנות לטכסטיל.

מגיל 9 הייתי במחנות־ריכוז. ארבע שנים הייתי בגטו לודז', ושנה באוש־וויץ, בברגן־בלזן ובמקומות אחרים.

הייתי בן 14 וחצי כששוחררתי בברגן־בלזן. מעולם לא קיבלתי פיצויים מהגרמנים. לא רציתי מהם כלום.

עד היום רודפים אחריי חלומות־בלהות מהגטו. גם עכשיו, האוכל הכי אהוב עליי הוא לחם קשה ודג־מלוח. אף פעם לא אשכח את הימים כשהייתי מזה־רעב וחצי מת.

אולי פעם, בעוד 15 שנה, אספר על הזוועות שעברתי.

(בשיחה קודמת סיפר בוכמן כיצד חי אחרי שיחרורו. כנער בן 14, כשעוד גר בברגן־בלזן אחרי השיחרור, התחיל לעסוק בשוק השחור בעיר הסמוכה, האמבר. אז חסר בגרמניה הכל, והוא עשה כסף רב.

פעם בא מדריך מארץ־ישראל, אסף את כל הנערים והנערות במחנה והטיף להם לעלות לארץ. גם בוכמן השתכנע. כשכל הצעירים כבר היו בקרון־הרכבת בהאנובר, הציץ החוצה וראה לפתע שהמדריך נשאר עומד ברציף. בו ברגע גמלה בו ההחלטה. הוא פתח את הדלת בצד השני, והסתלק. הוא נשאר בהאנובר, עסק בשוק השחור והתחיל להתעשר. אחר־כך עבר לעיסקי־שעשועים בפרנקפורט, ש־היתה מרכז צבא־הכיבוש האמ־ריקאי. בוכמן אינו אוהב לדבר על התקופה הזאת, ועל מעשיו אז.)

שלוש שנים עסקתי בבארים, אבל ברגע שיכולתי ברחתי מזה עברתי לעיסקי נכסי־דלא־ניידי, קרק־עות ובניה.

במשך 19 שנה חייתי עם גילה לוי, אחת הנשים הכי יפות בארץ. מה שאני יכול להגיד עליה הוא שהיא התנהגה כלייד מושלמת.

(יוסלה גר עם גילה בווילה מפוארת מאוד בפרבר של עשירים בפרנקפורט. הווילה, שהיא מלאה אוצרות, מובטחת במנגנונים אלק־טרוניים מן המשוכללים ביותר. בארץ רכשו וילה בסביון, על שטח של חמישה דונם, ובהם בריכת־שחיה. כיום גר בווילה זו בן־אחותו.

כשנפרד יוסלה מגילה, הוא נתן לה סכום חד־פעמי המאפשר לה לחיות חיי־רווחה במשך כל חייה. הוא גם נתן לה את הדירה שלהם **במיגדלי־דוד** בתל־אביב. חברו־תיה הטובות ביותר הן זיווה להט, אשתו של צ'יץ', ושרה, אשתו של אפרים קישון.

גילה התפרסמה לרגל השוד הגדול ביותר שהיה בארץ. בצאתה מבנק בהרצליה־פיתוח, כשבידה שקית־ניילון, ובה תכשיטים שער־כם נאמד אז בחמישה מיליון דולר – כגון טבעת־יהלום של 21 קאראט – זינקו לעברה שני רוכבי־אופנוע וקרעו את השקית מידיה. התכשיטים לא נמצאו מעולם.)

אין טעם לחיי בלי אשה לידי.

את ג'נה כצמן הכרתי בפרנקפורט. היא עולה מברית־המועצות, שהגיעה לארץ עם בעלה. הם ירדו לפרנקפורט, שם פתח בעלה חנות. עכשיו הם עומדים להתגרש, ואני עומד לשאת אותה לאשה.

ג'נה תבוא לחנוכת המיזרקה ותעמוד לצידי. אבל בלי יהלומים. אותי כבר לא ישדדו עוד פעם.

עד כאן דבריו של בוכמן.

גילה לוי לא תעמוד בעת הטקס לצידו של יוסלה בוכמן. היא לא תבוא כלל, למרות העובדה שהיא שהשפיעה על יוסלה לתרום את 300 אלף ה־דולארים למיזרקה של אגם.

צילצלתי לביתו של צ'יץ'. קול של גבר ענה. שאלתי על זיווה. „זיווה הלכה לים," אמר הגבר. זה היה צ'יץ'.

שאלתי איך הסתדר עניין המיזרקה.

„מי שהחליט על המיזרקה היא יוסלה," אמר. „אבל גילה השפיעה עליו. יוסלה וגילה נסעו ביחד למיפעל ביבנה, וראו את הדגם שאנחנו הצענו להם."

גילה וג'נה דומות זו לזו כשתי טיפות מים — ורק השנים מפרידות ביניהן. שאלתי על־כך את יוסלה, והוא אמר: „זה נכון. הן דומות מאוד האחת לשניה."

„אתה יודע שגילה לא תבוא לפ־תיחה?" שאלתי.

„אפשר להבין מדוע," השיב יוסלה.

יוסלה וגילה (1981)
19 שנים ביחד

גילה

ג'נה

הן דומות זו לזו כשתי טיפות מים, ורק השנים מפרידות ביניהן

דיסקונט השקעות

ביום החמישי בשבוע שעבר נערכה בקיסריה אחת החתונות ה... אני לא יודעת איך לקרוא לזה. **שרה ודב תדמור**, שהוא מנהל דיסקונט השקעות, השיאו את בתם **ליהי לארנן**, בגן חווילתם המפוארת בקיסריה. רק קומץ קטן של חברים קרובים, 250 במיספר, הוזמנו לבית.

החופה נערכה ליד בריכת־השחייה, שהיתה מלאה במים, ועל המים שטו להם אלפי פרחים לבנים. ליד הבריכה עמדו עשרות סידורי־פרחים, גם הם בלבן. הכלה לבשה, כמובן, לבן, וגם אם־הכלה לבשה כמעט לבן, והתיזמורת לבשה לבן, ושתי ילדות קטנות שלבשו לבן הלכו לפני הכלה והחתן, ופיזרו פרחים לבנים מתחת לרגליהם.

את המרחק שבין החדר למקום שבו עמדה החופה עשה הזוג הצעיר בצעדים של בית־המלוכה האנגלי, כלומר לקול נגינת התיזמורת צעדו החתן והכלה צעד אחד גדול וצעד אחד קטן, ושוב צעד אחד גדול ושוב צעד אחד קטן. אומרים לי שלמראה הצעדים המלכותיים קיבלו כל פני המוזמנים גוון מאוד לבן.

אחרי החופה בלבן עברו כל 250 המוזמנים למלון דן־קיסריה, שם הצטרפו אליהם עוד 750 חוגגים, אבל שם חיכו להם צבעים אחרים. הבריכה של המלון היתה מקושטת בפרחים בכל צבעי הקשת, והכיבוד העשיר היה כולו על טהרת הדגים והירקות, מתוצרת הארץ. עכשיו, כשאני חושבת על זה, אולי פשוט היתה שביתה באגרקסקו, וכל הפרחים והירקות והדגים נשארו בארץ, ומנהל דיסקונט השקעות החליט להשקיע אותם בחתונת בתו.

שרה ודב תדמור
הכל בלבן, אפילו פניהם של האורחים

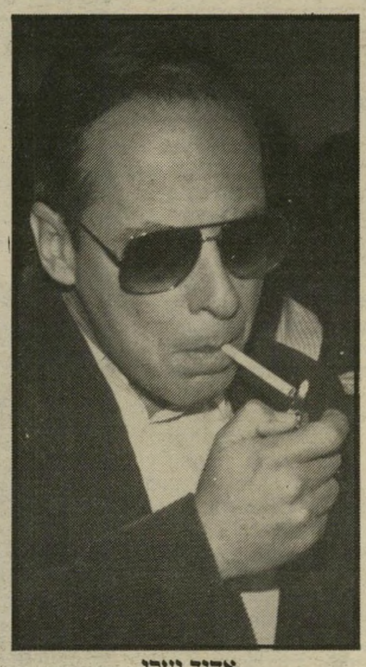
חווה יערי
איפה מוצאים –

בית למכירה

כבר כמה ימים שלא מתקיים מישפט יערי־גרנות, וכאילו הפסיקו לדבר על הפרשה ועברו לדבר על פרשות אחרות, שאף פעם אין בהן חוסר בארץ. ובכל זאת, כל כמה ימים אני שומעת מישהו ששואל: מה קורה עם **חווה יערי**, ומי משלם את הוצאות המישפט שבוודאי לא עולה שתי לירות?

ובכן, לכל מי שלא יכולים להירגע מהעניין, הנה לכם התשובה. את הוצאות המישפט התחייב **אהוד יערי** לשלם. נכון שמהמשכורת בטל־וויזיה אפשר לממן כל חודש יום אחד של עבודת עורכי־הדין, אבל במיקרה של יערי, חוץ מהמשכורת בטלוויזיה יש לו גם בית ענק בירושלים, שאותו הוא מנסה למכור כבר מזה חודשיים.

עד שהבית יימכר, עבר אהוד יערי לגור ביחד עם ילדיו אצל אמו. בינתיים לא נראה שיש קופצים רבים על בית־יערי בירושלים, אבל אהוד עדיין מקווה שבסוף יימצא הקונה שיתן לו צ'ק שמן, שאותו הוא יעביר מייד לעורכי־הדין של אשתו.

אהוד יערי
– ג'נטלמן כזה?

אגב, הגט בין אהוד וחווה יערי כבר יכול היה להינתן לפני חודש, אבל חווה ביקשה לדחות את המועד עד לגמר המישפט, ואהוד הסכים. ג'נטל־מנים כמו אהוד לא מוצאים בארץ בכל יום.

נשק ונכסים

באותו היום החמישי, כשחצי המדינה באה לחתונה של מישפחת תדמור בקיסריה, בא החצי השני של המדינה לברית־המילה של נכדו של סוחר־הנשק **יעקוב נמרודי**, שנערכה בגני דוד המלך, שהוא הבית הגבוה מול מלון דוד המלך בירושלים.

נימרודי, שהוא אב לשלוש בנות ולבן אחד, **עופר**, השיא לפני שנה את עופר ל**טלי**, בחתונה שעלתה 200 אלף דולר. כאות־תודה לאבא האוהב סידר לו עופר את נכדו הזכר הראשון לפני שבועיים. נמרודי ממש השתולל משימחה, והחליט לעשות ברית לנכד, **דניאל**, שלא תיפול מהחתונה של הורי דניאל. ליד הבריכה של הבניין נערכה הברית, שאליה באו 1000 איש, משמנה וסלתה של מדינת־היהודים, וביניהם התרוצצו עשרות מלצרים, שהגישו את הקיטרינג המפואר, שהוכן ממול, במלון המלך דויד.

אגב, הדירה שאבא נמרודי קנה לעופר ולטלי, כדי שיגדלו בה את דניאל הקטן, עלתה חצי מיליון דולר, ולמרות זאת היא, כנראה, אחת הדירות הזולות שנמרודי מחזיק בהן. מלבד הבית־הענק בסביון, שבו גר נמרודי עם אשתו **רבקה**, יש לו גם וילה נוספת בסביון, וגם הבית שהתפרסם בשם „הבית הלבן", שהיה שייך פעם ל**איב רד**, מיליונר מאיראן, שנמרודי שם עליו עין. וכן גם פנטהאוז במלון השרון, שם משכן נמרודי את האורחים הבאים לבקרו, וכמובן בית באקסבישן רוד בלונדון, ודירת־פאר באחד המקומות המפוארים והיקרים בניו־יורק.

לי זה נראה הרבה יותר ממה שיש לסולל בונה.

טלי ועופר נמרודי
חצי מיליון דולר לדירה –

יעקב נמרודי
– זה בזול!

מאת שולמית יריב

לא כחוב בעיתון

עוד אחד מהסיפורים שלא תקראו בעיתון, במיוחד לא בידיעות אחרונות. הוא הסיפור על **משה ורדי**, בנו־יחידו של עורך ידיעות אחרונות במשך 37 שנים, הד"ר **הרצל רוזנבלום**.

משה ורדי
בלי הגראפיקאית

משה ורדי עובד בידיעות אחרונות כבר 26 שנים, ותמיד נחשב כאחד מאנשי **נוח מוזס**. אחרי מות נוח, כשעובדי העתון נחלקו לשתי קבוצות עיקריות, קבוצת־מוזס וקבוצת **דב יודקובסקי**, התחיל משה ורדי לא להרגיש כתמול־שלשום.

זה מבחינת העבודה. מבחינת החיים הפרטיים לא היתה חלוקה למחנות. ורדי נשוי כבר שנים רבות עם **יעל**, ורצה לתת את כל־כולו לעבודה. במשך שלוש שנים הוא ניהל רומאן עם מזכירתו של דב יודקובסקי, **גבי**, ואפילו עבר לגור איתה. לפני כמה חודשים נפרדו דרכי השניים, וורדי הצעיר מצא ניחומים אצל גרפיקאית צעירה. גם היא עובדת ידיעות אחרונות.

החדשות הכי טריות הן שוורדי עוזב את ידיעות אחרונות לגמרי. הוא הגיש מיכתב־התפטרות, והתפטרותו התקבלה. עוד באותו יום הוא ניתק את קשריו עם הגרפיקאית הצעירה, ואחרי שנים של מגורים מחוץ לבית, הוא חוזר הביתה לאשתו, יעל.

עכשיו מספרים לי שמרוב כעס על ידיעות אחרונות מתכונן ורדי לעבור דווקא למעריב. שגם שם יש מזכירות וגרפיקאיות ועיתונאיות ועורכות. אבל שמעתי שאשתו יעל לא מפחדת מנשות מעריב.

זבנג וגמרנו – זה עוזר!

זה נוק־אאוט לכל הפסיכולוגים ויועצי־הנישואין, שלוקחים המון כסף כדי להגיד לאשה הנבגדת איך להחזיר אליה את בעלה. בדרך כלל הם מדברים איתה שעות על הצורך להבין את הבעל, לנסות לדלות ממעמקי־עברו את הסיבות לבגידותיו. נותנים לה עצות איך להתנהג אליו כסבלנות כשהוא חוזר הביתה, לדבר איתו בעדינות על מה שכואב לו ולנסות לתת לו את ההרגשה שהוא מאצ'ו גם בבית. כל זה בפסיכולוגיה. בחיים זה לפעמים אחרת.

אתם זוכרים שלפני כחודש וחצי דיווחתי לכם על מסיבה גדולה שנערכה ביום־העצמאות בביתם המפואר של **ריטה ואילן שובם** ברמת־השרון? סיפרתי לכם על **גבר** שראה את **אשתו** יוצאת מחדר השרותים. ודקה אחריה יצא משם גבר. סיפרתי איך הבעל תפס את העניין והיכה את אשתו מכות נמרצות מאוד לפני כל באי־המסיבה, שבקושי הצליחו להפריד בין המכה למוכה.

אז עוד לא ידעתי שזה היה פרק ב' של אותו הזוג. פרק א' היה במסיבת־פורים, שבה השתתפו הרבה אנשים מהמסיבה של יום־העצמאות, וגם הזוג הבוגד־המכה. במסיבת־פורים ישבה האשה בצד וראתה איך בעלה עושה לבחורה אחת מה שהוא היה צריך לעשות לאשתו, וכל זה קרה אחרי שהגברת ידעה כבר הרבה זמן שבעלה, שהיא חשבה אותו גולם, התפתח מאוד והפך לפרפר גדול. ואז, במסיבת־פורים, כשהיא ראתה אותו עושה דברים שלא מתאימים לגבר נשוי שבא עם אשתו, היא החליטה ללמד אותו לקח הגון. ומפני שלא היה לה זמן ללכת לפסיכולוגים, היא החליטה בעצמה על תוכנית־הפעולה, שבוצעה, כמו שכתבתי לכם, במסיבת יום־העצמאות.

ועכשיו פרק ג': הגברת מסתובבת לה עכשיו כשענק־יהלומים גדול על צווארה, מתנה מבעלה שפיתאום הסתבר לו כמה הוא אוהב אותה וכמה הוא לא רוצה שהיא תבגוד בו. הם נראים כמו שני ילדים שהתחתנו לפני שבוע, ולכן הם קנו לעצמם שני כרטיסים שבעזרתם הם נסעו לחו"ל לירח־דבש שני.

מוסר־השכל: אם בעלך עושה דאווינים, עיזבי את כל העצות הפסיכולוגיות ותרדי עליו כאסח לפני כל חבריו וידידיו. זה עוזר.

אה איזו אשה, ממש גבר!

סוף־סוף יצאה האמת לאור, ונתנה זאפטה רצינית לאיגוד הפמיניסטיות בישראל.

לאחרונה גילתה התיקשורת שתי נשים מרתקות. אחת היא מארחת־הברים **ולרי טל**, המככבת בסרט בר 51, והשניה היא היצאנית **קטי גונן**, שמצאה את גופתה של **מזה מלבסקי**, וכשבאה להעיד על־כך בבית־המישפט ריתקה את הקהל בסיפורה המעניין, ובהופעתה המרשימה.

שבוע אחרי זה ראינו בטלוויזיה את ולרי טל, שרואיינה על־ידי **לילית נגר** בתוכנית סיבה למסיבה. אילו היו מלמדים נשיות באוניבר־סיטה, בטח היו ממנים את טל לפרופסור. היא נחמדה, בעלת חוש־הומור, יודעת להשתמש בנשיותה ולהרוויח ממנה בכל המובנים. היא קוקטית, מעניינת, ויחד עם זאת ישירה ובעלת דיעה מאוד מגובשת ועצמאית.

כל אחד ששמע וראה את שתי הנשים אמר את המישפט המעליב (לא יודעת למי) "אוח, איזו גברת זאת!"

היום מסתבר שכולם צדקו. גם ולרי טל וגם קטי גונן היו פעם, לפני הניתוח, גברים חסונים. קטי גונן היתה/היה בגילגול הקודם שלה שחקן־כדורגל באיזה קבוצה בקריות שליד חיפה.

ולרי טל
להשתמש בנשיות –

קטי גונן
– ולהרוויח ממנה

מה אגיד לכם, זה די מעליב שאם מוצאים סוף־סוף אשה כל־כך מרתקת ומוצלחת, מסתבר שהיתה גבר.

איפה אתן, הפמיניסטיות? מה דעתכן על הסיפור הזה?

על הגובה

הישראלית הכי חשובה באמריקה היא לא פוליטיקאית ולא מלכת־יופי ולא יפהפיה מדהימה, אלא אשה קטנה וגוצה, המשגעת את האמריקאים כבר מזה חמש שנים בתוכנית־הטלוויזיה השבועית שלה, שבה היא עונה למאזינים על בעיות־המין שלהם, בטאקט, באינ־טליגנציה ובמיבטא גרמני עבה. האמריקאים ממש משתגעים על **רות וסטהיימר**.

ופיתאום, כאן בתל־אביב, בפינת גורדון והירשנברג, אני פוגשת בן־אדם המספר לי סיפור שהשכיב אותי על האספלט. מה שמעת? שרות היתה אשתו הראשונה של **יענקלה בן־סירה**. ומניין הוא יודע? רות עצמה סיפרה לו זאת, לא מכבר. היא סיפרה שבנעוריה היתה בקיבוץ, ושם התחתנה עם יענקלה.

עוד לפני שהשלמתי את הקימה מהריצפה, כבר עשיתי דרינג־דרינג ליענקלה, ושאלתי אותו: מה, איפה, למה, מתי, ובכלל.

"ששששש, תירגעי מותק, למה את משתוללת?"

"אתם הייתם נשואים פעם?"

"לא. אני כל החיים נשוי לאשתי **חיה**, ואם אזכה בגילגול־נשמות, אדאג לגלגל גם את נישמתה של חיה ואתחתן איתה שוב."

"ומה עם רות?"

"היכרתי אותה כששנינו היינו בני 15, כשהגענו שנינו בעליית־הנוער לגיבעת־ברנר."

"והיה לכם רומאן?"

"לא היה לנו רומאן, אבל אני מאוד אהבתי אותה, כי היא היתה יותר נמוכה ממני."

"שמעת מה היא הצליחה לעשות בחיים שלה, למה היא הגיעה?"

"אני בכלל לא מתפלא. האנשים בגובה שלנו תמיד מגיעים לגדולות. הנה, תיראי למה הגיע נפוליאון, ודויד בן־גוריון, ומנדלסון ויענקלה בן־סירה, ורות וסטהיימר."

חיה ויענקלה בן־סירה
הנמוכים תמיד מגיעים רחוק!

גדדרובה ל־50 שנה

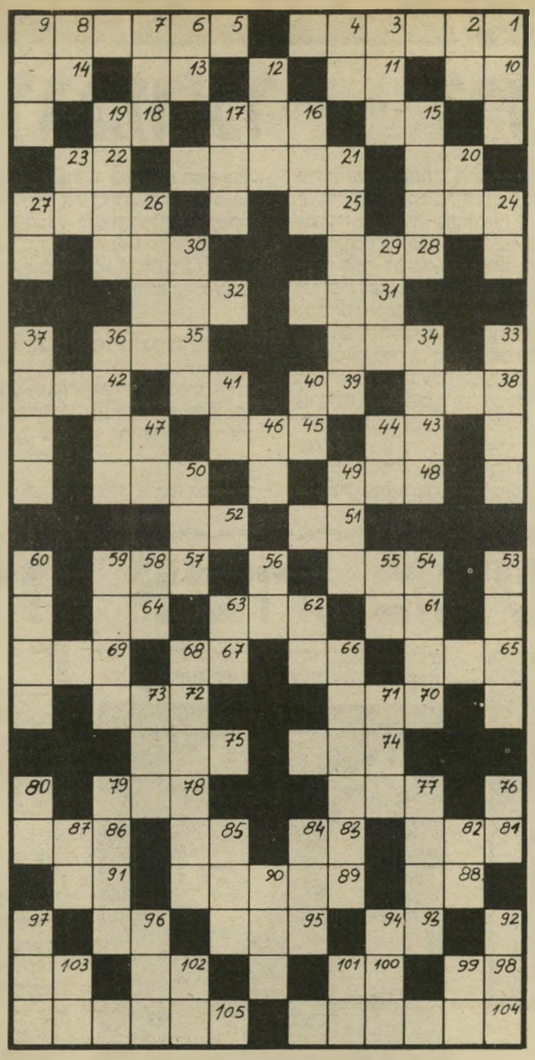
באחת המסיבות שנערכו בשבוע שעבר בקומקום הגיע מנהל־המקום, **צביקה סבו**, עם אשתו היפה, **חני פרי**.

צביקה, שהוא בחור פשוט במובן הכי יפה של המילה, תמיד מתעלף כשהוא רואה איזה בגדים לובשת אשתו לאירועים נוצצים. באירוע האחרון לבשה חני שימלה אדומה, שכולה תפורה ביד בחרוזים נוצצים, וצביקה עמד לידה בבגדים הכי חגיגיים שלו, שהם חולצה לבנה ומיכנסיים לבנים תוצרת כחול־לבן.

רק כשבאו החברות של חני לשאול אותה על השימלה המשגעת, נודע לצביקה שהשימלה עולה 3000 דולר. צביקה הנדהם לקח את אשתו לפינה ושם, בשקט־בשקט, הוא שאל אותה איפה ומתי היא קנתה את השימלה ב־3000 הדולארים. חני חייכה ואמרה לו שזו פשוט שימלה ישנה מהתקופה שהיא היתה מאוד עשירה ונשואה לעשיר **אלן שוורץ**. צביקה רק חייך חיוך גדול ואמר שב־3000 דולר הוא יכול להתלבש חגיגית במשך 15 שנה, ולכן הוא ממש לא יכול להבין למה בן־אדם קונה שימלה אחת בכל־כך הרבה כסף.

המעניין הוא, שכאשר חני עמדה במסיבות בניו־יורק ליד אלן, שקנה לה שמלות כאלה, העיניים שלה אף פעם לא נצצו כמו שהן נוצצות ליד צביקה, בעל הבגדים הלבנים שלו.

תשבץ השבוע הזה 2550

מאוזן:

1) בעל הרגשה דקה (3,3); 5) תוכנית חידונים בטלוויזיה הלי־מודית; 10) חמל; 11) סימן־זיהוי; 13) לא עדין, לא מנומס; 14) התחזק, התעורר; 15) חצי אקדח; 16) גבוה מאוד; 18) ישר, שאין בו מום; 20) בבואה; 21) מחלה בתבואת השדה; 22) ערימה; 24) מאחורי קווי החזית; 25) טייל הלוך ושוב; 26) מינחה, דורון; 28) מין סירה; 30) רמיסה, הכאה; 31) סכין, מורה; 32) להורות כי הדברים רומים ביניהם; 34) ודאי; 35) פרחי־נוי; 38) חלק אחד מארבעה; 39) שרף הנוטף מעצים; 41) מפני; 42) עוף מעופות השיט; 43) עוף דורס; 45) חוזק, כוח נפשי; 47) בבקשה; 48) עשב מר; 50) מישהו; 51) קריאת התפעלות; 52) מילה הבאה לרבות; 54) מכשיר־הדלקה; 57) דגן; 61) תואר־כבוד לאמוראי בבל; 62) סלע; 64) נעלה; 65) מעמסה, יגיעה; 66) מוקש; 67) לוח־עץ; 69) נחל אכזב; 70) התיישנו; 72) כתוש, הרטב בנטפים; 74) עץ; 75) חסר־השכלה; 77) שאג; 78) תומר; 81) מוסד פיננסי; 83) קירומת לשם הולנדי; 85) בריא, שלם, זריז; 87) הקו הסובב את העיגול; 88) יתד; 89) משא ומתן בהלכה; 91) אות; 93) קליפת ענבים; 95) שרץ; 96) רקב; 98) קוסם; 100) קיר; 102) נכד יעקב; 103) חלמיש (ח); 104) חודש אייר (3,3); 105) הימים הבאים, נצח.

מאונך:

1) תולדות איש; 3) חתיכה; 4) עמק באיטליה; 6) אקרן; 7) רגולטור; 8) בהמת־משאות; 9) קנה־מידה; 12) הוציא סחורה; 15) שולחן עבודתו של פקיד הבנק; 16) צורך, אילוץ; 17) שפת־הים; 19) מחפש בעורת הגפים; 20) קטן־הרוחב, בהשא־לה — בצמצום רב; 21) כת נזירים קתוליים; 23) צא מהמ־קום; 24) כינוי לאחד ממזלות הכוכבים (איוב ט' ט'); 26) גרפיקה, ציור; 27) שליח; 29) סודה, פחמת הנתרן; 30) רעיון, ציור במחשבה; 33) בעתה; 34) נבע, התפרץ; 36) ריחוף באוויר; 37) ראיה נבואית; 40) לא בשל לגמרי; 41) כוהן־צדק; 44) רשע; 46) בר־מינן; 47) נקי, טהור; 49) אין (ארמית); 50) נבל; 53) הכעיס, הרעים; 54) רווחה; 55) בעל־חיים, מן הזוחלים; 56) זז, ניגש; 58) אגל; 59) טמון, מכוסה; 60) טורף החי במים; 62) מורח; 63) מיניסטר; 66) התנצחות בדברים; 68) יצירה של לעג והיתול; 71) אחת האלות במי־תולוגיה; 73) ריקות, עקרות; 76) זורם, נוזל; 77) תיעול; 79) קבוצת שחקנים למחזה; 80) חרון; 82) מילת־זרוז; 84) אור, זוהר; 85) חיל־שדה; 87) פס; 90) קנה־סוף; 92) שקט; 94) בית אוסף כתבים עתיקים; 96) קשיות־עורף; 97) צבע שחור לצביעת עורות; 99) בן נכר שקיבל עליו את דת ישראל; 101) מספיק; 102) לאום; 103) פקודה.

אביגיל ינאי

(המשך מעמוד 9)

חברי־הכנסת **שבח וייס**, „בשפה קול־נועית אמר הסרט בדיוק מה שאני מרגיש מאז השואה. העולם ממשיך להתקיים כאילו לא קרה דבר. על האדמה ששרפו אנשים צמח דשא!"

חברי־הכנסת **אורה נמיר** ו**בני שליטא** אמרו בתום ההקרנה שהוא החטיא את המטרה. נמיר היתה משועממת בחלקים רבים. „תלמידים רבים לא יוכלו לראות סרט כל־כך ארוך," אמרה. לדעתה, חברי־הכנסת שנשארו עד תום ההקרנה פשוט התביישו לקום ולצאת.

ואילו בני שליטא חושב שלנצמן צילם יותר מדי. „יש הרבה סצינות שאפשר היה לצלם בעשר שניות, ולא כמו שהוא צילם, שלושים וארבעים שניות."

הרעיון חסר התקדים להקרין סרט במישכן־הכנסת צץ בראשו של חבר־הכנסת **מיכאל איתן**, מן הדוברים הקולניים והקיצוניים של סיעת־הליכוד. הוא החל מגלגל את הרעיון בכנסת. הוא חשב תחילה רק במונחים של הפגנה נגד ולדהיים, אקט של מחאה ביום שבו הושבע נשיאה החדש של אוסטריה. בחצות הלילה, עם תום ההקרנה, התברר ששואה עשתה לו משהו, מעבר למחאה. „הסרט מחייב חשבון נפש," אמר חבר־הכנסת איתן. „כאיש המחנה הלאומי, אני תומך בכוח צבאי חזק, כי בלי זה אין מדינה, ובלי מדינה אנו עלולים למצוא עצמנו בשואה חדשה. עם כל זאת, חשוב שנזהיר את עצמנו מבעוד־מועד שלא לעבור קווים אדומים, שלא נידרדר.

„בשרואים בסרט אנשים שנגררים, זה מפחיד לחשוב שזה יכול לקרות גם אצלנו. כוח חייב להיות מלווה תמיד בתהייה ובמחשבה על האופן שבו משתמשים בכוח!"

גם חברת־הכנסת **שרה דורון** אמרה: „לזכור, ולעולם לא לשכוח." דורון, שמחתה דימעה בצאתה, היתה בין חברי־הכנסת המעטים שהגיעו לאולם בבוקר ויצאו ממנו בתום עשר שעות ההקרנה. „צריך לעשות הכל שזה לא יקרה שנית. זה יכול לקרות בכל מקום, ורצוי שהיהודים יזכרו זאת," אמרה.

באחת ההפסקות הצטופפו חברים סביב חברת־הכנסת **חייקה גרוסמן**, ממורדות הגטאות. העיתונאי יצחק שור מעל המישמר אמר שלחייקה נשאר חוש־הומור, חרף כל מה שעברה. מבקר־המדינה, יצחק טוניק, אמר לה משהו ביידיש, וחייקה גילתה שדיבר שור נכונים עד היום. החבורה צחקה מדבריה. „את רוב הדברים אני יודעת," אמרה. „לנצמן עשה עבודה שרק אדם בעל רגישות כזאת יכול לעשות. זהו סרט יחיד־במינו. אין בו מילה אחת של סופרלטיבים. בסרט אפשר לראות את כל עומק הבעייה האנושית מצד אחר, ואת מכונת־ההשמדה מן הצד השני." בחבורה הקשישה שהתגודדה ליד גרוסמן אפשר היה לראות את יהודית קרפ הצעירה, מפרקליטות־המדינה. „הסרט מחזיר אותי לפרופורציות הנכונות לגבי אירועים יומיומיים," אמרה קרפ. „הוא מעלה הירהורים של לקחים שצריכים ללמוד אותם."

יושב־ראש ועדת־החינוך, **נחמן רז**, הקיבוצניק מגבע, אמר שהסיפורים של קצטניק הם הדבר הכי קרוב למה שרואים בסרט. „הסרט של לנצמן זה לא משום סוג של סרטים וספרים," אמר רז.

בחלק האחרון של הסרט ריאיין לנצמן את סגן־הממונה על גטו־ורשה. באולם נשמעו לראשונה קולות ורחשים. בתום כמעט 10 שעות צפייה לא יכלו חלק מהנוכחים להתאפק. הם דיברו אל המסך. הם הגיבו באירוניה על דבריו של הגרמני. וכששאל אותו לנצמן אם ידע על הפיתרון הסופי, והאיש ענה „לא, רק היהודים ידעו. היה להם מודיעין מצויין," נשמעו גיחוכים באולם החשוך.

חברת־הכנסת **אליעזר שוסטק**, שהיה מלווה ברעייתו, הגדיר את שואה כערות־נצח, כסרט אדיר. „אף שונא וכופר אחר לא יוכל עכשיו להכחיש את השואה והזוועות," סיכם.

במדינה

מיפרץ אילת

הדשא של השכן

לאורך הגבול הימי של ישראל נמצאו רק שתי חפיסות־סיגריות ריקות

הדבר הראשון שעושה הנתב בנמל עקבה, כאשר הוא עולה לסיפון אוניה המגיעה לנמל, הוא מסירת מיכתב מיוחד לקברניט האוניה.

במיכתב מתבקש הקברניט, בנימוס, לשתף פעולה בכל הקשור לשמירה על הניקיון, הן בזמן העגינה בנמל והן בזמן העזיבה. כמו כן מפורטים במיכתב הקנסות ואף עונשי המאסר הצפויים למפרים את הכללים.

כל אוניה המגיעה לנמל עקבה מקבלת אספקה שוטפת של שקיות־אשפה עשויות ניילון מחוזק, וסירת שרות מיוחדת עוברת בין האוניות ואוספת אותן מדי יום.

פרטים מחכימים אלה דיווח באחרונה לקוראי טיימס הלונדוני הכתב אלן מק־גרגור, במאמר על שמירת־הטבע בירדן. במערכת הדו־ירחון טבע וארץ קראו את הדיווח — והתקנאו. הדשא של השכן — בניגוד למימרה הרווחת — הוא לפעמים אכן ירוק יותר ונקי יותר. לכן החליטה מערכת טבע וארץ לפרסם דיווח זה במלואו, בעברית, לתשומת־ליבם של פרנסי העיר אילת.

לישראלים יותר קל. ממשיך מק־גרגור: גם התיירים מקבלים מיכתב דומה, ובו הם מתבקשים לסייע בשמירת ניקיון החופים. במיכתב נאמר, בין השאר, כי אנשים שיטילו אשפה מחוץ לפחים המיועדים לכך, או ידוגו שלא כחוק, או יאספו או ירכשו צדפים או אלמוגים, צפויים לקנס עד 100 דינאר.

פקחים מטעם החברה הירדנית הממלכתית להגנת הטבע, המסיירים בחופים בעזרת ספינה מהירה, מסייעים לאכיפת החוק. סיור כן שעה בחברתם לאורך הגבול הימי עם ישראל ומאחורי מסופי הפריקה והטעינה השונים, גילה לא יותר מאשר שתי חפסות־סיגריות ריקות.

„קשה לפעמים לאנשים להבין, שאפילו מקלות־גלידה ופקקי־בקבוקים, המושלכים בחוף, פירושם קנס והטלת האשמה על הילדים איננה בגדר תירוץ," אומר הפקח חכים שמאללה.

בעיקר מקפיד הפקח על האיסור להשתמש ברובים תת־ימיים או בציוד דומה. פריטים מסוג זה נלקחים בדרך־כלל מן התיירים בנמל־התעופה ומוחזרים להם עם עזיבתם.

לדעתו של מאכר אבו ע'אפר, מנהל החברה הממלכתית הירדנית להגנת הטבע, „השיטה שאנו נוקטים הוכיחה את עצמה כיעילה ביותר לעת עתה, בהשוואה לחופים ולנמלים אחרים. חוף עקבה נקי ביותר. אנו משגיחים על הצד שלנו, ושכנינו עושים כמונו בצד שלהם." עבור הישראלים זוהי משימה קלה יותר: בנמל אילת עוגנות כ־100 אוניות בשנה בלבד, לעומת כ־2,500 בעקבה.

במבט ראשון נראית עקבה כמקום אידיאלי לנופש: הרים אדמדמים משני חופי הים הכחול והעמוק, עצי־דקל לאורך החוף... אך סמיכות הנמל ומיפעלי־התעשייה אל איזורי־הנופש לאורך 17 המיילין של החוף הירדני, אינם מבשרים טובות. השפעת הנמל ומיפעלי־התעשיה על האיזור מתגלית לעיני צוללנים חובבים, הבאים לחוף בקביעות מזה יותר מעשר שנים.

„נדיר היום לראות דג שאורכו יותר משלושה רגל," אומר אחד מהם. „הם ירדו עמוק יותר, או שהוברחו דרומה על־ידי האוניות הרבות, ואותו הדבר אמור לגבי הצבים: לפעמים אפשר להבחין בהם בלילה, אך הם שוב אינם יכולים להטיל את ביציהם בחלק הצפוני של החוף, ולכן הם נודדים דרומה לכיוון ערב הסעודית, שם איש לא יפריע להם."

BEAUTY CENTER

מרכז לניתוחים פלסטיים

★ לנשים ניתוחים לחיזוק וקיצור שרירי הנרתיק הרפויים

★ ניתוחים קוסמטיים אף ★ פנים ★ חזה

★ תיקונים פלסטיים של מחלות ראומטיות

כולל הירדמות האצבעות ו"אצבע קופצת"

★ ניתוח א.א.ג. ישור מחיצת האף, פוליפים, ושקדים

בזל 1 ת"א

טל: 03-244480, 03-244930, 03-226844

עור צריך לראות באור.

עור צריך לראות באור.
כפי שרואים אותו הבורסקאים והרפדים של BRETZ,
הנחשבים למומחי העור הגדולים של אירופה.
מומחים אשר סורקים כל יריעת עור בשבע עיניים כדי לוודא שהעור
נקי מדקירות קלשון, שריטות ושאר פגעי הטבע.
מומחים אשר מכירים בערכם של קמטי הפיטום המוסיפים לעור אופי וחיוניות.

על רהיטי העור של BRETZ צריך גם לשבת.
לשבת ולהנות מאותה נינוחות מיוחדת הנובעת ממבנה אופטימלי של רהיט:
שכבות של גומי ספוגי משובח, הבנוי על מערכת קפיצים גליליים,
לפי מיטב העקרונות של הנדסת אנוש.

עור צריך לראות באור.
באור תצוגת הענק של בית מרס, המייצגת הבלעדית
בישראל של BRETZ האירופאית.
להתראות בעור!

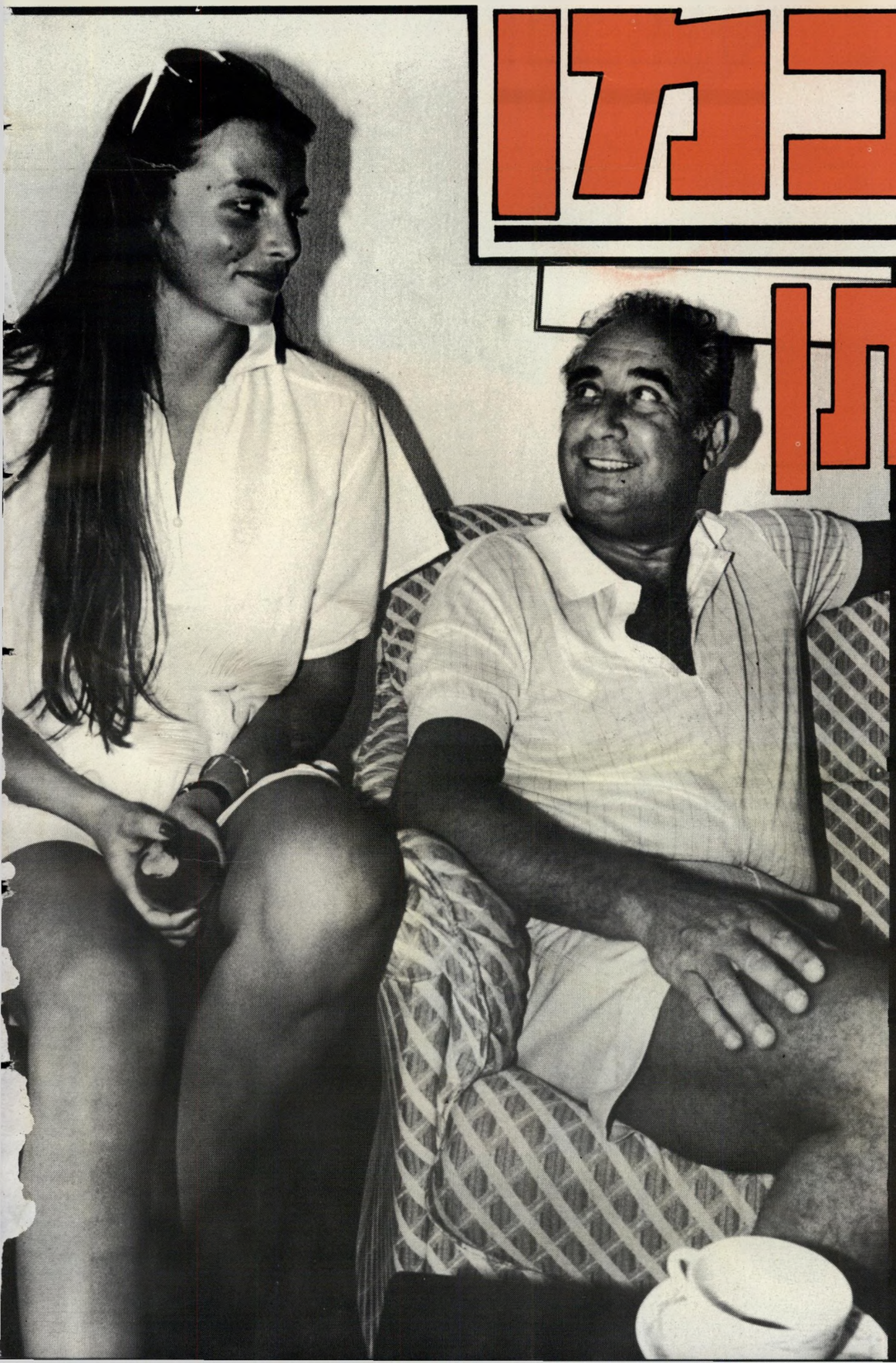
תל אביב הרצל 158 • **חיפה** הרצל 52 • **באר שבע** דרך חברון 4 • **ירושלים** הרצוג 61 (גאנז לשעבר)

בית מרס

העולם הזה

יוסלה בוכמן תרם את הכסף למיזרקה בכיכר־דיזנגוף. בטקס הוא מציג את כלתו

בוכמן מתחתן עם בת 22

יוסלה וג'נה